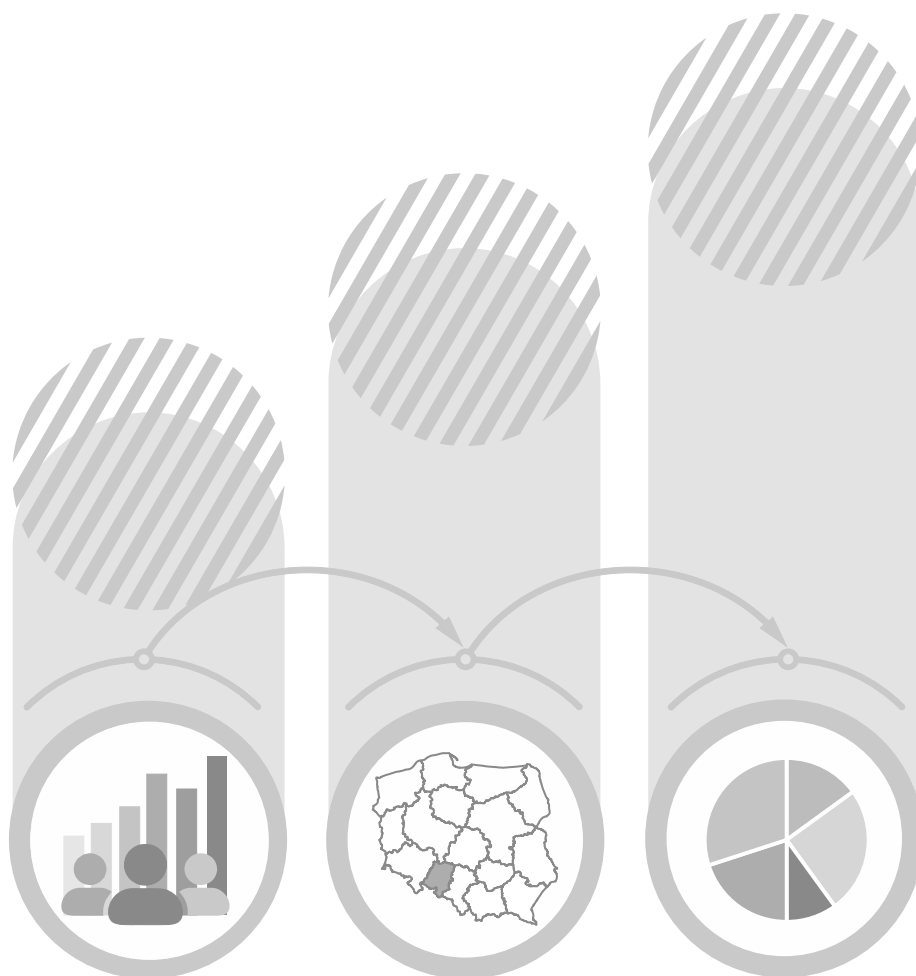

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego 2023

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego 2023

Report on the socio-economic situation of Opolskie Voivodship 2023

Urząd Statystyczny w Opolu Statistical Office in Opole

Opole 2023

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Opolu, Opolski Ośrodek Badań Regionalnych
Statistical Office in Opole, Opolski Centre for Regional Surveys

pod kierunkiem
supervised by

Renaty Wasilewskiej

Zespół autorski

Editorial team

Joanna Biernacka, Michał Buczyński, Beata Dzierżanowska, Małgorzata Kania, Sylwia Lew, dr Danuta Michoń,
Maria Mołodowicz, Wioletta Mulica, Wiktoria Pordzik, Joanna Rakowska, Hanna Sterniuk-Mościcka,
dr hab. Edyta Szafranek-Stefaniuk

Opracowanie graficzne

Graphics

Jolanta Bardoń, Izabela Wieszczyk

Skład komputerowy

Typesetting

Izabela Wieszczyk

ISSN 2084-672X

Publikacja dostępna na stronie

Publication available on website

<http://opole.stat.gov.pl>

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data — please indicate the source

Przedmowa

Urząd Statystyczny w Opolu przekazuje Państwu kolejną edycję rocznego „Raportu o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego”. Publikacja ta należy do systemu analitycznych opracowań regionalnych realizowanych przez resort statystyki publicznej.

Niniejsze opracowanie składa się z syntezy i części analitycznej, która zawiera zestaw informacji charakteryzujących takie aspekty życia społeczno-gospodarczego regionu, jak: środowisko, społeczeństwo, gospodarka oraz zarządzanie rozwojem. Zastosowany w publikacji retrospektywny opis zjawisk społecznych i gospodarczych na przestrzeni ostatnich lat pozwala na określenie tendencji danego zjawiska w kolejnych okresach, jak również identyfikację rzeczywistych potrzeb regionu.

Interesującym elementem wydawnictwa jest zestawienie tabelaryczne wybranych danych o województwie. Dla zobrazowania sytuacji dane statystyczne wzbogacono o kartogramy, kartodiagramy i wykresy z wydłużoną retrospekcją czasową.

Wyrażam nadzieję, że niniejsza publikacja dostarczy szeregu interesujących informacji o województwie opolskim, przyczyniając się do pogłębienia wiedzy o społecznym i gospodarczym poziomie rozwoju województwa.

p. o. Dyrektora
Urzędu Statystycznego w Opolu

Renata Wasilewska

Opole, kwiecień 2023 r.

Preface

The Statistical Office in Opole presents you with the next edition of the annual "Report on the socio-economic situation of Opolskie Voivodship". This publication is a part of the system of the regional analytical studies performed by the department of official statistics.

The presented study consists of executive summary and the analytical part, which contains information concerning the following aspects of the socio-economic life of the region: environment, society, economy and development management. The retrospective description of the socio-economic phenomena over the course of the last years used in this publication, makes it possible to define the tendencies of a given phenomenon in the subsequent periods, as well as enables the identification of the actual needs of the region.

The use of tabulation of the selected data, concerning the voivodship, poses an interesting editorial element. In order to visualise the case, the statistical data has been enriched by the inclusion of cartograms, proportional symbol maps as well as graphs with extended retrospect.

I hope that the presented publication will provide you with a lot of interesting information concerning Opolskie Voivodship, and in that will contributing to deepening the knowledge about social and economic development of the voivodship.

Acting Director
Of the Statistical Office in Opole

Renata Wasilewska

Spis treści

Contents

	Strona Page
Przedmowa	3
Preface	4
Objaśnienia znaków umownych	17
Symbols	
Ważniejsze skróty	18
Major abbreviations	
Synteza	19
Executive summary	24
Rozdział 1. Województwo na tle kraju	29
Chapter 1. Voivodship against the background of the country	
Rozdział 2. Województwo na tle pozostałych województw	32
Chapter 2. Voivodship against the background of other voivodships	
Rozdział 3. Powierzchnia i podział terytorialny województwa	40
Chapter 3. Area and territorial division of Voivodship	
Rozdział 4. Środowisko	42
Chapter 4. Environment	
4.1. Powierzchnia	42
Area	
4.2. Zużycie wody. Ścieki komunalne i przemysłowe	44
Water consumption. Municipal and industrial wastewater	
4.3. Zanieczyszczenie i ochrona powietrza	48
Pollution and protection of air	
4.4. Ochrona przyrody. Lasy	51
Nature protection. Forests	
4.5. Odpady przemysłowe i komunalne	54
Industrial and municipal waste	
4.6. Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska	59
Economic aspects of environmental protection	
Rozdział 5. Społeczeństwo	62
Chapter 5. Society	
5.1. Kapitał ludzki	62
Human capital	
Demografia	62
Demography	
Edukacja	71
Education	
Zasoby pracy	82
Labour resources	

	Strona Page
5.2. Jakość życia	91
Quality of life	
Zamożność mieszkańców	91
Inhabitants' wealth	
Pomoc społeczna i wspieranie rodziny	97
Social assistance and family support	
Warunki mieszkaniowe	106
Housing conditions	
Ochrona zdrowia	113
Health care	
Kultura	122
Culture	
Bezpieczeństwo publiczne	127
Public safety	
Społeczeństwo informacyjne	131
Information society	
Aktywność społeczna	133
Social activity	
Rozdział 6. Gospodarka	135
Chapter 6. Economy	
6.1. Produkt krajowy brutto	135
Gross domestic product	
6.2. Przedsiębiorczość	140
Entrepreneurship	
Podmioty gospodarki narodowej	140
Entities of the national economy	
Działalność badawcza i rozwojowa oraz innowacyjna	144
Research and development as well as innovation activity	
Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach	150
Using of information and communication technologies in enterprises	
Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych	152
Financial results of non-financial enterprises	
Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw	157
Investment outlays of enterprises	
6.3. Produkcja i usługi	161
Production and services	
Rolnictwo	161
Agriculture	
Przemysł	167
Industry	
Budownictwo	174
Construction	
Rynek wewnętrzny	181
Internal market	
Transport	183
Transport	
Energia	189
Energy	

	Strona Page
Rozdział 7. Zarządzanie rozwojem	192
Chapter 7. Development management	
7.1. Dochody jednostek samorządu terytorialnego	192
Revenue of local government units	
7.2. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego	196
Expenditure of local government units	
7.3. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego	200
Result of budgets of local government units	
7.4. Projekty dofinansowane ze środków europejskich	203
Projects co-financed by the European funds	
7.5. Planowanie przestrzenne	208
Spatial planning	
Rozdział 8. Wybrane dane o województwie opolskim	214
Chapter 8. Selected data on Opolskie Voivodship	
Rozdział 9. Wybrane dane o mieście Opolu	218
Chapter 9. Selected data on city of Opole	
Źródła danych	220
Sources of data	

Spis tablic

List of tables

Tablica Table	Strona Page
1. Powierzchnia geodezyjna według kierunków wykorzystania	43
Geodesic area by land use	
2. Zużycie wody według potrzeb	45
Water consumption by needs	
3. Ścieki komunalne i przemysłowe wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi	46
Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground	
4. Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza	50
Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality	
5. Odpady przemysłowe	55
Industrial waste	
6. Odpady komunalne zebrane selektywnie	57
Municipal waste collected separately	
7. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej w latach 2015–2021 (ceny bieżące)	60
Outlays on fixed assets for environmental protection and water management in 2015–2021 (current prices)	

Tablica Table	Strona Page
8. Ludność	63
Population	
9. Wychowanie przedszkolne	72
Pre-primary education	
10. Osoby, które przystąpiły/zdały egzamin maturalny	79
Persons who took or passed matriculation exam	
11. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15–89 lat w 4 kwartale według BAEL	87
Economic activity of the population aged 15–89 years in the 4th quarter by the LFS	
12. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw	93
Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector	
13. Świadczenia społeczne	94
Social benefits	
14. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny	96
Average monthly available income	
15. Świadczenia pomocy społecznej	98
Social assistance benefits	
16. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej	99
Beneficiaries of social assistance at domicile	
17. Świadczenia wychowawcze „RODZINA 500+”	101
„FAMILY 500+” child-support benefit	
18. Świadczenia na rzecz rodziny	102
Benefits to the family	
19. Żłobki i kluby dziecięce	103
Nurseries and children’s clubs	
20. Zasoby mieszkaniowe	107
Dwelling stocks	
21. Wodociągi	108
Water supply system	
22. Kanalizacja	110
Sewage system	
23. Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych	112
Gas supply system as well as consumers and consumption of gas from gas supply system in households	
24. Placówki opieki zdrowotnej	114
Health care facilities	
25. Instytucje kultury	123
Cultural institutions	
26. Wypadki drogowe oraz ich skutki	129
Road accidents and their effects	
27. Gospodarstwa domowe posiadające dostęp do Internetu w domu oraz osoby korzystające z Internetu	131
Households with access to the Internet at home and Internet users	
28. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne wpisane do rejestru REGON	133
Foundations, associations and social organisations entered in the REGON register	
29. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON	140
Entities of the national economy in the REGON register	
30. Nakłady wewnętrzne na działalność B+R według źródeł finansowania (ceny bieżące)	145
Intramural expenditure on R&D by source of funds (current prices)	

Tablica Table	Strona Page
31. Nakłady wewnętrzne na działalność B+R według pochodzenia środków (ceny bieżące) ..... Intramural expenditure on R&D by origin of funds (current prices)	146
32. Przedsiębiorstwa innowacyjne według rodzajów wprowadzonych innowacji ..... Innovative enterprises by types of introduced innovations	148
33. Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych ..... Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprises	156
34. Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych (ceny bieżące) ..... Investment outlays of non-financial enterprises (current prices)	159
35. Plony wybranych ziemiopłodów rolnych ..... Yields of selected agricultural crops	162
36. Przemysł ..... Industry	170
37. Budownictwo ..... Construction	174
38. Budownictwo mieszkaniowe ..... Residential construction	178
39. Dynamika sprzedaży detalicznej towarów (ceny bieżące) ..... Indices of retail sales of goods (current prices)	182
40. Drogi publiczne według rodzajów nawierzchni ..... Public roads by types of surface	184
41. Drogi publiczne o twardej nawierzchni ..... Hard surface public roads	185
42. Komunikacja miejska ..... Urban transport	188
43. Odbiorcy i zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych ..... Consumers and consumption of electricity in households	190
44. Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego ..... Revenue of budgets of local government units	193
45. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego ..... Expenditure of budgets of local government units	197
46. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego ..... Result of budgets of local government units	200
47. Zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego w 2021 r. .... Debt of local government units in 2021	202
48. Wartość całkowita projektów, w tym wartość dofinansowania ze środków Unii Europejskiej projektów zrealizowanych w ramach Umowy Partnerstwa 2014–2020 na terenie województwa do końca czerwca 2022 r. .... The total value of projects including the value of European Union co-financing of projects implemented under the Partnership Agreement 2014–2020 in the Voivodship by the end of June 2022	204
49. Obszary zdegradowane w gminach ..... Degraded area in gminas	211

Spis wykresów

List of charts

Wykres Chart	Strona Page
1. Odpady komunalne zebrane selektywnie w ciągu roku w relacji do ogółu odpadów komunalnych zebranych w 2021 r. .... Municipal waste collected separately during the year in relation to total municipal waste collected in 2021	32
2. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2022 r. .... Natural increase per 1000 population in 2022	33
3. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2022 r. Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in 2022	33
4. Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2022 r. Net turnover profitability indicator in non-financial enterprises in 2022	38
5. Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową na 1 mieszkańca w 2021 r. (ceny bieżące) .... Intramural expenditure on research and development per capita in 2021 (current prices)	38
6. Grunty zrekultywowane i zagospodarowane .... Land reclaimed and managed	44
7. Ścieki wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi .... Wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground	47
8. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w 2021 r. .... Area of special nature value under legal protection in 2021	52
9. Odpady przemysłowe wytworzone na 1 mieszkańca .... Industrial waste generated per capita	56
10. Odpady komunalne zebrane na 1 mieszkańca .... Municipal waste collected per capita	58
11. Nakłady na środki trwałe według źródeł finansowania w latach 2015–2021 (ceny bieżące) Outlays on fixed assets by source of financing in 2015–2021 (current prices)	61
12. Ludność .... Population	63
13. Indeks starości .... Ageing index	65
14. Mediana wieku ludności .... Median age of population	66
15. Małżeństwa zawarte na 1000 ludności .... Marriages contracted per 1000 population	67
16. Ruch naturalny ludności .... Vital statistics of population	68
17. Saldo migracji ludności na pobyt stały na 1000 ludności .... Net migration of population for permanent residence per 1000 population	70
18. Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego według typów placówek .... Children in pre-primary establishments by type of establishments	73
19. Ludność według poziomu wykształcenia według BAEL .... Population by level of educational attainment by LFS	75
20. Uczniowie i absolwenci szkół podstawowych .... Pupils and graduates of primary schools	75

Wykres Chart	Strona Page
21. Uczniowie szkół ponadpodstawowych dla młodzieży według typów szkół w roku szkolnym 2021/22 ..... Students of post-primary schools for youth by types of schools in the 2021/22 school year	77
22. Absolwenci szkół zawodowych dla młodzieży według podgrup kierunków kształcenia w roku szkolnym 2020/21 ..... Graduates of vocational school for youth by narrow fields of education in the 2020/21 school year	78
23. Studenci stacjonarni uczelni w miejscowościach akademickich na 1000 ludności .... Students in full-time programmes in academic towns per 1000 population	80
24. Absolwenci uczelni według grup kierunków kształcenia w roku akademickim 2020/21 Graduates of higher education institutions by broad fields of education in the 2020/21 academic year	81
25. Stopa bezrobocia rejestrowanego ..... Registered unemployment rate	84
26. Współczynnik aktywności zawodowej według kwartałów ..... Activity rate by quarters	88
27. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw ..... Indices of average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector	93
28. Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych w 2021 r. .... Subjective evaluation of material situation of household in 2021	97
29. Rodziny, którym na podstawie decyzji przyznano pomoc według przyczyn ..... Number of families with assigning help (based on the decisions) by reasons	101
30. Dzieci w wieku do lat 3 na 100 miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych ..... Children up to the age of 3 per 100 places in nurseries and children's clubs	104
31. Lekarze i pielęgniarki na 10 tys. ludności ..... Doctors and nurses per 10 thousand population	118
32. Lekarze specjaliści na 10 tys. ludności ..... Medical specialists per 10 thousand population	119
33. Świadczenia udzielone w trybie ambulatoryjnym w szpitalnych oddziałach ratunkowych i izbach przyjęć ..... Outpatient health services provided in hospital emergency wards and admission rooms	120
34. Imprezy i uczestnicy imprez organizowanych przez placówki kultury w 2021 r. .... Events organised by culture institutions and event participants in 2021	124
35. Osoby zamawiające przez Internet towary lub usługi do użytku prywatnego w ciągu ostatnich 12 miesięcy ..... Individuals ordering goods or services via the Internet for private use during the last 12 months	132
36. Osoby korzystające z usług administracji publicznej za pomocą Internetu w ciągu ostatnich 12 miesięcy ..... Individuals using e-government services during the last 12 months	132
37. Dynamika produktu krajowego brutto (ceny bieżące) ..... Indices of gross domestic product (current prices)	135
38. Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca według podregionów (ceny bieżące) Odchylenia względne od przeciętnej wartości w kraju ..... Gross domestic product per capita by subregions (current prices) Relative deviations from the national average value	137

Wykres Chart	Strona Page
39. Wartość dodana brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące)	138
Gross value added by kind of activity (current prices)	
40. Wartość dodana brutto według rodzajów działalności i podregionów (ceny bieżące)	139
Gross value added by kind of activity and subregions (current prices)	
41. Podmioty gospodarki narodowej	141
Entities of the national economy	
42. Podmioty gospodarki narodowej według wybranych sekcji PKD	143
Entities of the national economy by selected PKD sections	
43. Spółki handlowe według rodzaju kapitału	144
Commercial companies by type of capital	
44. Udział nakładów wewnętrznych na działalność B+R finansowanych przez sektor przedsiębiorstw w nakładach wewnętrznych na działalność B+R	145
Share of intramural expenditure on R&D financed from business enterprise sector in intramural expenditure on R&D	
45. Nakłady wewnętrzne na działalność B+R na 1 mieszkańca	146
Intramural expenditure on R&D per capita	
46. Personel wewnętrzny B+R na 1000 osób aktywnych zawodowo	147
Internal R&D personnel per 1000 economically active persons	
47. Udział przychodów przedsiębiorstw przemysłowych ze sprzedaży produktów nowych lub ulepszonych w przychodach ze sprzedaży ogółem	149
Share of revenues of industrial enterprises from sale of new or improved products in total revenues from sales	
48. Zgłoszenia wynalazków dokonane przez podmioty krajowe na 1 mln mieszkańców	150
Patent applications filed by domestic entities per million inhabitants	
49. Przedsiębiorstwa posiadające dostęp do Internetu	151
Enterprises with Internet access	
50. Przedsiębiorstwa otrzymujące zamówienia przez sieci komputerowe	152
Enterprises receiving orders via computer networks	
51. Udział eksportu w przychodach ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółem	153
Share of export in total revenue from sale of products, goods and materials	
52. Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw niefinansowych	155
Share of the number of enterprises showing net profit in the total number of non-financial enterprises	
53. Dynamika nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw niefinansowych (ceny bieżące)	158
Indices of investment outlays of non-financial enterprises (current prices)	
54. Udział województwa w krajowej produkcji wybranych ziemiopłodów rolnych i ogrodnictwa w 2022 r.	163
Share of voivodship in the country production of selected agricultural and horticultural crops in 2022	
55. Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych	163
Cattle density per 100 hectares of agricultural land	
56. Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych	164
Pigs density per 100 hectares of agricultural land	
57. Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem (w wadze żywej)	165
Indices of procurement total animals for slaughter (in live weight)	

Wykres Chart	Strona Page
58. Dynamika skupu mleka ..... Indices of procurement cows' milk	166
59. Przeciętne zatrudnienie w przemyśle ..... Average paid employment in industry	169
60. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe) ..... Indices of sold production of industry (constant prices)	170
61. Produkcja sprzedana przemysłu według sekcji PKD (ceny bieżące) ..... Sold production of industry by PKD sections (current prices)	171
62. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle ..... Indices of average employment in industry	172
63. Przeciętne zatrudnienie w przemyśle według sekcji PKD ..... Average paid employment in industry by PKD sections	173
64. Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) ..... Indices of sold production of construction (current prices)	175
65. Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące) ..... Indices of construction and assembly production (current prices)	175
66. Produkcja budowlano-montażowa według działów PKD (ceny bieżące) ..... Construction and assembly production by PKD divisions (current prices)	176
67. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie ..... Indices of average paid employment in construction	177
68. Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania ..... Indices of the number of dwellings completed	177
69. Mieszkania oddane do użytkowania według form budownictwa ..... Dwellings completed by forms of construction	178
70. Dynamika sprzedaży detalicznej towarów (ceny bieżące) ..... Indices of retail sales of goods (current prices)	181
71. Drogi publiczne o twardej nawierzchni ..... Hard surface public roads	184
72. Krajowe linie regularnej komunikacji autobusowej w 2021 r. .... National lines of scheduled bus transport in 2021	187
73. Zużycie energii elektrycznej według sektorów gospodarki ..... Electricity consumption by economy sectors	189
74. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2021 r. .... Expenditure of local government units budgets by divisions in 2021	199
75. Liczba jednostek samorządu terytorialnego według relacji wyniku budżetowego do dochodów ogółem w 2021 r. .... Number of local government units by relation of the budget result to total revenue in 2021	201
76. Dotacje otrzymane przez jednostki samorządu terytorialnego na realizację projektów europejskich ..... Grants received by local government units for the implementation of European projects	205
77. Przedsięwzięcia z zakresu rewitalizacji zaplanowane w programach rewitalizacji GPR/PR według obszaru interwencji w 2021 r. .... Revitalisation undertakings planned of revitalisation in programme GPR/PR by intervention areas in 2021	213

Spis map

List of maps

Mapa Map	Strona Page
1. Stężenie pyłów zawieszonych PM _{2,5} , PM ₁₀ i NO ₂ w 2021 r.	32
Concentration of suspended particulates matter PM _{2,5} , PM ₁₀ and NO ₂ in 2021	
2. Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 2022 r. (przeciętne w roku)	34
Employment rate by the LFS in 2022 (annual average)	
3. Stopa bezrobocia według BAEL w 2022 r. (przeciętne w roku)	34
Unemployment rate by the LFS in 2022 (annual average)	
4. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2021 r.	35
Average monthly available income per capita in households in 2021	
5. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w 2021 r.	35
Beneficiaries of social assistance at domicile in total number of population in 2021	
6. Zasoby mieszkaniowe na 1000 ludności w 2021 r.	36
Dwelling stocks per 1000 population in 2021	
7. Placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w 2021 r.	36
Outpatient health care units in 2021	
8. Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca w 2021 r. (ceny bieżące)	37
Gross domestic product per capita in 2021 (current prices)	
9. Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności w 2022 r.	37
Entities of the national economy per 10 thousand population in 2022	
10. Drogi publiczne o twardej nawierzchni na 100 km ² powierzchni ogólnej w 2021 r.	39
Hard surface public roads per 100 km ² of total area in 2021	
11. Energia ze źródeł odnawialnych w 2021 r.	39
Energy from renewable sources in 2021	
12. Podział administracyjny województwa w 2022 r.	40
Administrative division Voivodship in 2022	
13. Podział województwa opolskiego według Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) w 2022 r.	41
Division of Opolskie Voivodship according to the Classification of Territorial Units for Statistics (NUTS) in 2022	
14. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2021 r.	45
Water consumption for the needs of the national economy and population in 2021	
15. Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w 2021 r.	48
Population connected to wastewater treatment plants in 2021	
16. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w 2021 r.	53
Area of special nature value under legal protection in 2021	
17. Lesistość w 2021 r.	54
Forest cover in 2021	
18. Odpady komunalne zebrane w 2021 r.	58
Municipal waste collected in 2021	
19. Zmiana liczby ludności w latach 2015–2022	64
Population changes in 2015–2022	
20. Przyrost naturalny ludności w 2022 r.	69
Natural increase in 2022	

Mapa Map	Strona Page
21. Saldo migracji ludności na pobyt stały w 2022 r. .... Net migration of population for permanent residence in 2022	70
22. Wychowanie przedszkolne w roku szkolnym 2021/22 ..... Pre-primary education in the 2021/22 school year	74
23. Uczniowie w szkołach podstawowych w roku szkolnym 2021/22 ..... Pupils in primary schools in the 2021/22 school year	76
24. Pracujący w 2021 r. .... Employed persons in 2021	83
25. Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2022 r. .... Registered unemployment rate in 2022	85
26. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w 2021 r. .... Average monthly gross wages and salaries in 2021	92
27. Zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej w 2021 r. .... Scope of use of social assistance at domicile in 2021	100
28. Żłobki i kluby dziecięce w 2021 r. .... Nurseries and children's clubs in 2021	105
29. Warunki mieszkaniowe ludności w 2021 r. .... Housing conditions of population in 2021	107
30. Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych w 2021 r. .... Consumption of water from water supply systems in households in 2021	109
31. Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w 2021 r. .... Population connected to the sewage system in 2021	111
32. Ludność korzystająca z gazu z sieci w 2021 r. .... Population connected to the gas supply system in 2021	113
33. Ambulatoryjna opieka zdrowotna w 2021 r. .... Outpatient health care in 2021	115
34. Wydatki budżetów gmin i miasta na prawach powiatu w dziale „Ochrona zdrowia” w 2021 r. .... Expenditure of gminas and city with powiat status in “Health care” division in 2021	121
35. Wydatki budżetów gmin i miasta na prawach powiatu w dziale „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” w 2021 r. .... Expenditure of gminas and city with powiat status in “Culture and national heritage” division in 2021	126
36. Zagrożenie przestępczością w 2022 r. .... Crime risk in 2022	128
37. Bezpieczeństwo na drogach w 2022 r. .... Road safety in 2022	130
38. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne wpisane do rejestru REGON w 2022 r. Foundations, associations and social organisations entered in the REGON register in 2022	133
39. Podmioty gospodarki narodowej w 2022 r. .... Entities of the national economy in 2022	142
40. Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca w 2021 r. (ceny bieżące) Investment outlays in enterprises per capita in 2021 (current prices)	158
41. Produkcja sprzedana przemysłu na 1 mieszkańca w 2021 r. (ceny bieżące) ..... Sold production of industry per capita in 2021 (current prices)	168
42. Mieszkania oddane do użytkowania w 2022 r. .... Dwellings completed in 2022	179

Mapa Map		Strona Page
43.	Drogi gminne i powiatowe o nawierzchni twardej ulepszonej w 2021 r. .... Improved hard surface communal and Vistrict roads in 2021	185
44.	Drogi dla rowerów w 2021 r. .... Bicycle tracks in 2021	186
45.	Zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w 2021 r. .... Consumption of electricity in households in 2021	191
46.	Dochody własne budżetów gmin na 1 mieszkańca w 2021 r. .... Own revenue of gminas budgets per capita in 2021	194
47.	Dotacje dla gmin na 1 mieszkańca w 2021 r. .... Grants for gminas per capita in 2021	195
48.	Wydatki inwestycyjne budżetów gmin na 1 mieszkańca w 2021 r. .... Investment expenditure of gminas budgets per capita in 2021	198
49.	Zadłużenie gmin w % dochodów ogółem w 2021 r. .... Debt of gminas in % of revenue in 2021	202
50.	Dotacje otrzymane przez gminy na realizację projektów europejskich w 2021 r. .... Grants received by gminas for the implementation of European project in 2021	206
51.	Udział europejskich dotacji inwestycyjnych w wydatkach inwestycyjnych ogółem w gminach w 2021 r. .... Share of the European investment grants in total investment expenditure of gminas in 2021	207
52.	Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem w 2021 r. .... Share of the area covered by binding local spatial management plans in total area in 2021	209
53.	Aktywność gmin w zakresie rewitalizacji w 2021 r. .... Activity of the gminas in the field of revitalisation in 2021	210

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło. magnitude zero.
Zero: (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5; magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit;
	(0,0) zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit.
Kropka (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe. data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless.
Znak Δ	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji. categories of applied classification presented in an abbreviated form.
"W tym" "Of which"	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. indicates that not all elements of the sum are given.

W publikacji zastosowano skróty nazw niektórych sekcji i działów Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

The names of some sections and divisions of the Polish Classification of Activities – PKD 2007 used in publication have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót abbreviation	pełna nazwa full name
sekcje sections	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powierze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
Zakwaterowanie i gastronomia Accommodation and catering	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi Accommodation and food service activities
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
działy divisions	
Produkcja wyrobów z metali Manufacture of metal products	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

Ważniejsze skróty

Major abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
tys.	tysiąc
mln	milion
zł PLN	złoty zloty
szt. pcs	sztuka pieces
kg	kilogram kilogram
dt	decytona deciton
t	tona tonne
km	kilometr kilometre
m ²	metr kwadratowy square metre
ha	hektar hectare
km ²	kilometr kwadratowy square kilometre
l	litr litre
m ³	metr sześcienny cubic metre
dam ³	dekametr sześcienny cubic decametre
hm ³	hektometr sześcienny cubic hectometre
MW	megawat megawatt
kWh	kilowatogodzina kilowatt hour
GWh	gigawatogodzina gigawatt hour

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
Mbit	megabit
s	sekunda second
r.	rok
dok. cont.	dokończenie continued
pkt	punkt
p. proc.	punkt procentowy percentage point
poz.	pozycja
Dz. U.	Dziennik Ustaw
m.in. i.a.	między innymi among others
tj. i.e.	to jest that is
tzw.	tak zwany
ww.	wyżej wymieniony
z późn. zm.	z późniejszymi zmianami
GUS	Główny Urząd Statystyczny Statistics Poland
PKD	Polska Klasyfikacja Działalności Polish Classification of Activity
KRUS ASIF	Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Agricultural Social Insurance Fund
ZUS SII	Zakład Ubezpieczeń Społecznych Social Insurance Institution

Synteza

W latach 2021–2022 na sytuację demograficzną, społeczną i gospodarczą nadal miały wpływ obostrzenia związane z pandemią COVID-19, przy czym wraz z upływem czasu stawały się one coraz mniej restrykcyjne. Mogło to mieć wpływ na odnotowane istotne zmiany wartości znacznej części analizowanych zjawisk i procesów kształtujących sytuację społeczno-gospodarczą w województwie opolskim.

Środowisko

Na obszarze województwa opolskiego w 2021 r. do wód lub do ziemi odprowadzono mniej ścieków przemysłowych i komunalnych w porównaniu z rokiem poprzednim, a więcej niż w 2015 r. i prawie wszystkie ścieki podlegały procesom oczyszczania. Z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w 2021 r., w porównaniu z wielkością emisji w 2020 r., wyemitowano więcej zanieczyszczeń pyłowych oraz gazowych, natomiast w relacji do 2015 r. zanieczyszczeń pyłowych było mniej, a gazowych więcej. W porównaniu z latami 2020 i 2015 zmniejszyła się ilość wytworzonych odpadów przemysłowych (z wyłączeniem odpadów komunalnych), a zwiększyła ilość odpadów komunalnych. Odnotowano również wzrost udziału odpadów komunalnych zbieranych selektywnie. W 2021 r. nakłady na ochronę środowiska w województwie opolskim ukształtowały się na poziomie wyższym od notowanych w 2020 r. i 2015 r. Najwięcej środków pieniężnych przeznaczono na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu. Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej w 2021 r. były wyższe niż rok wcześniej, a niższe w relacji do 2015 r. Największy udział w tych nakładach stanowiły środki przeznaczone na zbiorniki i stopnie wodne.

Spółeczeństwo

Sytuacja demograficzna województwa opolskiego nadal była trudna. Rok 2022 był kolejnym, w którym odnotowano spadek liczby ludności. Pogłębił się również proces starzenia się społeczeństwa, na co wskazują rosnący poziom współczynnika starości demograficznej oraz indeksu starości, a także zwiększająca się wartość mediany wieku. Utrzymała się przewaga liczby zgonów nad liczbą urodzeń, czego wynikiem był ujemny przyrost naturalny ludności. Obserwowany w dalszym ciągu większy odpływ ludności z województwa niż jej napływ, skutkował ujemnym saldem migracji ludności wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały.

W roku szkolnym 2021/22 zarówno w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym, jak i rokiem 2015/16 zwiększyła się liczba dzieci uczęszczających do placówek wychowania przedszkolnego. W szkołach podstawowych, ponadpodstawowych i policealnych uczyło się więcej dzieci i młodzieży niż w roku szkolnym 2020/21, natomiast mniej w szkołach dla dorosłych. W badanym okresie zmniejszyła się liczba szkół. Liczba studentów kształcących się w uczelniach mających siedzibę na terenie województwa spadła zarówno w ciągu roku, jak i w stosunku do roku akademickiego 2015/16. Wydatki publiczne na oświatę i wychowanie z budżetu jednostek samorządu terytorialnego zwiększyły się w porównaniu z poprzednim, jak i 2015 rokiem.

W województwie opolskim na koniec 2021 r. odnotowano większą niż przed rokiem liczbę pracujących według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. Największa dynamika wzrostu pracujących wystąpiła w przemyśle i budownictwie. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w powiatowych urzędach pracy województwa opolskiego na koniec 2022 r. ukształtowała się na niższym poziomie niż przed rokiem oraz w porównaniu z 2015 r. Bilans bezrobotnych w 2022 r. był korzystny, tzn. odnotowano mniejszą liczbę nowo rejestrujących się bezrobotnych niż osób wyłączonych z ewidencji. Wyniki Badania

Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), przeprowadzonego w 4 kwartale 2022 r. w województwie opolskim wskazują na pogorszenie wskaźników rynku pracy w porównaniu z analogicznym okresem 2021 r., natomiast na poprawę w stosunku do 4 kwartału 2015 r.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 9 osób w 2021 r. ukształtowało się na wyższym poziomie niż rok wcześniej i w odniesieniu do 2015 r. Poprawę warunków płacowych odnotowano we wszystkich sekcjach działalności gospodarczej. Pod względem wynagrodzeń również korzystniejsza sytuacja wystąpiła w podmiotach zaliczanych do sektora przedsiębiorstw. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto 2022 r. w tym sektorze było wyższe niż przed rokiem oraz w porównaniu z 2015 r. Wyższa zarówno w relacji do 2021 r., jak i 2015 r. była również przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto otrzymywana przez emerytów i rencistów. Wyższą dynamiką charakteryzowało się świadczenie wypłacane przez ZUS niż wypłacane rolnikom indywidualnym. W 2021 r. w województwie opolskim nastąpił spadek przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę w gospodarstwach domowych względem 2020 r., natomiast w relacji do 2015 r. odnotowano wzrost tego dochodu. W 2021 r. wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych był niższy w porównaniu z 2020 r.

W województwie opolskim w 2021 r. w porównaniu z 2020 r. oraz 2015 r. zmniejszyła się liczba beneficjentów świadczeń ze środowiskowej pomocy społecznej. W 2021 r. więcej środków wobec roku poprzedniego przeznaczono na wsparcie finansowe rodzin z dziećmi w ramach programu „Rodzina 500+”. Wzrosła w odniesieniu do 2020 r., jak i 2015 r. liczba placówek świadczących usługi opiekuńcze nad dziećmi w wieku do lat 3, wraz z liczbą oferowanych w nich miejsc.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2021 r. zasoby mieszkaniowe w województwie opolskim wzrosły w porównaniu z 2020 r., podobnie jak przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania. Przeciętna liczba izb w mieszkaniu oraz liczba osób na 1 izbę nie zmieniła się. Na koniec 2021 r. w odniesieniu do 2020 r., jak i 2015 r. odnotowano wzrost zarówno długości sieci wodociągowej, kanalizacyjnej oraz gazowej, jak i liczby przyłączy, czego efektem było zwiększenie zagęszczenia tych sieci na obszarze 100 km².

Na koniec 2021 r. w województwie opolskim, zarówno w zestawieniu z 2020 r., jak i 2015 r. odnotowano spadek liczby podmiotów ambulatoryjnej opieki zdrowotnej. Liczba udzielonych w nich porad wzrosła w skali roku, natomiast w porównaniu z 2015 r. uległa zmniejszeniu. Zwiększyła się wobec stanu na koniec 2020 r. oraz 2015 r. liczba szpitali ogólnych świadczących stacjonarną opiekę zdrowotną. Względem zarówno roku poprzedniego, jak i 2019 r. odnotowano wzrost liczebności personelu medycznego pracującego bezpośrednio z pacjentem – z wyjątkiem farmaceutów, których liczba zmniejszyła się w skali roku. W 2021 r. jednostki samorządu terytorialnego przeznaczyły na 1 mieszkańca mniej środków finansowych na ochronę zdrowia niż w roku poprzednim, natomiast więcej niż w 2015 r.

W województwie opolskim w sferze usług kultury w 2021 r. względem 2020 r. zaobserwowano wzrost liczby uczestników w większości placówek kulturalnych. Zwiększyła się m.in. liczba widzów i słuchaczy w teatrach i instytucjach muzycznych, kinach stałych, a także liczba uczestników imprez w centrach kultury, domach i ośrodkach kultury oraz klubach i świetlicach. W odniesieniu natomiast do 2015 r. tendencja była odwrotna. Na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego jednostki samorządu terytorialnego w województwie opolskim w 2021 r. przeznaczyły więcej środków finansowych niż rok wcześniej, jak i przed sześcioma laty.

W sferze bezpieczeństwa publicznego sytuacja w województwie opolskim w 2022 r. względem roku poprzedniego oraz 2015 r. poprawiła się w zakresie liczby przestępstw stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych. Zdecydowana większość przestępstw stwierdzonych miała charakter kryminalny. Na drogach województwa opolskiego w 2022 r. zarejestrowano mniej wypadków drogowych niż przed rokiem i przed siedmioma laty. Równocześnie odnotowano mniejszą liczbę ofiar śmiertelnych oraz rannych.

W województwie opolskim w 2022 r. zarówno w porównaniu z 2021 r., jak i 2015 r. wzrósł odsetek gospodarstw domowych z osobami w grupie wieku 16–74 lata, które miały dostęp do Internetu. Zwiększył się również udział osób w grupie wieku 16–74 lata korzystających regularnie (co najmniej raz w tygodniu) z Internetu. Odnotowano także wzrost udziału osób dokonujących zakupy przez Internet oraz osób korzystających z usług e-administracji publicznej.

W 2020 r. poprawił się stopień aktywności społecznej mieszkańców, względem 2018 r. i 2016 r. o czym świadczy m.in. notowany w województwie wzrost liczby aktywnie działających organizacji non-profit. Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych wpisanych do rejestru REGON w województwie opolskim w 2022 r. zwiększyła się w relacji do lat 2021 i 2015.

Gospodarka

Według wstępnych szacunków w 2021 r. w województwie opolskim obserwowano szybszy niż w roku poprzednim wzrost produktu krajowego brutto (PKB). W latach 2015–2021 PKB w przeliczeniu na 1 mieszkańca kształtował się poniżej średniej krajowej. Poprawiła się relacja PKB na 1 mieszkańca do średniej unijnej, wyrażona w standardzie siły nabywczej (PPS). W 2020 r., podobnie jak w latach poprzednich, najwięcej wartości dodanej brutto (WDB) wypracowały podmioty prowadzące działalność w przemyśle. W latach 2015–2020 wydajność pracy, mierzona WDB na 1 pracującego, w województwie nie przekroczyła średniej krajowej.

W województwie opolskim na koniec 2022 r. odnotowano więcej podmiotów gospodarki narodowej wpisanych w rejestrze REGON niż w latach 2021 i 2015. Wśród ogółu podmiotów przeważały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Najwięcej podmiotów prowadziło działalność w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych, a następnie w budownictwie i przetwórstwie przemysłowym.

W 2021 r. w relacji do roku poprzedniego odnotowano w województwie opolskim szybszy niż przeciętnie w kraju wzrost nakładów wewnętrznych na działalność badawczą i rozwojową (B+R). Wartość omawianych nakładów w przeliczeniu na 1 mieszkańca kształtowała się jednak poniżej średniej krajowej. Względem 2020 r. zmniejszył się udział środków pochodzących z sektora przedsiębiorstw finansujących działalność B+R w nakładach wewnętrznych na działalność B+R ogółem. Zwiększeniu uległo natomiast rzeczywiste zaangażowanie personelu B+R wyrażone w ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC), jak również w przeliczeniu na 1000 osób aktywnych zawodowo. W 2021 r. źródłem większości nakładów na działalność B+R były środki zewnętrzne, pochodzące głównie od instytucji rządowych i samorządowych. W odniesieniu do 2015 r. odnotowano wzrost nakładów wewnętrznych na działalność B+R ogółem i na 1 mieszkańca oraz odsetka tych nakładów finansowanych z sektora przedsiębiorstw. W latach 2019–2021 innowacje wprowadziły blisko 2-krotnie wyższy odsetek przedsiębiorstw przemysłowych niż usługowych (22,8% wobec 11,7%). W porównaniu z latami 2018–2020 odsetek przedsiębiorstw przemysłowych i usługowych, które wprowadziły innowacje zmniejszył się. W 2021 r. nakłady na działalność innowacyjną kształtowały się na wyższym poziomie niż w roku poprzednim. W relacji do 2015 r. zmniejszyła się liczba wynalazków zgłoszona w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej oraz liczba zgłoszeń wzorów użytkowych, przy większej liczbie udzielonych patentów.

W 2021 r. w porównaniu z rokiem poprzednim, zwiększył się odsetek podmiotów otrzymujących zamówienia przez sieci komputerowe. W omawianym okresie obserwowano również wzrost zainteresowania przedsiębiorstw wykorzystaniem otwartych danych publicznych, szczególnie w kategorii gospodarka i finanse. W skali roku zwiększeniu uległ udział przedsiębiorstw posiadających szerokopasmowy dostęp do Internetu. Na wyższym poziomie kształtował się również odsetek przedsiębiorstw wyposażających swoich pracowników w urządzenia przenośne pozwalające na mobilny dostęp do Internetu. Podobne tendencje obserwowano względem 2015 r.

W 2022 r. w porównaniu z 2021 r., jak i 2015 r. odnotowano wyższy wynik finansowy: ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, brutto oraz netto. Zwiększyły się również przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów na eksport. Wskaźnik poziomu kosztów oraz wskaźniki rentowności obrotu brutto i netto pogorszyły się w porównaniu z 2021 r., ale poprawiły się w odniesieniu do 2015 r. W ogólnej liczbie badanych podmiotów udział przedsiębiorstw wykazujących zysk netto był większy w porównaniu z 2021 r., a mniejszy stosunku do 2015 r. Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej kwocie przychodów z całokształtu działalności w województwie zwiększył się zarówno w skali roku, jak i w odniesieniu do 2015 r.

W 2021 r. nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób były wyższe niż w 2020 r., a niższe w stosunku do 2015 r. Nakłady inwestycyjne poniesione w 2022 r. przez przedsiębiorstwa niefinansowe były wyższe od zrealizowanych w 2021 r. W porównaniu z poprzednim rokiem rozpoczęto mniej nowych inwestycji, ale ich wartość kosztorysowa zwiększyła się.

W 2022 r. w województwie opolskim wyższa niż przed rokiem była produkcja zbóż ogółem oraz rzepaku i rzepiku. Produkcja ziemniaków i buraków cukrowych zmniejszyła się w skali roku. W odniesieniu do 2021 r. zwiększyło się pogłowie bydła oraz owiec, zmniejszyło się natomiast pogłowie trzody chlewnej. W 2022 r. w porównaniu z 2021 r. odnotowano spadek skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych, ziemniaków, żywca rzeźnego, a wzrost mleka krowiego. Na rynku rolnym w skali roku wzrosły przeciętne ceny skupu zbóż, ziemniaków jadalnych, żywca rzeźnego wołowego, wieprzowego i drobiowego oraz mleka krowiego.

W województwie opolskim w 2022 r. w podmiotach gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób obserwowano wolniejszy niż w roku poprzednim wzrost produkcji sprzedanej przemysłu, przeciętnego zatrudnienia w przemyśle oraz wydajności pracy. W skali roku wyższą produkcję odnotowano we wszystkich sekcjach grupujących przemysł. Produkcja sprzedana przemysłu przypadająca na 1 mieszkańca kształtowała się poniżej przeciętnej krajowej. Wzrostowi produkcji sprzedanej przemysłu w relacji do 2015 r. towarzyszyło zwiększenie przeciętnego zatrudnienia oraz wydajności pracy.

W 2022 r. w województwie opolskim w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano spadek produkcji budowlano-montażowej, natomiast w stosunku do 2015 r. zanotowano jej wzrost. W odniesieniu do 2021 r. produkcja spadła we wszystkich działach budownictwa, a najbardziej w jednostkach specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej. W stosunku do 2021 r. zanotowano spadek, a w odniesieniu do 2015 r. wzrost liczby mieszkań oddanych do użytkowania, jak i mieszkań, których budowę rozpoczęto oraz mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym.

W województwie opolskim w 2022 r. w relacji do 2021 r., jak i 2015 r. zarówno wartość sprzedaży detalicznej, jak i hurtowej ukształtowała się na wyższym poziomie.

Długość dróg publicznych o twardej nawierzchni w 2021 r. w odniesieniu do 2020 r., jak i 2015 r. zwiększyła się, podobnie jak wskaźnik gęstości dróg. W 2021 r. w województwie opolskim w porównaniu z poprzednim okresem, jak i 2015 r., w zakresie dostępności regularnej komunikacji autobusowej w ruchu krajowym, odnotowano m.in. wzrost liczby linii oraz ich długości. Tabor komunikacji miejskiej względem poprzedniego roku nie zmienił się, a w stosunku do 2015 r. wzrósł. Zarówno w porównaniu z 2020 r., jak i 2015 r. spadła łączna liczba przewiezionych pasażerów co wpłynęło także na obniżenie wskaźnika prezentującego średnią liczbę przewozów pasażerskich na 1 mieszkańca. Względem 2020 r. odnotowano zmniejszenie długości eksploatowanej sieci kolejowej w województwie opolskim, natomiast w porównaniu z 2015 r. odnotowano jej wzrost.

Odnotowany w stosunku do 2020 r., jak i 2015 r. wzrost mocy zainstalowanej oraz osiągalnej przez elektrownie w województwie opolskim skutkowałam zwiększeniem w 2021 r. rozmiarów produkcji energii elektrycznej. Liczba odbiorców energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w województwie opolskim w odniesieniu do lat 2020 i 2015 r. zwiększyła się. Wzrósł także poziom zużycia energii elektrycznej, czego konsekwencją był wzrost wartości wskaźnika zużycia energii elektrycznej na 1 mieszkańca ogółem.

Zarządzanie rozwojem

W 2021 r. dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego (JST) województwa opolskiego rosły wolniej niż wydatki. Głównym źródłem dochodów budżetów JST były dochody własne. Największy udział dochodów własnych w dochodach ogółem odnotowano w budżecie miasta na prawach powiatu. Istotną pozycję w budżecie każdej jednostki samorządu terytorialnego stanowią także dotacje, szczególnie inwestycyjne. W 2021 r. dotacje inwestycyjne sfinansowały blisko 1/3 wydatków inwestycyjnych. W relacji do 2020 r. obserwowano spadek wartości omawianych dotacji na wszystkich szczeblach samorządu terytorialnego, z wyłączeniem gmin. W odniesieniu do 2015 r. najszybciej rosły dochody budżetu miasta na prawach powiatu, a najwolniej – budżetów powiatów.

Głównym obciążeniem budżetów JST były wydatki bieżące, z których najwięcej przeznaczono na wynagrodzenia, zakup materiałów i usług oraz świadczenia na rzecz osób fizycznych. Wśród wydatków majątkowych dominowały wydatki o charakterze inwestycyjnym. W porównaniu z 2020 r. wydatki inwestycyjne obniżyły się na wszystkich szczeblach samorządu terytorialnego, z wyłączeniem gmin. W budżecie samorządu województwa stanowiły one najwyższy odsetek wydatków ogółem. Względem 2015 r., podobnie jak w przypadku dochodów, najbardziej wzrosły wydatki budżetu miasta na prawach powiatu, a najmniej – budżetów powiatów.

W 2021 r. budżety JST zamknęły się zbiorczo nadwyżką. Dodatni wynik odnotowano na wszystkich szczeblach samorządu terytorialnego, z wyłączeniem miasta na prawach powiatu. W latach 2015–2021 nadwyżkę w budżetach JST odnotowano 4-krotnie, w tym największą w 2020 r. Zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego wzrosło zarówno w odniesieniu do 2020 r., jak i 2015 r. W 2021 r. najwyższy wskaźnik zadłużenia wystąpił w budżecie miasta na prawach powiatu.

Do końca czerwca 2022 r. w województwie opolskim w całkowitej wartości umów o dofinansowanie projektów realizowanych w ramach Umowy Partnerstwa 2014–2020 najwięcej środków przeznaczono na projekty w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego. Ze środków Unii Europejskiej (UE) dofinansowano ponad 60% całkowitej wartości projektów. W latach 2015–2021 z ogólnej wartości dotacji otrzymywanych przez JST na realizację projektów europejskich najwięcej trafiło do budżetu samorządu województwa.

W 2021 r. liczba obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz powierzchnia nimi objęta była większa niż w roku poprzednim. Zmniejszeniu uległy natomiast liczba gmin prowadzących działania rewitalizacyjne oraz powierzchnia obszarów rewitalizacji.

Executive summary

In the years 2021–2022 the demographic, social and economic situation continued to be affected by restrictions related to COVID-19 pandemic, becoming less restrictive over time. This may have had impact on the recorded significant changes in values of analysed phenomena and processes shaping socio-economic situation in Opolskie Voivodship.

Environment

In the area of Opolskie Voivodship in 2021, less industrial and municipal wastewater was discharged into waters or into the ground, compared to the previous year, while more than in 2015 and almost all wastewater underwent treatment process. In 2021, plants of significant nuisance to air quality emitted more gaseous and particulate pollutants compared to 2020, whereas in relation to 2015 there were less particulate pollutants and more gaseous ones. Compared to the years 2020 and 2015 the amount of generated industrial waste decreased (excluding municipal waste), while the amount of generated municipal waste increased. The share of separately collected municipal waste also increased. In 2021, outlays on environmental protection in Opolskie Voivodship were higher than those recorded in 2020 and 2015. The largest amount of money was allocated to the protection of air and climate. Outlays on fixed assets for water management in 2021 were higher than a year before, but lower in relation to 2015. The funds allocated to water reservoirs and falls accounted for the highest share in these outlays.

Society

The demographic situation of Opolskie Voivodship remained difficult. 2022 was another year in which the population decline was recorded. The ageing process of the population also deepened, as indicated by the growing level of the demographic rate of ageing and the ageing ratio, as well as increasing value of the median age. As a result of the increasing predominance of the number of deaths over the number of births, the natural increase declined. The continued greater outflow of population from the voivodship than its inflow resulted in a negative net internal and international migration of population for permanent residence.

In the 2021/22 school year, both compared to the previous school year, as well as the year 2015/16, the number of children attending pre-primary establishments increased. There were more children and youth taught in primary, secondary and post-secondary schools than in the 2020/21 school year, while fewer people in schools for adults. During the surveyed period the number of schools decreased. The number of students studying in higher education institutions located in the voivodship decreased both on an annual scale, as well as in relation to 2015/16 academic year. Public expenditure on education from the budget of local government units increased compared to the previous year and 2015.

In Opolskie Voivodship at the end of 2021, there was a larger number of the employed persons according to the actual workplace and type of activity than in the year before. The largest growth dynamic of the employed occurred in industry and construction. At the end of 2022, the number of registered unemployed persons in powiat labour offices of Opolskie Voivodship was lower than in the year before and compared to 2015. The unemployment balance in 2022 was positive, i.e. there were fewer newly registered unemployed persons than those excluded from the register. In Opolskie Voivodship, the results of Labour Force Survey (LFS) carried out in the 4th quarter of 2022 indicate a decline of labour market indicators compared to the corresponding period of 2021, however an improvement in relation to the 4th quarter of 2015.

The average monthly gross wages and salaries in entities employing more than 9 persons in 2021 were higher than in the year before and in relation to 2015. An improvement in wage conditions was recorded in all sections of economic activity. In terms of wages and salaries, there was also a more favourable situation in entities included in the enterprise sector. Average monthly gross wages and salaries in 2022 in this sector were higher than in the year before and compared to 2015. The average monthly gross retirement and other pension received by in 2022 by retirees and pensioners was also higher in relation to 2021 and 2015. The benefit paid by the Social Insurance Institution (SII) was characterised by higher dynamics than that paid to farmers. In 2021 in Opolskie Voivodship, there was a decrease in the average monthly per capita available income in households compared to 2020, while in relation to 2015 an increase of this income was recorded. In 2021, the at-risk-of-poverty rate, after including social transfers, was lower compared to 2020.

In Opolskie Voivodship in 2021, compared to 2020 and 2015, there was a decrease in the number of beneficiaries of social assistance benefits. In 2021, compared to 2020, more funds were allocated to financially support families with children under the "Family 500+" programme. In relation to 2020 as well as 2015, there was an increase in the number of child-care establishments up to the age of 3 and the number of places offered therein.

As of 31 December 2021 the dwellings stocks in Opolskie Voivodship increased compared to 2020, as did the average useful floor area per dwelling. The average number of rooms in a dwelling and the number of persons per dwelling did not change. At the end of 2021, in relation to 2020 as well as to 2015, there was an increase length of the water supply, sewage and gas supply systems, as well as in the number of connections, which resulted in the increase of the density of these systems per 100 km² of total area.

At the end of 2021 in Opolskie Voivodship, both in relation to 2020 and 2015, a decrease in the number of out-patient health care facilities was recorded. The number of consultations provided therein increased on a yearly basis, while compared to 2015 it decreased. The number of general hospitals providing in-patient health care increased versus the state at the end of 2020 and 2015. Both in relation to 2020 and 2019, an increase in the number of medical personnel working directly with a patient – with the exception of pharmacists, whose number decreased on an annual basis. In 2021, local government units allocated less funds per capita for health care than in the previous year, while more than in 2015.

In Opolskie Voivodship in the field of cultural services, in 2021, compared to 2020, there was an increase in the number of participants in most of cultural institutions. There was an increase, among others, in the number of audience in theatres and musical institutions, indoor cinemas as well as the number of participants of events in centres of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres. However in relation to 2015 the tendency was opposite. Local government units in Opolskie Voivodship in 2021 allocated more funds to the culture and protection of national heritage than in the year before as well as in six years ago.

In the public safety sphere situation in Opolskie Voivodship in 2022, in relation to the previous year and 2015, there was an increase in terms of crimes ascertained by the police in completed preparatory proceedings. A vast majority of ascertained crimes were of criminal nature. There were less road traffic accidents on the roads of Opolskie Voivodship in 2022 than in the year before and seven years ago. At the same time, there were fewer road fatalities and casualties.

In Opolskie Voivodship in 2022, the proportion of households with persons in the age group 16–74 years who had access to the Internet increased compared to both 2021 and 2015. There was also an increase in share of persons in the age group 16–74 years using the Internet on a regular basis (at least once a week). An increase was also recorded in the share of persons purchasing goods via the Internet and persons using public administration services.

In 2020, compared to 2018 and 2016, the level of social activity of inhabitants improved as evidenced by, i.a. the increasing number of actively operating non-profit organisations recorded in the voivodship. The number of foundations, associations and social organisations entered in the REGON register in Opolskie Voivodship in 2022 increased in relation to the years 2021 and 2015.

Economy

According to preliminary estimates in 2021 in Opolskie Voivodship, a faster growth of gross domestic product (GDP) than in the previous year has been observed. In the years 2015–2021 GDP per capita were below national average. The ratio of GDP per capita to EU average, expressing in Purchasing Power Parity (PPP) improved. In 2020, similarly to previous years, the most of gross value added was generated by entities operating in industry. In the years 2015–2020 in the voivodship, the labour productivity, measured by GVA per one employed person did not exceed national average.

At the end of 2022, in Opolskie Voivodship, there were more entities of the national economy registered in the REGON register than in the years 2021 and 2015. Natural persons conducting economic activity predominated among all entities. The most entities conducted their activity in sections: trade; repair of motor vehicles and then in construction and manufacturing.

In 2021, in relation to the previous year, Opolskie Voivodship recorded a faster than national average increase of intramural expenditure on research and development (R&D). The value of discussed expenditure per capita was however lower than the national average. There was a decrease in the share of funds from business enterprises sector financing R&D activities in intramural expenses on total R&D in relation to 2020. On the other hand, there was an increase in the actual engagement of R&D staff, expressed in full-time equivalents (FTE), as well as when counted per 1000 economically active persons. In 2021 the source of most expenditure on R&D were external funds, mostly from central and local government institutions. In relation to 2015 there was an increase in the intramural expenditure on total R&D and per capita, as well as the share of this expenditure from business sector. In the years 2019–2021 innovations were introduced by twice as high share of industrial enterprises than service ones (22.8% versus 11.7%). Compared to the years 2018–2020, the share of industrial and service enterprises which introduced innovations has decreased. In 2021 expenditure on innovative activity was higher than in the previous year. In relation to 2015, the number of patent applications filed in the Patent Office of Poland decreased, as well as the number of filed in utility models, with the larger number of granted patents.

In 2021, in relation to the previous year, there was an increase of entities receiving orders over computer networks. During discussed period, an increase of interest of enterprises using open public data has been observed, mostly in economy and finance category. On an annual basis, there was an increase of enterprises which had a broadband access to the Internet. The share of enterprises equipping their employees with mobile devices allowing a mobile connection to the Internet was also on a higher level. Similar tendency was observed in relation to 2015.

In 2022, compared to 2021 and 2015, there was a higher financial result: from sales of products, goods and materials, gross and net. Net revenues from sales of products, goods and materials for export also increased. Indicator of cost level and indicators of gross and net turnover profitability declined compared to 2021, however increased in relation to 2015. In the total number of surveyed entities, the share of enterprises declaring net profit was higher in comparison to 2021, and lower than in 2015. The share of enterprises' revenues declaring net profit from the total activity in the voivodship increased both on an annual basis and in relation to 2015.

In 2021, the investment outlays of enterprises employing more than 9 persons were higher than in 2020, while lower in relation to 2015. Investment outlays in 2022 incurred by non-financial enterprises were higher than those in 2021. Compared to the previous year fewer new investments were started, though their estimated value increased.

In 2022 in Opolskie Voivodship, total production of cereals as well as rape and turnip rape was higher than in the previous year. Production of potatoes and sugar beets decreased on an annual basis. In relation to 2021 the number of cattle and sheep increased, while the number of pigs decreased. In 2022, compared to 2021, there was a decrease in the procurement of basic consumer and feed cereals, potatoes, livestock, however an increase of cows' milk. On an agricultural market on an annual basis, there was an increase of average prices in procurement of cereals, edible potatoes, cattle, pig and poultry livestock as well as of cows' milk.

In Opolskie Voivodship in 2022, economic entities employing more than 9 persons recorded a slower increase than in the previous year in the growth of sold production of industry, average paid employment in the industry and the labour productivity. On a yearly basis, a higher production was recorded in all sections grouping industry. Sold production of industry per capita was below national average. Growth of sold production of the industry, in relation to 2015, was accompanied by an increase of average paid employment and the labour productivity.

In 2022, in Opolskie Voivodship, compared to the previous year, a decrease in the construction and assembly production was recorded, while in relation to 2015 there was an increase. In relation to 2021, the production declined in all divisions of the construction, the highest drop in units specialising in civil engineering. Compared to 2021 there was a decrease, while in relation to 2015 a growth in the number of dwellings completed, as well as those in which construction has begun and dwellings for which permits have been granted or have been registered with a construction project.

In Opolskie Voivodship in 2022, in relation to 2021 and 2015, both the value of retail sales and of wholesale were at the higher level.

The length of hard surface public roads in 2021, in relation to 2020 as well as 2015 increased, as did the rate of road density. In 2021 in Opolskie Voivodship, compared to the previous period as well as in 2015, in terms of the availability of scheduled bus services in national traffic, there was i.a. increase in the number of lines and in their length. The urban transport fleet did not change in relation to the previous year, while it increased in relation to 2015. Both in comparison with 2020 and 2015, a combined total number of transported passengers decreased, which also resulted in a decrease of a rate presenting average number of passenger transports per capita. In relation to 2020 there was also a reduction in the length of operated railway lines in Opolskie Voivodship, while compared to 2015, its increase was noted.

The increase noted in relation to 2020 and 2015 in installed and achievable capacity by power plants in Opolskie Voivodship resulted in a rise in the volume of electricity production in 2021. The number of electricity consumers in households in Opolskie Voivodship increased in relation to the years 2020 and 2015. The level of electricity consumption also increased, which resulted in an increase of the value of the electricity consumption ratio per capita.

Development management

In 2021 revenue of the budgets of local government units of Opolskie Voivodship grew slower than the expenses. The main source of revenue of the budgets of local government units was their own income. The biggest share of their own income in the total income was observed in the budgets of the city with powiat status. Grants, especially investment grant, pose a crucial part of the budget of every local government unit. In 2021, investment grants provided funds for nearly 1/3 investment expenses. In relation to 2020 a decrease of the value of the described grants was observed, in each local government grade, gminas excluded. In reference to 2015, revenues of the cities with powiat status were growing rapidly, while revenues of the powiats were developing slowest.

The main burden for the local government budget was the current expenditure, of which the majority was spent on salaries, purchase of materials and services as well as benefits for natural persons. Among the assets-related expenditure, the investment expenditure was dominating. In comparison with 2020 the investment expenditure decreased on each local government grade, gminas excluded. In the budgets of the voivodship government they posed the highest percentage of the expenses in the gross. In relation to 2015, similarly as in the case of revenue, the highest increase was observed in the cities with powiat status while the smallest increase in the budget of powiats.

In 2021, the budgets of the local government units were closed collectively with a surplus. The positive result was observed in each local government grade, excluding city with powiat status. In 2015–2021 the surplus in the local government units budgets was recorded four times the highest in 2020. Debt of the local government units increased, in relation to both 2020 and 2015. In 2021 the highest debt ratio was recorded in the budget of the city with powiat status.

Considering the total value of the co-financing programmes agreements implemented within Partnership Agreement 2014–2020, till the end of June, 2022, in Opolskie Voivodship the major part of the funds was allocated to projects within Regional Operational Programme. Out of the funds from European Union over 60% of the total value of the projects was subsidised. In 2015–2021, the majority of money from the overall worth of grants, received by the local government units for the implementation of the European projects was located in the budgets of the voivodship government.

In 2021 the number of binding local plans of spatial development as well as the area covered by these plans, was higher than in the previous year. The number of gminas conducting revitalisation activities as well as the area of revitalisation decreased.

Rozdział 1

Chapter 1

Województwo na tle kraju

Voivodship against the background of the country

Wyszczególnienie Specification	Polska Poland	Województwo opolskie Opolskie Voivodship
Udział gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania w powierzchni ogółem w 2021 r. (stan w dniu 31.12.; w %) Share of devastated and degraded land requiring reclamation and management in total area in 2021 (as of 31.12.; in %)	0,2	0,3
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2021 r. (w hm ³) Consumption of water for the needs of the national economy and population in 2021 (in hm ³)	8845,0	125,8
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi w 2021 r. (w hm ³) Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground in 2021 (in hm ³)	7769,3	64,2
Ścieki komunalne oczyszczone ogółem w 2021 r. (w dam ³) Total municipal wastewater treated in 2021 (in dam ³)	1355953	32588
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w 2021 r. (tony/rok): Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air purity in 2021 (tonnes/year):		
gazowych gases	209490154	17596017
pyłowych particulates	22168	1203
Obszary prawnie chronione ogółem w powierzchni ogółem w 2021 r. (stan w dniu 31.12.; w %) Total area under legal protection in total area in 2021 (as of 31.12.; in %)	32,3	27,6
Lesistość w 2021 r. (stan w dniu 31.12.; w %) Forest cover in 2021 (as of 31.12.; in %)	29,6	26,7
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej w 2022 r. (stan w dniu 31.12.) Population per 1 km ² of total area in 2022 (as of 31.12.)	121	100
Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2022 r. Natural increase per 1000 population in 2022	-3,8	-5,2
Saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności w 2022 r. Net migration for permanent residence per 1000 population in 2022	0,1	-1,3
Przeciętne trwanie życia w 2021 r. (w latach): Life expectancy in 2021 (in years):		
mężczyzn males	71,8	72,4
kobiet females	79,7	80,4
Dzieci w wieku 3–6 lat w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat w roku szkolnym 2021/22 Children aged 3–6 in pre-primary education establishments per 1000 children aged 3–6 in 2021/22 school year	904	919

Wyszczególnienie Specification	Polska Poland	Województwo opolskie Opolskie Voivodship
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 2022 r. (przeciętne w roku; w %) Employment rate by the LFS in 2022 (annual averages; in %)	56,3	55,3
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL w 2022 r. (przeciętne w roku; w %) Activity rate by the LFS in 2022 (annual averages; in %)	58,0	56,8
Stopa bezrobocia według BAEL w 2022 r. (przeciętne w roku; w %) Unemployment rate by the LFS in 2022 (annual averages; in %)	2,9	2,7
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy w 2022 r. (stan w dniu 31.12.) Registered unemployed persons per job offer in 2022 (as of 31.12.)	18	16
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^a w 2022 r. (w zł) Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^a in 2022 (in PLN)	6653,67	6110,33
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w 2022 r. (w zł) Average monthly gross retirement and other pension paid from the non-agricultural social security system in 2022 (in PLN)	2789,89	2754,55
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2021 r. (w zł) Average monthly available income per capita in households in 2021 (in PLN)	2061,93	1690,86
Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych w 2021 r. (w %) At-risk-of-poverty rate after social transfers in 2021 (in %)	14,8	10,1
Współczynnik Giniego w 2021 r. (w %) Gini coefficient in 2021 (in %)	26,8	23,2
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w 2021 r. (w %) Beneficiaries of social assistance at domicile in total number of population in 2021 (in %)	3,7	3,4
Udzielone świadczenia pomocy społecznej w 2021 r. (w tys. zł) Social assistance benefits granted in 2021 (in thousand PLN)	3451528	86493
Dzieci przebywające w żłobkach ^b i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w 2021 r. (stan w dniu 31.12.) Children staying in nurseries ^b and children's clubs per 1000 children up to the age of 3 in 2021 (as of 31.12.)	155,2	209,0
Liczba ludności na 1 placówkę ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w 2021 r. (stan w dniu 31.12.) Population per outpatient health care unit in 2021 (as of 31.12.)	1474	1336
Pracownicy medyczni na 10 tys. ludności w 2021 r. (stan w dniu 31.12.): Medical personnel per 10 thousand population in 2021 (as of 31.12.):		
lekarze doctors	34,3	24,4
pielęgniarki nurses	56,6	54,9
Łóżka w szpitalach na 10 tys. ludności w 2021 r. (stan w dniu 31.12.) Beds in hospitals per 10 thousand population in 2021 (as of 31.12.)	44,4	46,1
Produkt krajowy brutto ^c (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w 2021 r. (w zł) Gross domestic product ^c (current prices) per capita in 2021 (in PLN)	69069	56267

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Łącznie z oddziałami żłobkowymi i żłobkami przyzakładowymi. c Wstępny szacunek.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b Including nursery wards and workplace nurseries. c Preliminary estimate.

Wyszczególnienie Specification	Polska Poland	Województwo opolskie Opolskie Voivodship
Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności w 2022 r. (stan w dniu 31.12.) Entities of the national economy per 10 thousand population in 2022 (as of 31.12.)	1323	1173
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. ludności w 2022 r. (stan w dniu 31.12.) Commercial companies with foreign capital participation per 10 thousand population in 2022 (as of 31.12.)	23	10
Personel wewnętrzny B+R ^a na 1000 osób aktywnych zawodowo ^b w 2021 r. Internal R&D personnel ^a per 1000 economically active persons ^b in 2021	9,0	3,8
Udział przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych przedsiębiorstw niefinansowych ^c w 2022 r. (w %) Share of profitable enterprises in the total number of non-financial enterprises ^c surveyed in 2022 (in %)	83,2	82,8
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych ^c w 2022 r. (w %) Cost level indicator in non-financial enterprises ^c in 2022 (in %)	94,0	94,6
Dynamika nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw ^c w 2022 r. (rok poprzedni=100; ceny bieżące) Indices of investment outlays of enterprises ^c in 2022 (previous year=100; current prices)	118,2	203,6
Obsada bydła ^d na 100 ha użytków rolnych w 2022 r. (w szt.) Cattle density ^d per 100 hectares of agricultural land in 2022 (in heads)	43,1	26,2
Obsada trzody chlewnej ^d na 100 ha użytków rolnych w 2022 r. (w szt.) Pig density ^d per 100 hectares of agricultural land in 2022 (in heads)	64,3	57,6
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w przemyśle ^e w 2022 r. (w zł) Sold production of industry (current prices) per 1 average employed person in industry ^e in 2022 (in PLN)	895324	851092
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w budownictwie ^e w 2022 r. (w zł) Sold production of construction (current prices) per 1 average employed person in construction ^e in 2022 (in PLN)	908593	1007892
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności w 2022 r. Dwellings completed per 1000 population in 2022	6,3	3,5
Drogi publiczne o twardej nawierzchni na 100 km ² powierzchni ogólnej w 2021 r. (stan w dniu 31.12.) Public roads with hard surface per 100 km ² of total area in 2021 (as of 31.12.)	100,9	92,9
Długość linii kolejowych eksploatowanych na 100 km ² w 2021 r. (stan w dniu 31.12.) Length of railway lines operated per 100 km ² in 2021 (as of 31.12.)	6,2	8,3
Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej w 2021 r. (w %) Share of renewable energy sources in production of electricity in 2021 (in %)	17,0	3,9

a W ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC). b Do obliczenia relacji przyjęto za podstawę (mianownik) liczbę aktywnych zawodowo i pracujących na podstawie Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) – przeciętne w roku. c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. d Stan w dniu 1 czerwca. Jako podstawę przeliczeń dla pogłowia zwierząt gospodarskich w dniu 1 czerwca 2022 r. przyjęto dane na temat użytków rolnych według stanu w dniu 1 czerwca 2020 r. e Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a In full-time equivalent (FTE). b For calculating the ratios, as the base (denominator) numbers of economically active and employed persons were adopted on the basis of the Labour Force Survey (LFS) – annual averages. c Data concern economic entities employing more than 49 persons. d As of 1 June. The data on agricultural land as of June 1, 2020 was used as the basis for the calculations for farm animal stocks on June 1, 2022. e Data concern economic entities employing more than 9 persons.

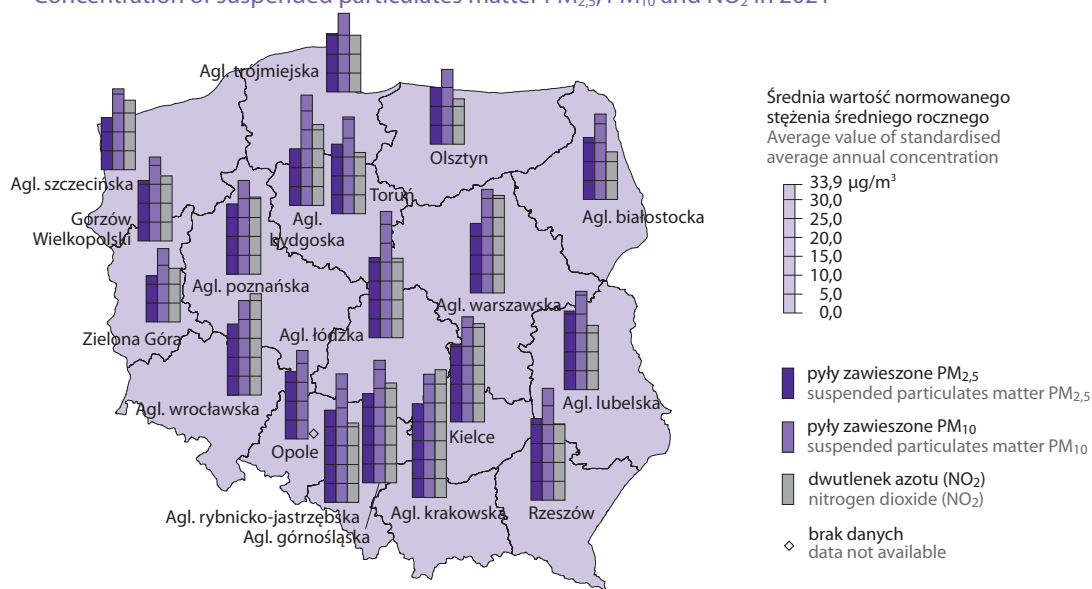
Rozdział 2

Chapter 2

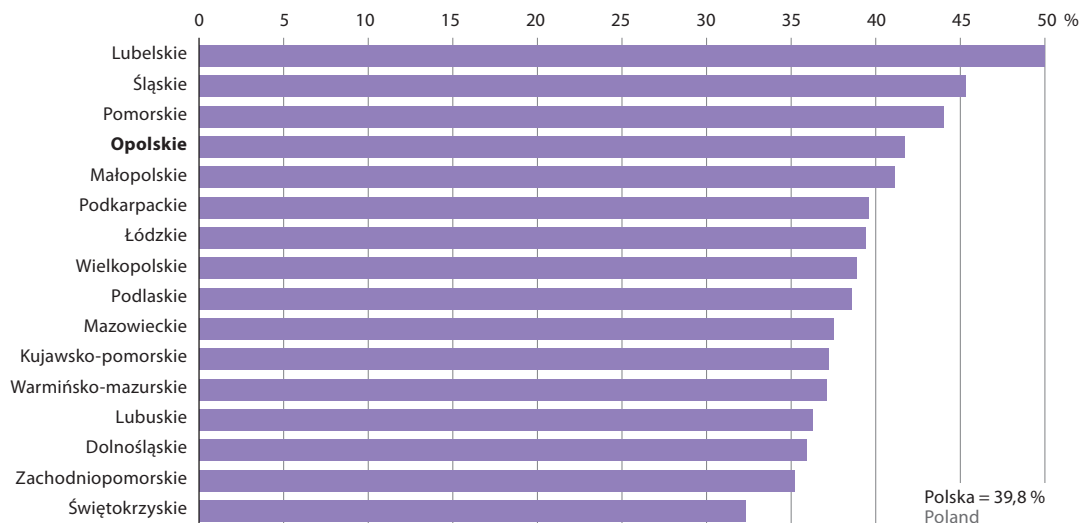
Województwo na tle pozostałych województw

Voivodship against the background of other voivodships

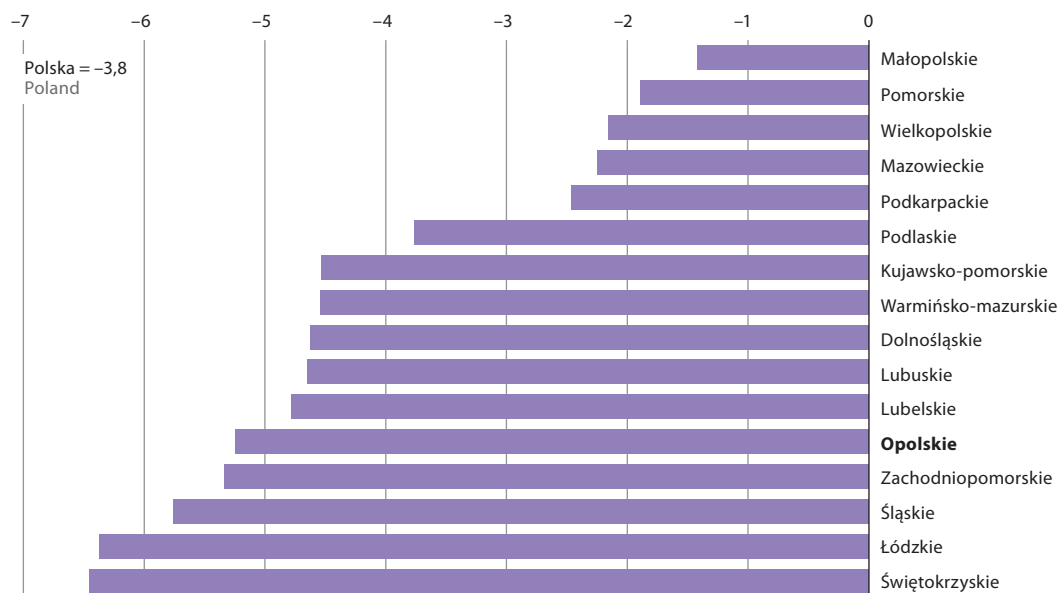
Mapa 1. Stężenie pyłów zawieszonych PM_{2,5}, PM₁₀ i NO₂ w 2021 r.
 Map 1. Concentration of suspended particulates matter PM_{2,5}, PM₁₀ and NO₂ in 2021

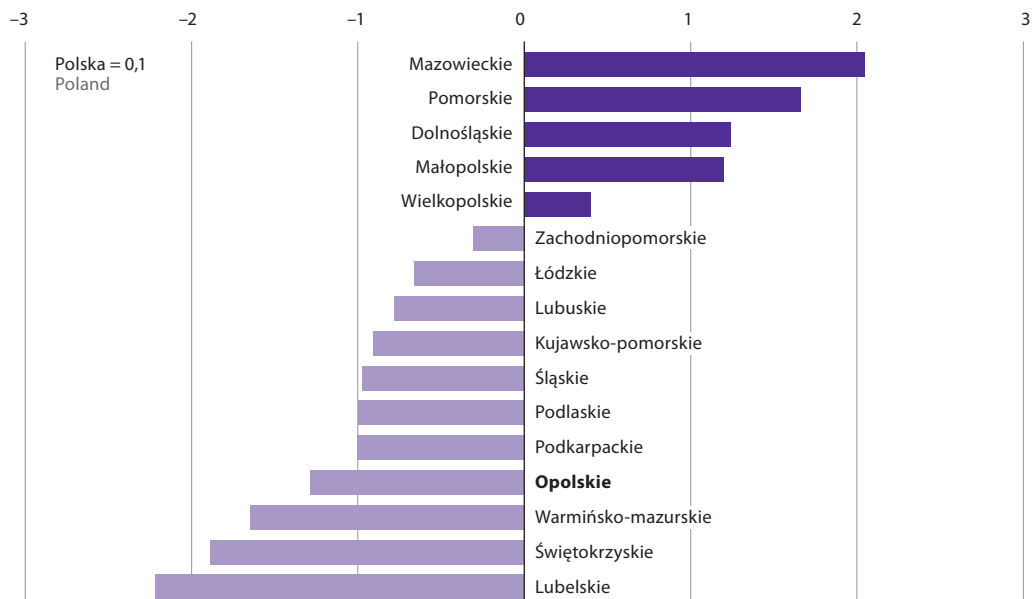
Wykres 1. Odpady komunalne zebrane selektywnie w ciągu roku w relacji do ogółu odpadów komunalnych zebranych w 2021 r.
 Chart 1. Municipal waste collected separately during the year in relation to total municipal waste collected in 2021

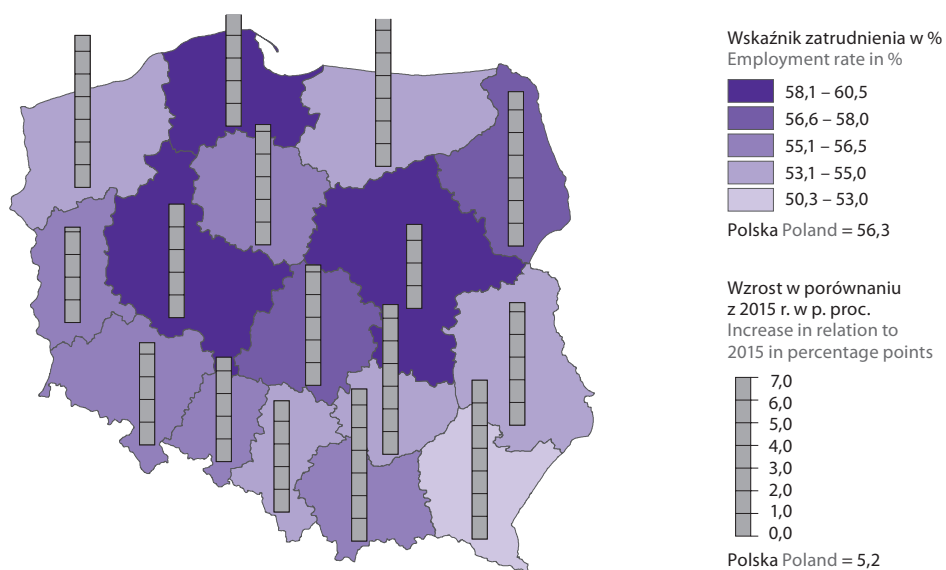
Wykres 2. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2022 r.
Chart 2. Natural increase per 1000 population in 2022

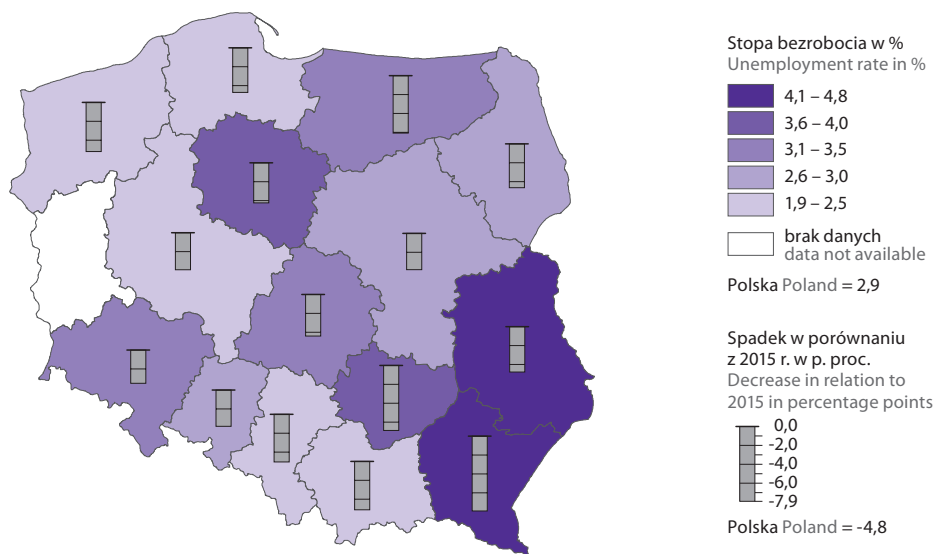
Wykres 3. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2022 r.
Chart 3. Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in 2022

Mapa 2. Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 2022 r. (przeciętne w roku)
 Map 2. Employment rate by the LFS in 2022 (annual average)

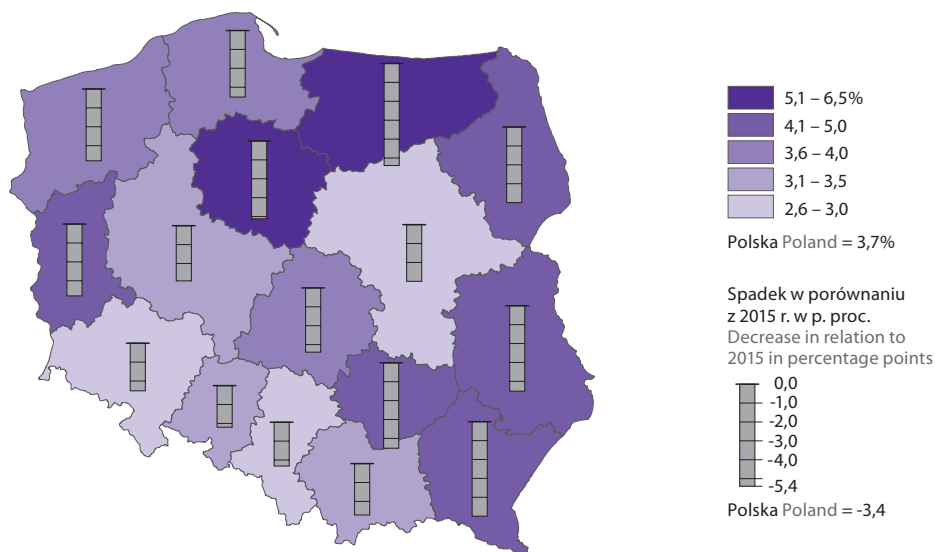
Mapa 3. Stopa bezrobocia według BAEL w 2022 r. (przeciętne w roku)
 Map 3. Unemployment rate by the LFS in 2022 (annual average)

Mapa 4. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2021 r.
Map 4. Average monthly available income per capita in households in 2021

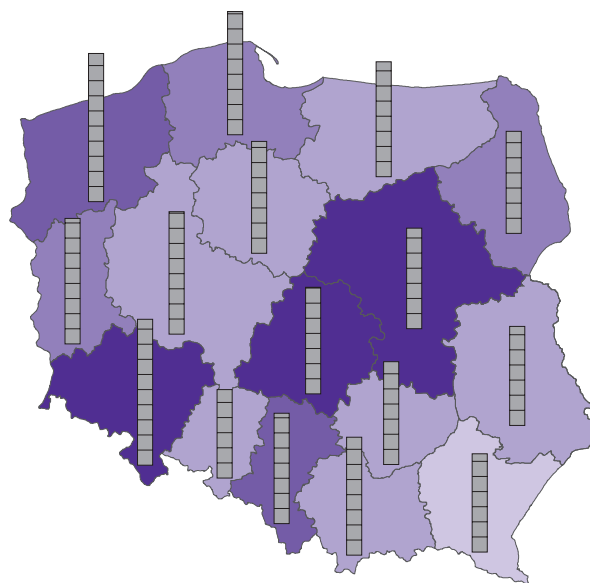

Mapa 5. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w 2021 r.
Map 5. Beneficiaries of social assistance at domicile in total number of population in 2021

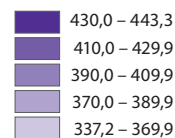

Mapa 6. Zasoby mieszkaniowe na 1000 ludności w 2021 r. Stan w dniu 31 grudnia

Map 6. Dwelling stocks per 1000 population in 2021 As of 31 December

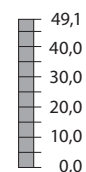

Liczba mieszkań na 1000 ludności
Number of dwellings per 1000 population

Polska Poland = 405,2

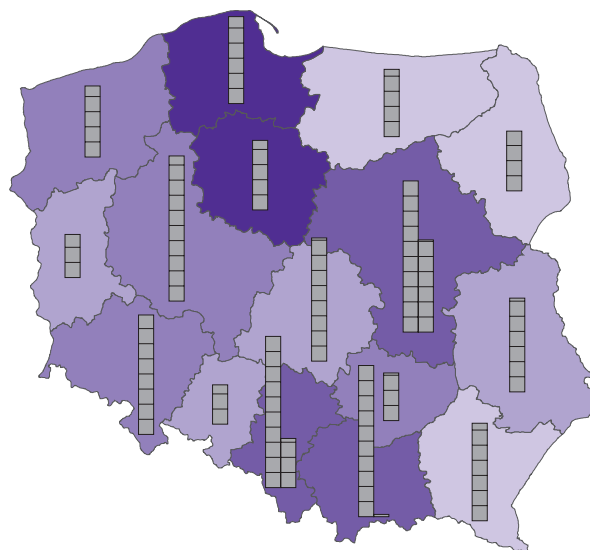
Wzrost w porównaniu z 2015 r. w pkt
Increase in relation to 2015 in points

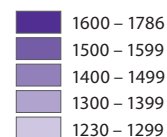
Polska Poland = 37,9

Mapa 7. Placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w 2021 r. Stan w dniu 31 grudnia

Map 7. Outpatient health care units in 2021 As of 31 December

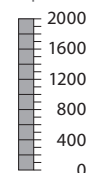

Liczba ludności na 1 placówkę
Population per 1 unit

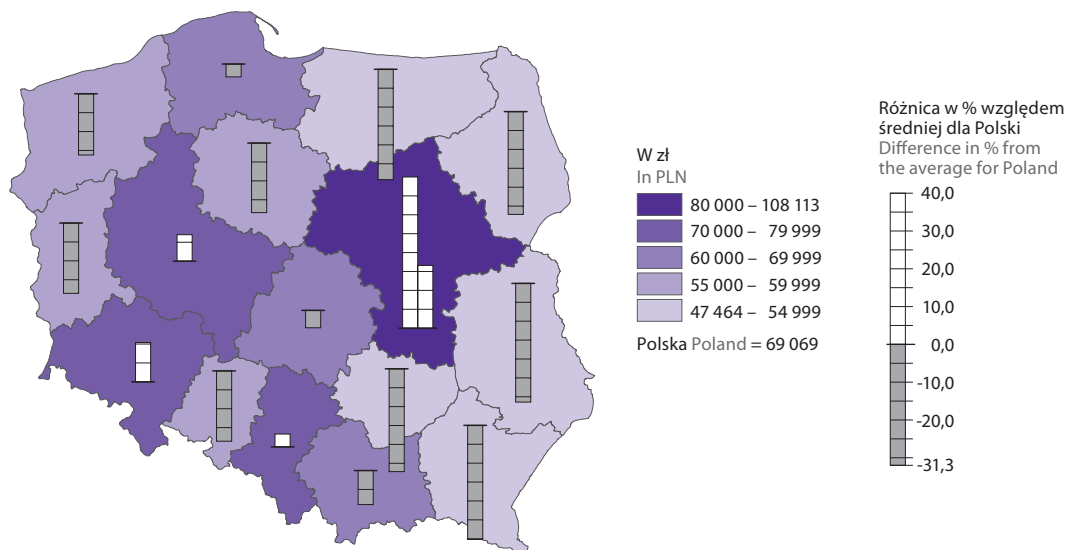
Polska Poland = 1474

Liczba przychodni ogółem
Number of outpatient clinics departments

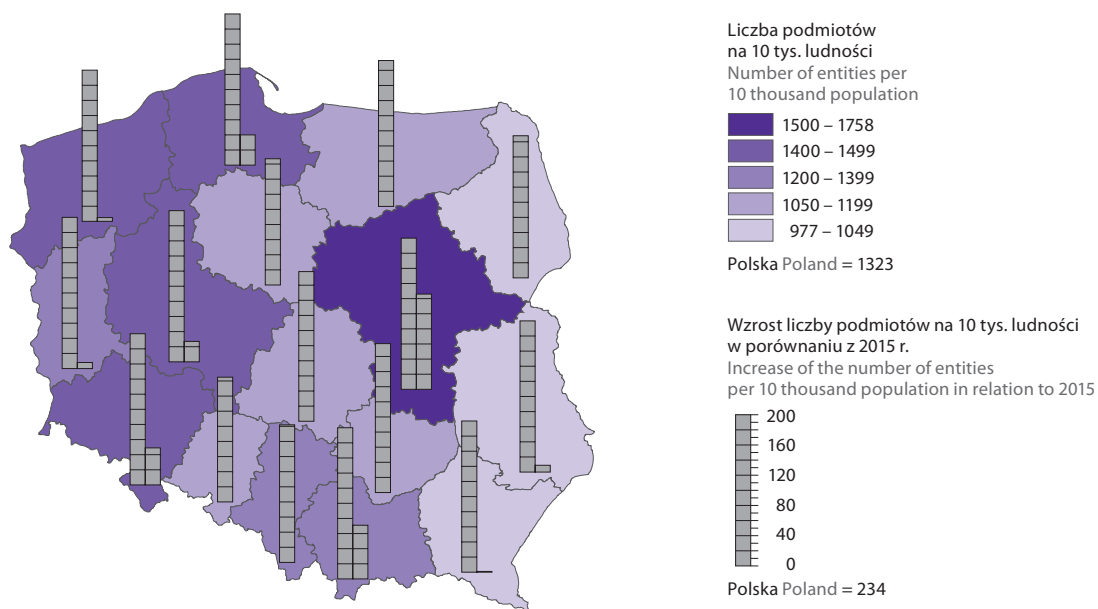
Polska Poland = 21968

Mapa 8. Produkt krajowy brutto^a na 1 mieszkańca w 2021 r. (ceny bieżące)
 Map 8. Gross domestic product^a per capita in 2021 (current prices)

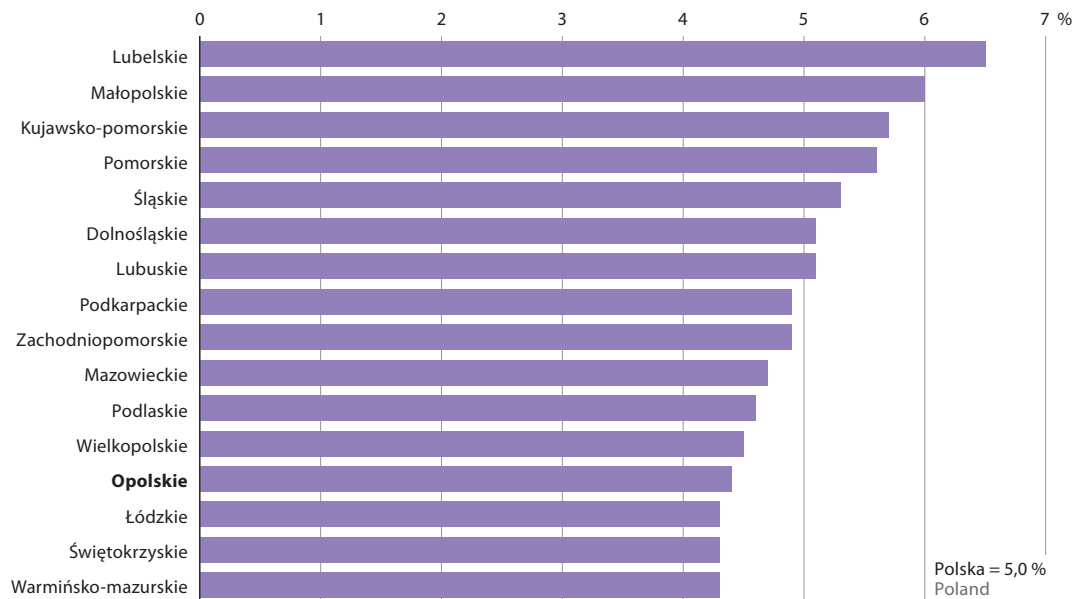

a Grupowanie metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności; wstępne szacunki.
 a Grouping by local kind-of-activity unit method; preliminary estimates.

Mapa 9. Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności w 2022 r. Stan w dniu 31 grudnia
 Map 9. Entities of the national economy per 10 thousand population in 2022 As of 31 December

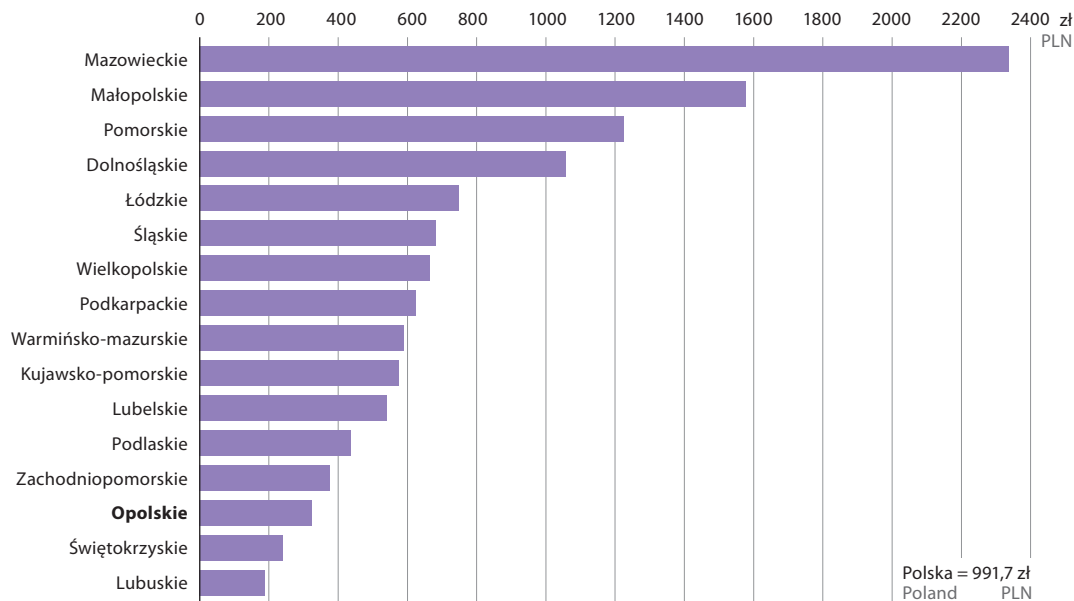

Wykres 4. Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2022 r.
 Chart 4. Net turnover profitability indicator in non-financial enterprises in 2022

Wykres 5. Nakłady wewnętrzne^a na działalność badawczą i rozwojową na 1 mieszkańca w 2021 r. (ceny bieżące)

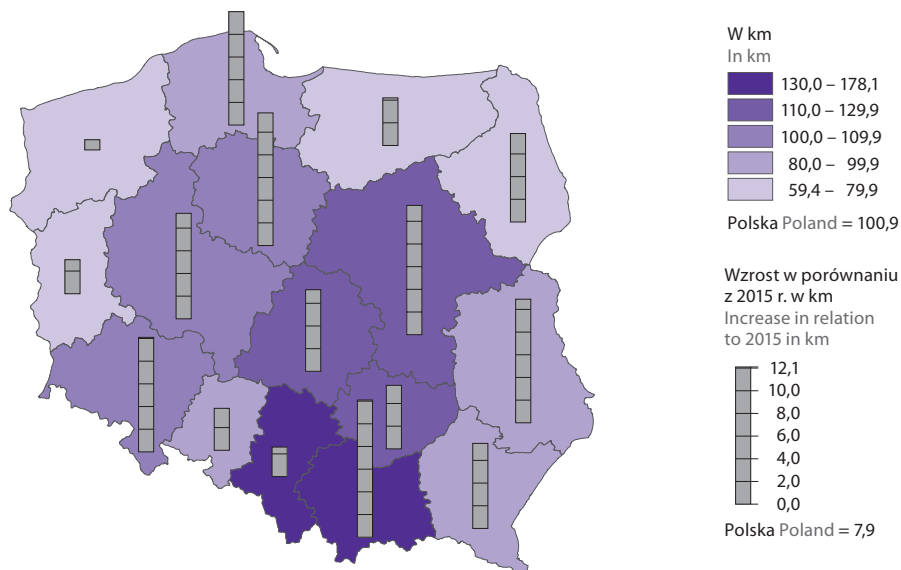
Chart 5. Intramural expenditure^a on research and development per capita in 2021 (current prices)

^a Bez amortyzacji środków trwałych.
^a Excluding depreciation of fixed assets.

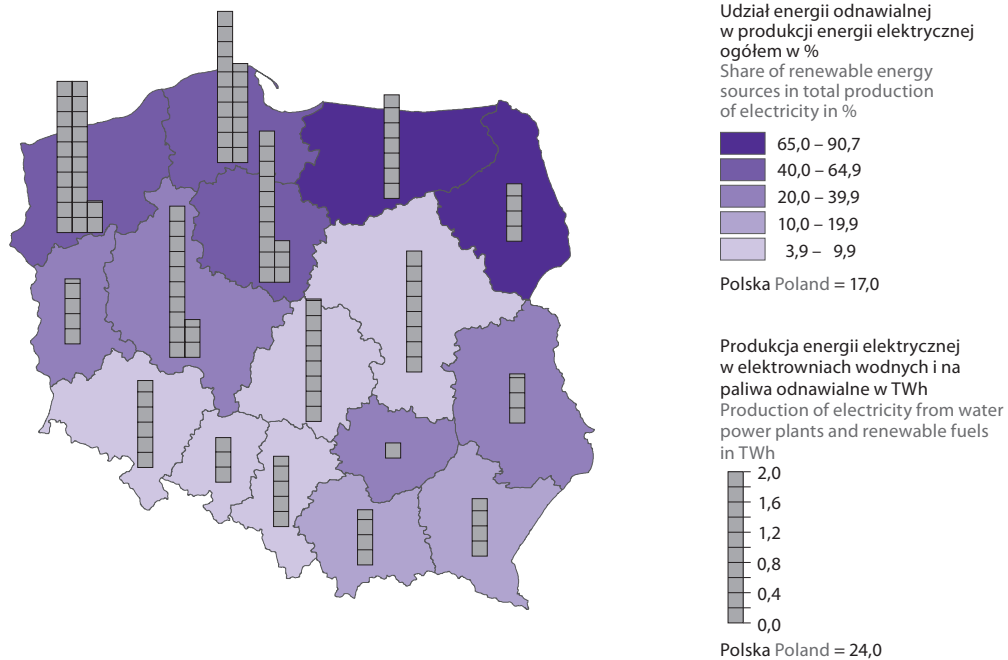
Mapa 10. Drogi publiczne o twardej nawierzchni na 100 km² powierzchni ogólnej w 2021 r. Stan w dniu 31 grudnia

Map 10. Hard surface public road per 100 km² of total area in 2021
As of 31 December

Mapa 11. Energia ze źródeł odnawialnych w 2021 r.

Map 11. Energy from renewable sources in 2021

Rozdział 3

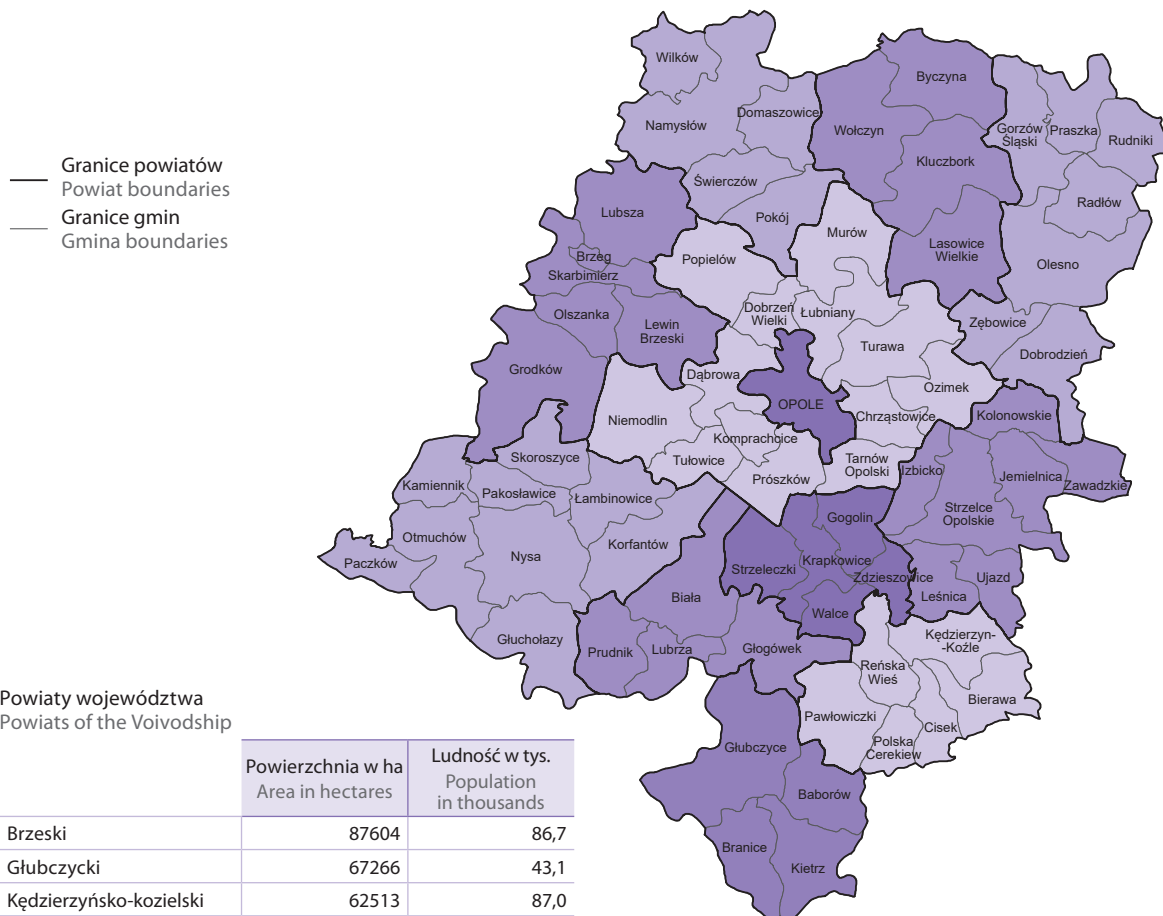
Chapter 3

Powierzchnia i podział terytorialny województwa

Area and territorial division of Voivodship

Mapa 12. Podział administracyjny województwa w 2022 r.
Stan w dniu 31 grudnia

Map 12. Administrative division Voivodship in 2022
 As of 31 December

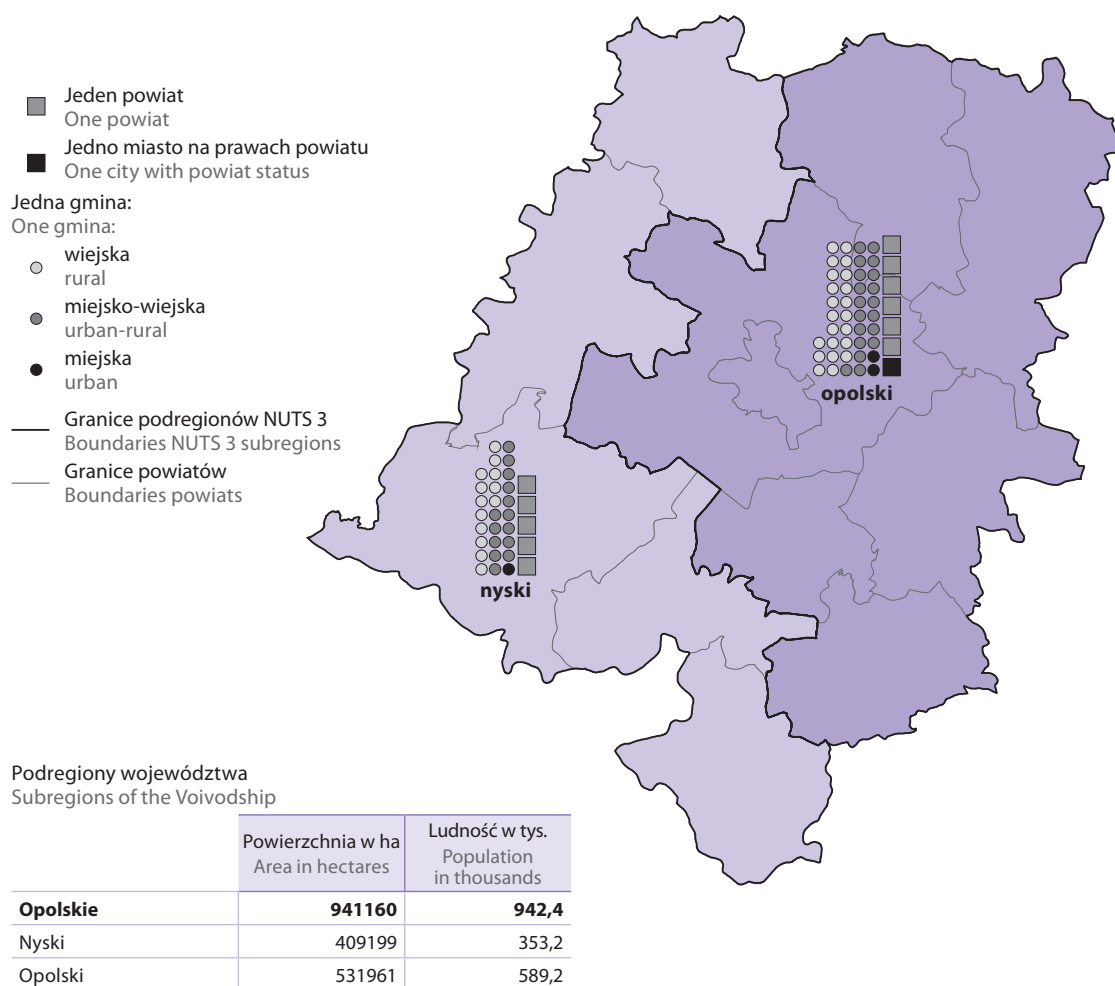

Według stanu w dniu 1 stycznia 2022 r. województwo opolskie zajmowało powierzchnię 9411 km², co stanowiło 3,0% powierzchni kraju. Na jego obszarze (według stanu w dniu 31 grudnia 2022 r.) mieszkało 942,4 tys. ludności, tj. 2,5% ogółu ludności Polski. Gęstość zaludnienia na 1 km² wyniosła 100 osób (10 lokata w kraju). W miastach mieszkało 52,9% ludności województwa.

Mapa 13. Podział województwa opolskiego według Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) w 2022 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 13. Division of Opolskie Voivodship according to the Classification of Territorial Units for Statistics (NUTS) in 2022
As of 31 December

Rozdział 4

Chapter 4

Środowisko

Environment

4.1. Powierzchnia

4.1. Area

Powierzchnia ogólna województwa opolskiego w 2022 r. była nieznacznie mniejsza w porównaniu z latami 2021 i 2015. W strukturze gruntów ponad połowę areалу stanowiły użytki rolne. W porównaniu z 2021 r., jak i 2015 r. spadła m.in. powierzchnia gruntów leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych, natomiast wzrosła powierzchnia gruntów zabudowanych i zurbanizowanych oraz nieużytków. W 2021 r. względem poprzedniego roku zmniejszyła się powierzchnia gruntów zdewastowanych i zdegradowanych, a zwiększyła się w odniesieniu do 2015 r. Powierzchnia gruntów poddanych rekultywacji i zagospodarowaniu wzrosła zarówno w porównaniu z 2020 r., jak i 2015 r.

Województwo opolskie położone jest w południowo-zachodniej części kraju. Sąsiaduje z czterema województwami – dolnośląskim, śląskim, łódzkim i wielkopolskim, od południowej strony graniczy z Czechami.

Powierzchnia geodezyjna województwa opolskiego według stanu w dniu 1 stycznia 2022 r. wyniosła 941,2 tys. ha, co stanowiło 3,0% powierzchni kraju. Według kierunków wykorzystania powierzchni największą część województwa, tj. 63,9% stanowiły użytki rolne. Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione zajmowały 27,7%, grunty zabudowane i zurbanizowane – 6,4%, grunty pod wodami powierzchniowymi – 1,4%, a nieużytki – 0,4% powierzchni. W porównaniu z poprzednim rokiem odnotowano niewielki spadek powierzchni ogólnej województwa opolskiego, w tym gruntów leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych, a także użytków rolnych. Zwiększyła się natomiast powierzchnia nieużytków (o 3,8%), gruntów zabudowanych i zurbanizowanych (o 1,3%) oraz gruntów pod wodami powierzchniowymi (o 0,4%). W porównaniu z 2015 r. mniejsza była m.in. powierzchnia gruntów leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych (spadek o 0,9%). Wzrost dotyczył powierzchni gruntów zabudowanych i zurbanizowanych (o 4,3%), nieużytków (o 1,9%) oraz użytków rolnych (o 0,1%).

**Tablica 1. Powierzchnia geodezyjna według kierunków wykorzystania
Stan w dniu 1 stycznia**

Table 1. Geodesic area by land use
As of 1 January

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	
	w ha in hectares				Polska=100 Poland=100
Powierzchnia ogólna Total area	941187	941187	941187	941160	3,0
w tym: of which:					
Użytki rolne Agricultural land	600604	601000 ^a	601380 ^a	601145 ^a	3,2
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione Forest land as well as woodland and shrubland	262982	261534	260860	260655	2,7
Grunty pod wodami powierzchniowymi Land under surface waters	13078	12991	13021	13073	2,0
Grunty zabudowane i zurbanizowane Built-up and urbanised areas	57425	58688 ^b	59134 ^b	59878 ^b	3,3
Nie użytki Wasteland	3984	3922	3910	4060	0,9

a Łącznie z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi na użytkach rolnych, ujmowanymi do 2016 r. w pozycji „grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione”. b Łącznie z gruntami przeznaczonymi pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych.

a Including woodland and shrubland on agricultural land, classified in the item “forest land as well as woodland and shrubland” until 2016. b Including areas used for the construction of public roads or railways.

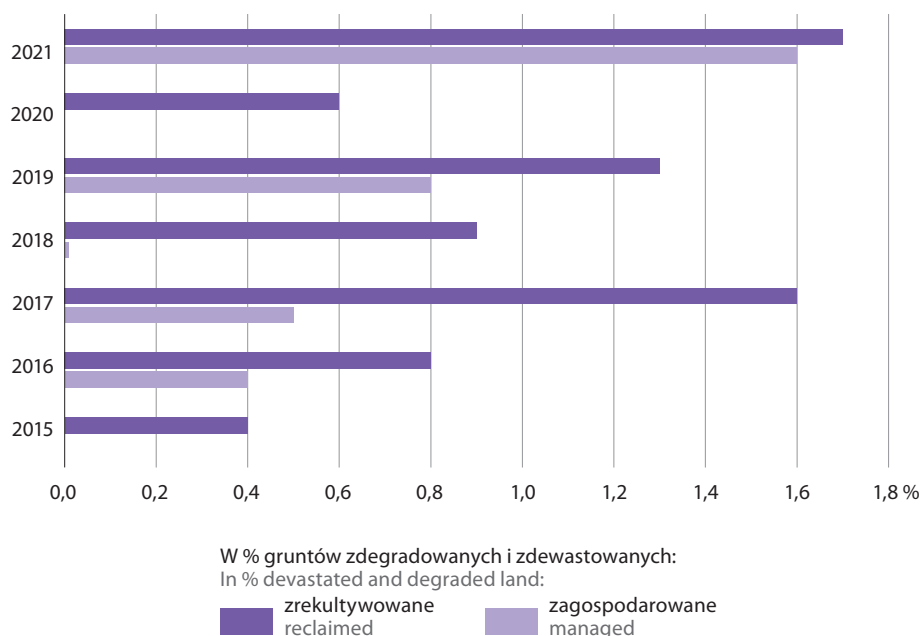
Grunty zdegradowane – grunty, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także nieodpowiedniej działalności rolniczej.

Grunty zdewastowane – grunty, które w wyniku działalności człowieka lub innych czynników utraciły całkowicie wartości użytkowe.

Rekultywacja gruntów – nadanie lub przywrócenie gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg. Grunty zrehabilitowane podlegają zagospodarowaniu, czyli rolniczemu, leśnemu lub innemu rodzajowi użytkowania.

Powierzchnia gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania w województwie opolskim w 2021 r. wyniosła 2,7 tys. ha i stanowiła 4,3% tych gruntów w kraju. Większość, tj. 2,3 tys. ha to grunty zdewastowane, natomiast grunty zdegradowane zajmowały powierzchnię 0,4 tys. ha. W odniesieniu do roku poprzedniego powierzchnia gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji była niższa o 0,6%, natomiast w stosunku do 2015 r. wyższa o 5,5%. W ciągu 2021 r. rekultywacji i zagospodarowaniu poddano 86 ha gruntów, tj. więcej o 6 razy niż przed rokiem i o 8 razy w porównaniu z 2015 r.

Wykres 6. Grunty zrekultywowane i zagospodarowane
Chart 6. Land reclaimed and managed

4.2. Zużycie wody. Ścieki komunalne i przemysłowe

4.2. Water consumption. Municipal and industrial wastewater

Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2021 r. było niższe w porównaniu z rokiem poprzednim, a wyższe niż w 2015 r. Największy udział w ogólnym zużyciu wody miał przemysł. W 2021 r. ilość ścieków przemysłowych i komunalnych odprowadzonych do wód lub do ziemi była niższa w skali roku, a wyższa niż w 2015 r. i więcej ścieków wymagało oczyszczenia. Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w 2021 r. wzrósł w stosunku do 2020 r. i 2015 r.

W 2021 r. na potrzeby gospodarki narodowej i ludności zużyto 125,8 hm³ wody, tj. o 3,7% mniej niż w roku poprzednim, natomiast o 2,6% więcej niż w 2015 r. Zużycie wody w województwie stanowiło 1,4% zużycia krajowego. W porównaniu z 2015 r. jedynie w trzech powiatach odnotowano wzrost zużycia wody (najwyższy w m. Opolu). Przy średnim zużyciu wody w 2021 r. wynoszącym 132,1 m³ na 1 mieszkańca, największe zużycie odnotowano w powiecie namysłowskim (635,8 m³), a najmniejsze w powiecie oleskim (37,0 m³).

Największy udział w zużyciu wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności miał przemysł – 38,9%, w ramach którego zwiększyło się ono o 8,2% w porównaniu z 2020 r. oraz o 18,8% w relacji do 2015 r. Woda pobrana na potrzeby zakładów przemysłowych w 97,3% została wykorzystana na cele produkcyjne, a prawie 93% pochodziło z ujęć własnych. W województwie opolskim 45,3% zakładów zużywających wodę do produkcji posiadało zamknięty obieg wody, zainstalowany w celu zmniejszenia ilości pobieranych wód i odprowadzanych ścieków. Woda pobrana na uzupełnienie obiegów zamkniętych stanowiła 67,7% wody zużytej do produkcji. Na potrzeby rybactwa przypadła 29,0% całkowitego

zużycia wody w województwie, tj. o 19,0% mniej niż w 2020 r. Zużycie wody związane z eksploatacją sieci wodociągowej w 2021 r. wynosiło natomiast 32,1% ogólnego zużycia wody w województwie. Ponad 75% zużycia wody z wodociągów przypadało na gospodarstwa domowe. W 2021 r. zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych wynosiło 30,4 hm³, co stanowiło 2,4% ogólnego zużycia wody w kraju. Gospodarstwa domowe zużyły o 2,4% mniej wody niż w 2020 r., a więcej o 1,2% niż w 2015 r. Przeciętne zużycie wody na 1 mieszkańca w gospodarstwach domowych wynosiło 31,9 m³ (przed rokiem – 32,4 m³, a w 2015 r. – 30,0 m³).

Tablica 2. Zużycie wody według potrzeb

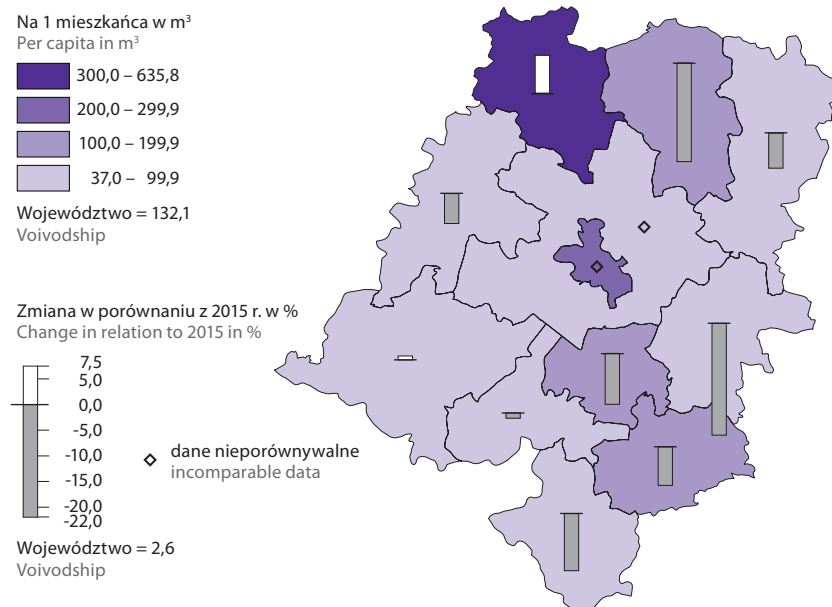
Table 2. Water consumption by needs

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021	
	w hm ³ in hm ³				Polska=100 Poland=100
Ogółem^a Total^a	122,6	132,9	130,6	125,8	1,4
w tym: of which:					
przemysł industry	41,2	48,2	45,3	49,0	0,8
rybactwo ^b fishing ^b	40,8	42,6	45,1	36,5	4,3
gospodarstwa domowe households	30,0	31,2	31,1	30,4	2,4

a W 2015 r. pozycja obejmuje nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie. b Napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych.
a In 2015 item includes irrigation in agriculture and forestry. b Filling and completing fish ponds.

Mapa 14. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2021 r.

Map 14. Water consumption for the needs of the national economy and population in 2021

W 2021 r. w województwie opolskim do wód powierzchniowych lub do ziemi odprowadzono 64,2 hm³ ścieków komunalnych i przemysłowych, tj. 0,8% ogółu ścieków odprowadzonych do wód lub do ziemi w kraju. W porównaniu z poprzednim rokiem wystąpił ich spadek o 0,3%, natomiast w relacji do 2015 r. – wzrost o 0,9%. W 2021 r. 62,2 hm³ ścieków komunalnych i przemysłowych wymagało oczyszczania (więcej o 0,4% niż w poprzednim roku i o 2,5% niż w 2015 r.), z których niemal 100% zostało oczyszczonych. Z ogólnej ilości ścieków wymagających oczyszczania prawie połowę (48,8%) poddano temu procesowi z podwyższonym usuwaniem biogenów, 40,5% oczyszczano w sposób mechaniczny, 9,9% – biologiczny, a 0,7% – chemiczny (tylko w przypadku ścieków przemysłowych). W porównaniu z 2015 r. zmniejszył się udział ścieków oczyszczanych biologicznie (o 0,1 p. proc.), a wzrósł oczyszczanych z podwyższonym usuwaniem biogenów (o 1,1 p. proc.), mechanicznie (o 0,3 p. proc.) oraz chemicznie (o 0,2 p. proc.).

W przeliczeniu na 1 mieszkańca ilość ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczania w 2021 r. wynosiła średnio 65,3 m³, w 2020 r. – 64,6 m³, a w 2015 r. – 60,8 m³ (w kraju odpowiednio: 59,3 m³, 57,5 m³ i 55,2 m³).

W 2021 r. w województwie opolskim odprowadzono bezpośrednio do wód lub do ziemi ogółem 29,6 hm³ ścieków przemysłowych wymagających oczyszczania, a ich ilość zmniejszyła się o 1,2% w porównaniu z 2015 r. Procesowi oczyszczania poddano 99,9% omawianego rodzaju ścieków przemysłowych.

W województwie opolskim w 2021 r. siecią kanalizacyjną odprowadzono do wód lub do ziemi 32,6 hm³ ścieków komunalnych (o 6,1% więcej niż w 2015 r.). Były one niemal w 100% oczyszczane, w tym 86,2% oczyszczano metodą podwyższonego usuwania biogenów.

Jako **ścieki wymagające oczyszczania** przyjęto ścieki odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Tablica 3. Ścieki komunalne i przemysłowe wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi
Table 3. Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Oczyszczalnie ścieków Wastewater treatment plants	105	108	109	108
Ścieki komunalne odprowadzone w ciągu roku w dam ³ Municipal wastewater discharged during the year in dam ³	30721,0	32105,7	32367,9	32593,8
Ścieki przemysłowe odprowadzone w ciągu roku w dam ³ Industrial wastewater discharged during the year in dam ³	29988	29701	29602	29642
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^a Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^a	74,5	76,8	77,2	78,8

a Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – na podstawie szacunków, ludność ogółem – na podstawie bilansów.
a Population connected to wastewater treatment plants – estimated data, total population – based on balances.

W końcu 2021 r. w województwie opolskim działało 108 oczyszczalni ścieków (przemysłowych i komunalnych), co stanowiło 2,6% ogólnej liczby oczyszczalni ścieków w kraju. Wobec poprzedniego roku ich liczba zmniejszyła się o 0,9%, natomiast w porównaniu z 2015 r. było ich więcej o 2,9%. Wśród nich znajdowało się 78 oczyszczalni ścieków komunalnych (o 2 więcej niż w 2015 r.), z tego 50 typu biologicznego (o 1 mniej niż w 2015 r.) i 28 z podwyższonym usuwaniem biogenów (o 3 więcej).

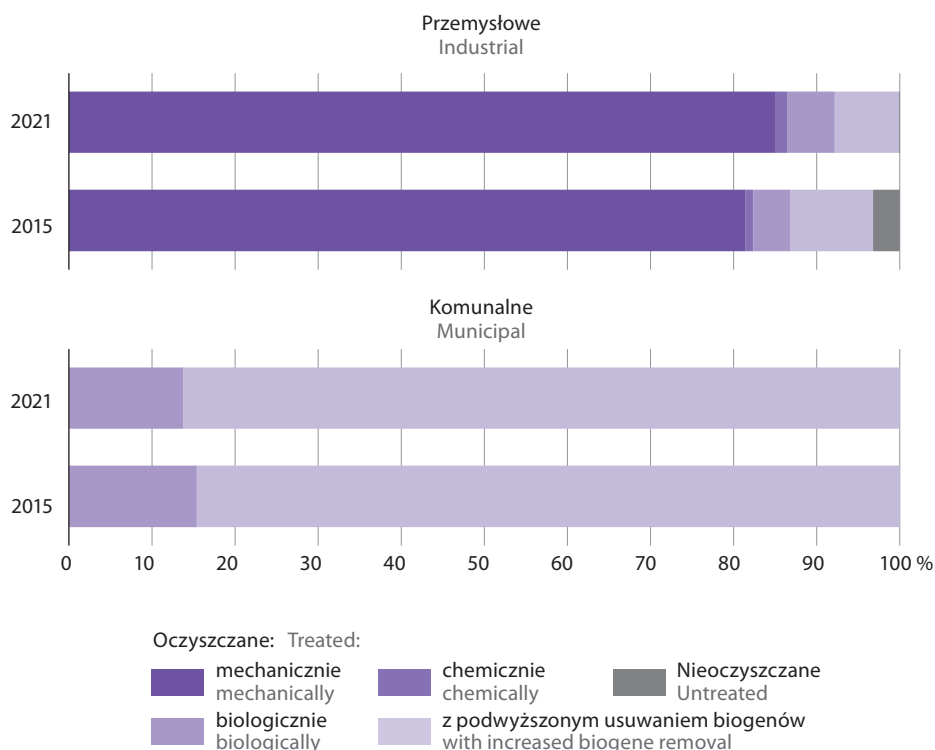
W województwie opolskim funkcjonowało 30 oczyszczalni ścieków przemysłowych o zróżnicowanych typach oczyszczania, w tym 13 typu biologicznego (na poziomie z 2015 r.), 10 mechanicznego (bez zmian wobec 2015 r.), 4 chemicznego (o 1 więcej niż w 2015 r.) oraz 3 z podwyższonym usuwaniem biogenów (ich liczba utrzymała się na poziomie z 2015 r.).

Łączna przepustowość oczyszczalni ścieków komunalnych w 2021 r. wyniosła 259927 m³/dobę. W porównaniu z 2015 r. oczyszczalnie te charakteryzowały się większą o 0,5% przepustowością. Największą przepustowość osiągnęły oczyszczalnie z podwyższonym usuwaniem biogenów (215571 m³/dobę), tj. więcej o 8,2% niż w 2015 r. Przepustowość oczyszczalni przemysłowych wyniosła 735195 m³/dobę i wzrosła o 12,2% w stosunku do 2015 r. Największą przepustowością dysponowały oczyszczalnie mechaniczne (694824 m³/dobę) i było to o 12,5% więcej niż w 2015 r.

Oczyszczalnia ścieków – zespół podstawowych obiektów technologicznych, służących bezpośrednio do oczyszczania ścieków oraz znajdujących się na wspólnym terenie obiektów pomocniczych niezbędnych dla dostawy energii elektrycznej, wody, stworzenia odpowiednich warunków do pracy i obsługi oczyszczalni. Wyróżnia się oczyszczalnie mechaniczne, chemiczne, biologiczne, z podwyższonym usuwaniem biogenów.

Wykres 7. Ścieki wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi

Chart 7. Wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground

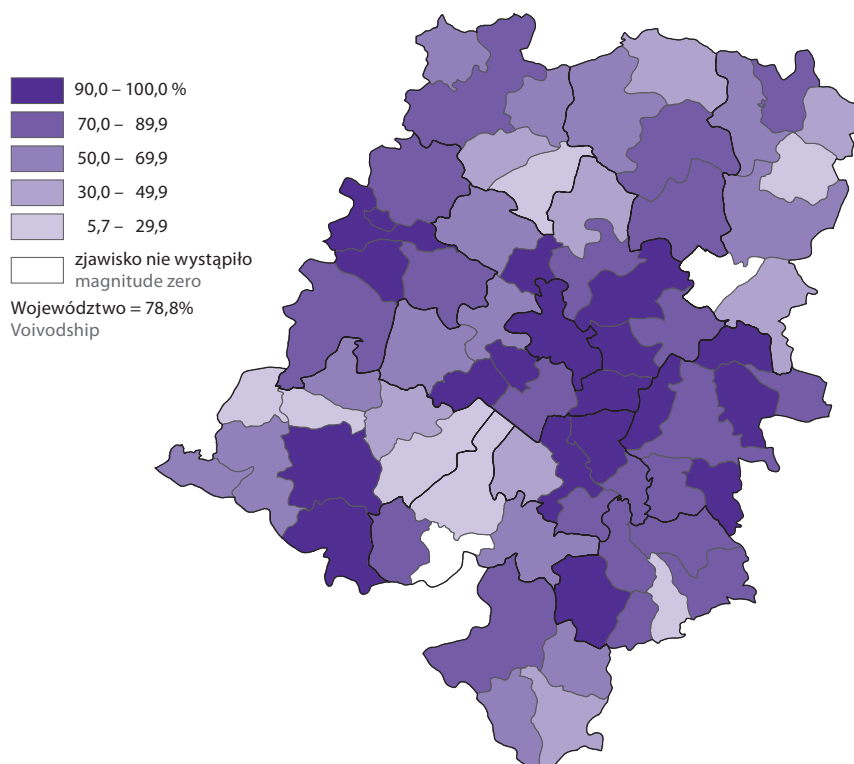

W końcu 2021 r. udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w ogólnej liczbie mieszkańców województwa wyniósł 78,8% i zwiększył się w relacji do 2020 r. o 1,6 p. proc., a w porównaniu z 2015 r. o 4,3 p. proc. (w kraju odpowiednio: 75,2% i wzrost o 0,3 p. proc. oraz o 2,5 p. proc.). Z oczyszczalni ścieków w miastach korzystało 93,9% ludności, a na wsi 61,6%. Największy odsetek korzystających z oczyszczalni odnotowano w m. Opolu (96,1%) i powiecie brzeskim (90,6%), natomiast najmniejszy w powiatach: oleskim (51,6%) oraz prudnickim (58,1%).

Dane o **ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano w oparciu o szacunek liczby ludności korzystającej z oczyszczalni pracujących na sieci kanalizacyjnej i oczyszczających ścieki z miast i wsi (łącznie z ludnością korzystającą z oczyszczalni przemysłowych oczyszczających ścieki komunalne).

Mapa 15. Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w 2021 r.
Map 15. Population connected to wastewater treatment plants in 2021

4.3. Zanieczyszczenie i ochrona powietrza

4.3. Pollution and protection of air

Z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w 2021 r., w porównaniu z wielkością emisji w 2020 r., wyemitowano więcej zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, natomiast w relacji do 2015 r. zanieczyszczeń pyłowych było mniej, a gazowych więcej. W porównaniu z 2020 r. stopień redukcji wytworzonych zanieczyszczeń pyłowych zwiększył się, a zanieczyszczeń gazowych (bez CO₂) zmniejszył, natomiast w relacji do 2015 r. odnotowano wzrost stopnia redukcji zarówno wytworzonych zanieczyszczeń pyłowych, jak i zanieczyszczeń gazowych (bez CO₂).

W końcu 2021 r. na terenie województwa opolskiego działało 79 zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (w 2020 r. również 79, a w 2015 r. – 83), co stanowiło 4,3% ogólnej liczby tego typu zakładów w kraju. Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń pyłowych posiadało 46,8% zakładów (w 2020 r. – 49,4%, a w 2015 r. – 59,0%), a tylko 10,1% spośród nich było wyposażonych w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń gazowych (w 2020 r. – 8,9%, a w 2015 r. – 8,4%).

W 2021 r. emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych w województwie opolskim z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza wynosiła łącznie 17597,2 tys. t, co stanowiło 8,4% ogólnej emisji zanieczyszczeń powietrza w kraju (w 2015 r. odpowiednio: 12371,6 tys. t i 5,8%).

W województwie opolskim w 2021 r. z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza wyemitowano 1,2 tys. t zanieczyszczeń pyłowych (0,13 t na 1 km² powierzchni), co stanowiło 5,4% ogólnopolskiej emisji pyłów (w kraju średnio 0,07 t na 1 km²). Wobec poprzedniego roku wystąpił wzrost emisji pyłów o 15,5% (w kraju – spadek o 1,9%), natomiast w porównaniu z 2015 r. odnotowano spadek o 21,2% (w kraju – o 49,9%). W ogólnej emisji pyłów największy udział miały pyły wytworzone w procesie spalania paliw – 51,1% (spadek o 3,0 p. proc. w stosunku do 2015 r.), pyły z nawozów sztucznych – 13,2% (wzrost o 2,1 p. proc.) oraz zanieczyszczenia cementowo-wapiennicze i materiałów ogniotrwałych – 9,9% (spadek o 7,4 p. proc.). Główne źródła emisji stanowiły zakłady przetwórstwa przemysłowego (58,3%) oraz jednostki prowadzące działalność w zakresie wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (41,7%).

Emisja zanieczyszczeń gazowych w województwie opolskim w 2021 r. ukształtowała się na poziomie 17596,0 tys. t (8,4% emisji krajowej). W porównaniu z poprzednim rokiem emisja zanieczyszczeń gazowych wzrosła o 8,1% (w kraju – o 12,5%), a w relacji do 2015 r. była większa o 42,2% (w kraju – mniejsza o 1,0%). Wśród zanieczyszczeń gazowych dominował dwutlenek węgla (CO₂) stanowiąc 99,8% ogólnej emisji gazów. Udział emisji dwutlenku węgla w województwie opolskim w ogólnej emisji tego typu zanieczyszczenia w kraju w 2021 r. wynosił 8,4% (w 2015 r. – 5,9%). Dominującymi źródłami emisji przemysłowych zanieczyszczeń gazowych były jednostki prowadzące działalność w zakresie wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (65,0%) oraz zakłady przetwórstwa przemysłowego (34,9%).

W 2021 r. emisja zanieczyszczeń gazowych (bez CO₂) wynosiła 42,9 tys. t (4,6 t na 1 km²), co stanowiło 3,9% wielkości krajowej. Było to o 9,5% mniej niż w 2015 r. (w kraju – o 31,2%). W strukturze gazowych zanieczyszczeń powietrza (bez CO₂) w 2021 r. największy udział dotyczył tlenku węgla – 44,7% (spadek o 1,7 p. proc. w porównaniu z 2015 r.) oraz tlenków azotu – 34,4% (wzrost o 4,2 p. proc.), a następnie dwutlenku siarki – 15,0% (spadek o 4,1 p. proc.). W kraju głównym rodzajem zanieczyszczeń gazowych (bez CO₂) był metan – 39,6% (wzrost o 5,6 p. proc. w stosunku do 2015 r.) oraz tlenek węgla – 23,7% (wzrost o 1,9 p. proc.).

Przez zanieczyszczanie powietrza rozumie się wprowadzanie przez człowieka, bezpośrednio lub pośrednio, do powietrza: substancji stałych, ciekłych lub gazowych w takich ilościach, które mogą zagrażać zdrowiu człowieka, ujemnie wpływać na klimat, przyrodę żywą, glebę lub wodę, a także spowodować inne szkody w środowisku.

Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych – ilość zanieczyszczeń pyłowych odprowadzonych do atmosfery w ciągu roku i obejmuje poszczególne rodzaje tych zanieczyszczeń, tj.: pyły ze spalania paliw, cementowo-wapiennicze i materiałów ogniotrwałych, krzemowe, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowe, sadzę i inne emitowane w danym zakładzie zanieczyszczenia pyłowe.

Wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych – ilość zanieczyszczeń gazowych odprowadzonych przez jednostkę sprawozdawczą do atmosfery w ciągu roku; obejmuje następujące rodzaje zanieczyszczeń: dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla, dwutlenek węgla, węglowodory i inne emitowane przez dany zakład zanieczyszczenia gazowe.

Tablica 4. Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza
 Table 4. Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021	
	tys. t/rok thousand of tonnes/year				Pol ska=100 Poland=100
Emisja zanieczyszczeń gazowych Emission of gaseous pollutants					
Ogółem Total	12370,1	13801,0	16272,2	17596,0	8,4
w tym: of which:					
Dwutlenek siarki Sulphur dioxide	9,0	6,9	18,3	6,4	3,6
Metan Methane	0,4	0,3	0,3	0,3	0,1
Tlenki azotu Nitrogen oxides	14,3	13,9	13,6	14,8	8,2
Tlenek węgla Carbon monoxide	22,0	17,1	18,3	19,2	7,3
Dwutlenek węgla Carbon dioxide	12322,7	13760,9	16219,9	17553,1	8,4
Emisja zanieczyszczeń pyłowych Emission of particulate pollutants					
Ogółem Total	1,5	1,2	1,0	1,2	5,4
w tym: of which:					
Ze spalania paliw From fuel combustion	0,8	0,6	0,6	0,6	5,1
Niezorganizowana Unorganised	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2

W urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń powietrza w 2021 r. zatrzymano 3258,7 tys. t pyłów i 124,3 tys. t gazów (bez CO₂) wyemitowanych przez zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza. W przypadku zanieczyszczeń pyłowych było to więcej o 15,4% niż w poprzednim roku oraz o 67,5% w porównaniu z 2015 r. (w kraju odpowiednio: więcej o 15,9% i mniej o 2,3%). Odnośnie zanieczyszczeń gazowych – zatrzymano ich o 1,2% mniej niż w roku poprzednim, natomiast o 3,9% więcej niż w 2015 r. (w kraju odpowiednio więcej: o 14,2% i o 34,6%). Wskaźnik zanieczyszczeń zatrzymanych lub zneutralizowanych w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń pyłowych w zakładach szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza zwiększył się z 99,9% w 2015 r. do 100,0% w 2021 r. (w kraju – z 99,8% do 99,9%). W omawianym okresie zwiększył się również wskaźnik zanieczyszczeń zatrzymanych w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń gazowych (bez CO₂) z 71,6% do 74,3% (w kraju – z 58,6% do 73,5%). W 2021 r. w ogólnej ilości zanieczyszczeń wytworzonych zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane dla poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń gazowych (bez CO₂) wynosiły: dwutlenek siarki – 93,4%, węglowodory – 80,1%, tlenki azotu – 65,3%, tlenek węgla – 6,3%, inne (głównie amoniak, dwusiarczek węgla, fluor, siarkowodór, związki chloroorganiczne) – 61,6%.

W grupie zakładów przemysłowych wyposażonych w urządzenia oczyszczające powietrze najwyższy stopień redukcji zanieczyszczeń pyłowych uzyskały jednostki należące do sekcji przetwórstwo przemysłowe (100,0%), natomiast najwyższy stopień redukcji zanieczyszczeń gazowych uzyskały jednostki zaliczane do sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (85,4%).

4.4. Ochrona przyrody. Lasy

4.4. Nature protection. Forests

W 2021 r. w województwie opolskim w porównaniu z 2020 r. powierzchnia obszarów prawnie chronionych nie zmieniła się, a wzrosła w stosunku do 2015 r. W strukturze obszarów objętych ochroną prawną dominowały obszary chronionego krajobrazu. Powierzchnia gruntów leśnych w 2021 r. w porównaniu z poprzednim rokiem zmniejszyła się, natomiast wobec 2015 r. nieznacznie zwiększyła się.

W końcu 2021 r. obszary prawnie chronione w województwie opolskim zajmowały 259,5 tys. ha, co stanowiło 27,6% jego powierzchni ogólnej. Wskaźnik ten był niższy od krajowego, który kształtował się na poziomie 32,3%. Na 1 mieszkańca przypadało 2736 m² obszarów prawnie chronionych (w kraju – 2667 m²). W odniesieniu do stanu z 2020 r. powierzchnia obszarów prawnie chronionych nie zmieniła się, a w stosunku do 2015 r. zwiększyła się o 1,3% (w kraju odpowiednio: utrzymała się na podobnym poziomie i spadła o 0,7%).

Park narodowy – obszar wyróżniający się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na którym ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe.

Rezerваты przyrody – obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

Park krajobrazowy – obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania i popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszar chronionego krajobrazu – tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Obszary Natura 2000 – obszar utworzony w celu ochrony populacji dziko występujących ptaków lub siedlisk przyrodniczych lub gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty.

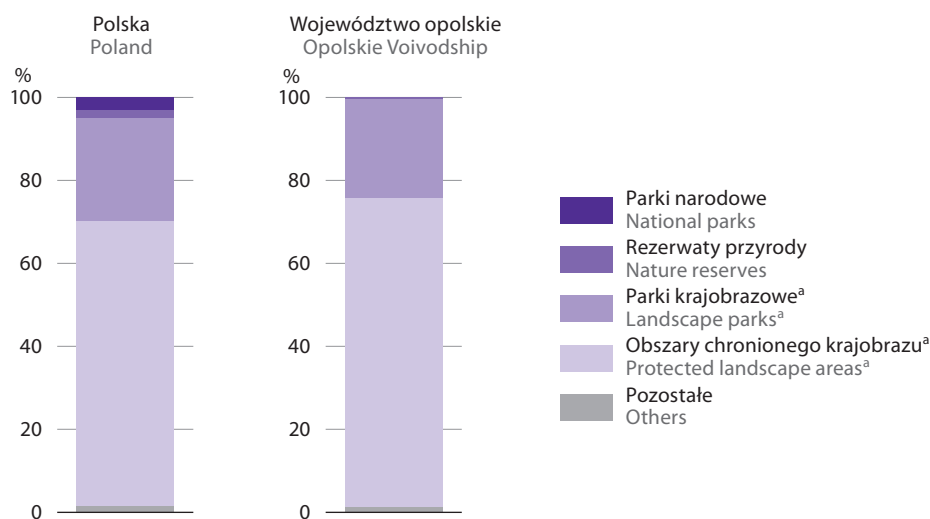
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe – fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na walory widokowe lub estetyczne.

W 2021 r. największy udział w powierzchni terenów objętych ochroną w województwie opolskim przypadła na obszary chronionego krajobrazu (20,9% powierzchni województwa i 2,8% powierzchni obszarów chronionego krajobrazu w kraju), które zajmowały powierzchnię 196,3 tys. ha (9 obiektów). Ponadto na terenie województwa znajdowały się 3 parki krajobrazowe o łącznej powierzchni 62,6 tys. ha (6,7% powierzchni województwa). Stanowiły one 2,4% powierzchni parków krajobrazowych w kraju. Ponadto w 2021 r. było 37 rezerwatów przyrody o łącznej powierzchni 1,0 tys. ha, która stanowiła 0,6% powierzchni wszystkich rezerwatów w kraju. Największą powierzchnię zajmowały rezerваты leśne (78,4%). Dodatkowo w województwie opolskim znajdowało się 110 użytków ekologicznych o powierzchni

0,9 tys. ha (1,5% użytków ekologicznych w kraju) oraz 19 zespołów przyrodniczo-krajobrazowych o powierzchni 2,6 tys. ha (2,2% zespołów w kraju). Jedną z form ochrony przyrody są również pomniki przyrody. W 2021 r. tą formą ochrony objętych było 682 cennych tworów przyrody żywej i nieożywionej, przede wszystkim pojedynczych drzew, które stanowiły 83,0% ogółu pomników. Do terenów ochrony przyrody należały także obszary Natura 2000, które w 2021 r. obejmowały obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) o powierzchni 14,4 tys. ha oraz specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO) o powierzchni 28,4 tys. ha.

Wykres 8. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w 2021 r. Stan w dniu 31 grudnia

Chart 8. Area of special nature value under legal protection in 2021 As of 31 December

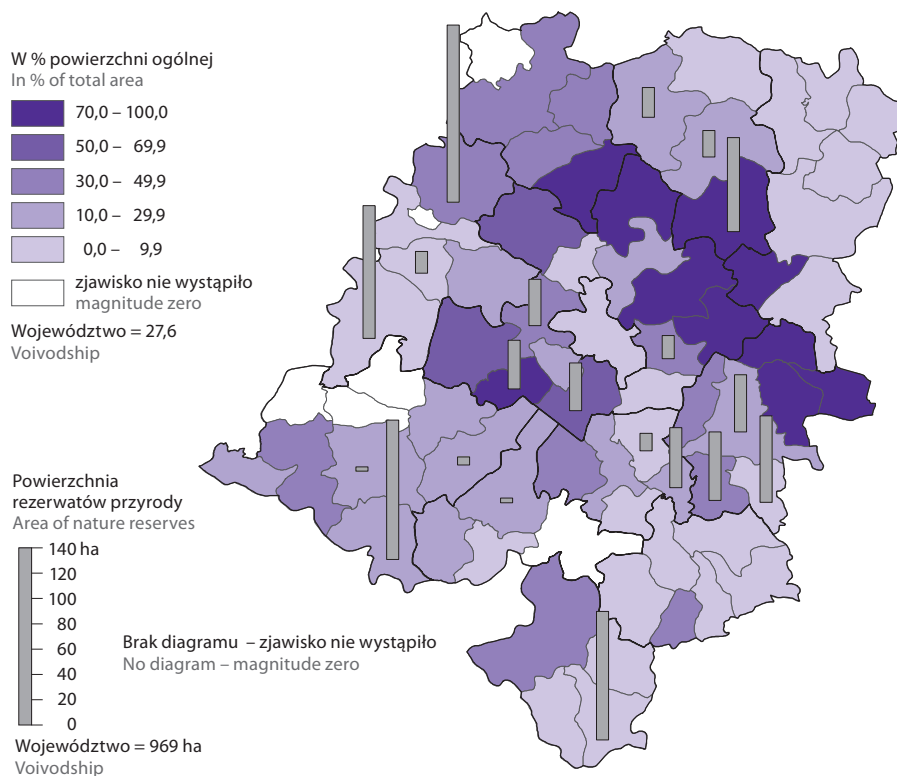
^a Bez powierzchni rezerwatów przyrody i innych form ochrony przyrody położonych na ich terenie.
^a Excluding reserves and other forms of nature protection located within their areas.

Powierzchnia obszarów prawnie chronionych w końcu 2021 r. w kraju wyniosła 10109,1 tys. ha. Województwo opolskie znalazło się na 11 miejscu w kraju pod względem udziału powierzchni obszarów prawnie chronionych w powierzchni województwa. Największy udział tych obszarów odnotowano w województwie świętokrzyskim (64,9%) i małopolskim (53,1%), a najmniejszy w województwie dolnośląskim (18,6%) i łódzkim (19,5%).

W województwie opolskim w 2021 r. pod względem zajmowanej powierzchni największy udział obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionych odnotowano w powiecie opolskim (58,8%), a następnie w namysłowskim (46,2%) oraz strzeleckim (45,1%), najmniejszy natomiast w m. Opolu (0,2%), powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (7,1%) oraz prudnickim (8,3%).

Mapa 16. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w 2021 r. Stan w dniu 31 grudnia

Map 16. Area of special nature value under legal protection in 2021
As of 31 December

Oprócz obszarów objętych ochroną prawną, istotne dla zachowania jakości środowiska przyrodniczego są także tereny zieleni. Na koniec 2021 r. łączna powierzchnia ogólnodostępnych parków i zieleńców oraz terenów zieleni osiedlowej wyniosła 1,9 tys. ha i w stosunku do 2020 r. zwiększyła się o 4,4% (w kraju – o 1,0%), a w porównaniu z 2015 r. wzrosła o 13,9% (w kraju – o 8,3%). Największą część tych terenów, tj. 59,0% przypadła na parki spacerowo-wypoczynkowe. W 2021 r. większość terenów zieleni znajdowało się w miastach – 75,5% (przed rokiem – 77,7%, a w 2015 r. – 80,3%). Średnio na 1 mieszkańca w 2021 r. przypadło ogółem 19,6 m² powierzchni ogólnodostępnych terenów zieleni wobec 18,6 m² w 2020 r. i 16,3 m² w 2015 r.

W przekroju powiatów największą powierzchnię ogólnodostępnych terenów zieleni na 1 mieszkańca odnotowano w powiecie krapkowickim (40,3 m²) i namysłowskim (36,2 m²), a najmniejszą w oleskim (6,0 m²) oraz opolskim (8,7 m²).

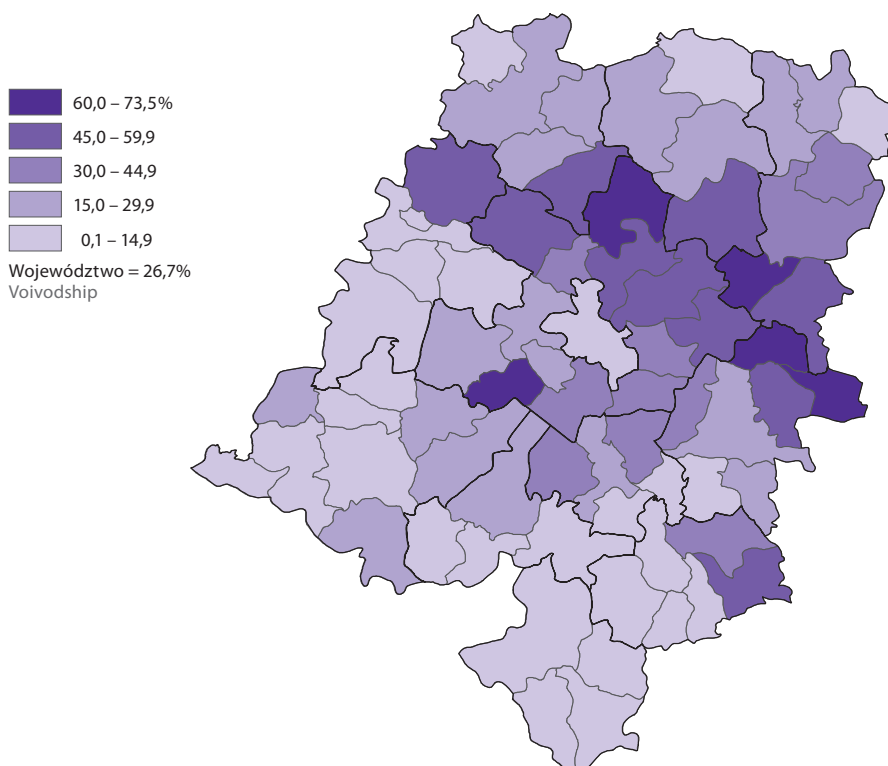
Powierzchnia gruntów leśnych w województwie opolskim w 2021 r. wyniosła 257,7 tys. ha i stanowiła 2,7% krajowych zasobów leśnych. W skali roku powierzchnia ta zmniejszyła się o 0,1% (w kraju – utrzymała się na podobnym poziomie), a w porównaniu z 2015 r. zwiększyła się o 0,1% (w kraju – o 0,5%). Powierzchnia lasów wyniosła 250,9 tys. ha i stanowiła 97,4% gruntów leśnych województwa. Pozostałą część stanowiły grunty związane z gospodarką leśną. Większość powierzchni lasów (94,8%) zajmowały lasy publiczne, których powierzchnia zmniejszyła się nieznacznie w porównaniu z 2020 r. i 2015 r. Największą część powierzchni lasów publicznych przynależała do lasów Skarbu Państwa – 98,4%.

Lesistość – stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni danego obszaru (kraju, województwa, powiatu, gminy).

Wskaźnik lesistości w 2021 r. wyniósł 26,7% (w kraju – 29,6%) i w skali roku nie zmienił się, a w 2015 r. wyniósł odpowiednio: 26,6% i 29,5%. W 2021 r. w województwie opolskim najwyższy wskaźnik lesistości odnotowano w gminach: Murów (73,5%) i Kolonowskie (71,1%), a najniższy w Brzegu (0,1%) oraz gminie Cisek (1,0%).

**Mapa 17. Lesistość w 2021 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 17. Forest cover in 2021
As of 31 December

4.5. Odpady przemysłowe i komunalne

4.5. Industrial and municipal waste

W 2021 r. zmniejszyła się ilość wytworzonych odpadów przemysłowych (z wyłączeniem odpadów komunalnych), w porównaniu z latami 2020 i 2015. Zwiększyła się natomiast ilość odpadów komunalnych w relacji do roku poprzedniego i 2015 r., odnotowano również wzrost udziału odpadów komunalnych zbieranych selektywnie.

W 2021 r. w województwie opolskim wytworzono 1181,8 tys. ton odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych), co stanowiło 1,1% ich ogólnej ilości w skali kraju. W porównaniu z 2020 r. wytworzono ich mniej o 15,2% (w kraju – o 1,6%) i o 30,4% w relacji do 2015 r. (w kraju – o 17,8%). Z ogólnej ilości

odpadów wytworzonych 654,3 tys. ton, tj. 55,4% odpadów zostało poddanych odzyskowi, 498,5 tys. ton (42,2%) przekazano innym odbiorcom (głównie do procesu odzysku), a pozostałe 29,0 tys. ton (2,4%) unieszkodliwiono oraz magazynowano czasowo. Spośród odpadów wytworzonych poddanych procesom unieszkodliwiania (we własnym zakresie przez wytwórcę) – 95,8% stanowiły odpady składowane na składowiskach własnych.

Średnio na 1 km² powierzchni przypadało 125,6 t wytworzonych odpadów, podczas gdy w 2020 r. – 148,1 t, a w 2015 r. – 180,3 t (w kraju odpowiednio: 344,5 t, 350,1 t i 418,9 t). Największą ilość odpadów wytworzyły zakłady zlokalizowane w m. Opolu (1144,3 t/km²), natomiast najmniejszą w powiecie głubczyckim (2,5 t/km²).

W końcu 2021 r. na składowiskach własnych zakładów nagromadzono 7801,9 tys. t odpadów (z wyłączeniem komunalnych) uciążliwych dla środowiska. W porównaniu z poprzednim rokiem masa nagromadzonych odpadów zmniejszyła się o 0,3%, a w stosunku do 2015 r. o 63,3% (w kraju odpowiednio zwiększyła się: o 1,3% i o 7,7%). Średnio na 1 km² powierzchni województwa przypadało 0,8 tys. t nagromadzonych odpadów, podobnie jak w 2020 r., a w 2015 r. – 2,3 tys. t, w kraju natomiast odpowiednio: 5,8 tys. t, 5,7 tys. t i 5,4 tys. t.

Tablica 5. Odpady przemysłowe
Table 5. Industrial waste

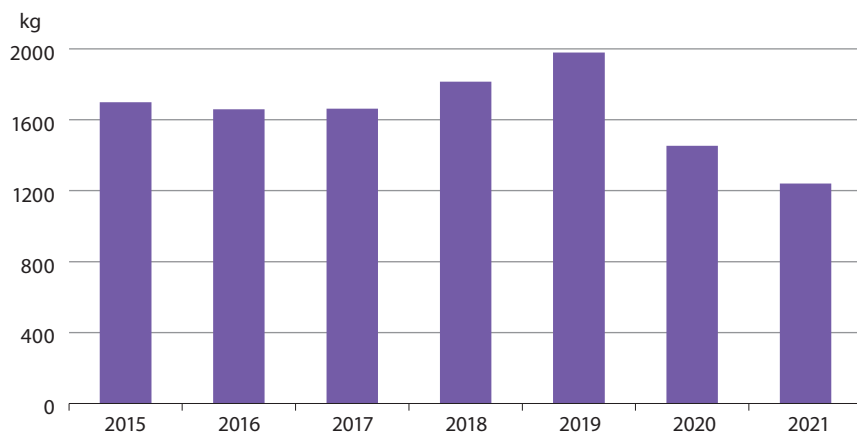
Wyszczególnienie Specification	2015		2019	2020	2021	
	w tonach in tonnes	Polska=100 Poland=100		w tonach in tonnes		Polska=100 Poland=100
Odpady wytworzone (w ciągu roku) – ogółem Waste generated (during the year) – total	1697,1	1,3	1947,9	1394,2	1181,8	1,1
w tym: of which:						
unieszkodliwione we własnym zakresie conditioned by waste producer on site	11,8	0,0	6,8	9,1	18,9	0,1
przekazane innym odbiorcom transferred to other recipients	754,1	1,0	1023,9	697,7	498,5	0,8
magazynowane czasowo temporarily stored	68,7	3,8	6,6	5,2	10,1	0,8
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone) ^a ; (stan w końcu roku) – ogółem Waste landfilled to date (accumulated) ^a ; (as of the end of the year) – total	21254,7	1,3	32387,8	7823,9	7801,9	0,4

a Na składowiskach (w tym hałdach i stawach osadowych) własnych.
a On own landfills (including heaps and settling ponds).

Ilość odpadów przemysłowych przypadająca średnio na 1 mieszkańca w 2021 r. wynosiła 1240,8 kg, w 2020 r. – 1452,5 kg, a w 2015 r. – 1699,0 kg (w kraju odpowiednio: 2835,3 kg, 2867,3 kg i 3406,2 kg). Największą ilość odpadów przemysłowych wytworzonych na 1 mieszkańca odnotowano w powiatach: brzeskim (2931,6 kg) i kędzierzyńsko-kozielskim (2860,6 kg), natomiast najmniejszą w powiecie prudnickim (35,9 kg) i głubczyckim (38,9 kg).

Wykres 9. Odpady przemysłowe wytworzone na 1 mieszkańca
Chart 9. Industrial waste generated per capita

W 2021 r. w województwie opolskim zebrano 378,3 tys. t odpadów komunalnych. W porównaniu z 2020 r. ich ilość wzrosła o 1,8% (w kraju – o 4,2%) i w relacji do 2015 r. o 35,9% (w kraju – o 25,9%). Zdecydowana większość (88,0%) tego typu odpadów została odebrana z gospodarstw domowych. W 2021 r. w województwie zebrano 220,6 tys. t zmieszanych odpadów komunalnych, tj. o 1,5% mniej niż rok wcześniej, a o 10,1% więcej wobec 2015 r. Masa odpadów zmieszanych odebranych z gospodarstw domowych wynosiła 183,6 tys. t i stanowiła 83,2% ich ogólnej ilości.

W województwie opolskim w 2021 r. zebrano selektywnie i wysegregowano z frakcji suchej 41,7% ogółu odpadów komunalnych, podczas gdy w 2020 r. – 39,8%, a w 2015 r. – 28,0%. W porównaniu z poprzednim rokiem ilość odpadów odebranych lub zebranych selektywnie wzrosła o 6,7%, a w stosunku do 2015 r. 2-krotnie do 157,7 tys. t. W strukturze tych odpadów frakcjami o dominującym udziale były: odpady biodegradowalne – 33,9% ogólnej ilości odpadów zebranych selektywnie, wielkogabarytowe – 14,7% oraz zmieszane odpady opakowaniowe – 13,2%. W 2020 r. struktura ta kształtowała się podobnie, zmieniła się natomiast w porównaniu z 2015 r. Frakcjami o dominującym udziale w 2015 r. były: biodegradowalne (26,4%), zmieszane odpady opakowaniowe (19,4%) oraz szkło (19,0%).

Podstawową metodą gospodarowania odpadami komunalnymi w województwie opolskim było ich składowanie. W 2021 r. zdeponowano 49,5% ich ogólnej ilości. Recyklingowi poddano 23,1%, biologicznemu przetwarzaniu 14,1%, a unieszkodliwianiu termicznemu w spalarniach 13,2% odpadów komunalnych.

Na koniec 2021 r. w województwie opolskim, jak przed rokiem, funkcjonowało 17 składowisk przyjmujących odpady komunalne, zajmujących łączną powierzchnię 115,5 ha. W porównaniu z 2020 r., zarówno liczba składowisk, jak i ich powierzchnia, nie zmieniła się, natomiast w stosunku do 2015 r. odpowiednio zmniejszyła się: o 19,0% i o 1,9%. W 2021 r. wszystkie składowiska wyposażone były w instalacje służące do odgazowywania, w wyniku czego poprzez spalanie ujętego gazu odzyskano 818,5 tys. kWh energii elektrycznej.

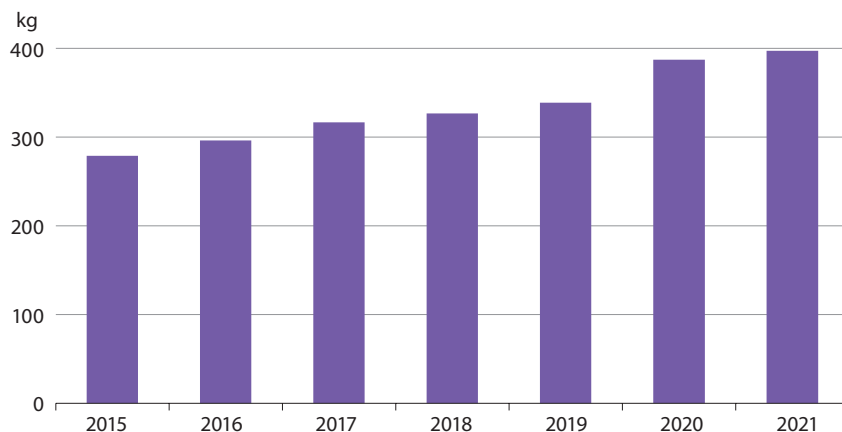
Odpady komunalne – odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Tablica 6. Odpady komunalne zebrane selektywnie
Table 6. Municipal waste collected separately

Wyszczególnienie Specification	2015		2019	2020	2021			
	ogółem total	w tym z gospodarstw domowych of which from households	ogółem total			w tym z gospodarstw domowych of which from households		
			w tonach in tonnes			Polska=100 Poland=100	w tonach in tonnes	Polska=100 Poland=100
Ogółem Total	78057,0	69070,1	117748,1	147736,5	157688,0	2,9	149432,4	3,0
w tym: of which:								
Papier i tektura Paper and card-board	2279,6	1651,6	4219,5	8733,5	10878,7	2,0	9833,5	2,1
Szkło Glass	14800,7	13262,9	16064,7	18874,5	19867,1	2,5	18775,0	2,5
Tworzywa sztuczne Plastics	5342,9	4953,0	7311,2	8152,6	8589,2	1,6	7912,4	1,7
Metale Metals	67,7	67,0	27,9	87,0	54,8	0,6	35,3	0,5
Tekstylnia Textiles	17,8	17,8	136,8	187,9	183,0	4,1	170,5	4,0
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne Waste electrical and electronic equipment	318,0	291,5	581,4	935,3	1173,9	2,6	993,7	2,3

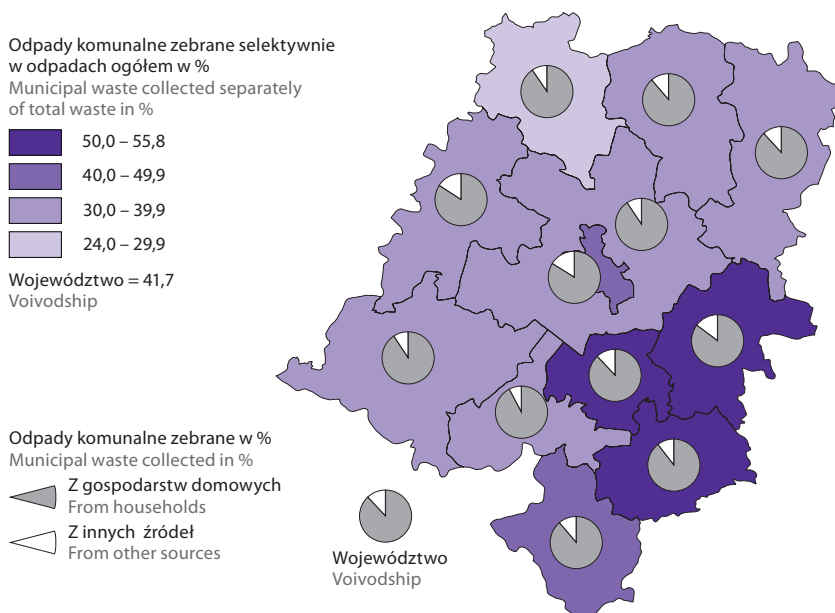
Masa wytworzonych odpadów komunalnych przez 1 mieszkańca na terenie województwa opolskiego w 2021 r. wynosiła 397,1 kg (w kraju – 359,9 kg) i wzrosła w stosunku do 2020 r. o 2,6%, (w kraju – o 4,7%) i do 2015 r. odpowiednio: o 42,4% i o 27,4%. Najwięcej odpadów komunalnych na 1 mieszkańca zostało wytworzonych w powiecie krapkowickim (491,4 kg) i m. Opolu (450,4 kg), najmniej natomiast w powiatach: namysłowskim (326,5 kg) i oleskim (336,1 kg).

Wykres 10. Odpady komunalne zebrane na 1 mieszkańca
Chart 10. Municipal waste collected per capita

Na koniec 2021 r. w województwie opolskim istniało 149 dzikich wysypisk, które zajmowały powierzchnię 84,4 tys. m², co stanowiło 896 m² na 100 km² powierzchni województwa (w kraju – 665 m²/100 km²). W ciągu roku liczba dzikich wysypisk wzrosła o 56,8%, a ich powierzchnia zmniejszyła się o 6,8%. W porównaniu z 2015 r. natomiast odnotowano spadek zarówno liczby dzikich wysypisk, jak i ich powierzchni odpowiednio: o 5,7% i o 68,4%. W ciągu 2021 r. zlikwidowano 174 nielegalne wysypiska, zbierając podczas ich likwidacji 545,1 t odpadów komunalnych podczas gdy rok wcześniej było to odpowiednio: 130 i 667,6 t, a w 2015 r. – 127 i 982,5 t.

Mapa 18. Odpady komunalne zebrane w 2021 r.
Map 18. Municipal waste collected in 2021

Jednym z mierników gospodarowania odpadami komunalnymi są wydatki budżetowe na gospodarkę odpadami przypadające na 1 kg odpadów. W 2021 r. wskaźnik wydatków budżetowych na gospodarkę odpadami komunalnymi przypadających na 1 kg odpadów wyniósł 0,66 zł (w 2020 r. – 0,59 zł). Osiągnięta wartość wskaźnika w województwie w 2021 r. była najniższa w skali kraju.

4.6. Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska

4.6. Economic aspects of environmental protection

W 2021 r. nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska w województwie opolskim kształtowały się na wyższym poziomie w porównaniu z latami 2020 i 2015 r. Najwięcej środków przeznaczono na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu i jednocześnie były one wyższe niż w analizowanych latach. Nakładów na środki trwałe służące gospodarce wodnej w 2021 r. odnotowano więcej niż rok wcześniej, a mniej w relacji do 2015 r. Największy udział w nakładach na środki trwałe służące gospodarce wodnej stanowiły środki przeznaczone na zbiorniki i stopnie wodne.

W 2021 r. nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska wynosiły 442,2 mln zł, tj. więcej o 51,4% w porównaniu z 2020 r. i o 6,6% w relacji do 2015 r. Wydatki te stanowiły 3,6% nakładów na ochronę środowiska w kraju (w 2020 r. – 2,6%; w 2015 r. – 2,7%). Najwięcej środków przeznaczono na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu – 222,0 mln zł (wzrost o 57,2% w skali roku i o 7,4% wobec 2015 r.), w tym głównie na redukcję zanieczyszczeń powietrza (54,8%). Na inwestycje i środki trwałe w zakresie gospodarki ściekowej i ochrony wód przeznaczono 147,2 mln zł (wzrost o 67,1% w relacji do 2020 r., a spadek o 11,8% w porównaniu z 2015 r.), w tym 59,7% przeznaczono na sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe. Na gospodarkę odpadami w województwie opolskim wydatkowano 22,9 mln zł (więcej o 28,1% niż przed rokiem i o 3,7% niż w 2015 r.), głównie na zbieranie odpadów i ich transport (72,4%).

Podstawowym źródłem finansowania ochrony środowiska w 2021 r. były środki własne województwa w wysokości 251,7 mln zł, tj. 56,9% ogółu nakładów, fundusze ekologiczne – 88,3 mln zł (20,0%) oraz środki z zagranicy – 58,8 mln zł (13,3%). W porównaniu z 2015 r. zwiększył się m.in. udział środków z funduszy własnych (o 20,5 p. proc.), środków z budżetu (o 4,2 p. proc.) oraz środków z zagranicy (o 1,2 p. proc.).

Wartość nakładów na środki trwałe służące gospodarce wodnej w 2021 r. wynosiła 180,2 mln zł i była większa o 87,8% w skali roku, a mniejsza o 25,3% w porównaniu z 2015 r. Wydatki te stanowiły 5,5% nakładów na gospodarkę wodną w kraju (w 2020 r. – 3,6%; w 2015 r. – 7,3%). Najwięcej środków przeznaczono na zbiorniki i stopnie wodne – 139,6 mln zł (więcej o 188,8% niż przed rokiem, a mniej o 18,3% w stosunku do 2015 r.) oraz ujęcia i doprowadzenie wody – 25,6 mln zł (wzrost o 23,7% w porównaniu z 2020 r. i o 20,6% w relacji do 2015 r.).

Podstawowym źródłem finansowania nakładów gospodarki wodnej w 2021 r. były środki z zagranicy, które stanowiły 58,0% środków służących gospodarce wodnej (w 2015 r. ich udział w ogólnych nakładach na te inwestycje wyniósł 66,3%) oraz środki własne – 21,6% (wobec 8,9% w 2015 r.).

W 2021 r. średnio na 1 mieszkańca województwa opolskiego nakłady na ochronę środowiska wynosiły 464 zł (w 2020 r. – 304 zł; w 2015 r. – 415 zł), a na gospodarkę wodną – 189 zł (100 zł i 242 zł). Najwyższe nakłady na ochronę środowiska na 1 mieszkańca odnotowano w m. Opolu (1504 zł) i powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (1126 zł), natomiast najniższe w powiecie głubczyckim (18 zł) i brzeskim (90 zł). Największe nakłady na gospodarkę wodną w przeliczeniu na 1 mieszkańca poniesiono w powiecie krapkowickim (1628 zł) i kędzierzyńsko-kozielskim (374 zł), a najmniejsze w powiecie prudnickim (9 zł) i kluczborskim (10 zł). W kraju nakłady na ochronę środowiska w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2021 r. wynosiły 326 zł (w 2020 r. – 300 zł; w 2015 r. – 394 zł), natomiast na gospodarkę wodną ukształtowały się na poziomie z 2015 r. i osiągnęły wartość 86 zł (w 2020 r. – 70 zł).

Tablica 7. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej^a w latach 2015–2021 (ceny bieżące) Table 7. Outlays on fixed assets for environmental protection and water management^a in 2015–2021 (current prices)

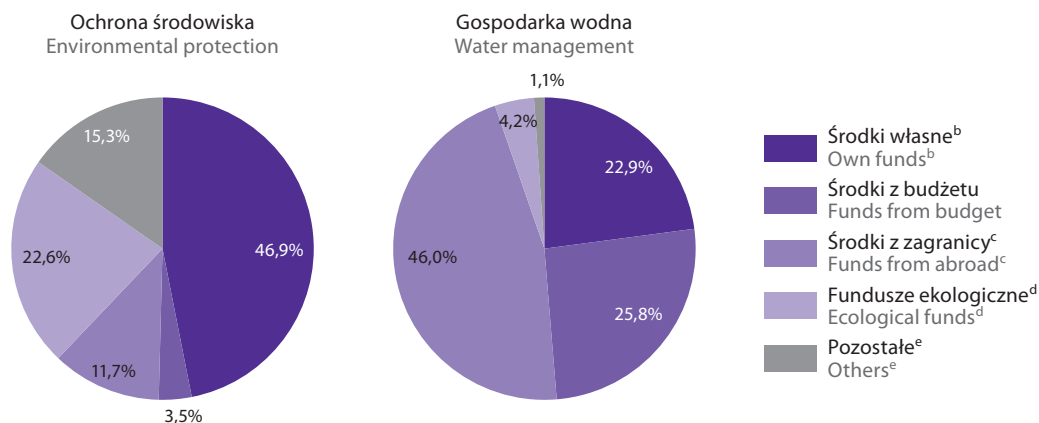
Wyszczególnienie Specification	W tysiącach złotych In thousand PLN	Polska=100 Poland=100	Na 1 mieszkańca ^b w złotych Per capita ^b in PLN
Ochrona środowiska – ogółem Environmental protection – total	2260463,3	3,0	329
w tym: of which:			
ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu protection of air and climate	1038941,2	4,3	151
gospodarka ściekowa i ochrona wód wastewater management and protection of waters	848903,2	2,5	124
gospodarka odpadami waste management	128257,8	1,6	19
ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu ogółem protection of biodiversity and landscape	12126,1	1,4	2
pozostała działalność związana z ochroną środowiska other environmental protection activities	232235,0	3,1	34
Gospodarka wodna – ogółem Water management – total	910152,3	4,9	132
w tym: of which:			
ujęcia i doprowadzenia wody water intakes and systems	173125,8	2,0	25
budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody construction and modernisation of water treat- ment plants	52225,6	1,9	8
zbiorniki i stopnie wodne water reservoirs and falls	599547,0	13,9	87
obwałowania przeciwpowodziowe flood embankments	57280,7	3,2	8

a Według lokalizacji inwestycji. b Średnia wartość z danego okresu.
a By site location of investment. b Average value from a given period.

Efekty rzeczowe uzyskane w 2021 r. w wyniku przekazania do użytkowania inwestycji służących ochronie środowiska w województwie opolskim to sieć kanalizacyjna odprowadzająca ścieki o długości 70,1 km oraz odprowadzająca wody opadowe o długości 26,9 km.

W 2021 r. w zakresie efektów rzeczowych inwestycji gospodarki wodnej oddano do użytkowania urządzenia zaopatrujące w wodę (tj. ujęcia wody i uzdatniania wody) o łącznej wydajności 3467 m³/dobę. Wydajność nowo oddanych ujęć wodnych wyniosła 3411 m³/dobę, a wydajność stacji uzdatniania wody 56 m³/dobę. Ponadto powstało 61,2 km sieci wodociągowej.

Wykres 11. Nakłady^a na środki trwałe według źródeł finansowania w latach 2015–2021 (ceny bieżące)
Chart 11. Outlays^a on fixed assets by source of financing in 2015–2021 (current prices)

a Według lokalizacji inwestycji. b Łącznie ze środkami z budżetu gmin będących inwestorami. c Środki bezzwrotne i zwrotne uzyskane w ramach międzynarodowych programów funduszy pomocowych (w tym Fundusz Spójności), funduszy strukturalnych, pomocy bilateralnej, ekokonwersji. d Pożyczki, kredyty i dotacje. e W tym nakłady niesfinansowane.

a By site location of investment. b Including funds from budgets of gminas which are investors. c Non-refundable and refundable funds received from international programmes of aid funds (including the Cohesion Fund), structural funds, bilateral assistance, ecological conversion. d Loans, credits and grants. e Of which non-financed outlays.

Rozdział 5

Chapter 5

Społeczeństwo

Society

5.1. Kapitał ludzki

5.1. Human capital

Demografia

Demography

W województwie opolskim w 2022 r. odnotowano spadek liczby ludności, zarówno względem roku poprzedniego, jak i 2015 r. Było to wynikiem m.in. zmniejszającej się liczby urodzeń, przewagi liczby zgonów nad liczbą urodzeń oraz utrzymującego się ujemnego salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały. Ponadto obserwowany jest proces starzenia się społeczeństwa, odzwierciedlony w wartościach mierników określających jego skalę.

Dane dotyczące ludności – jeśli nie zaznaczono inaczej – podaje się według krajowej definicji zamieszkania i dotyczą liczby stałych mieszkańców gminy skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące; do ludności gminy nie są zaliczani imigranci przebywający w Polsce czasowo, natomiast zaliczani są stali mieszkańcy Polski przebywający czasowo za granicą (bez względu na okres ich czasowego przebywania/nieobecności).

Szacunki stanu i struktury ludności dla lat międzyspisowych sporządza się metodą bilansową, w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu zmian w kolejnych okresach spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony), migracjami ludności (migracje wewnętrzne i zagraniczne na pobyt stały oraz wewnętrzne na pobyt czasowy), a także przesunięciami ludności z tytułu zmian administracyjnych mających swoje odzwierciedlenie w Rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie ustalenia granic niektórych gmin i miast oraz nadania niektórym miejscowościom statusu miasta. Dane o migracjach wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały pochodzą z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (obejmują wyłącznie migracje zarejestrowane). Dane o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach pochodzą ze sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego.

Dane o ludności oraz współczynniki demograficzne, a także przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjmując jako bazę wyjściową:

- dla lat 2015–2019 – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011,
- dla lat 2020–2022 – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021.

Dane prezentowane za lata 2020–2021 zostały zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Raportu.

**Tablica 8. Ludność
Stan w dniu 31 grudnia**

Table 8. Population

As of 31 December

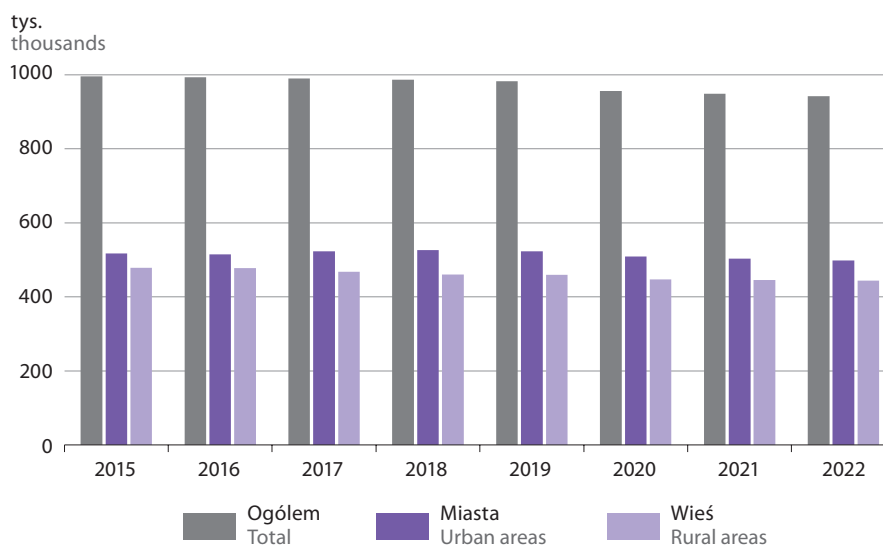
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Ogółem Total	996011	955844	948583	942441
Polska=100 Poland=100	2,6	2,5	2,5	2,5
Kobiety na 100 mężczyzn Females per 100 males	107	107	107	107
Miasta – w % ogółu ludności Urban areas – in % of total population	51,9	53,2	53,0	52,9
Wieś – w % ogółu ludności Rural areas – in % of total population	48,1	46,8	47,0	47,1
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej Population per 1 km ² of total area	106	102	101	100

Według stanu w dniu 31 grudnia 2022 r. liczba ludności województwa opolskiego wyniosła 942,4 tys. osób (w tym 486,9 tys. kobiet) i zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego o 6,1 tys. osób, tj. o 0,6%, a o 53,6 tys. osób, tj. o 5,4% w porównaniu z 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 0,4% i o 1,7%). Populacja województwa stanowiła 2,5% ogólnej liczby ludności kraju i pod tym względem województwo jest najmniejsze w kraju.

**Wykres 12. Ludność
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 12. Population

As of 31 December

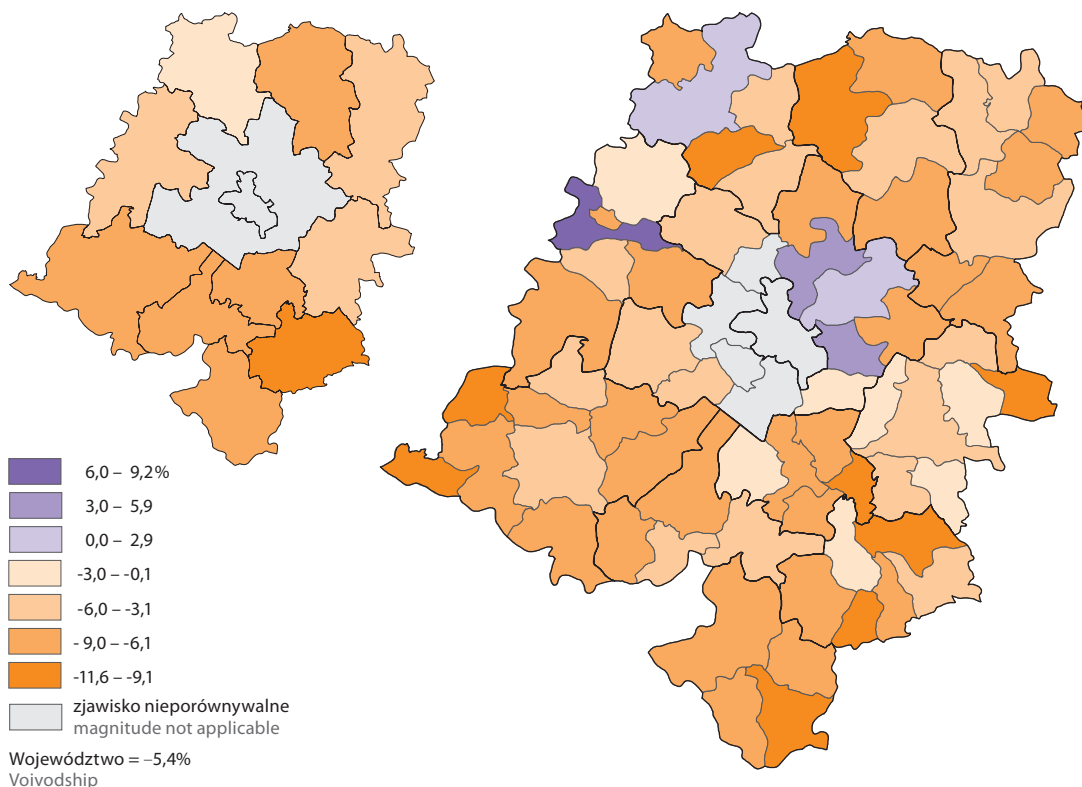

Wśród gmin województwa opolskiego największą liczbę mieszkańców na koniec 2022 r. zanotowano w m. Opolu (126,5 tys. osób), natomiast najmniejszą w gminie Świerczów (3,1 tys. osób). W stosunku do 2021 r. w większości gmin odnotowano spadek liczby ludności, w tym największy w gminie Kamiennik (o 2,3%). W dziewięciu gminach wystąpił wzrost liczby ludności, a największy odnotowano w Skarbimierzu (1,4%). W trzech gminach: Tarnów Opolski, Turawa i Strzeleczyki liczba ludności utrzymała się na poziomie z 2021 r.

Mapa 19. Zmiana liczby ludności w latach 2015–2022
Stan w dniu 31 grudnia

Map 19. Population changes in 2015–2022
 As of 31 December

Średnia gęstość zaludnienia, czyli liczba osób przypadająca na 1 km² w końcu 2022 r. w województwie opolskim wyniosła 100 (w kraju – 121) i w relacji do 2021 r. była mniejsza o 1, a w stosunku do 2015 r. o 6 osób. W miastach województwa na 1 km² przypadało średnio 588 osób wobec 52 na wsi. Omawiany wskaźnik wykazywał znaczne zróżnicowanie przestrzenne wśród gmin województwa opolskiego. Największa gęstość zaludnienia była w Brzegu, w którym na 1 km² przypadało 2311 osób, natomiast najmniejsza w gminie Świerczów z wynikiem 28 osób na 1 km². W m. Opolu w 2022 r. na 1 km² przypadało 849 osób.

W miastach województwa opolskiego w końcu 2022 r. mieszkało 498,5 tys. osób, natomiast na wsi – 444,0 tys. osób. Wskaźnik urbanizacji wyrażany liczbą ludności zamieszkałej w miastach w relacji do ogólnej liczby ludności w województwie opolskim na koniec 2022 r. ukształtował się na poziomie 52,9% (w kraju – 59,6%) i względem 2021 r. nieznacznie się obniżył, tj. o 0,1 p. proc. (w kraju – również o 0,1 p. proc.). Wyższe wartości współczynnika od średniego dla województwa odnotowano w czterech powiatach: kędzierzyńsko-kozielskim (63,4%), brzeskim (54,6%), krapkowickim (53,6%) i nyskim (53,1%). Najmniej zurbanizowany był powiat opolski (16,7%).

W ogólnej liczbie mieszkańców nieznacznie przeważały kobiety, których odsetek w końcu grudnia 2022 r. wyniósł 51,7% (w kraju – również 51,7%) i względem 2021 r. oraz 2015 wzrósł po 0,1 p. proc. Współczynnik feminizacji, mierzony liczbą kobiet przypadających na 100 mężczyzn na koniec 2022 r. w województwie opolskim oraz w kraju, ukształtował się na analogicznym poziomie jak przed rokiem oraz w 2015 r. i wyniósł po 107. W miastach przewaga liczebna kobiet była większa niż na wsi i na koniec 2022 r. na 100 mężczyzn przypadało 111 kobiet wobec 102 na terenach wiejskich, w kraju 112 oraz 101.

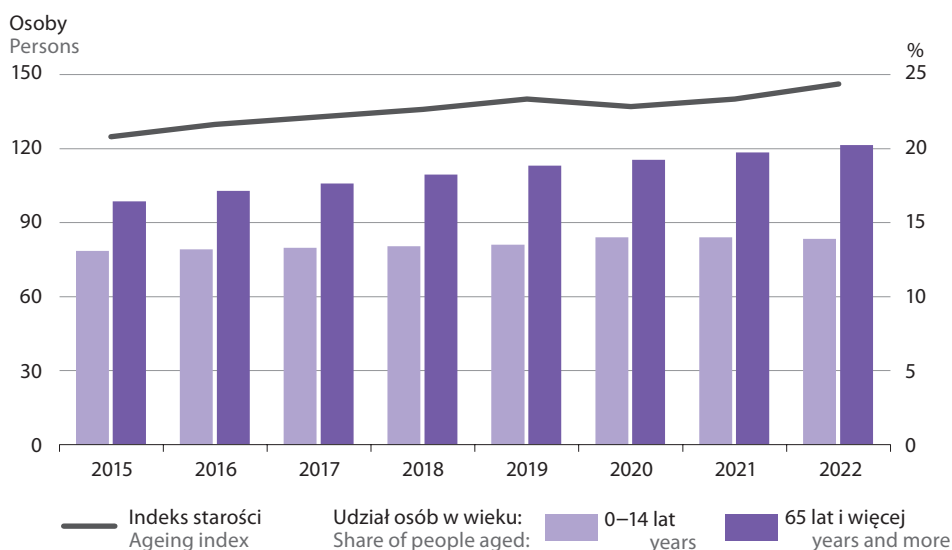
W gminach województwa opolskiego odnotowano zróżnicowanie pod względem omawianego współczynnika. Najwięcej kobiet na 100 mężczyzn w końcu 2022 r. przypadało w m. Opolu (114). Przewaga liczebna mężczyzn nad liczbą kobiet wystąpiła w siedmiu gminach, a największą odnotowano w gminie Świerczów (103). W gminie Olszanka oraz Skoroszyce współczynnik feminizacji ukształtował się na poziomie 100.

Analiza ludności według biologicznych grup wieku wykazała, że na koniec 2022 r. w województwie było 130,8 tys. dzieci (0–14 lat), czyli o 1,4% mniej w porównaniu z 2021 r. (w kraju – o 1,5%). Liczba ludności w wieku 65 lat i więcej wyniosła 190,6 tys. i zwiększyła się w stosunku do roku poprzedniego o 2,2% (w kraju – o 2,5%). Województwo opolskie w porównaniu z danymi dla kraju charakteryzowało się starszą strukturą wieku ludności. W 2022 r. udział dzieci (0–14 lat) w ogólnej liczbie ludności ukształtował się na poziomie 13,9% wobec 15,4% w kraju, a osób starszych (65 lat i więcej) odpowiednio: 20,2% wobec 19,5%.

Relacja liczby osób w wieku 65 lat i więcej do ogólnej liczby ludności nazywana jest współczynnikiem starości demograficznej i stanowi wyznacznik starzenia się. Względem 2021 r. wartość omawianego współczynnika wzrosła o 0,5 p. proc. (w kraju – o 0,6 p. proc.).

Wykres 13. Indeks starości Stan w dniu 31 grudnia

Chart 13. Ageing index
As of 31 December

Miernikiem, którego poziom również określa skalę starzenia się społeczeństwa jest indeks starości, określane jako relacja pokoleniowa dziadków i wnuczków, tj. liczba osób w wieku 65 i więcej lat przypadająca na 100 osób w wieku 0–14 lat. W województwie opolskim w końcu 2022 r. indeks starości wyniósł w województwie 146 osób (w kraju – 126) wobec 140 osób przed rokiem (w kraju – 122).

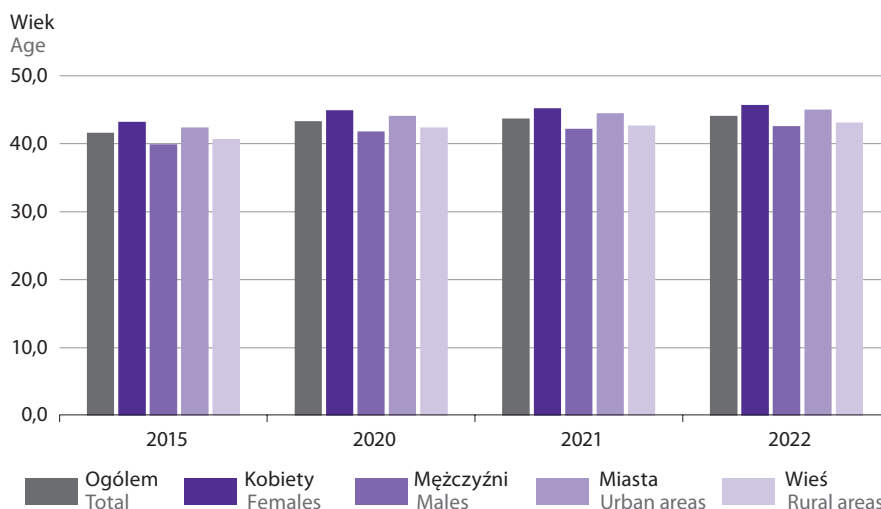
Proces starzenia się ludności przejawiający się m.in. bardziej niekorzystnymi wielkościami wskaźników, którego charakteryzują powoduje, że na znaczeniu zyskuje współczynnik wsparcia międzypokoleniowego (inaczej – współczynnik wsparcia rodziców), określający relację pomiędzy osobami najstarszymi a ich potencjalnymi dziećmi. Wyraża on liczbę osób w wieku 85 i więcej lat przypadających na 100 osób w wieku 50–64 lata. Na koniec 2022 r. omawiany miernik ukształtował się w województwie opolskim oraz w kraju, tak jak przed rokiem na poziomie 11 osób.

Niekorzystne zmiany demograficzne (m.in. ubytek ludności oraz proces starzenia się) wpływają na stan i strukturę ludności według ekonomicznych grup wieku. W końcu 2022 r. liczebność mieszkańców województwa opolskiego w wieku przedprodukcyjnym (tj. w wieku do 17 roku życia włącznie) wyniosła 156,7 tys. i w porównaniu z 2021 r. zmniejszyła się o 0,7% (w kraju – o 0,6%). Ludność w wieku produkcyjnym (tj. w wieku 18–64 lata dla mężczyzn i 18–59 lat dla kobiet) liczyła w województwie 560,1 tys. osób, tj. o 1,4% mniej niż w 2021 r. (w kraju – o 1,0%). Osób w wieku poprodukcyjnym (tj. w wieku 65 lat i więcej dla mężczyzn i 60 lat i więcej dla kobiet) na koniec 2022 r. odnotowano w województwie 225,7 tys., tj. o 1,4% więcej niż przed rokiem (w kraju – również o 1,4%).

Zmiany w ekonomicznych grupach wieku znalazły odzwierciedlenie w wartości współczynnika obciążenia demograficznego, wyrażanego relacją liczby osób w wieku nieprodukcyjnym (tj. przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym) do liczby osób w wieku produkcyjnym. W końcu 2022 r. w województwie opolskim omawiany współczynnik osiągnął wartość 68 wobec 67 przed rokiem (w kraju analogicznie: 70 wobec 69 osób). W m. Opolu w 2022 r. wyniósł 72 osoby i w skali roku zwiększył się o 2 osoby.

Wykres 14. Mediana wieku ludności Stan w dniu 31 grudnia

Chart 14. Median age of population
As of 31 December

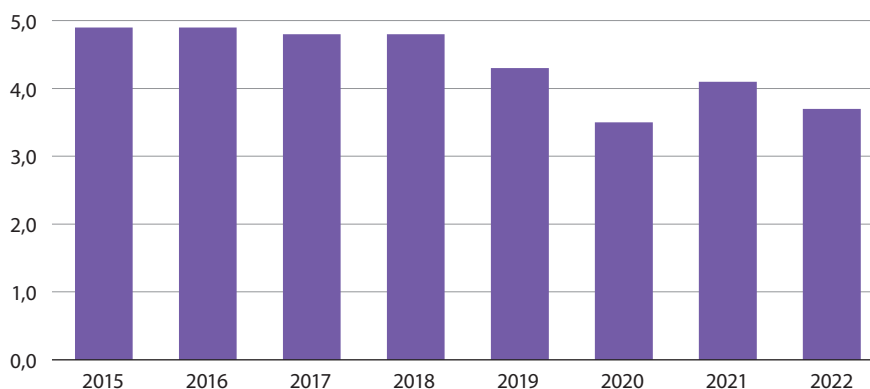

Zjawisko starzenia się społeczeństwa województwa opolskiego ilustruje również wzrostowy trend wieku środkowego (mediana wieku), mówiący o tym, że połowa ludności już przekroczyła dany wiek, a druga połowa jeszcze go nie osiągnęła. W końcu 2022 r. wyniósł on 44,1 lata wobec 43,7 w 2021 r. (w kraju odpowiednio: 42,3 i 41,9 lat).

W 2022 r. w województwie opolskim zawarto 3,5 tys. małżeństw (w tym 1,8 tys. w miastach), tj. mniej o 10,7% niż przed rokiem i o 29,5% w porównaniu z 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 7,4% i o 17,5%).

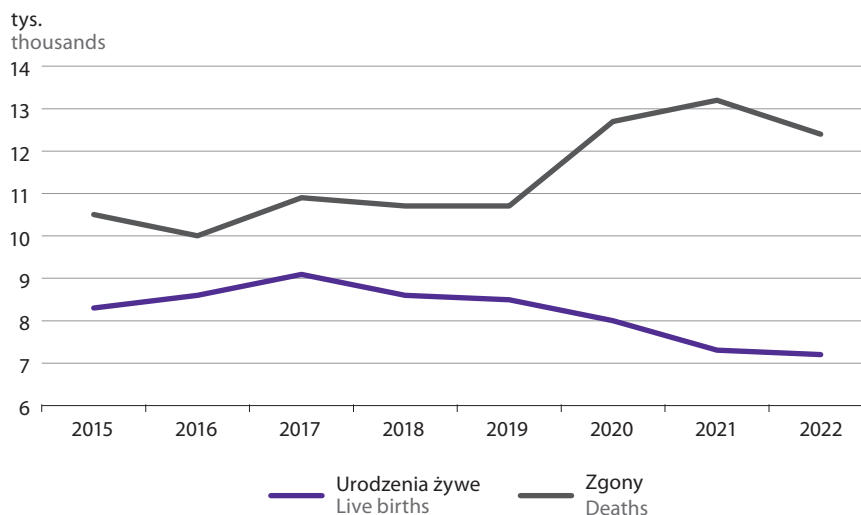
Współczynnik małżeństw, wyrażony liczbą małżeństw w przeliczeniu na 1000 ludności ukształtował się w województwie na poziomie 3,7 (w kraju – 4,1) i względem notowanego przed rokiem obniżył się o 0,4 pkt (w kraju – o 0,3 pkt). Wśród gmin województwa opolskiego w 2022 r. najwięcej małżeństw w przeliczeniu na 1000 ludności odnotowano w gminie Izbicko (5,9), a najmniej w gminie Domaszowice (2,0). W m. Opolu na 1000 mieszkańców przypadały średnio, tak jak przed rokiem 4 zawarte małżeństwa.

Wykres 15. Małżeństwa zawarte na 1000 ludności
Chart 15. Marriages contracted per 1000 population

Jednym z czynników wpływających na zmianę liczby ludności są urodzenia. W województwie opolskim w 2022 r. zarejestrowano 6,8 tys. urodzeń żywych, tj. mniej o 6,8% niż przed rokiem i o 18,1% w porównaniu z 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 8,0% i o 17,4%). W miastach liczba urodzeń żywych zmniejszyła się o 6,4% w stosunku do 2021 r. i o 19,2% w odniesieniu do 2015 r. Na wsi liczba urodzeń również uległa zmniejszeniu, tj. odpowiednio: o 7,3% i o 16,9%. Wśród noworodków chłopcy stanowili ponad połowę (51,9%, w kraju – 51,3%) ogólnej liczby urodzeń żywych. W odniesieniu do 2021 r. ich udział zwiększył się o 0,5 p. proc., a w relacji do 2015 r. zmniejszył się o 0,9 p. proc. Współczynnik urodzeń żywych, wyrażony liczbą urodzeń żywych w przeliczeniu na 1000 ludności wynosił w województwie 7,2 (w kraju – 8,1) wobec notowanego przed rokiem 7,6 (w kraju – 8,7). Analiza omawianego współczynnika na poziomie gmin województwa opolskiego wykazała, że w 2022 r. najwięcej urodzeń w przeliczeniu na 1000 ludności zarejestrowano w gminie Izbicko (12,1), a najniższy współczynnik urodzeń wystąpił w gminie Tułowice (3,2). W m. Opolu w 2022 r. kształtował się na poziomie 8,9‰ wobec 8,7‰ przed rokiem.

Wykres 16. Ruch naturalny ludności
Chart 16. Vital statistics of population

Zgony są kolejnym, po urodzeniach elementem ruchu naturalnego, kształtującym stan i strukturę ludności. W województwie opolskim w 2022 r. zmarło 11,7 tys. osób, co w relacji do poprzedniego roku oznacza spadek o 10,9%, a w porównaniu z 2015 r. wzrost o 12,2% (w kraju odpowiednio: o 13,7% i o 13,6%). Liczba zgonów w miastach województwa opolskiego w 2022 r. zmalała o 12,9% w odniesieniu do 2021 r., a zwiększyła się o 16,8% w stosunku do 2015 r. Na wsi tendencja kształtowała się podobnie, w porównaniu z 2021 r. liczba zgonów zmniejszyła się o 8,5%, a w relacji do 2015 r. uległa zwiększeniu o 7,3%. Wśród osób zmarłych, podobnie jak w kraju, przeważali mężczyźni, którzy w 2022 r. stanowili w województwie 52,0% (w kraju — 51,2%). Współczynnik umieralności, wyrażany liczbą zgonów w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w województwie opolskim w 2022 r. ukształtował się na poziomie 12,4 (w kraju – 11,9) i w relacji do 2021 r. zmniejszył się o 1,4 pkt (w kraju – o 1,8 pkt). W przekroju gmin województwa opolskiego najwyższą wartość omawiany współczynnik w 2022 r. przyjmował w gminie Branice (19,1‰), natomiast najniższą osiągnął w gminie Pokój (7,3‰). W m. Opolu w 2022 r. umieralność wynosiła 10,7‰ wobec 13,4‰ w 2021 r.

Ze względu na prowadzone szczegółowe analizy dotyczące przyczyn zgonów, prezentacja danych ulega wydłużeniu do 1 roku. W związku z tym w niniejszym opracowaniu podano dane za 2021 r.

Nadal najczęstszymi przyczynami zgonów mieszkańców województwa opolskiego, podobnie jak i mieszkańców kraju były choroby układu krążenia oraz choroby nowotworowe, które w 2021 r. łącznie stanowiły ponad połowę (57,1%) wszystkich zgonów w województwie (w kraju – 54,4%). W omawianym roku odnotowano 36,7% zgonów spowodowanych chorobami układu krążenia (w kraju – 34,8%). Zgony w wyniku zachorowania na nowotwory stanowiły natomiast 20,4% ogólnej liczby zgonów w województwie (w kraju – 19,6%). Udział zgonów z powodu chorób układu krążenia w porównaniu z 2020 r. wzrósł o 0,6 p. proc., a w stosunku do 2015 r. obniżył się o 11,9 p. proc. (w kraju spadek odpowiednio: o 1,8 p. proc. i o 10,9 p. proc.). Odsetek zgonów spowodowanych chorobami nowotworowymi obniżył się zarówno w odniesieniu do roku poprzedniego, jak i 2015 r., tj. odpowiednio: o 1,4 p. proc. i o 3,9 p. proc. (w kraju analogicznie: o 3,2 p. proc. i o 7,1 p. proc.). Wskaźnik śmiertelności z powodu chorób układu krążenia, w przeliczeniu na 100 tys. ludności, w 2021 r. w województwie wynosił 508 (w kraju – 476), a chorób nowotworowych – 282 (w kraju – 268).

W 2022 r. zarejestrowano w województwie opolskim 16 zgonów niemowląt (dzieci poniżej 1 roku) tj. mniej o 44,8% niż przed rokiem i o 52,9% w porównaniu z 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 10,3% i o 20,7%). Współczynnik zgonów niemowląt (liczony na 1000 urodzeń żywych) w 2022 r. ukształtował się

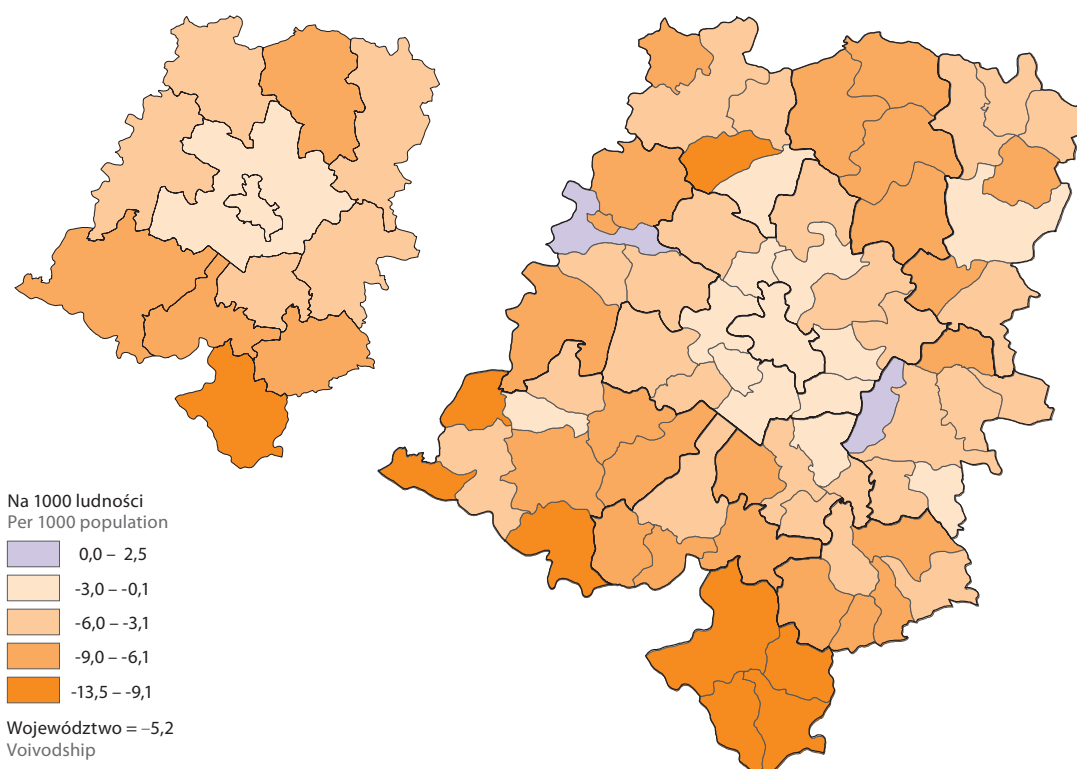
w województwie na poziomie 2,4 wobec 4,0 w 2021 r. i 4,1 w 2015 r. W kraju przyjmował on wartość 3,8‰ i był niższy względem poprzedniego roku o 0,1 pkt oraz o 0,2 pkt w porównaniu 2015 r.

Rok 2022 był kolejnym, w którym utrzymała się w województwie opolskim przewaga liczby zgonów nad liczbą urodzeń, co skutkowało ujemną wartością przyrostu naturalnego. Różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów ukształtowała się na poziomie minus 4956 podczas gdy przed rokiem wynosiła minus 5901, a w 2015 r. minus 2179. Współczynnik przyrostu naturalnego, określany jako różnica między liczbą urodzeń żywych i liczbą zgonów przypadająca na 1000 ludności, w 2022 r. osiągnął w województwie opolskim wartość minus 5,2 wobec minus 6,2 w 2021 r. Omawiany współczynnik dla kraju w 2022 r. ukształtował się na poziomie minus 3,8‰ wobec 4,9‰ przed rokiem.

Ujemną wartość współczynnika odnotowano w 2022 r. we wszystkich województwach i kształtowała się ona w przedziale od minus 6,5‰ w województwie świętokrzyskim do minus 1,4‰ w województwie małopolskim. W sześćdziesięciu dziewięciu gminach na siedemdziesiąt jeden gmin województwa opolskiego odnotowano ujemny przyrost naturalny, a najniższa jego wartość w przeliczeniu na 1000 ludności wystąpiła w gminie Branice (minus 13,5). W dwóch gminach współczynnik przyrostu naturalnego wykazywał wartości dodatnie, tj. w Izbicku (2,5‰) oraz Skarbimierzu (0,7‰). W m. Opolu w 2022 r. przyrost naturalny na 1000 ludności ukształtował się na poziomie minus 1,8 wobec minus 4,7 przed rokiem.

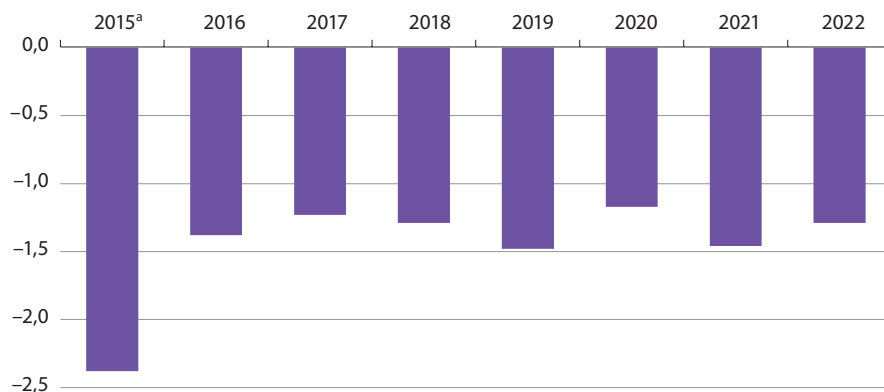
Mapa 20. Przyrost naturalny ludności w 2022 r.

Map 20. Natural increase in 2022

Kolejnym procesem wpływającym na zmianę liczby ludności są migracje. W 2022 r. saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały nadal pozostawało w województwie ujemne, ale wobec poprzedniego roku przyjmowało bardziej korzystną wartość.

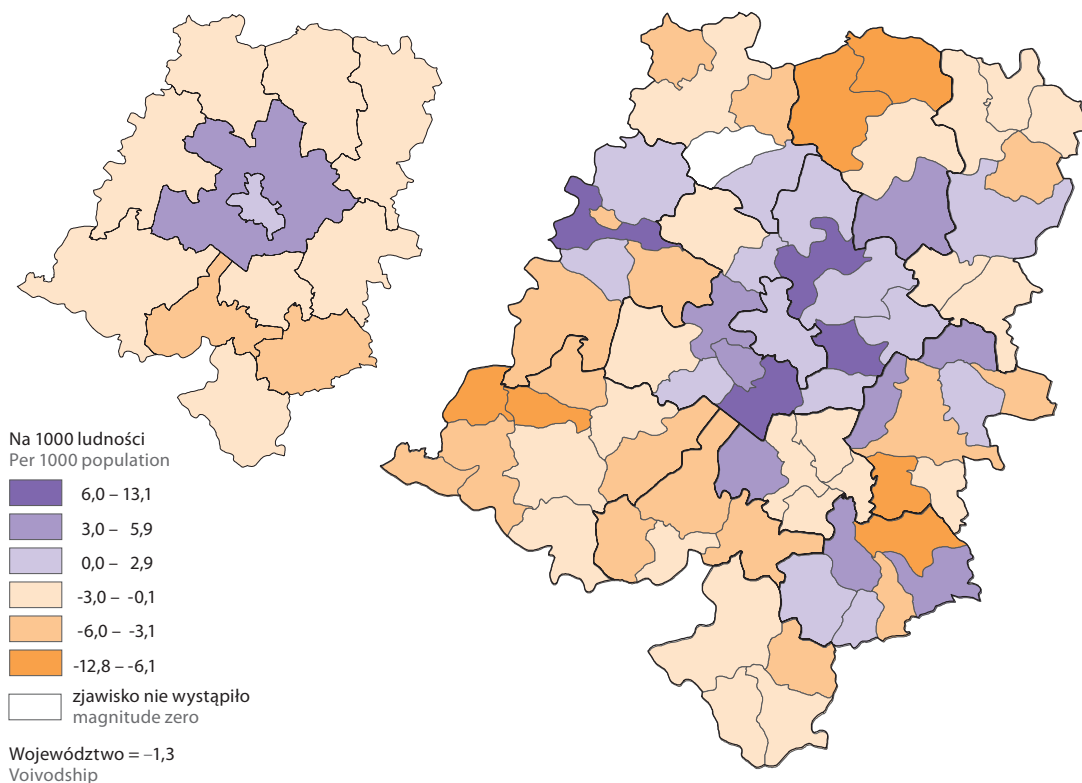
Wykres 17. Saldo migracji ludności na pobyt stały na 1000 ludności
 Chart 17. Net migration of population for permanent residence per 1000 population

a Do obliczenia salda migracji wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.
 a For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used.

W 2022 r. ogólne saldo migracji na pobyt stały w województwie opolskim ukształtowało się na poziomie minus 1216 osób wobec minus 1389 tys. osób w 2021 r. W przeliczeniu na 1000 ludności saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały w województwie wynosiło minus 1,3 wobec minus 1,5 przed rokiem. W kraju w 2022 r. miernik był dodatni i przyjmował, tak jak przed rokiem wartość 0,1‰.

Mapa 21. Saldo migracji ludności na pobyt stały w 2022 r.
 Map 21. Net migration of population for permanent residence in 2022

Analiza wartości współczynnika salda migracji na 1000 ludności na poziomie województw wykazała, że w 2022 r. dodatnie saldo odnotowano w pięciu województwach, w tym najwyższe w mazowieckim (2,0‰). W pozostałych jedenastu województwach saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały w przeliczeniu na 1000 ludności było ujemne, a jego wartość oscylowała w przedziale od minus 2,2 w lubelskim do minus 0,3 w zachodniopomorskim. W 2022 r. ujemne saldo migracji stałej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wystąpiło w czterdziestu czterech gminach spośród siedemdziesięciu jeden gmin województwa opolskiego, z czego najniższym wyróżniała się gmina Kamiennik (minus 12,8). Dodatnie saldo migracji odnotowano natomiast w dwudziestu sześciu gminach, w tym najwyższe w gminie Skarbimierz (13,1‰). W m. Opolu odnotowano dodatnią wartość omawianego miernika w 2022 r. i ukształtowała się ona na poziomie 0,2‰ wobec 0,1‰ przed rokiem.

Edukacja Education

W roku szkolnym 2021/22 zarówno w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym, jak i rokiem 2015/16 zwiększyła się liczba dzieci uczęszczających do placówek wychowania przedszkolnego. W szkołach podstawowych, ponadpodstawowych i policealnych uczyło się łącznie więcej dzieci i młodzieży niż w roku szkolnym 2020/21. W porównaniu z poprzednim rokiem akademickim, jak i w stosunku do roku akademickiego 2015/16 zmniejszyła się liczba studentów kształcących się w uczelniach mających siedzibę na terenie województwa. W ciągu roku, podobnie jak w odniesieniu do 2015 r. odnotowano wzrost wydatków na oświatę i wychowanie ogółem z budżetu jednostek samorządu terytorialnego.

Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o uczelniach, zdawalności egzaminów i o wydatkach jednostek samorządu terytorialnego, opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji i Nauki. Od roku akademickiego 2017/18 dane o uczelniach, z wyjątkiem danych o części uczelni prowadzonych przez kościoły i inne związki wyznaniowe opracowano na podstawie Zintegrowanego Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POL-on administrowanego przez Ministerstwo Edukacji i Nauki.

Dane dotyczące zdawalności egzaminów pochodzą z Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

Informacje dotyczące wydatków jednostek samorządu terytorialnego zaprezentowano na podstawie sprawozdawczości Ministerstwa Finansów.

W województwie opolskim w roku szkolnym 2021/22 funkcjonowało 500 placówek wychowania przedszkolnego i było to o 0,8% więcej niż w roku szkolnym 2020/21 i o 6,2% w porównaniu z rokiem szkolnym 2015/16 (w kraju odpowiednio: o 0,3% i o 6,2%). W 2021 r. ponad połowa placówek wychowania przedszkolnego (56,2%) zlokalizowana była na terenach wiejskich.

Placówki wychowania przedszkolnego obejmowały 393 przedszkola, 90 oddziałów przedszkolnych zorganizowanych w szkołach podstawowych oraz 17 punktów przedszkolnych. W porównaniu z rokiem szkolnym 2020/21 zwiększyła się liczba przedszkoli o 0,8% oraz punktów przedszkolnych o 6,3%, a liczba oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych nie zmieniła się. W odniesieniu do roku szkolnego 2015/16 odnotowano wzrost liczby przedszkoli i punktów przedszkolnych odpowiednio: o 8,9% i o 21,4%, a spadek oddziałów przedszkolnych o 6,3%. W 2021 r. większość przedszkoli zlokalizowana była w miastach – 50,1%, natomiast oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych na wsi – 87,8%.

Placówki wychowania przedszkolnego są to placówki przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole. Do placówek wychowania przedszkolnego zaliczane są przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych oraz zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne.

Tablica 9. Wychowanie przedszkolne^a
Table 9. Pre-primary education^a

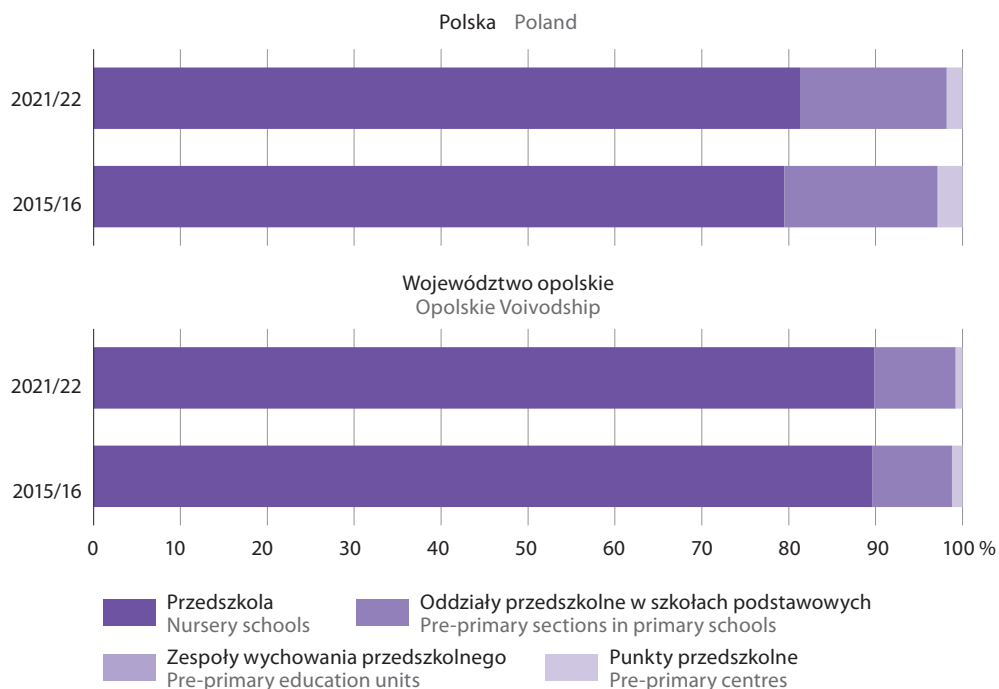
Wyszczególnienie Specification	2015/16	2019/20	2020/21	2021/22
Placówki Establishments	471	492	496	500
miasta urban areas	188	213	215	219
wieś rural areas	283	279	281	281
W tym przedszkola Of which nursery schools	361	386	390	393
w tym specjalne of which special	7	8	8	8
Dzieci Children	26734	32196	32781	33471
miasta urban areas	16043	19657	20022	20257
wieś rural areas	10691	12539	12759	13214
w tym w wieku: 6 lat of which aged: 6	1591	7922	8478	8381
5 lat 5	8764	8361	8257	8525

a Łącznie z dziećmi przebywającymi w placówkach wykonujących działalność leczniczą.
a Including children staying in the units performing health care activities.

W roku szkolnym 2021/22 w województwie opolskim wychowaniem przedszkolnym objętych było 33471 dzieci, tj. więcej o 2,1% niż w roku szkolnym 2020/21 i o 25,2% w stosunku do roku szkolnego 2015/16 (w kraju odpowiednio: o 3,4% i o 29,1%). W miastach do placówek wychowania przedszkolnego uczęszczało 20257 dzieci, a na wsi – 13214.

Liczba dzieci w przedszkolach w roku szkolnym 2021/22 stanowiła 89,9% ogółu dzieci w placówkach i wyniosła 30079 (więcej o 1,8% niż w roku 2020/21 i o 25,5% w porównaniu z rokiem 2015/16). Do oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych uczęszczało 3128 dzieci, tj. więcej zarówno w stosunku do roku szkolnego 2020/21, jak i 2015/16 odpowiednio: o 4,1% i o 27,6%, natomiast w punktach przedszkolnych liczba dzieci zwiększyła się w skali roku o 23,4%, a w porównaniu z rokiem szkolnym 2015/16 zmniejszyła się o 16,5% i wyniosła 264.

Wykres 18. Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego według typów placówek
 Chart 18. Children in pre-primary establishments by type of establishments

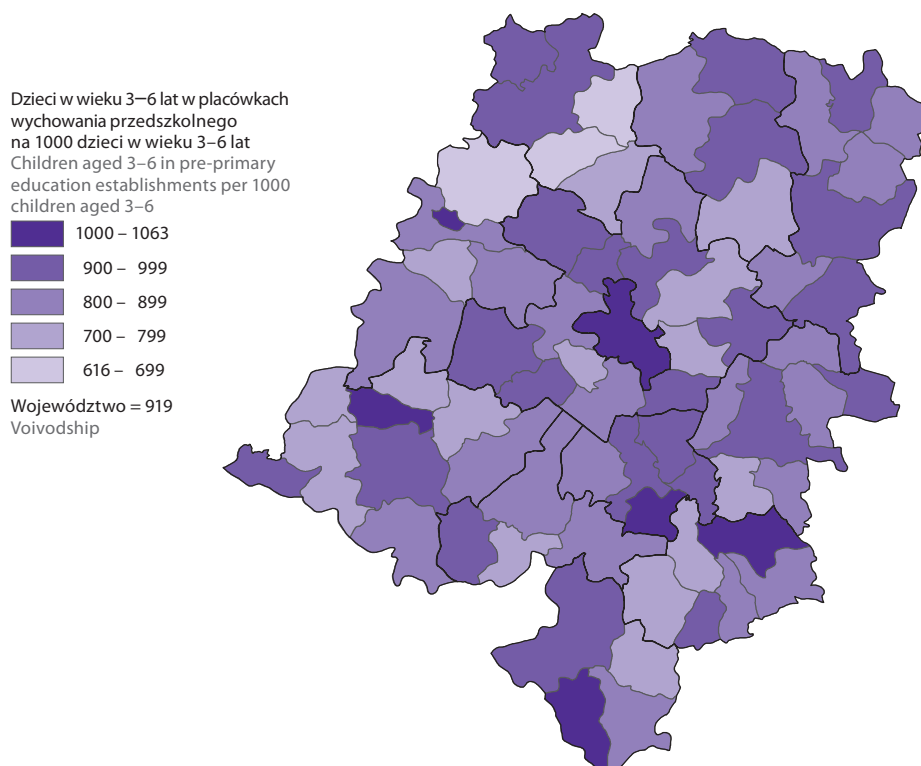
W roku szkolnym 2021/22 do jednej placówki wychowania przedszkolnego w województwie opolskim uczęszczało średnio 67 dzieci (w roku szkolnym 2020/21 – 66, a w 2015/16 – 57), natomiast w kraju 66 dzieci (w roku szkolnym 2020/21 i 2015/16 – odpowiednio: 64 i 54). Analizując sytuację tylko w przedszkolach – na 1 placówkę przypadało średnio 77 dzieci (w kraju – 89), tj. więcej przeciętnie o 1 dziecko na 1 przedszkole niż w roku poprzednim i o 11 dzieci na 1 przedszkole niż w końcu września 2015 r. (w kraju odpowiednio więcej: o 2 dzieci i o 9 dzieci).

W placówkach wychowania przedszkolnego w roku szkolnym 2021/22 na 1 oddział przypadało średnio 20 dzieci (w kraju – również 20). Jeden oddział w przedszkolu liczył 20 dzieci, punkt przedszkolny – 11, a oddział przedszkolny przy szkole podstawowej – 18.

Jednym z mierników powszechności dostępu dzieci do placówek wychowania przedszkolnego jest liczba dzieci w wieku 3–6 lat objęta wychowaniem przedszkolnym przypadająca na 1000 dzieci w tej grupie wieku. W roku szkolnym 2021/22 wskaźnik ten wyniósł 919 (w kraju – 904). Było to więcej o 21 dzieci w wieku 3–6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym na 1000 dzieci w tej grupie wieku niż w poprzednim roku szkolnym (w kraju – o 26 dzieci).

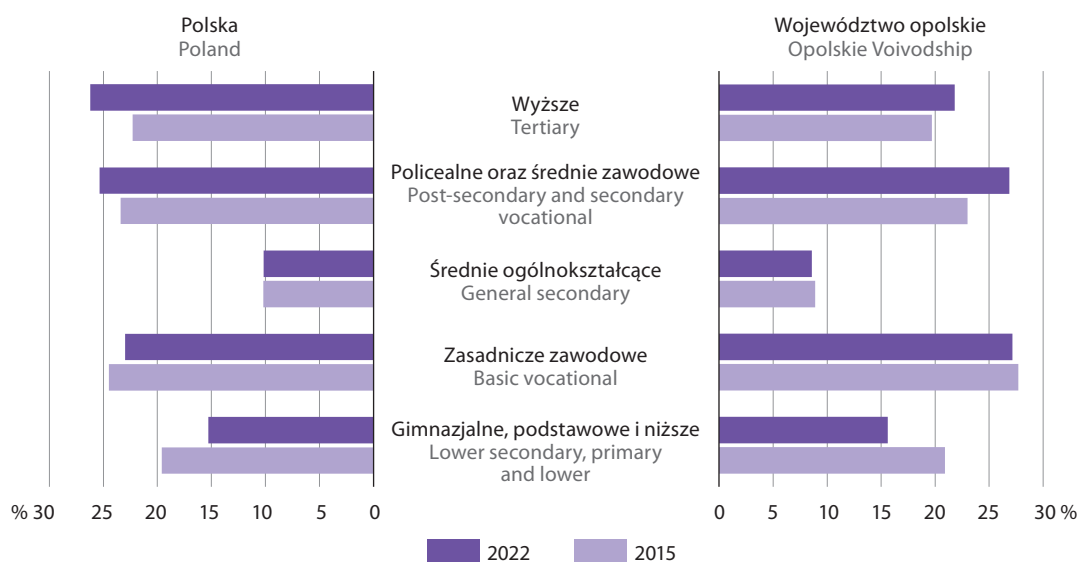
Największe natężenie dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym odnotowano w gminie Pakość, gdzie w roku szkolnym 2021/22 na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat przypadało 1063 dzieci, a także w m. Opolu – 1044. Najniższą wartość tego wskaźnika zanotowano w gminach Domaszowice i Lubsza, w których było to odpowiednio: 616 i 691 dzieci.

Mapa 22. Wychowanie przedszkolne w roku szkolnym 2021/22
 Map 22. Pre-primary education in the 2021/22 school year

Korzystne zmiany zachodzące w systemie kształcenia i wychowania wpłynęły na poprawę poziomu wykształcenia społeczeństwa. Według wyników Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) w 2022 r. zarówno w porównaniu z 2021 r., jak i 2015 r. odnotowano odpowiednio wzrost: o 0,3 p. proc. i o 2,1 p. proc. udziału osób z wykształceniem wyższym w populacji osób w wieku 15–89 lat. Udział osób z wykształceniem policealnym w analizowanym okresie odpowiednio wzrósł: o 1,1 p. proc. i o 3,9 p. proc. Jednocześnie nastąpił spadek udziału osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym o 0,9 p. proc. w skali roku i o 0,3 p. proc. w porównaniu z 2015 r., zasadniczym zawodowym odpowiednio: o 0,7 p. proc. i o 0,6 p. proc., natomiast udział osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym zmniejszył się 0,2 p. proc. w porównaniu z 2021 r. i o 5,3 p. proc. w stosunku do 2015 r.

Wykres 19. Ludność^a według poziomu wykształcenia według BAEL
Chart 19. Population^a by level of educational attainment by LFS

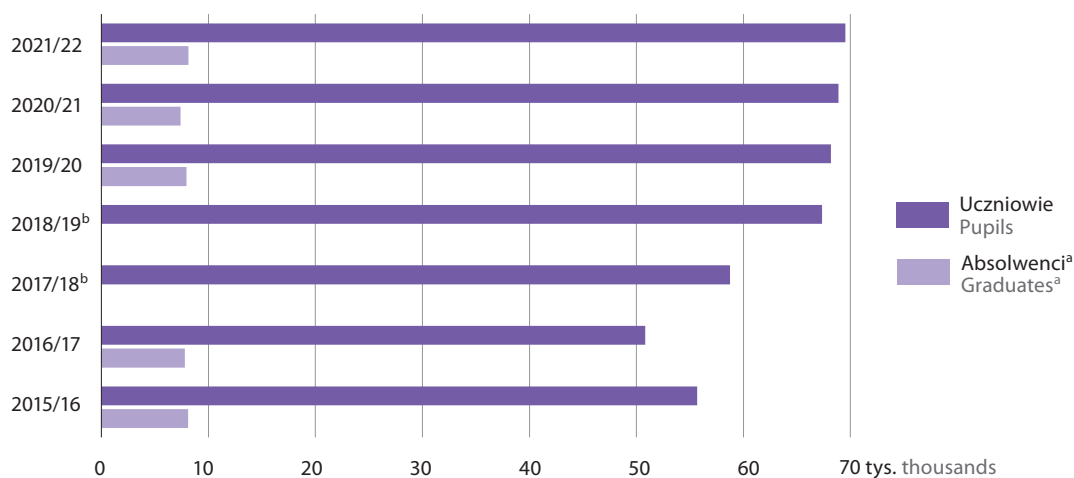

^a W wieku 15–89 lat.
^a In 15–89.

W roku szkolnym 2021/22 w województwie opolskim funkcjonowało 401 szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży (w tym 24 szkoły specjalne), tj. o 1 szkołę mniej niż w poprzednim roku szkolnym, z tego w miastach – 138 szkół, a na wsi – 263. W szkołach tych uczyło się 69543 dzieci i młodzieży, w tym 1069 uczęszczało do szkół specjalnych. W stosunku do roku szkolnego 2020/21 ogólna liczba uczniów zwiększyła się o 1,0%, w tym liczba uczniów szkół specjalnych – o 0,9%. W miastach do szkół podstawowych uczęszczało 42790 dzieci i młodzieży (o 0,8% więcej w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym), natomiast na wsi 26753 osób (o 1,2% więcej).

We wrześniu 2021 r. naukę w klasie I szkoły podstawowej rozpoczęło 8699 dzieci. Pierwszoklasiści stanowili 12,5% ogółu uczniów szkół podstawowych (przed rokiem – 12,0%).

Wykres 20. Uczniowie i absolwenci szkół podstawowych
Chart 20. Pupils and graduates of primary schools

^a Z poprzedniego roku szkolnego. ^b Brak absolwentów związany jest z reformą systemu edukacji, tj. z przejściem z 6- na 8-letnią szkołę podstawową.

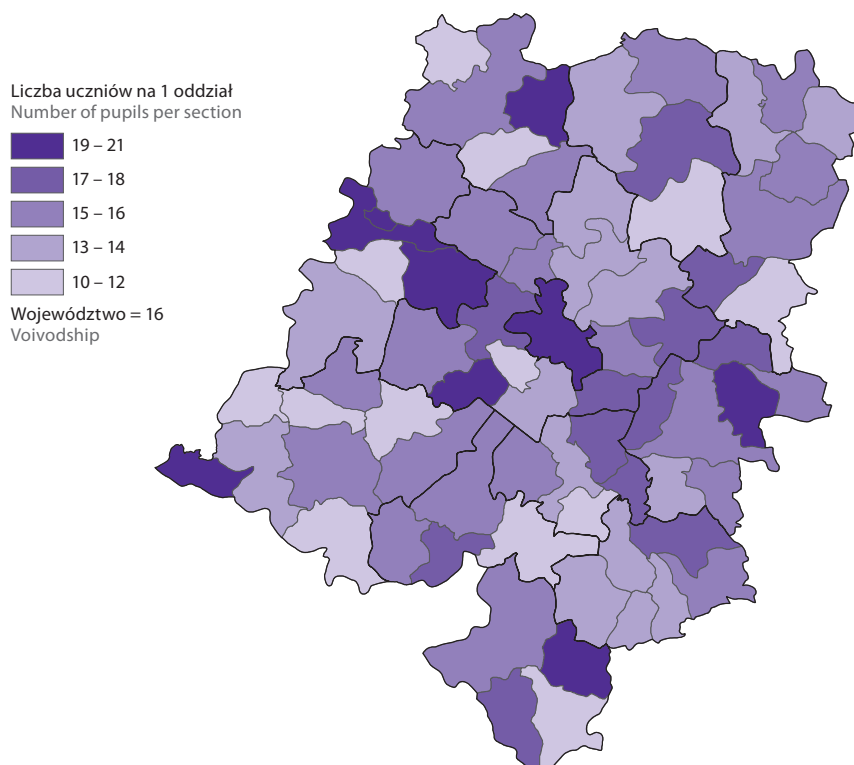
^a From the previous school year. ^b Lack of graduates is connected with the reform of the educational system i. e. transition from a 6-year to 8-year primary school.

W roku szkolnym 2021/22 na 1 szkołę podstawową dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) przypadło 182 uczniów wobec 179 w roku szkolnym 2020/21. Najwięcej uczniów na 1 szkołę podstawową przypadło w m. Opolu (364) oraz w powiecie brzeskim (245). Najmniejsze zagęszczenie uczniów w szkołach podstawowych odnotowano w powiatach: oleskim (136) i opolskim (149). W szkołach podstawowych specjalnych przeciętna liczba uczniów wyniosła 45 osób, tj. o 1 osobę więcej niż w poprzednim roku szkolnym.

Średnia wielkość oddziału szkolnego w szkole podstawowej w roku szkolnym 2021/22 wyniosła 16 uczniów, podobnie jak przed rokiem. Pod względem liczebności oddziałów najbardziej korzystna sytuacja wystąpiła w gminach: Kamiennik, Łambinowice oraz Komprachcice (po 10 uczniów), a najliczniejsze oddziały odnotowano w Brzegu oraz w gminach: Tułowice i Jemielnica (po 21).

Mapa 23. Uczniowie w szkołach podstawowych w roku szkolnym 2021/22

Map 23. Pupils in primary schools in the 2021/22 school year

W czerwcu 2021 r. naukę w szkołach podstawowych dla dzieci i młodzieży ukończyło 8126 osób (o 9,7% więcej niż w 2020 r.), w tym 137 absolwentów szkół podstawowych specjalnych. W miastach szkoły podstawowe ukończyło 5214 dzieci i młodzieży (o 13,2% więcej niż rok wcześniej), a na wsi – 2912 (o 4,0% więcej).

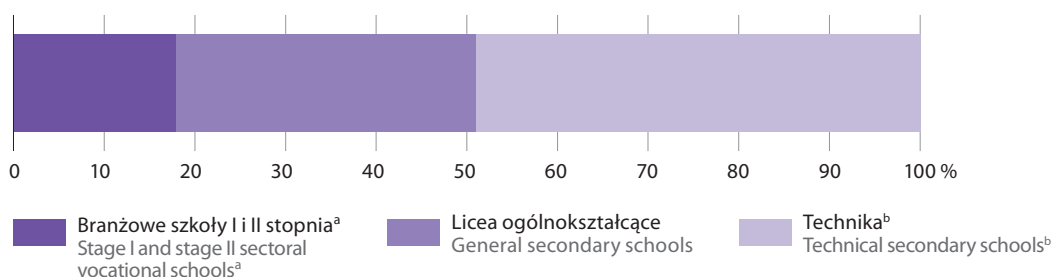
Do szkół ponadpodstawowych zalicza się: specjalne szkoły przysposabiające do pracy, branżowe szkoły I stopnia, branżowe szkoły II stopnia, licea ogólnokształcące, technika, ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz szkoły policealne.

Na terenie województwa opolskiego w roku szkolnym 2021/22 funkcjonowało 175 ponadpodstawowych szkół dla młodzieży (w tym 36 szkół specjalnych), w których kształciło się łącznie 34680 uczniów (w tym 601 w szkołach specjalnych). W porównaniu z poprzednim rokiem zwiększyła się liczba placówek o 2,9%, a liczba uczniów o 1,4%.

Największą popularnością wśród uczniów szkół ponadpodstawowych cieszyły się te szkoły, które dawały możliwość uzyskania świadectwa dojrzałości, a tym samym kontynuowania nauki w uczelniach. W szkołach tych pobierało naukę 82,4% ogólnej liczby uczniów na tym poziomie kształcenia. Spośród szkół ponadpodstawowych dla młodzieży największą popularnością cieszyły się technika łącznie z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. W roku szkolnym 2021/22 uczęszczało do nich 43,1% uczniów klas pierwszych szkół ponadpodstawowych. Na drugim miejscu pod względem popularności były licea ogólnokształcące, które wybrało 34,5% uczniów klas pierwszych.

W roku szkolnym 2020/21 odnotowano 7064 absolwentów szkół ponadpodstawowych, wśród których największą grupę stanowili absolwenci techników (42,3%) i liceów ogólnokształcących (40,1%), a udział absolwentów branżowych szkół I stopnia wyniósł 15,8%. Absolwenci szkół specjalnych przysposabiających do pracy i ogólnokształcących szkół artystycznych stanowili odpowiednio: 1,0% i 0,8% ogólnej liczby absolwentów.

Wykres 21. Uczniowie szkół ponadpodstawowych dla młodzieży według typów szkół w roku szkolnym 2021/22
Chart 21. Students of post-primary schools for youth by types of schools in the 2021/22 school year

a,b łącznie: a – ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy, b – z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

a,b Including: a – special job-training schools, b – general art schools leading to professional certification.

W województwie opolskim w roku szkolnym 2021/22 było 46 branżowych szkół I stopnia oraz 21 szkół specjalnych przysposabiających do pracy. Ich liczba w porównaniu z rokiem szkolnym 2020/21 odpowiednio: zwiększyła się o 2,2% i pozostała bez zmian. Do szkół branżowych I stopnia (łącznie ze szkołami przysposabiającymi do pracy) uczęszczało 6099 uczniów, z tego 90,8% uczyło się w szkołach ogólnodostępnych, a 9,2% w szkołach specjalnych. W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym wystąpił wzrost liczby uczniów ogółem o 2,6%, w tym w szkołach ogólnodostępnych – o 3,4%, a w specjalnych – spadek o 4,4%. W czerwcu 2021 r. naukę w branżowych szkołach I stopnia ukończyło 1187 absolwentów, z tego 89,0% to absolwenci szkół ogólnodostępnych, a 11,0% – szkół specjalnych. W porównaniu z poprzednim rokiem wystąpił spadek liczby absolwentów ogółem o 2,5%, w tym w szkołach ogólnodostępnych o 6,8%, a w specjalnych wzrost o 56,6%.

W roku szkolnym 2021/22 funkcjonowało 6 branżowych szkół II stopnia, w których naukę mogli kontynuować absolwenci branżowych szkół I stopnia (tj. o 2 placówki więcej niż przed rokiem), w których kształciło się 151 uczniów (wzrost o 98,7%).

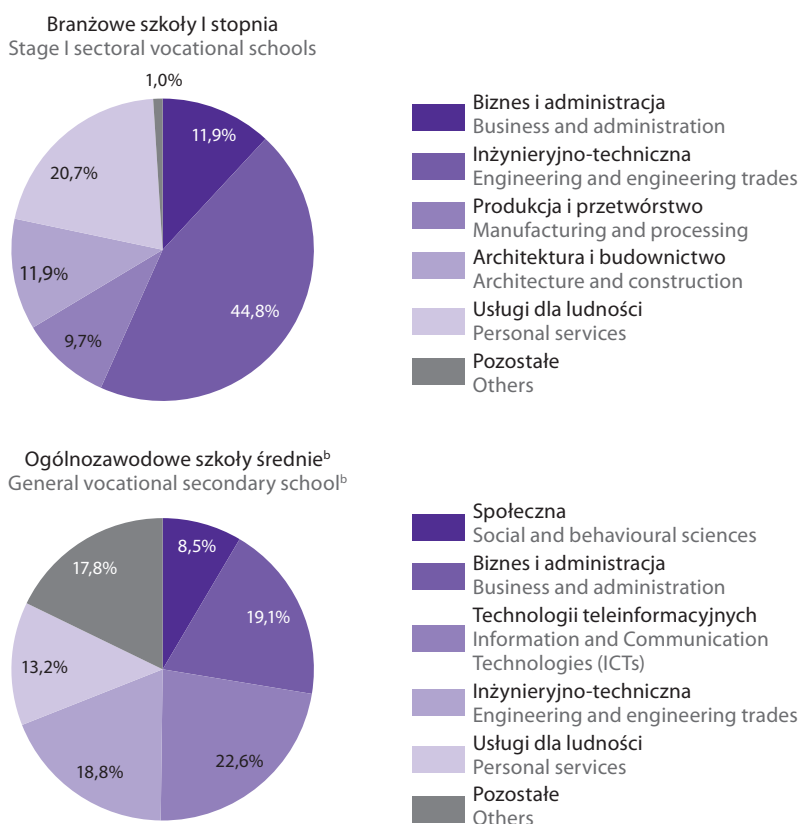
W roku szkolnym 2021/22 działało 47 liceów ogólnokształcących dla młodzieży. W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym odnotowano wzrost liczby tych szkół o 4,4%. W liceach ogólnokształcących kształciły się 11452 osoby (wzrost w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym o 0,6%). W roku szkolnym 2021/22 na 1 liceum ogólnokształcące (bez szkół specjalnych) przypadało średnio 254 uczniów

(o 10 uczniów mniej w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym), natomiast na 1 oddział 26 uczniów (o 1 ucznia więcej w porównaniu z rokiem szkolnym 2020/21). W czerwcu 2021 r. naukę w liceach ogólnokształcących ukończyło 2836 absolwentów (tj. więcej o 2,3% niż rok wcześniej).

W województwie opolskim w roku szkolnym 2021/22 działało 55 techników (łącznie ze szkołami artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe). W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym ich liczba nie zmieniła się. Do techników w roku szkolnym 2021/22 uczęszczało łącznie 16978 uczniów, z tego 98,0% uczyło się w technicach, a 2,0% w szkołach artystycznych ogólnokształcących dających uprawnienia zawodowe. W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym nastąpił wzrost liczby uczniów ogółem o 1,0%, w tym w technicach o 0,9%, a w szkołach artystycznych ogólnokształcących dających uprawnienia zawodowe o 4,2%. W roku szkolnym 2021/22 na 1 technikum (bez szkół specjalnych) w województwie opolskim przypadało średnio 314 uczniów (o 3 uczniów więcej w porównaniu z rokiem szkolnym 2020/21), natomiast na 1 oddział – 25 uczniów, podobnie jak w poprzednim roku szkolnym. Liczba absolwentów techników w czerwcu 2021 r. wyniosła 3041 i zmniejszyła się o 4,4% w stosunku do roku poprzedniego.

Wykres 22. Absolwenci szkół zawodowych dla młodzieży według podgrup kierunków kształcenia^a w roku szkolnym 2020/21

Chart 22. Graduates of vocational school for youth by narrow fields of education^a in the 2020/21 school year

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b Technika i szkoły artystyczne ogólnokształcące dające uprawnienia zawodowe.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b Technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

W roku szkolnym 2020/21 najwięcej absolwentów branżowych szkół I stopnia (bez szkół specjalnych przysposabiających do pracy) ukończyło naukę w zawodach z podgrupy inżynieryjno-technicznej (44,8% ogółu absolwentów), usług dla ludności (20,7%) i biznesu i administracji oraz architektury i budownictwa (po 11,9%). Absolwenci techników (łącznie ze szkołami artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe) natomiast najczęściej kończyli naukę na kierunkach z podgrupy technologii teleinformatycznych (22,6% ogółu absolwentów), biznesu i administracji (19,1%) oraz inżynieryjno-technicznej (18,8%).

W roku szkolnym 2021/22 w województwie opolskim było 41 szkół policealnych i ich liczba w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym zmniejszyła się o 10,9%. Szkoły policealne kształciły 5996 osób, tj. więcej o 23,7% w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym. W czerwcu 2021 r. naukę w szkołach policealnych ukończyło 1467 osób, tj. więcej o 17,3% w porównaniu z czerwcem 2020 r. Najliczniejszą grupę stanowili absolwenci z podgrupy: medyczna (41,5% ogółu absolwentów), biznes i administracja (14,7%) oraz usługi dla ludności (11,7%).

Do egzaminu maturalnego w maju 2022 r. przystąpiło 5849 absolwentów szkół ponadpodstawowych, z czego 54,0% stanowiły kobiety. Liczba osób przystępujących do egzaminu maturalnego spadła o 4,9% w porównaniu z poprzednim rokiem. W 2022 r. egzamin maturalny zdało 4475 osób, tj. o 0,2% mniej niż rok wcześniej. Spośród osób, które zdały egzamin maturalny 54,7% stanowiły kobiety.

Tablica 10. Osoby, które przystąpiły/zdały egzamin maturalny^a
Table 10. Persons who took or passed matriculation exam^a

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Kobiety: Females:				
przystąpiło took	3488	3183	3287	3159
zdało passed	2622	2350	2461	2446
Mężczyźni: Males:				
przystąpiło took	2888	2670	2865	2690
zdało passed	2188	1957	2022	2029

a Od 2015 r. egzamin maturalny przeprowadzany jest w nowej formule. W 2015 r. podano łącznie liczbę osób zdających egzamin maturalny według nowej i starej formuły.

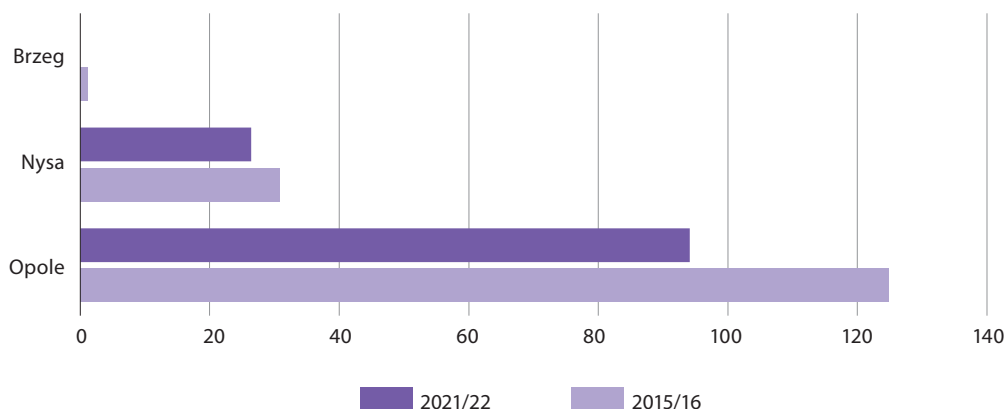
a Since 2015, the matriculation examination has been carried out in a new formula. In 2015, the total number of persons taking the matriculation examination according to the new and old formula was reported.

W roku akademickim 2021/22 na terenie województwa opolskiego miało siedzibę 5 uczelni, podobnie jak rok wcześniej, ale mniej o 16,7% w porównaniu z rokiem akademickim 2015/16, na których uczyło się 17871 osób (odpowiednio mniej: o 2,9% i o 22,1%). We wszystkich uczelniach działających na terenie województwa (razem z oddziałami uczelni z siedzibą poza województwem) kształciło się łącznie 21016 studentów, tj. mniej o 1,5% niż w roku akademickim 2020/21 i o 16,5% w stosunku do roku 2015/16.

Spośród 5 uczelni województwa opolskiego 3 to uczelnie publiczne, dlatego większość wśród ogółu studiujących (89,4%) stanowili studenci uczelni publicznych (w porównaniu z poprzednim rokiem akademickim wzrost o 0,2 p. proc.). W uczelniach publicznych dominującą formą kształcenia były studia stacjonarne, na których uczyło się 78,7% studentów (w 2020/21 – 78,8%), natomiast w niepublicznych uczelniach – studia niestacjonarne – 57,5% studentów (w 2020/21 – 49,8%).

Wykres 23. Studenci stacjonarni uczelni w miejscowościach akademickich na 1000 ludności
 Chart 23. Students in full-time programmes in academic towns per 1000 population

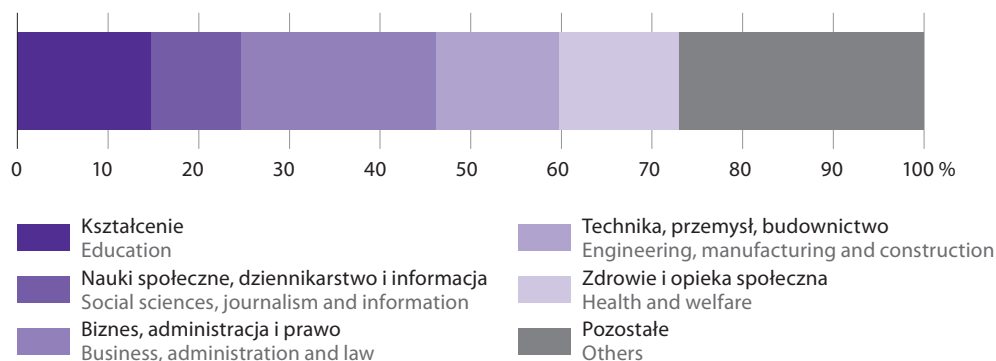

W roku akademickim 2021/22 największa część studentów (60,1%) podjęła studia pierwszego stopnia (inżynierskie i licencjackie). Na studiach drugiego stopnia kształciło się 21,9% osób, a magisterskich jednolitych – 17,9%. W porównaniu z rokiem akademickim 2020/21 w ogólnej liczbie studiujących zmniejszył się udział osób na studiach pierwszego stopnia o 1,7 p. proc. oraz drugiego stopnia o 1,1 p. proc., a zwiększył się na studiach magisterskich jednolitych o 2,8 p. proc. Spośród wszystkich studentów najwięcej – 38,3% kształciło się na studiach pierwszego stopnia na poziomie licencjackim (w roku akademickim 2020/21 – 38,8%).

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. dyplomy ukończenia studiów wyższych otrzymało 4608 absolwentów, z tego 87,5% to osoby uzyskujące dyplomy uczelni publicznych. Liczba absolwentów wzrosła o 4,4% w porównaniu z poprzednim rokiem, a zmniejszyła się o 31,6% w stosunku do roku akademickiego 2015/16. Ponad połowa wszystkich absolwentów (57,3% ogółu) ukończyła studia pierwszego stopnia, z czego 30,8% z tytułem inżyniera, a 69,2% z tytułem licencjata. Studia magisterskie jednolite ukończyło 5,5% wszystkich kończących studia, a studia drugiego stopnia ukończyło 37,2%.

Najwięcej osób w roku akademickim 2021/22 kształciło się na kierunkach z grup: biznes, administracja i prawo (19,5%), zdrowie i opieka społeczna (17,8%) oraz technika, przemysł i budownictwo (13,2%). Najmniej studentów studiowało na kierunkach z grup: rolnictwo (0,5%), nauki przyrodnicze, matematyka i statystyka (2,9%) oraz indywidualne studia międzyobszarowe (3,0%). W porównaniu z rokiem akademickim 2020/21 można zauważyć spadek odsetka studiujących na kierunkach m.in. z grup: kształcenie (o 2,3 p. proc.) oraz technika, przemysł i budownictwo (o 1,0 p. proc.). Wzrost natomiast zanotowano m.in. w przypadku zdrowia i opieki społecznej (o 2,6 p. proc.) oraz indywidualnych studiów międzyobszarowych (o 1,2 p. proc.).

Wykres 24. Absolwenci uczelni według grup kierunków kształcenia^a w roku akademickim 2020/21
 Chart 24. Graduates of higher education institutions by broad fields of education^a in the 2020/21 academic year

a Absolwenci, którzy uzyskali dyplomy ukończenia studiów 2021 r. Łącznie z cudzoziemcami. Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013).

a Graduates who obtained higher education diplomas in 2021. Including foreigners. According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013).

Wśród osób które ukończyły uczelnie w 2021 r., największy odsetek stanowili absolwenci kierunków związanych z: biznesem, administracją i prawem (21,4%), kształceniem (14,7%) oraz techniką, przemysłem i budownictwem (13,6%).

W roku szkolnym 2021/22 w województwie opolskim funkcjonowało 35 szkół dla dorosłych, wśród których przeważały licea ogólnokształcące – 88,6%. Pozostałymi szkołami dla dorosłych były szkoły podstawowe. W relacji do roku szkolnego 2020/21 liczba szkół dla dorosłych zmniejszyła się o 14,6%. Naukę w szkołach dla dorosłych kontynuowało łącznie 2631 uczniów, tj. o 22,4% mniej niż przed rokiem. Do szkół podstawowych dla dorosłych uczęszczało 75 uczniów. W liceach ogólnokształcących uczyło się 2556 uczniów (97,1% ogólnej liczby uczniów szkół dla dorosłych). Szkoły dla dorosłych w roku szkolnym 2020/21 ukończyło 1203 osób, tj. o 2,0% więcej niż rok wcześniej. Zdecydowanie najliczniejszą grupę absolwentów tworzyli kończący edukację w liceach ogólnokształcących (95,8% ogółu).

W 2021 r. według wyników Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), 3,9% osób w wieku 25–64 lata (o 1,5 p. proc. mniej od średniej krajowej) deklorowało uczestnictwo w edukacji obejmującej uczenie formalne (szkoła i studia wyższe) i kształcenie pozaformalne (różnego rodzaju kursy i szkolenia). Wskaźnik ten zwiększył się w skali roku o 1,2 p. proc. i o 1,6 p. proc. w porównaniu z 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 1,7 p. proc. i o 1,9 p. proc.).

Wydatki publiczne na oświatę i wychowanie z budżetu jednostek samorządu terytorialnego w 2021 r. wyniosły w województwie opolskim 2317,8 mln zł, co stanowiło 31,4% ogółu wydatków jednostek samorządu terytorialnego (w 2020 r. – 30,0%, w 2015 r. – 35,8%). W skali roku wydatki na oświatę i wychowanie ogółem zwiększyły się o 11,4%, a w odniesieniu do 2015 r. o 44,7%. W 2021 r. na oświatę i wychowanie ogółem samorządy gminne przeznaczyły 1443,5 mln zł (tj. więcej o 10,5% niż w 2020 r. i o 37,2% w porównaniu z 2015 r.), samorządy powiatów – 410,7 mln zł (odpowiednio więcej: o 9,0% i o 39,8%), samorząd miasta na prawach powiatu – 400,0 mln zł (odpowiednio więcej: o 13,1% i o 67,3%), a samorząd województwa – 63,6 mln zł (odpowiednio więcej: o 43,9% i ponad 4-krotnie). W 2021 r. samorządy gminne środki na oświatę i wychowanie (dział 801) w kwocie 1404,0 mln zł przeznaczyły głównie na funkcjonowanie: szkół podstawowych – 58,2% oraz przedszkoli – 24,4%. Z kolei miasto na prawach powiatu środki na oświatę i wychowanie (370,6 mln zł) wydatkowało głównie na: szkoły podstawowe – 32,0%, przedszkola – 20,5% oraz licea ogólnokształcące – 12,8%.

Zasoby pracy

Labour resources

Według stanu na koniec 2021 r. w województwie opolskim odnotowano większą liczbę pracujących w relacji do 2020 r. Największą dynamikę wzrostu odnotowano w przypadku pracujących w przemyśle i budownictwie.

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w powiatowych urzędach pracy województwa opolskiego na koniec 2022 r. była mniejsza niż przed rokiem oraz przed siedmioma laty. Bilans bezrobotnych kształtował się korzystnie, odnotowano mniejszą liczbę nowo rejestrujących się bezrobotnych niż osób wyłączonych z ewidencji.

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), przeprowadzonego w 4 kwartale 2022 r. w województwie opolskim wskazują na pogorszenie wskaźników rynku pracy w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego, natomiast na poprawę w odniesieniu do analogicznego okresu 2015 r.

Dane roczne o **pracujących w gospodarce narodowej** (stan na 31 grudnia) według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności bazują na sprawozdawczości GUS. Dane te nie uwzględniają pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Dane dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód.

W województwie opolskim na koniec 2021 r. odnotowano 314,8 tys. osób pracujących według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. Stanowiło to 2,1% ogólnej liczby pracujących w gospodarce narodowej w kraju. Liczba pracujących w województwie w porównaniu z 2020 r. zwiększyła się o 3,6 tys. osób, tj. o 1,1% (w kraju – o 1,4%). Wzrost liczby pracujących odnotowano we wszystkich województwach, od najwyższego w mazowieckim (3,1%) do najniższego w kujawsko-pomorskim, łódzkim, śląskim oraz warmińsko-mazurskim (po 0,3%).

Zdecydowaną większość pracujących w województwie opolskim skupiał sektor prywatny (77,2% wobec 77,0% w 2020 r.). Wśród ogólnej liczby pracujących oraz w sektorze prywatnym przeważali mężczyźni, a ich odsetek kształtował się na poziomie odpowiednio: 54,3% i 61,1%. Kobiety dominowały liczebnie natomiast w sektorze publicznym (68,8%).

Na 1000 ludności w województwie opolskim w 2021 r. przypadały 332 osoby pracujące wobec 326 w 2020 r. (w kraju odpowiednio: 387 i 379). Pod względem wysokości tego wskaźnika województwo opolskie uplasowało się na 14 miejscu w kraju. Najwyższy poziom wskaźnika wystąpił w województwie mazowieckim (479 osób pracujących na 1000 ludności), a najniższy w warmińsko-mazurskim (309). Zróżnicowanie wartości tego wskaźnika widoczne jest również w podregionach województwa opolskiego. Wyższy jego poziom odnotowano w podregionie opolskim, w którym na 1000 ludności pracowało 367 osób, natomiast w nyskim – 274.

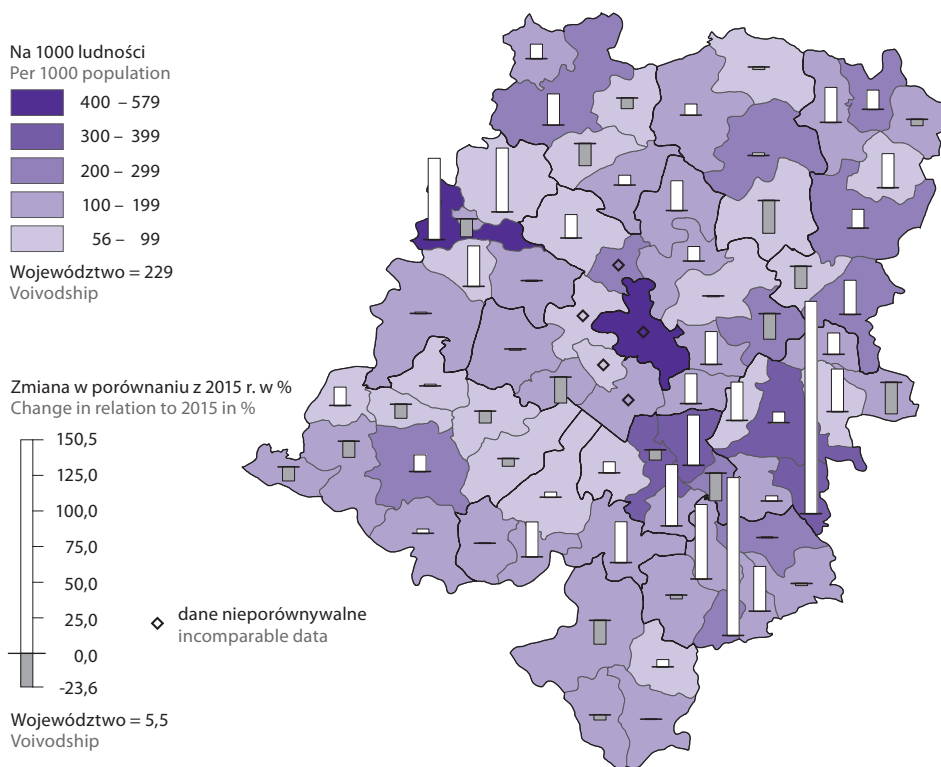
W strukturze pracujących według rodzajów działalności w końcu grudnia 2021 r. najwięcej osób pracowało w przemyśle i budownictwie (35,7%) oraz w pozostałych usługach (30,9%). Wzrost liczby pracujących w porównaniu z 2020 r. odnotowano w przemyśle i budownictwie (o 2,6%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych, transporcie i gospodarce magazynowej, zakwaterowaniu i gastronomii, informacji i komunikacji (o 1,0%) oraz w pozostałych usługach (o 0,4%). Spadek liczby pracujących wystąpił w działalności finansowej i ubezpieczeniowej, obsłudze rynku nieruchomości (o 2,5%) oraz w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie (o 0,8%).

Na koniec 2021 r. odnotowano 217,4 tys. pracujących w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 9 osób według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności, tj. więcej o 1,8% niż przed rokiem i o 5,5% w porównaniu z 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 1,5% i o 9,7%).

Przeważały osoby pracujące w sektorze prywatnym i ich udział zwiększył się do 67,1% wobec 66,5% przed rokiem oraz 65,4% w 2015 r. Również ich liczba wzrosła zarówno w odniesieniu do roku poprzedniego, jak i 2015 r. (odpowiednio: o 2,7% i o 8,3%). W sektorze publicznym liczba pracujących utrzymała się na zbliżonym poziomie jak przed rokiem, a w porównaniu z 2015 r. zwiększyła się o 0,4%. W ogólnej liczbie pracujących kobiety stanowiły, tak jak przed rokiem 48,3%, a w odniesieniu do 2015 r. ich udział nieznacznie obniżył się (o 0,3 p. proc.).

W końcu 2021 r. na 1000 ludności w województwie opolskim przypadało 229 osób analizowanej liczby pracujących. W gminach województwa opolskiego wystąpiło znaczne zróżnicowanie pod względem omawianego wskaźnika. Najwięcej pracujących na 1000 ludności odnotowano w gminie Skarbmierz (579 osób pracujących), a najmniej w gminie Zębowice (56).

**Mapa 24. Pracujący^a w 2021 r.
Stan w dniu 31 grudnia**
Map 24. Employed persons^a in 2021
As of 31 December

a Dane dotyczą pracujących w podmiotach gospodarki narodowej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących.

a Data concern employed persons in entities of the national economy employing more than 9 persons and budgetary sphere units regardless of the number of employed persons.

Dane o **bezrobociu rejestrowanym** podano na podstawie badania, które opiera się na rejestracji osób w powiatowych urzędach pracy. Osoby te muszą spełniać kryteria przedstawione w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2022 r. poz. 690, z późn. zm.), w której określono je jako bezrobotne oraz w ustawie o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 583, z późn. zm.).

W końcu grudnia 2022 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa opolskiego wyniosła 20,5 tys. osób, tj. 2,5% wszystkich bezrobotnych w kraju. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 4,7%, a o 43,3% w stosunku do grudnia 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 9,3% i o 48,0%). Zarówno w porównaniu z rokiem poprzednim, jak i w odniesieniu do 2015 r. we wszystkich województwach nastąpił spadek liczby bezrobotnych. W skali roku największy odnotowano w województwie śląskim (o 15,0%), a najmniejszy w warmińsko-mazurskim (o 3,5%). W relacji do 2015 r. nastąpił spadek liczby bezrobotnych od 60,0% w województwie lubuskim do 43,2% w lubelskim.

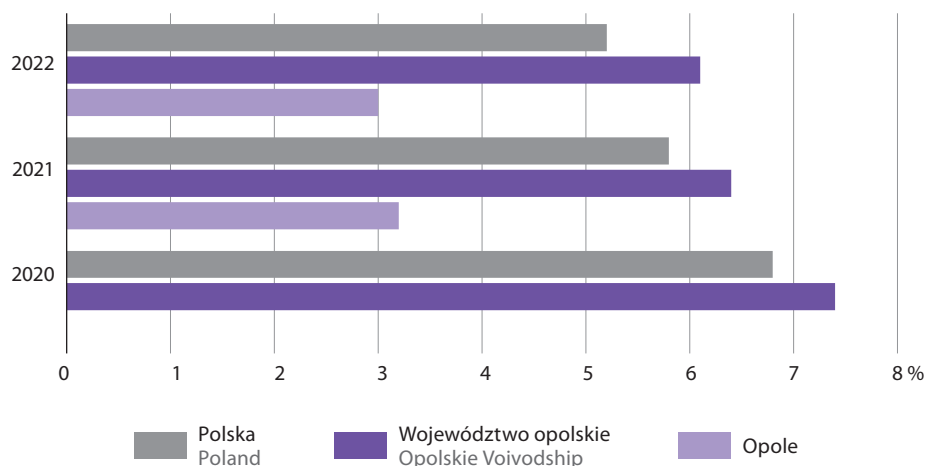
W województwie opolskim najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych na koniec 2022 r. było w powiecie nyskim (2,9 tys.), a następnie w m. Opolu (2,4 tys.) oraz powiatach: kędzierzyńsko-kozielskim (2,3 tys.), brzeskim (2,2 tys.) i opolskim (2,0 tys.). Powiaty te skupiały ponad połowę (57,3%) zarejestrowanych bezrobotnych w województwie. W skali roku w większości powiatów odnotowano spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych, od 8,7% w powiecie krapkowickim do 0,6% w strzeleckim. Wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych wystąpił w powiecie prudnickim (o 3,1%), namysłowskim (o 2,8%) oraz oleskim (o 0,9%).

Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Od 2020 r. wskaźnik ten podaje się z uwzględnieniem liczby pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanej – na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2020. Dane te nie są w pełni porównywalne z okresami wcześniejszymi.

Wykres 25. Stopa bezrobocia rejestrowanego Stan w dniu 31 grudnia

Chart 25. Registered unemployment rate
As of 31 December

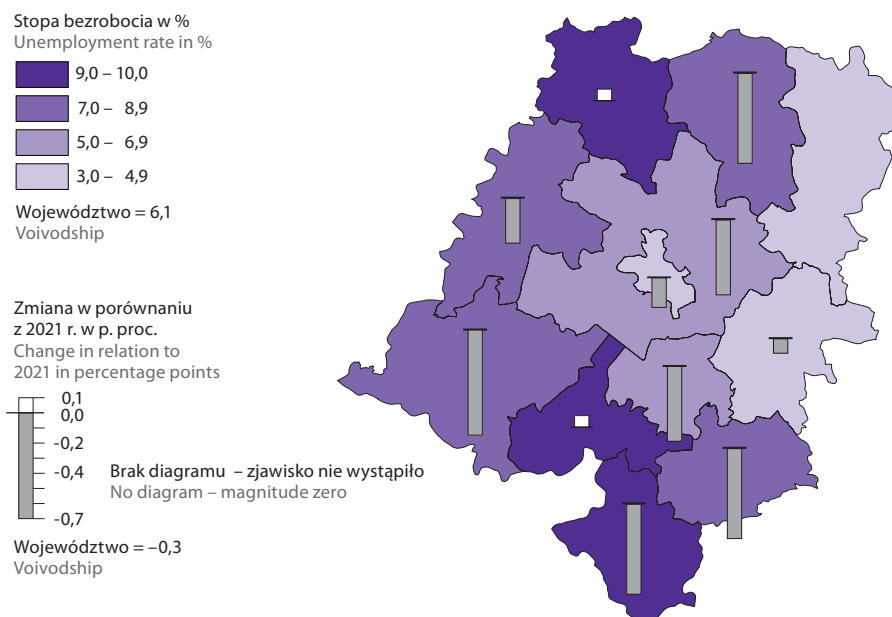

W końcu 2022 r. w województwie opolskim stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła 6,1% i była o 0,3 p. proc. niższa niż przed rokiem (w kraju odpowiednio: 5,2% i o 0,6 p. proc.). Pod względem wysokości stopy bezrobocia województwo opolskie uplasowało się na 8 miejscu w kraju. Najwyższą pozycję zajmowało województwo wielkopolskie ze stopą bezrobocia równą 2,9%, a najniższą podkarpackie ze stopą bezrobocia 8,8%. W porównaniu z 2021 r. odnotowano spadek wartości omawianego wskaźnika we wszystkich województwach, największy w podkarpackim (o 1,1 p. proc.), a najmniejszy w opolskim i wielkopolskim (po 0,3 p. proc.).

W 2022 r. nadal obserwowano duże zróżnicowanie poziomu stopy bezrobocia w poszczególnych powiatach. Do powiatów o najwyższej stopie bezrobocia należały: głubczycki (10,0%), prudnicki (9,2%) oraz namysłowski (9,1%). Niższa stopa bezrobocia niż średnia w województwie obserwowana była w m. Opolu (3,0%) oraz w trzech powiatach: strzeleckim (4,5%), oleskim (4,6%) i krapkowickim (5,4%). Rozpiętość stopy bezrobocia na koniec grudnia 2022 r. wyniosła 7,0 p. proc.

Mapa 25. Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2022 r. Stan w dniu 31 grudnia

Map 25. Registered unemployment rate in 2022
As of 31 December

W skali roku prawie we wszystkich powiatach województwa opolskiego wystąpił spadek stopy bezrobocia. Największy odnotowano w powiecie nyskim (o 0,7 p. proc.), a następnie w powiatach: głubczyckim, kędzierzyńsko-kozielskim i kluczborskim (po 0,6 p. proc.). Wzrost natomiast wystąpił w powiecie namysłowskim i prudnickim (po 0,1 p. proc.). W powiecie oleskim stopa bezrobocia rejestrowanego utrzymała się na poziomie grudnia 2021 r.

W końcu grudnia 2022 r. w województwie opolskim wśród bezrobotnych, podobnie jak w kraju, przeważały kobiety. W ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w powiatowych urzędach pracy stanowiły one 56,5%. Ich liczba była niższa o 5,1% niż przed rokiem, a o 41,4% w porównaniu z 2015 r. Populacja bezrobotnych mężczyzn również się zmniejszyła, w odniesieniu do roku poprzedniego o 4,1%, a o 45,6% w relacji do 2015 r.

Najliczniejszą grupą wśród bezrobotnych w końcu grudnia 2022 r. były osoby w wieku 35–44 lata (5,0 tys.) i ich odsetek w ogólnej liczbie bezrobotnych utrzymał się na poziomie 2021 r., a w porównaniu z 2015 r. wzrósł o 4,9 p. proc. Liczba bezrobotnych w analizowanej grupie zmniejszyła się o 4,5% w stosunku do 2021 r., a o 29,0% w odniesieniu do 2015 r. Najmniej liczną grupą bezrobotnych były osoby w wieku do 24 lat. Ich liczba na koniec 2022 r. wyniosła 2,3 tys., tj. o 6,6% więcej w porównaniu z grudniem 2021 r., a o 54,2% mniej niż w 2015 r.

Większość bezrobotnych rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy to osoby o niskim poziomie wykształcenia. Dwie najliczniejsze grupy bezrobotnych stanowiły osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe oraz zasadnicze zawodowe/branżowe (odpowiednio: 29,5% i 27,7% ogólnej liczby bezrobotnych). Odsetek osób z najniższym poziomem wykształcenia zmniejszył się zarówno w odniesieniu do roku poprzedniego, jak i 2015 r., odpowiednio: o 0,4 p. proc. i o 1,1 p. proc. Wśród bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym udział w stosunku do 2021 r. wzrósł o 0,1 p. proc., a w porównaniu z 2015 r. zmniejszył się o 1,2 p. proc.

Na koniec 2022 r. liczba osób pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy wyniosła 8,5 tys. i była niższa o 16,5% niż przed rokiem, a o 31,8% niż w 2015 r. Udział analizowanej grupy wśród ogólnej liczby bezrobotnych w skali roku zmniejszył się o 5,9 p. proc., a w stosunku do 2015 r. zwiększył się o 7,0 p. proc. i na koniec 2022 r. wyniósł 41,4%.

Pod względem kryterium stażu pracy najliczniejszą grupę bezrobotnych w końcu grudnia 2022 r. tworzyły osoby ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat, tj. 26,3% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Liczba bezrobotnych z omawianym stażem pracy zmniejszyła się o 4,5% w skali roku, a o 36,7% w stosunku do końca grudnia 2015 r. Najmniej liczną grupę bezrobotnych stanowiły osoby, które przepracowały powyżej 30 lat, a ich udział wyniósł 4,0%. W porównaniu z ub. rokiem liczba tych osób zmniejszyła się o 6,3%, a o 58,8% w odniesieniu do 2015 r.

W województwie opolskim większość bezrobotnych nie posiadała prawa do zasiłku i w końcu grudnia 2022 r. było ich 18,0 tys. osób, tj. mniej o 5,1% niż w 2021 r., a o 42,6% w stosunku do 2015 r. Udział ich w ogólnej liczbie bezrobotnych na koniec 2022 r. wyniósł 87,9% i był o 0,4 p. proc. niższy niż przed rokiem, a o 1,1 p. proc. wyższy niż na koniec grudnia 2015 r. W kraju osoby bez prawa do zasiłku na koniec 2022 r. stanowiły 85,8% wszystkich bezrobotnych.

Na terenie województwa opolskiego liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi na koniec 2022 r. wyniosła 9,2 tys., co stanowiło 44,9% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w województwie. Liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi zmniejszyła się o 5,5% w porównaniu z 2021 r., a o 45,3% w relacji do 2015 r.

Wśród zarejestrowanych bezrobotnych wyodrębniono kategorie osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Należą do nich m.in. długotrwale bezrobotni, którzy w końcu 2022 r. stanowili 52,1% wszystkich bezrobotnych, wobec 56,8% przed rokiem i 53,2% w 2015 r. Na koniec 2022 r. odnotowano 10,7 tys. długotrwale bezrobotnych, ale ich liczba zmniejszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 12,7%, a o 44,5% w stosunku do 2015 r. Do grupy będącej w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy należą również bezrobotni niepełnosprawni. Na koniec 2022 r. było ich 1,9 tys. i stanowili 9,1% ogólnej liczby bezrobotnych. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba bezrobotnych niepełnosprawnych zwiększyła się o 5,4%, a zmniejszyła się o 22,9% w stosunku do 2015 r.

W 2022 r. w województwie opolskim liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych wynosiła 33,4 tys. osób i była o 7,3% większa w stosunku do roku poprzedniego, a o 49,7% mniejsza niż w 2015 r. Wśród nowo zarejestrowanych większość, tj. 76,2% stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny. Ich odsetek w ogólnej liczbie nowo zarejestrowanych zmniejszył się w skali roku o 4,3 p. proc. i o 7,9 p. proc. w porównaniu z 2015 r. Z ewidencji bezrobotnych w województwie opolskim w 2022 r. skreślono 34,5 tys. osób, tj. mniej o 0,5% w odniesieniu do 2021 r., a o 52,6% w stosunku do 2015 r. Główną przyczyną wyrejestrowania było podjęcie pracy, w wyniku czego z rejestru bezrobotnych skreślono 19,0 tys. osób wobec 20,8 tys.

przed rokiem i 37,2 tys. w 2015 r. Udział tej kategorii bezrobotnych w ogólnej liczbie wyrejestrowanych wyniósł 55,3% i był o 4,9 p. proc. mniejszy niż przed rokiem, ale o 4,1 p. proc. większy niż przed siedmioma laty. W województwie opolskim w 2022 r. bilans bezrobotnych kształtował się korzystnie, tzn. w ciągu roku zarejestrowało się o 1,0 tys. osób mniej niż wyłączono z ewidencji. Relacja napływu do odpływu z bezrobocia kształtowała się na poziomie 97,1% wobec 90,1% przed rokiem i 91,5% w 2015 r. (w kraju wskaźnik ten wynosił odpowiednio: 94,0%, 88,7% i 90,0%).

Powiatowe urzędy pracy w województwie opolskim w 2022 r. miały do dyspozycji 27,2 tys. ofert pracy, tj. mniej o 22,8% niż przed rokiem i o 37,0% w porównaniu z 2015 r. W końcu grudnia 2022 r. na 1 ofertę pracy przypadało 16 bezrobotnych wobec 12 przed rokiem oraz 22 w 2015 r.

Źródłem kwartalnych danych o **ludności aktywnej zawodowo** (tj. pracujących i bezrobotnych według definicji Międzynarodowej Organizacji Pracy oraz wytycznych Eurostatu) oraz o **osobach biernych zawodowo**, tj. tych, którzy pozostają poza siłą roboczą jest Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL).

Od 1 kwartału 2021 r. w BAEL wprowadzono zmiany metodologiczne wynikające z wdrożenia rozporządzenia ramowego dla statystyki społecznej, tj. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1700 z dnia 10 października 2019 r. oraz jego aktów implementacyjnych. Zmiany dotyczyły m.in. zakresu podmiotowego badania (badanie zasadnicze obejmuje osoby w wieku 15–89 lat, do 2020 r. włącznie były to osoby w wieku 15 lat i więcej) oraz definicji i sposobu wyodrębniania poszczególnych populacji osób na rynku pracy, tj. pracujących, bezrobotnych i biernych zawodowo. Na potrzeby analiz porównawczych zaprezentowano przeliczone dane BAEL dla lat wcześniejszych, z uwzględnieniem definicji obowiązujących od 2021 r.

W 4 kwartale 2022 r. w województwie opolskim liczba ludności w grupie wieku 15–89 lat wynosiła 710 tys., tj. mniej o 0,7% niż przed rokiem i o 11,0% niż w analogicznym okresie 2015 r. Liczba aktywnych zawodowo wynosiła 398 tys., a ich udział kształtował się na poziomie 56,1% ogólnej liczby ludności w wieku 15–89 lat. Ich liczba w 4 kwartale 2022 r. zmniejszyła się o 3,6% w stosunku do zanotowanej w analogicznym okresie 2021 r. i o 8,1% w relacji do 4 kwartału w 2015 r. Liczba aktywnych mężczyzn zmniejszyła się zarówno w odniesieniu do 4 kwartału roku poprzedniego, jak i 2015 r., tj. odpowiednio: o 6,6% i o 10,1%. Liczba aktywnych kobiet w 4 kwartale 2022 r. utrzymała się na poziomie analogicznego okresu ub. roku, a w stosunku do 2015 r. zmniejszyła się o 6,1%.

Tablica 11. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15–89 lat w 4 kwartale według BAEL^a
Table 11. Economic activity of the population aged 15–89 years in the 4th quarter by the LFS^a

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	2022 Polska Poland
Aktywni zawodowo w tys. Economically active persons in thousands	433	404	413	398	17294
pracujący employed persons	410	393	404	385	16796
bezrobotni unemployed persons	24	11	.	13	499
Bierni zawodowo w tys. Economically inactive persons in thousands	364	322	303	312	12426
Współczynnik aktywności zawodowej w % Activity rate in %	54,3	55,6	57,8	56,1	58,2
Wskaźnik zatrudnienia w % Employment rate in %	51,4	54,1	56,5	54,2	56,5
Stopa bezrobocia w % Unemployment rate in %	5,5	2,7	.	3,3	2,9

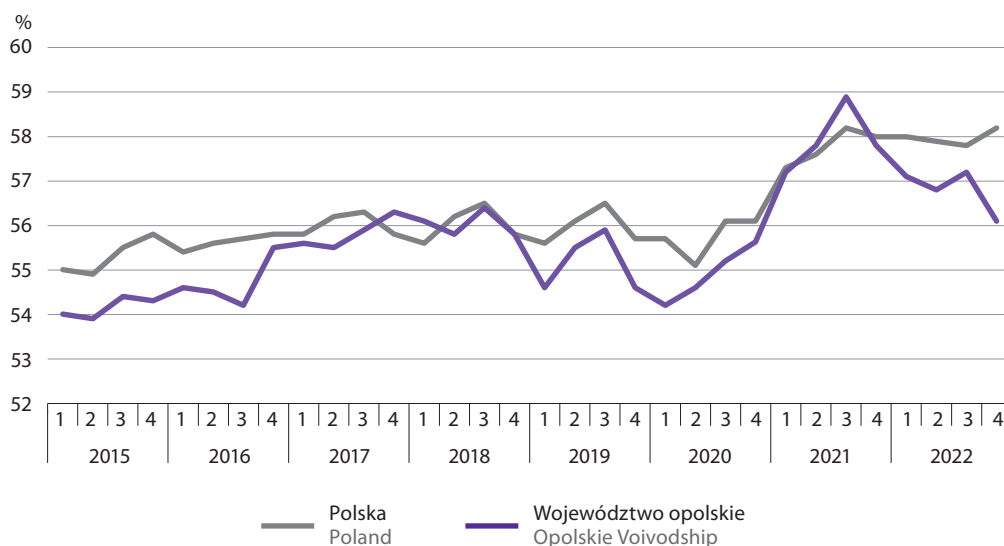
^a Populacja osób bezrobotnych dotyczy osób w wieku 15–74 lata.
^a The unemployed population includes people aged 15–74.

Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL obliczono jako udział aktywnych zawodowo danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

Współczynnik aktywności zawodowej w województwie opolskim w 4 kwartale 2022 r. ukształtował się na poziomie 56,1% (jego wartość dla kraju wynosiła 58,2%). Pod względem wartości tego współczynnika województwo opolskie wraz ze śląskim uplasowało się na 11 miejscu w kraju. Najwyższy poziom aktywności zawodowej odnotowano w województwie mazowieckim (62,4%), a najniższy w podkarpackim (53,0%). W województwie opolskim w odniesieniu do analogicznego kwartału roku poprzedniego zaobserwowano spadek aktywności zawodowej i opisujący ją współczynnik zmniejszył się o 1,7 p. proc., ale w stosunku do 2015 r. zwiększył się o 1,8 p. proc. (w kraju wzrost odpowiednio: o 0,2 p. proc. i o 2,4 p. proc.).

Wykres 26. Współczynnik aktywności zawodowej według kwartałów
Chart 26. Activity rate by quarters

Wyższy poziom aktywności zawodowej w 4 kwartale 2022 r. odnotowano w przypadku mężczyzn niż kobiet (62,9% wobec 49,7%). W odniesieniu do miejsca zamieszkania wyższą wartość współczynnika aktywności zawodowej obserwowano na wsi niż w miastach (57,6% wobec 54,7%).

Rozpatrując poziom wykształcenia i wiek odnotowano zróżnicowany stopień aktywności zawodowej. Najwyższy współczynnik aktywności zawodowej w 4 kwartale 2022 r. wystąpił w przypadku osób z wykształceniem wyższym (76,9%), a najniższy dla osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym, niepełnym podstawowym i bez wykształcenia szkolnego (17,3%). Z analizy współczynnika według grup wieku wynika, że najwyższą wartość przyjmował on w przypadku osób w grupie wieku 35–44 lata (90,2%), a najniższą dla osób w wieku 15–24 lata (24,7%).

Do pracujących według BAEL zaliczono osoby w wieku 15–89 lat, które w okresie badanego tygodnia: wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą zarobek lub dochód tzn. były zatrudnione w firmie/instytucji publicznej lub u prywatnego pracodawcy, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem, miały pracę, ale jej nie wykonywały:

- z powodu choroby lub urlopu wypoczynkowego, urlopu związanego z rodzicielstwem (macierzyńskiego, rodzicielskiego, ojcowskiego lub wychowawczego), organizacji czasu pracy (systemu pracy lub odbioru nadgodzin), szkolenia związanego z wykonywaną pracą,
- z powodu sezonowego charakteru pracy, jeśli w okresie poza sezonem nadal regularnie wypełniały zadania i obowiązki związane z pracą lub prowadzeniem działalności (z wyłączeniem obowiązków prawnych lub administracyjnych),
- z innych powodów, jeśli przewidywany okres nieobecności w pracy nie przekracza 3 miesięcy.

Zbiorowość pracujących w grupie wieku 15–89 lat w 4 kwartale 2022 r. liczyła 385 tys. i zmniejszyła się zarówno w odniesieniu do analogicznego okresu roku poprzedniego, jak i 2015 r., tj. odpowiednio: o 4,7% i o 6,1%. Było to wynikiem spadku liczby pracujących kobiet jak i mężczyzn. W porównaniu z 4 kwartałem 2021 r. liczba pracujących kobiet zmniejszyła się o 2,2%, a mężczyzn o 7,1%. W relacji do 4 kwartału 2015 r. spadek wśród liczby pracujących kobiet wynosił 3,8%, wobec 7,9% wśród pracujących mężczyzn. W 4 kwartale 2022 r. w populacji pracujących mniejszy udział (45,7%) miały kobiety.

Biorąc pod uwagę wiek pracujących, w 4 kwartale 2022 r. najmniejszym udziałem w omawianej zbiorowości charakteryzowały się osoby ze skrajnych grup wieku, tzn. 15–24 lata (4,4%) oraz 55–89 lat (19,7%). Największy udział wśród ogólnej liczby pracujących dotyczył osób z grupy wieku 35–44 lata (27,8%), natomiast odsetki pozostałych grup wyodrębnionych ze względu na wiek były zbliżone i wynosiły: 24,7% dla osób z grupy wieku 45–54 lata oraz 23,4% dla osób z grupy wieku 25–34 lata.

Wśród pracujących w 4 kwartale 2022 r. dominowały osoby z wykształceniem wyższym (127 tys.) i ich udział wynosił 33,0%. Kolejną grupą pod względem liczebności wśród pracujących (114 tys.) były osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym, które stanowiły 29,6% ogólnej liczby pracujących. Najmniej liczna grupa na rynku pracy (17 tys., tj. 4,4%) to osoby z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym, niepełnym podstawowym i bez wykształcenia szkolnego.

W strukturze pracujących według statusu zatrudnienia największy udział dotyczył osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, czyli pracowników najemnych. W 4 kwartale 2022 r. stanowili oni 80,0% wszystkich pracujących i liczyli 308 tys. osób. Większość z nich (71,4%) zatrudniona była w sektorze prywatnym. Liczba osób pracujących, posiadających umowę o pracę na czas nieokreślony wynosiła 260 tys. (84,4% ogólnej liczby pracowników najemnych). Udział pracodawców i pracujących na własny rachunek w ogólnej liczbie pracujących w 4 kwartale 2022 r. kształtował się na poziomie 18,4%, a ich liczba wynosiła 71 tys. osób.

W strukturze pracujących według zawodów w 4 kwartale 2022 r. najliczniejszą grupą wśród mężczyzn byli robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, którzy stanowili 29,2%. Znaczący udział wśród mężczyzn miała również grupa operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń – 15,3%. Wśród kobiet przeważały dwie grupy zawodów: specjaliści – 25,0% oraz pracownicy usług i sprzedawcy – 20,5%.

Osoby, które w badanym tygodniu przepracowały 40 godzin i więcej stanowiły w 4 kwartale 2022 r. największy odsetek pracujących (63,5%). Wśród nich przeważali mężczyźni (57,4%) oraz mieszkańcy miast (50,6%). Udział pracujących w niepełnym wymiarze czasu pracy kształtował się na poziomie 17,4% dla grupy osób, które przepracowały od 30 do 39 godzin w tygodniu oraz 4,7% dla grupy, która przepracowała od 20 do 29 godzin. Mniej niż 20 godzin tygodniowo przepracowało 2,6% badanych osób.

Wskaźnik zatrudnienia według BAEL obliczono jako udział pracujących danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

Wskaźnik zatrudnienia w województwie opolskim w analizowanym kwartale wynosił 54,2% (w kraju – 56,5%), co uplasowało województwo opolskie, obok świętokrzyskiego na 13 miejscu w kraju. Najwyższą wartość omawianego wskaźnika odnotowano w województwie mazowieckim (60,8%), a najniższą w podkarpackim (50,3%). W odniesieniu do analogicznego kwartału roku poprzedniego wskaźnik zatrudnienia w województwie opolskim obniżył się o 2,3 p. proc., a w porównaniu z 4 kwartałem 2015 r. wzrósł o 2,8 p. proc. (w kraju wzrost odpowiednio: o 0,2 p. proc. i o 4,7 p. proc.). Obserwowany w 4 kwartale 2022 r. spadek wskaźnika w relacji do 4 kwartału 2021 r. dotyczył zarówno mężczyzn, jak i kobiet (odpowiednio: o 4,1 p. proc. i o 0,8 p. proc.). Wzrost wskaźnika w relacji do 4 kwartału 2015 r. wystąpił wśród kobiet (o 4,3 p. proc.), jak i mężczyzn (o 0,8 p. proc.). W województwie w 4 kwartale 2022 r. wskaźnik zatrudnienia dla mężczyzn kształtował się na wyraźnie wyższym poziomie niż dla kobiet (61,5% wobec 47,6%).

Najwyższy poziom zatrudnienia wystąpił w grupie wieku 35–44 lata (87,7%), a najniższy wśród osób w wieku 15–24 lata (22,1%). Pod względem poziomu wykształcenia najwyższy wskaźnik zatrudnienia odnotowano wśród osób legitymujących się wykształceniem wyższym (75,1%), a najniższy dla osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym, niepełnym podstawowym i bez wykształcenia szkolnego (15,5%).

W 4 kwartale 2022 r. liczba bezrobotnych w województwie opolskim wynosiła 13 tys. osób i zmniejszyła się o 11 tys. (o 45,8%) w stosunku do 4 kwartału 2015 r. Przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne w 4 kwartale 2022 r. w województwie opolskim wynosił 7 miesięcy.

Stopę bezrobocia według BAEL obliczono jako udział bezrobotnych danej kategorii w liczbie aktywnych zawodowo danej kategorii.

Stopa bezrobocia w 4 kwartale 2022 r. w województwie opolskim wynosiła 3,3% i była o 0,4 p. proc. wyższa od wskaźnika ogólnokrajowego. W odniesieniu do analogicznego okresu 2015 r. stopa bezrobocia zarówno w województwie opolskim, jak i w kraju zmalała, odpowiednio: o 2,2 p. proc. i o 4,1 p. proc.

Zbiorowość biernych zawodowo w wieku 15–89 lat w 4 kwartale 2022 r. liczyła 312 tys. osób i stanowiła 43,9% ogólnej liczby mieszkańców województwa w omawianej grupie wieku. Analogiczny odsetek dla kraju wynosił 41,8%. W stosunku do 4 kwartału 2021 r. liczba biernych zawodowo w województwie opolskim zwiększyła się o 3,0%, a w porównaniu z analogicznym okresem 2015 r. zmniejszyła się o 14,3% (w kraju spadek odpowiednio: o 0,8% i o 8,8%). W strukturze osób biernych zawodowo w województwie opolskim w 4 kwartale 2022 r. przeważały kobiety (59,6%) oraz mieszkańcy miast (55,4%).

Najliczniejszą grupę osób wśród biernych zawodowo w grupie wieku 15–74 lata (dla tej grupy ustalono przyczynę bierności) w 4 kwartale 2022 r. stanowiły osoby pozostające na emeryturze (132 tys., tj. 52,0%). Drugą pod względem liczebności grupą wśród biernych zawodowo w grupie wieku 15–74 lata były osoby uczące się i uzupełniające kwalifikacje (56 tys.), których odsetek kształtował się na poziomie 22,0%. Osoby bierne zawodowo z powodu choroby lub niepełnosprawności stanowiły 10,6%, a jako przyczynę bierności zawodowej „obowiązki rodzinne i związane z prowadzeniem domu” wskazało 5,1% omawianej zbiorowości.

5.2. Jakość życia

5.2. Quality of life

Zamożność mieszkańców

Inhabitants' wealth

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 9 osób w województwie opolskim w 2021 r. wynosiło 5492,82 zł i było wyższe w porównaniu z 2020 r. oraz w relacji do 2015 r. We wszystkich sekcjach odnotowano poprawę warunków płacowych.

W sektorze przedsiębiorstw w 2022 r. w województwie opolskim przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto, jak również przeciętne wynagrodzenie brutto za godzinę pracy ukształtowało się na poziomie wyższym niż w 2021 r. i w porównaniu z 2015 r. Czas przepracowany w sektorze przedsiębiorstw zwiększył się zarówno w odniesieniu do roku poprzedniego, jak i 2015 r.

Przeciętna liczba emerytów i rencistów w 2022 r. zmniejszyła się w stosunku do 2021 r., natomiast zwiększyła w relacji do 2015 r. Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto była wyższa zarówno przed rokiem, jak i w 2015 r. Wyższą dynamiką charakteryzowało się świadczenie wypłacane przez ZUS niż wypłacane rolnikom indywidualnym.

W 2021 r. w województwie opolskim nastąpił spadek przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę w gospodarstwach domowych względem 2020 r., natomiast w relacji do 2015 r. odnotowano wzrost tego dochodu. W badaniu z 2021 r. wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych wynosił 10,1% i był niższy w porównaniu z 2020 r.

W pierwszej części analizy informacje wynikowe o wysokości przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto zaprezentowano na podstawie rocznego badania statystyki publicznej Z-06 o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy (dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących) – na tej podstawie przedstawiono zróżnicowanie terytorialne wynagrodzeń (do poziomu powiatów) w 2021 r. (jako ostatnim dostępnym).

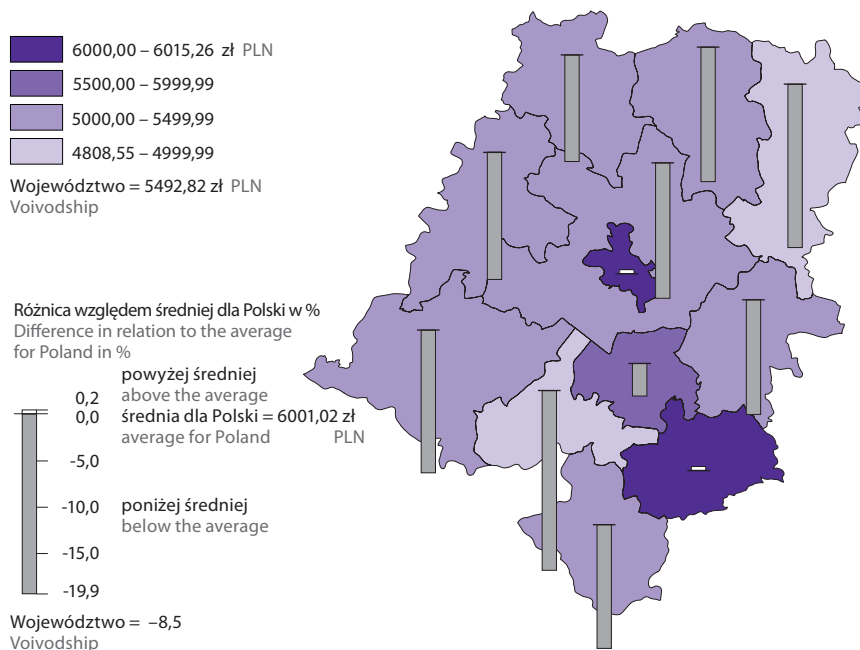
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie; po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą.

W województwie opolskim w 2021 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 9 osób osiągnęło poziom 5492,82 zł i było wyższe o 8,2% w skali roku oraz o 44,8% w odniesieniu do 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 8,6% i o 44,6%).

W analizowanej zbiorowości rozpiętość wynagrodzeń wahała się od 3466,55 zł w zakwaterowaniu i gastronomii do 6754,05 zł w działalności finansowej i ubezpieczeniowej. Wynagrodzenia te stanowiły odpowiednio: 63,1% i 123,0% przeciętnego wynagrodzenia w województwie. Poprawę warunków płacowych względem 2020 r., jak i 2015 r. odnotowano we wszystkich sekcjach działalności gospodarczej. Zarówno w stosunku do roku poprzedniego, jak i 2015 r. zyskali pracownicy opieki zdrowotnej i pomocy społecznej, których wynagrodzenie wzrosło odpowiednio: o 15,2% i o 66,9%. Najwolniej w zestawieniu

z 2020 r. rosły wynagrodzenia pracowników zatrudnionych w podmiotach prowadzących działalność w zakresie obsługi rynku nieruchomości (wzrost o 4,5%), a w odniesieniu do 2015 r. w podmiotach prowadzących działalność profesjonalną, naukową i techniczną (o 33,2%).

Mapa 26. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto^a w 2021 r.
Map 26. Average monthly gross wages and salaries^a in 2021

a Dotyczy podmiotów gospodarki narodowej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Concern economic entities employing more than 9 persons.

W województwie opolskim w 2021 r. utrzymywało się znaczne terytorialne zróżnicowanie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto. Wynagrodzenia przekraczające wartość przeciętną w województwie odnotowano w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim, m. Opolu oraz powiecie krapkowickim. W grupie powiatów, w których wystąpiły najniższe wynagrodzenia znalazły się: prudnicki, oleski, nyski i opolski. Najwyższe wynagrodzenia otrzymali pracownicy w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (109,5% przeciętnego wynagrodzenia w województwie), a najniższe wypłacono w powiecie prudnickim (87,5%). Różnica między przeciętnym miesięcznym wynagrodzeniem brutto w tych powiatach wynosiła 1206,71 zł.

W drugiej części analizy informacje wynikowe o wysokości przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto zaprezentowano na podstawie miesięcznego meldunku o działalności gospodarczej DG-1 (dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; w ramach badania podmioty o liczbie pracujących 50 lub więcej osób badane są metodą pełną, a podmioty o liczbie pracujących od 10 do 49 osób – metodą reprezentacyjną) – na tej podstawie przedstawiono przeciętne miesięczne wynagrodzenia w województwie w sektorze przedsiębiorstw w 2022 r. (jako ostatnim dostępnym).

W województwie opolskim w 2022 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw osiągnęło poziom 6110,33 zł, tj. wyższy o 13,6% niż w 2021 r. i o 64,8% w relacji do 2015 r. W kraju przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw wynosiło 6653,67 zł i było wyższe odpowiednio: o 13,0% i o 61,5%. We wszystkich województwach wystąpił wzrost przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń w stosunku do 2021 r., a województwo opolskie uplasowało

się pod tym względem na 4 miejscu w kraju. Pierwszą lokatę zajmowało województwo śląskie ze wzrostem 15,5%. Wzrost wynagrodzenia w porównaniu z 2021 r. odnotowano w większości sekcji, m.in. w transporcie i gospodarce magazynowej (o 42,4%), działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją (o 14,2%) oraz zakwaterowaniu i gastronomii (o 13,0%).

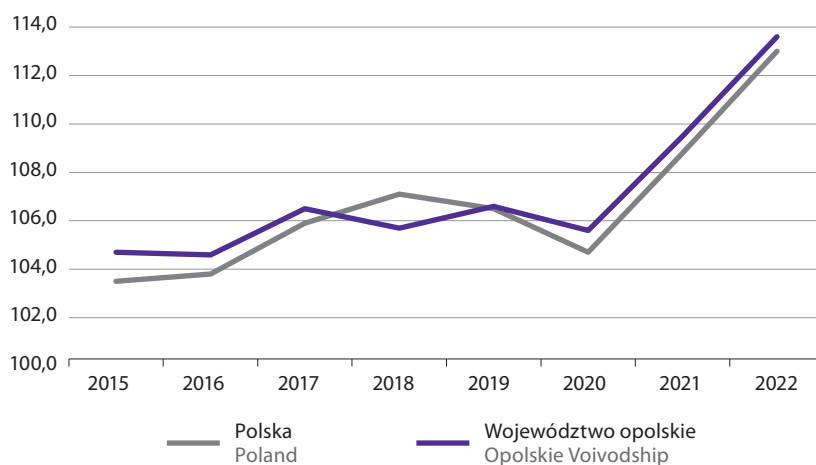
Tablica 12. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw

Table 12. Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł Average monthly gross wages and salaries in PLN	3699,85	4910,23	5378,28	6110,33
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100) Average monthly gross wages and salaries in relation to the national average (Poland=100)	89,8	90,7	91,3	91,8

Wykres 27. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw Rok poprzedni=100

Chart 27. Indices of average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector Previous year=100

Wynagrodzenia wyższe od przeciętnego w województwie opolskim w 2022 r. otrzymywali pracownicy w takich sekcjach jak m.in.: wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 25,5%), górnictwo i wydobywanie (o 13,4%) oraz informacja i komunikacja (o 9,8%). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto poniżej średniej odnotowano m.in. w zakwaterowaniu i gastronomii (o 35,1%), administrowaniu i działalności wspierającej (o 23,0%) oraz działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją (o 13,9%).

Zatrudnieni w jednostkach sektora przedsiębiorstw w 2022 r. w województwie opolskim przepracowali średnio 187,3 mln godzin (przed rokiem – 185,4 mln, w 2015 r. – 163,5 mln godzin). Najwięcej godzin przepracowano w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe – 94,0 mln (50,2% ogólnej liczby przepracowanych godzin w sektorze przedsiębiorstw) oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych – 27,2 mln (14,5%).

W 2022 r. w sektorze przedsiębiorstw średni czas przepracowany w ciągu miesiąca przez 1 zatrudnionego wynosił 146 godzin (przed rokiem – 147, w 2015 r. – 146 godzin).

Przeciętne wynagrodzenie godzinowe brutto w 2022 r. ukształtowało się na poziomie 41,88 zł, tj. wyższym o 14,8% niż rok wcześniej i o 65,5% w relacji do 2015 r. Wzrost w porównaniu z 2021 r. odnotowano w przedsiębiorstwach należących do prawie wszystkich sekcji, w tym największy w transporcie i gospodarce magazynowej (o 44,7%), a następnie w zakwaterowaniu i gastronomii (o 16,9%). Wynagrodzenie godzinowe brutto wyższe od przeciętnego w województwie otrzymywano m.in. w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę oraz górnictwie i wydobywaniu (odpowiednio: o 30,0% i o 14,0%). Niższe natomiast odnotowano m.in. w zakwaterowaniu i gastronomii oraz administrowaniu i działalności wspierającej (odpowiednio: o 35,9% i o 20,3%).

W województwie opolskim w 2022 r. przeciętna liczba emerytów oraz rencistów wynosiła 208,6 tys. osób i obniżyła się o 1,1 tys. osób, tj. o 0,5% od notowanej w 2021 r., a zwiększyła o 6,8 tys. osób, tj. o 3,4% w relacji do 2015 r.

W 2022 r. emerytury i renty z ZUS otrzymywało 188,7 tys. osób, a ich liczba w odniesieniu do 2021 r. była o 0,1% niższa, natomiast w stosunku do 2015 r. wyższa o 7,1%. W porównaniu z 2021 r. zwiększyła się liczba emerytów (o 0,6%), a zmniejszyła liczba rencistów otrzymujących świadczenia z tytułu niezdolności do pracy (o 8,3%), jak również liczba osób pobierających renty rodzinne (o 1,1%). W 2022 r. najliczniejszą grupę świadczeniobiorców ZUS w województwie opolskim stanowili emeryci (78,9% całej zbiorowości), a najmniejszą – osoby pobierające renty z tytułu niezdolności do pracy (4,6%).

Tablica 13. Świadczenia społeczne
Table 13. Social benefits

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. Average monthly number of retirees and pensioners in thousands	201,8	211,4	209,8	208,6
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w zł Average monthly gross retirement and other pension paid from non-agricultural social security system in PLN	1948,36	2354,95	2520,79	2754,55
w tym emerytura of which retirement pension	2035,67	2426,30	2597,36	2839,31
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł Average monthly gross retirement and other pension of farmers in PLN	1245,08	1413,98	1465,88	1527,66
w tym emerytura of which retirement pension	1267,07	1416,46	1463,73	1523,81

Emerytury i renty rolnicze w 2022 r. pobierało 19,9 tys. osób, tj. mniej o 4,7% niż w roku poprzednim i o 22,1% w porównaniu z 2015 r. W odniesieniu do 2021 r. największy spadek (o 4,9%) zaobserwowano w przypadku emerytów, a następnie wśród osób pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy (o 4,7%). Liczba osób otrzymujących renty rodzinne zmniejszyła się o 0,8%. Wśród świadczeniobiorców KRUS, podobnie jak w przypadku świadczeń wypłacanych przez ZUS, przeważali emeryci, przy czym ich odsetek wynosił 85,8%. Najniższy udział, tj. 3,5% ogólnej liczby świadczeniobiorców KRUS w województwie opolskim odnotowano wśród osób pobierających renty rodzinne.

W województwie opolskim w 2022 r. przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS wynosiła 2754,55 zł i była wyższa o 233,76 zł, tj. o 9,3% w porównaniu z 2021 r. (w kraju odpowiednio: o 235,30 zł, tj. o 9,2%). W stosunku do 2015 r. emerytura i renta były wyższe o 806,19 zł, tj. o 41,4% (w kraju odpowiednio: o 808,93 zł, tj. o 40,8%). Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w województwie opolskim wypłacana przez ZUS w 2022 r. była niższa w relacji do analogicznego świadczenia w kraju o 35,34 zł, tj. o 1,3%. Świadczenia wypłacane przez ZUS w województwie opolskim w 2022 r. były wyższe w porównaniu z rokiem poprzednim. Przeciętna miesięczna emerytura wynosiła 2839,31 zł i była o 9,3% wyższa niż w 2021 r. Renta z tytułu niezdolności do pracy ukształtowała się na poziomie 2241,02 zł, tj. o 8,8% wyższym niż w 2021 r. Renta rodzinna wynosiła 2491,22 zł i w porównaniu z 2021 r. wzrosła o 8,4%.

W 2022 r. przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w województwie opolskim wypłacana przez KRUS wynosiła 1527,66 zł i była wyższa o 61,78 zł, tj. o 4,2% niż przed rokiem oraz o 282,58 zł, tj. o 22,7% w stosunku do 2015 r. W kraju przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych ukształtowała się na poziomie 1500,52 zł, tj. wyższym o 71,68 zł (o 5,0%) w porównaniu z 2021 r. oraz o 320,89 zł (o 27,2%) w odniesieniu do 2015 r. Świadczenie emerytalno-rentowe w województwie opolskim wypłacane przez KRUS było wyższe o 1,8% od tego rodzaju świadczenia wypłacanego w kraju. Przeciętna miesięczna emerytura brutto w województwie opolskim wypłacana z KRUS wynosiła 1523,81 zł i była wyższa o 4,1% w porównaniu z 2021 r. Wzrost odnotowano również w przypadku przeciętnej miesięcznej renty z tytułu niezdolności do pracy (o 4,3%) oraz renty rodzinnej (o 5,0%). W 2022 r. przeciętna miesięczna renta brutto z tytułu niezdolności do pracy osiągnęła poziom 1398,12 zł, a renta rodzinna – 2014,54 zł.

Wysokość świadczeń w województwie opolskim w 2022 r. wypłacanych przez ZUS kształtowała się poniżej średniej krajowej, natomiast realizowanych przez KRUS osiągała poziom wyższy niż średnio w kraju. Emerytura wypłacana przez ZUS była niższa niż średnia krajowa o 1,7%, renta z tytułu niezdolności do pracy – o 0,8%, a renta rodzinna – o 2,3%. Wyższe natomiast od średniej krajowej były wypłaty realizowane przez KRUS, tj. emerytura – o 1,1%, renta z tytułu niezdolności do pracy – o 2,8% oraz renta rodzinna – o 2,1%.

Wyniki badania budżetów gospodarstw domowych w 2021 r. wykazały, że w województwie opolskim sytuacja materialna gospodarstw w stosunku do roku poprzedniego pogorszyła się, natomiast w porównaniu z 2015 r. uległa poprawie. Badaniem budżetów w województwie opolskim w 2021 r. objęto 986 gospodarstw (3,2% ogólnej liczby gospodarstw zbadanych w kraju), reprezentujących poszczególne grupy społeczno-ekonomiczne ludności (gospodarstwa domowe pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów, rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł). Przeciętne gospodarstwo domowe liczyło 2,63 osoby (w kraju – 2,55). Liczba osób w gospodarstwie zmniejszyła się o 0,8% w porównaniu z 2020 r. i o 2,6% w relacji do 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 2,3% i o 6,3%).

Dochód rozporządzalny to suma bieżących dochodów gospodarstwa domowego z poszczególnych źródeł, pomniejszona o zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych płacone przez płatnika w imieniu podatnika, o podatki od dochodów z własności, podatki płacone przez osoby pracujące na własny rachunek, w tym przedstawicieli wolnych zawodów i osób użytkujących gospodarstwo indywidualne w rolnictwie oraz o składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne – wyniki Badania Budżetów Gospodarstw Domowych.

W województwie opolskim w 2021 r. przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę ukształtował się na poziomie 1690,86 zł, tj. o 1,2% (o 20,48 zł) niższym w porównaniu z 2020 r., natomiast o 31,2% (o 402,12 zł) wyższym w relacji do 2015 r. Dochód ten był niższy od średniego notowanego w kraju o 18,0% (o 371,07 zł). W kraju dochód rozporządzalny przeciętnego gospodarstwa domowego w relacji do 2020 r. zwiększył się o 7,4%, tj. o 142,72 zł, a o 48,8%, tj. o 675,77 zł wobec 2015 r.

Tablica 14. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny
Table 14. Average monthly available income

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021	2021 Polska Poland
	w zł		in PLN		
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwie domowym Average monthly available income per capita in a household	1288,74	1687,29	1711,34	1690,86	2061,93
w tym dochód do dyspozycji of which disposable income	1233,27	1613,40	1653,76	1628,18	2014,61

Na dochód rozporządzalny gospodarstwa domowego składają się przede wszystkim dochody z pracy najemnej oraz dochody ze świadczeń społecznych. W 2021 r. udział tych dochodów w dochodzie rozporządzalnym ogółem wynosił odpowiednio: 50,1% i 38,1% (w kraju: 53,0% i 31,5%). Udział dochodów z pracy najemnej zmniejszył się o 0,8 p. proc. w porównaniu z 2020 r., a udział dochodów ze świadczeń społecznych wzrósł o 1,9 p. proc. W 2021 r. dochody z pracy najemnej były niższe o 2,8%, natomiast dochody ze świadczeń społecznych wzrosły o 4,0% w skali roku. Dochody ze świadczenia wychowawczego utrzymały się na poziomie 2020 r.

Dochód do dyspozycji przypadający na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2021 r. wynosił 1628,18 zł, co oznaczało spadek o 1,5% (o 25,58 zł) w porównaniu z 2020 r., a wzrost o 32,0% (o 394,91 zł) w odniesieniu do 2015 r. Dochód ten był niższy od przeciętnego w kraju o 19,2% (o 386,43 zł).

Na podstawie wyników badania EU-SILC oceniono poziom zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych oraz określono zróżnicowanie dochodowe gospodarstw domowych.

Wybrane wskaźniki spójności społecznej w oparciu o wyniki Europejskiego Badania Warunków Życia Ludności (EU-SILC):

Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych to odsetek osób z rocznym ekwiwalentnym dochodem do dyspozycji poniżej progu zagrożenia ubóstwem, który wynosi 60% krajowej mediany rocznych ekwiwalentnych dochodów do dyspozycji uwzględniający transfery społeczne.

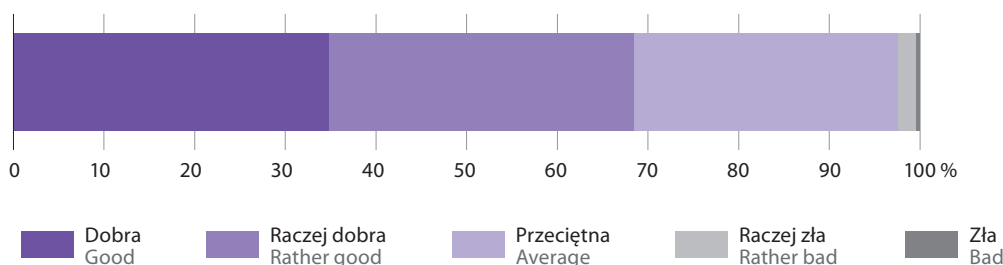
Współczynnik Giniego to miara nierówności rozkładu dochodów; przybiera wartość między 0 a 1 (lub jeśli przemnożymy przez 100, między 0 a 100). Wskaźnik ten osiągnąłby wartość 0 (rozkład jednorodny), gdyby wszystkie osoby miały ten sam dochód, natomiast wartość 1, gdyby wszystkie osoby poza jedną miały dochód zerowy. Zatem, im wyższa jest wartość wskaźnika, tym większy jest stopień koncentracji dochodów i większe jest ich zróżnicowanie. W badaniu EU-SILC wskaźnik ten wyliczono dla rocznego ekwiwalentnego dochodu do dyspozycji gospodarstwa domowego.

W badaniu z 2021 r. dla województwa opolskiego wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych wynosił 10,1% i obniżył się z poziomu 14,4% w 2020 r. (w kraju wynosił tak jak rok wcześniej – 14,8%). Województwo opolskie w 2021 r. pod względem wysokości analizowanego wskaźnika zajmowało 2 miejsce w kraju. Najniższy wskaźnik odnotowano w województwie dolnośląskim (9,9%), a 3 miejsce zajmowało województwo śląskie (11,2%). Najwyższa wartość wskaźnika wystąpiła w województwie lubelskim (22,9%), kujawsko-pomorskim (20,6%) i podlaskim (19,6%). W porównaniu z 2020 r. w województwie opolskim zaobserwowano największy spadek wielkości omawianego wskaźnika (o 4,3 p. proc.). Ponadto spadek wystąpił w siedmiu województwach. Przyrost wskaźnika odnotowano w ośmiu województwach i największy wystąpił w kujawsko-pomorskim (o 3,8 p. proc.).

W województwie opolskim współczynnik Giniego dla przeciętnego ekwiwalentnego rocznego dochodu do dyspozycji w badaniu z 2021 r. wyniósł 23,2 i był niższy niż w 2020 r. gdy wyniósł 24,6 (w kraju przyjmował odpowiednio wartości: 26,8 i 27,2).

W województwie opolskim więcej gospodarstw oceniło swoją sytuację materialną w 2021 r. jako dobrą (34,9% gospodarstw) niż średnio w kraju (25,9%). Odnotowano dalszy wzrost odsetka gospodarstw oceniających swoją sytuację materialną jako raczej dobrą (33,7% wobec 33,1% w 2020 r., przy średniej w kraju 27,1%). Mniej natomiast gospodarstw oceniło swoją sytuację materialną jako przeciętną aniżeli średnio w kraju (29,1% wobec 41,8%). Również mniej było gospodarstw oceniających swoją sytuację materialną jako raczej złą albo złą (2,4% wobec 5,1%).

Wykres 28. Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych w 2021 r.
Chart 28. Subjective evaluation of material situation of household in 2021

Ponad połowa (68,5%) respondentów z województwa opolskiego oceniła sytuację materialną gospodarstw domowych jako dobrą lub raczej dobrą. Pod tym względem województwo opolskie zajmowało najwyższą lokatę w kraju. Kolejne pozycje zajmowały województwa: małopolskie (58,2%), dolnośląskie (58,1%) oraz mazowieckie (57,7%). Województwo opolskie zajmowało również 1 miejsce wśród województw, w których gospodarstwa domowe w najmniejszym stopniu oceniły swoją sytuację materialną jako złą lub raczej złą (2,4% gospodarstw). Na 2 miejscu pod tym względem było województwo małopolskie (3,3%), a następnie podkarpackie i świętokrzyskie (po 4,1%).

Pomoc społeczna i wspieranie rodziny

Social assistance and family support

W 2021 r. w województwie opolskim odnotowano mniejszą niż w 2020 r. oraz 2015 r. liczbę osób, którym przyznano świadczenia pomocy społecznej. Mniejsza była również liczba gospodarstw domowych oraz beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej.

Skala wsparcia finansowego udzielonego rodzinom w ramach programu "Rodzina 500+" w województwie opolskim w 2021 r. była wyższa niż notowana przed rokiem. Na wypłatę świadczeń wychowawczych przeznaczono więcej środków finansowych niż w 2020 r.

W 2021 r. poprawiła się sytuacja w województwie opolskim w zakresie instytucjonalnej opieki nad dziećmi do lat 3 zarówno względem 2020 r., jak i 2015 r. Powiększyła się baza placówek świadczących tego typu usługi opiekuńcze oraz odnotowano wzrost liczby dostępnych w nich miejsc. Na bardziej korzystnym poziomie ukształtował się również podstawowy miernik opisujący dostępność do instytucjonalnej opieki nad najmłodszymi, tj. odsetek dzieci objętych opieką żłobkową w ogólnej liczbie dzieci w wieku 0–3 lata.

Pomoc społeczna służy do wspierania osób i rodzin, które nie są w stanie samodzielnie przezwyciężyć trudnych sytuacji życiowych, takich jak m.in.: ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych czy prowadzenia gospodarstwa domowego. Pomoc społeczna jest realizowana w formie stacjonarnej oraz w formie środowiskowej pomocy społecznej w ramach systemu pomocy społecznej. Środowiskowa pomoc społeczna jest świadczona w miejscu zamieszkania za pośrednictwem ośrodków pomocy społecznej i może być udzielana w formie pieniężnej w postaci różnego typu zasiłków (m.in.: stałych, okresowych oraz celowych) oraz w formie niepieniężnej (obejmującej m.in.: posiłek, schronienie, ubranie oraz usługi opiekuńcze) lub w obu formach jednocześnie.

W województwie opolskim w 2021 r. decyzją administracyjną 21,8 tys. osób udzielono świadczenia pomocy społecznej (niezależnie od liczby i rodzaju przyznanego świadczenia), a łączna kwota przyznanego wsparcia ukształtowała się na poziomie 86493,0 tys. zł (z czego 60,2% stanowiła pomoc pieniężna). W porównaniu z 2020 r., jak i 2015 r. odnotowano w województwie spadek zarówno liczby uposażonych (odpowiednio: o 10,0% i o 41,4%), jak i kwoty przyznaných świadczeń (odpowiednio: o 1,3% oraz o 7,7%).

Tablica 15. Świadczenia pomocy społecznej
Table 15. Social assistance benefits

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Osoby, którym decyzją przyznano świadczenia pomocy społecznej (rzeczywista liczba osób) Beneficiaries of social assistance benefits (total real number of persons)	37239	26395	24247	21823
Udzielone świadczenie w tys. zł Benefits granted in thousand PLN	93701,9	89230,1	87622,0	86493,0
pomoc pieniężna financial assistance	68245,2	57392,5	55506,6	52097,5
pomoc niepieniężna non-financial assistance	25456,7	31837,5	32115,4	34395,6
Osoby, którym decyzją przyznano świadczenia pomocy społecznej na 10 tys. ludności Beneficiaries per 10 thousand population	373	268	253	229

W 2021 r. decyzją administracyjną średnio 229 osobom w przeliczeniu na 10 tys. ludności przyznano świadczenie, wobec 253 w 2020 r. (w kraju odpowiednio: 257 i 288). W układzie województw w 2021 r. najwyższą wartością wskaźnika osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej wyróżniało się województwo warmińsko-mazurskie z wynikiem – 440 osób, natomiast najniższą śląskie – 190 osób. Województwo opolskie uplasowało się na 13 miejscu w kraju.

W ramach ogólnej kwoty przyznaných świadczeń, na pomoc w formie pieniężnej w 2021 r. wydatkowano 52097,5 tys. zł, tj. mniej o 6,1% niż rok wcześniej, a o 23,7% w porównaniu z 2015 r. Najwięcej środków dotyczyło wypłat zasiłków stałych, a ich udział w tej strukturze w 2021 r. wynosił w województwie 41,5% i zwiększył się o 1,0 p. proc. w porównaniu z 2020 r., a o 13,0 p. proc. w zestawieniu z 2015 r. Na świadczenia w formie niepieniężnej przeznaczono 34395,6 tys. zł, tj. o 7,1% więcej niż w 2020 r., a o 35,1% w porównaniu z 2015 r., przy czym najwięcej wydatkowano na usługi opiekuńcze – 48,4% tej kwoty, tj. więcej o 0,5 p. proc. niż w 2020 r. oraz o 10,4 p. proc. względem 2015 r.

Dodatkowym wsparciem dla rodzin jest tzw. „Karta Dużej Rodziny”. Jest to program uruchomiony w czerwcu 2014 r. i skierowany do rodzin wielodzietnych, tj. z minimum trójką dzieci poniżej 18 roku życia, poniżej 25 roku życia w przypadku, gdy dzieci uczą się w szkole lub w szkole wyższej lub bez względu na wiek w przypadku, gdy dzieci posiadają orzeczenie o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności. Program oferuje rodzinom szereg zniżek oraz dodatkowych uprawnień przy korzystaniu z usług kulturalno-rozrywkowych oraz transportowych na terenie kraju.

W 2021 r. w województwie opolskim 26,1 tys. rodzin posiadało tę kartę, co w skali roku oznacza wzrost o 11,2% (w kraju – o 9,8%). W układzie powiatów województwa najwięcej rodzin, które posiadało tę kartę w 2021 r. odnotowano w powiecie opolskim (13,9% wszystkich wydanych kart w województwie), natomiast najmniej w powiecie głubczyckim (4,5%).

Środowiskowa pomoc społeczna to pomoc udzielana ludności w miejscu zamieszkania za pośrednictwem ośrodka pomocy społecznej. Dane oszacowano na podstawie Zbioru Centralnego Krajowego Systemu Monitoringu Pomocy Społecznej Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, zawierającego informację o zrealizowanych świadczeniach środowiskowej pomocy społecznej i odbiorcach tej pomocy – gospodarstwach domowych i ich członkach oraz osobach bezdomnych.

Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej to wszyscy członkowie gospodarstw domowych oraz osoby bezdomne, które w roku badania otrzymały przynajmniej raz jakąkolwiek pomoc świadczoną przez ośrodki pomocy społecznej w miejscu zamieszkania zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r. poz 2268).

W 2021 r. ze świadczeń środowiskowej pomocy społecznej skorzystało łącznie 17,4 tys. gospodarstw domowych skupiających 32,0 tys. osób. W odniesieniu do 2020 r., jak i 2015 r. liczba gospodarstw domowych uległa w województwie zmniejszeniu odpowiednio: o 7,4% i o 29,4%, a liczba członków tych gospodarstw o 9,8% oraz o 42,8% (w kraju analogicznie: o 7,7% i o 35,2% oraz o 10,9% i o 48,1%). W m. Opolu w 2021 r. wsparcie finansowe w postaci świadczenia ze środowiskowej pomocy społecznej otrzymało 1,5 tys. gospodarstw domowych oraz 2,2 tys. osób.

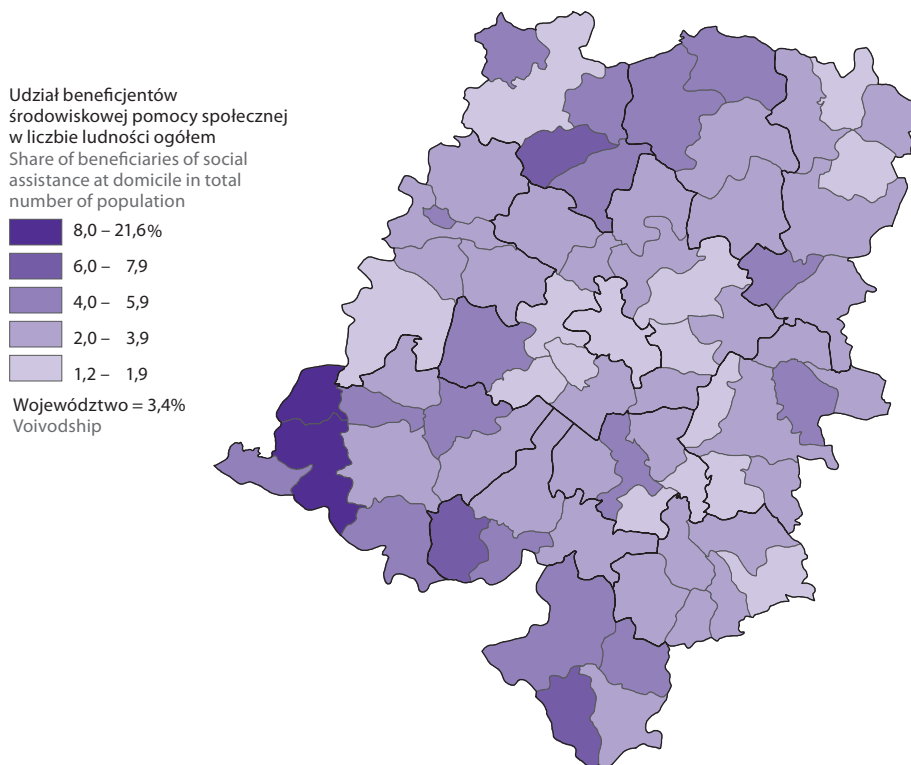
Tablica 16. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej
Table 16. Beneficiaries of social assistance at domicile

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej Households benefiting from social assistance at domicile	24684	20037	18807	17423
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej Beneficiaries of social assistance at domicile	56033	39172	35520	32044
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności Beneficiaries of social assistance at domicile per 10 thousand population	561	398	370	336

Beneficjentami środowiskowej pomocy społecznej w 2021 r. w przeliczeniu na 10 tys. ludności było 336 mieszkańców województwa opolskiego, natomiast w 2020 r. – 370 (w kraju odpowiednio: 373 oraz 416 osób). Wśród województw w 2021 r. odnotowano znaczne zróżnicowanie w poziomie omawianego miernika, którego wartość wahała się od 652 osób w warmińsko-mazurskim do 256 osób w śląskim.

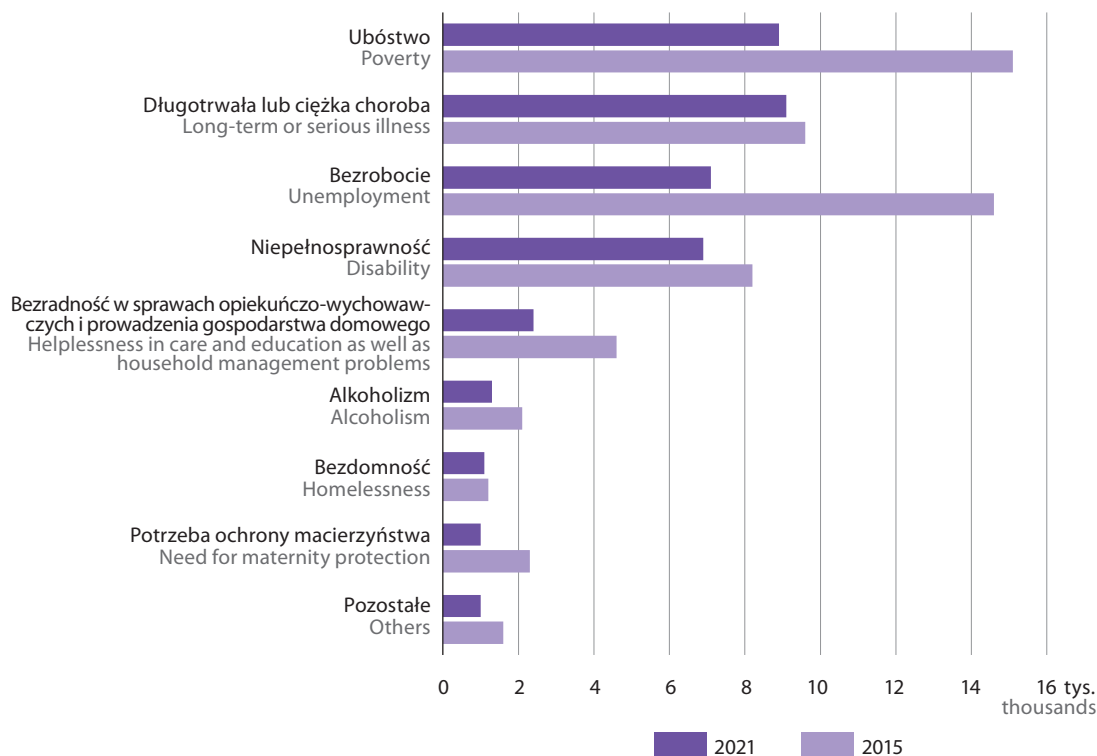
Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności w 2021 r. ukształtował się w województwie opolskim na poziomie 3,4% (w kraju – 3,7%) i był mniejszy o 0,3 p. proc. niż notowany rok wcześniej i o 2,2 p. proc. w porównaniu z 2015 r. (w kraju – analogicznie: o 0,5 p. proc. i o 3,4 p. proc.). W skali województw w 2021 r. najwyższym udziałem charakteryzowało się województwo warmińsko-mazurskie (6,5%), a najniższym śląskie (2,6%). Wśród gmin województwa opolskiego w 2021 r. najwyższy udział odnotowano w gminie Otmuchów (21,6%), a najniższy w gminie Bierawa (1,2%).

Mapa 27. Zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej w 2021 r.
Map 27. Scope of use of social assistance at domicile in 2021

Środowiskowa pomoc społeczna może być przyznana rodzinie jednocześnie z wielu powodów. W 2021 r. w województwie opolskim, najczęstszą przyczyną, z powodu której 9,1 tys. rodzin otrzymało wsparcie finansowe była długotrwała lub ciężka choroba, tj. mniej niż przed rokiem i w porównaniu z 2015 r. – po 0,4 tys. Ubóstwo z kolei było powodem przyznania pomocy dla 8,9 tys. rodzin (tj. mniej o 0,2 tys. i o 6,2 tys.), a bezrobocie – dla 7,1 tys. rodzin (tj. mniej o 0,5 tys. i o 7,5 tys.).

Wykres 29. Rodziny, którym na podstawie decyzji przyznano pomoc według przyczyn
 Chart 29. Number of families with assigning help (based on the decisions) by reasons

Istotnym elementem wsparcia rodzin z dziećmi, kontynuowanym w 2021 r., jest zapoczątkowany w kwietniu 2016 r. rządowy program „Rodzina 500+”. W ramach tego programu wprowadzono świadczenie wychowawcze w wysokości 500 zł miesięcznie na dziecko w wieku poniżej 18 lat.

W województwie opolskim w 2021 r. przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które wypłacono rodzinom świadczenie wychowawcze wyniosła 134,8 tys. (co stanowiło 2,1% ogólnej liczby dzieci w kraju, na które przyznano świadczenie), tj. o 0,5% więcej w porównaniu z 2020 r.

Tablica 17. Świadczenia wychowawcze „RODZINA 500+”
 Table 17. „FAMILY 500+” child-support benefit

Wyszczególnienie Specification	2016	2019	2020	2021
Wydatki na świadczenia wychowawcze w tys. zł Child-raising benefit payments in thousand PLN	340197,3	651398,6	863921,3	869073,2
Przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny otrzymują świadczenie wychowawcze Monthly average number of children for whom families received a child-raising benefit	75875	$\frac{73121^a}{127870}$	134181	134836

a Dane dotyczą okresu: w liczniku – od 1 stycznia do 30 czerwca, w mianowniku – od 1 lipca do 31 grudnia.

U w a g a. Od 1 kwietnia 2016 r. do 30 czerwca 2019 r. przysługiwało rodzicom lub opiekunom dzieci do 18 roku życia, niezależnie od dochodu na drugie i kolejne dziecko, a w przypadku dochodu w wysokości nie przekraczającej 800 zł na osobę, także na pierwsze lub jedyne dziecko. Od 1 lipca 2019 r. przysługuje na każde dziecko do ukończenia 18 roku życia, bez względu na dochód osiągnięty przez rodzinę.

a Data concern the period: in the numerator – from 1 January to 30 June, in the denominator – from 1 July to 31 December.

N o t e. From 1 April 2016 to 30 June 2019, it was available to parents or guardians for each child up to the age of 18, regardless of the income for the second and next child, and in the case of income not exceeding 800 PLN per person, also for the first or only child. Since 1 July 2019, child-raising benefit has been granted to every child until 18 years old, regardless of family income.

W układzie województw przeciętnie co miesiąc najwięcej dzieci, na które przyznawano świadczenie wychowawcze w 2021 r. było w województwie mazowieckim (1037,0 tys.), natomiast najmniej w opolskim. Analiza udzielonych świadczeń wychowawczych w ujęciu gmin województwa opolskiego wykazała, że w 2021 r. najwięcej dzieci, na które rodziny co miesiąc otrzymywały świadczenie wychowawcze odnotowano w m. Opolu (19,8 tys.), natomiast przeciętnie najmniej notowano w gminach: Pakosławice, Polska Cerekiew, Świerczów oraz Zębowice (po 0,4 tys.)

Wydatki z tytułu wypłaty świadczeń wychowawczych w 2021 r. ukształtowały się w województwie opolskim na poziomie 869073,2 tys. zł i w skali roku wzrosły o 0,6% (w kraju – zmniejszyły się o 0,2%).

W ramach świadczeń rodzinnych mających na celu finansową pomoc dla rodzin z dziećmi, w województwie opolskim w 2021 r. zrealizowano wypłatę zasiłków rodzinnych (wraz z dodatkami) w wysokości 53151 tys. zł, tj. o 16,1% (o 10,2 tys. zł) mniej niż w 2020 r. Liczba dzieci, na które rodzice otrzymywali w 2021 r. zasiłek rodzinny ukształtowała się na poziomie 25453 i zmniejszyła się o 17,0% (tj. o 5,2 tys.) w porównaniu z rokiem poprzednim.

Tablica 18. Świadczenia na rzecz rodziny
Table 18. Benefits to the family

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021
Dobry Start^a: Good Start^a:				
Kwota świadczeń wypłaconych (w ciągu roku) w tys. zł Amount of benefits paid (during a year) in thousand PLN	.	.	29566,2	29493,9
Liczba dzieci (i osób uczących się), na które wypłacono świadczenie (w ciągu roku) Number of children (and learners) for whom benefits have been paid (during a year)	.	.	98595	98292
Zasiłek rodzinny: Family allowance:				
Kwota świadczeń ^b wypłaconych (w ciągu roku) w tys. zł Amount of family allowances ^b (during a year) in thousand PLN	83897	75905	63372	53151
Dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny Children, for which the parents shall receive family allowances	41767	37651	30683	25453
Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku Share of children aged under 17 years, for which the parents shall receive family allowances in the total number of children in this age	24,7	22,5	18,1	15,1
Fundusz alimentacyjny: Alimony fund:				
Kwota świadczeń wypłaconych (w ciągu roku) w tys. zł Amount of benefits paid (during a year) in thousand PLN	28798,8	26424,7	24618,3	23748,6
Liczba wypłaconych świadczeń Number of paid benefits	69701	62993	58056	55874
Ulga prorodzinna w zeznaniach podatkowych PIT: Family tax relief in PIT tax returns:				
Kwota odliczeń od podatku z tytułu ulgi prorodzinnej w tys. zł Amount of tax deductions for family tax relief in thousand PLN	124139,0	125431,9	121687,4	.
Liczba dzieci ^c Number of children ^c	144704	145518	145636	.

a W ramach programu „Dobry Start” dla każdego uczącego się dziecka, rozpoczynającego rok szkolny wypłacane jest jeden raz w roku świadczenie na wyprawkę szkolną. b Wraz z dodatkami. c Liczba dzieci podana została łącznie, tj. dzieci, na które dokonano odliczenia od podatku jak również dzieci, na które przysługiwał zwrot nieodliczonej kwoty ulgi na dzieci.

a As part of the “Good Start” program, for each learning child, at the beginning of the school year, a benefit for a school layette is paid once a year. b Including appendices. c The number of children was given in total, i.e. children for whom the child relief was deducted from tax as well as children who were entitled to the reimbursement of not deducted child relief.

Żłobek to jednostka organizacyjna sprawująca opiekę nad dziećmi do lat 3, realizująca funkcje opiekuńcze, wychowawcze i edukacyjne. Opieka w żłobku jest sprawowana od ukończenia 20 tygodnia życia dziecka, żłobek zapewnia opiekę do 10 godz. dziennie. Żłobki, obok klubów dziecięcych, opiekuna dziennego i niani, zostały wprowadzone ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r. poz. 204). Obecnie pieczę nad działalnością regulowaną ustawą sprawuje Minister Rodziny i Polityki Społecznej.

Klub dziecięcy to jednostka organizacyjna sprawująca opiekę nad dziećmi do lat 3, realizująca funkcje opiekuńcze, wychowawcze i edukacyjne. Opieka w klubie dziecięcym jest sprawowana od ukończenia 1 roku życia dziecka, klub dziecięcy zapewnia opiekę do 5 godz. dziennie.

Oddział żłobkowy przy przedszkolu – jednostka działająca przy przedszkolu (lub innej instytucji) sprawująca opiekę nad dziećmi do lat 3 nie wpisana do rejestru żłobków i klubów dziecięcych.

Na koniec 2021 r. na terenie województwa opolskiego 120 placówek obejmujących: żłobki, oddziały żłobkowe oraz kluby dziecięce świadczyło usługi opiekuńcze nad dziećmi w wieku do lat 3, wśród których placówki publiczne stanowiły 38,3% (w kraju – 5012 i 24,6%).

Tablica 19. Żłobki i kluby dziecięce
Stan w dniu 31 grudnia
 Table 19. Nurseries and children's clubs
 As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Żłobki Nurseries	57	96	99	110
w tym publiczne of which public	25	35	37	42
Oddziały żłobkowe Nursery sections	5	3	4	3
Kluby dziecięce Children's clubs	8	7	7	7
w tym publiczne of which public	–	1	1	1
Miejsca: Places:				
w żłobkach ^a in nurseries ^a	2834	4910	5171	5489
w klubach dziecięcych in children's clubs	112	103	103	98
Dzieci przebywające (w ciągu roku): Children staying (during the year):				
w żłobkach ^a in nurseries ^a	4204	6945	7000	7778
w klubach dziecięcych in children's clubs	157	147	159	150

a Łącznie z oddziałami żłobkowymi.
 a Including nursery sections.

W odniesieniu do 2020 r., jaki i 2015 r. liczba placówek oferujących rodzinom oraz opiekunom prawnym tego typu usługi zwiększyła się w województwie odpowiednio: o 10, tj. o 9,1 % i o 50, tj. o 71,4% (w kraju analogicznie: o 438, tj. o 9,6% i o 2690, tj. 115,8%).

W strukturze placówek sprawujących opiekę nad dziećmi dominowały żłobki, a ich udział w końcu 2021 r. ukształtował się na poziomie 91,7% wobec 90,0% w 2020 r. oraz 81,4% w 2015 r. (w kraju odpowiednio: po 83,8% oraz 80,7%).

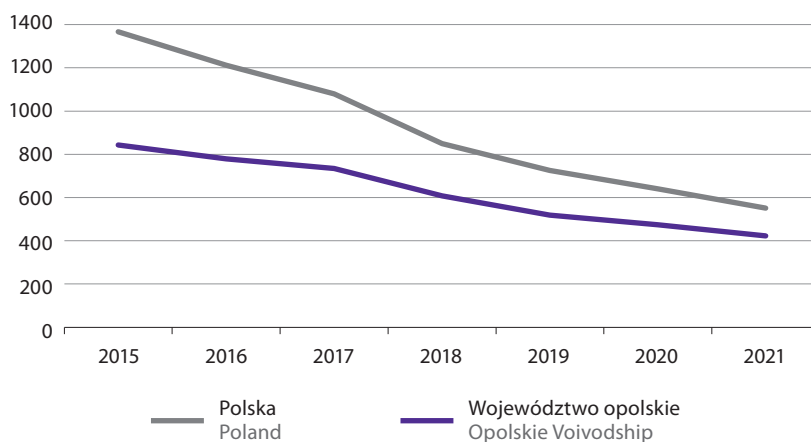
Spośród wszystkich placówek w województwie przyrost względem 2020 r. i 2015 r. dotyczył w województwie żłobków, których stan liczebny powiększył się odpowiednio: o 11,1% i o 93,0% (w kraju odpowiednio: o 9,6% i o 124,1%). Liczba natomiast klubów dziecięcych pozostała bez zmian wobec poprzedniego roku, a zmniejszyła się o 12,5% wobec 2015 r. (w kraju wzrost odpowiednio: o 10,5% i o 107,2%). Z kolei liczba oddziałów żłobkowych uległa zmniejszeniu zarówno wobec 2020 r. – o 25,0%, jak i 2015 r. – o 40,0% (w kraju analogicznie: o 41,2% i o 83,6%). W m. Opolu w końcu 2021 r. opiekę nad najmłodszymi dziećmi oferowało 27 żłobków.

Placówki instytucjonalnej opieki nad dziećmi do lat 3 w województwie opolskim na koniec 2021 r. dysponowały łącznie 5,6 tys. miejsc (w tym 5,5 tys. w żłobkach i oddziałach żłobkowych) i ich liczba zwiększyła się o 0,3 tys., tj. o 5,9% w skali roku, a o 2,6 tys., tj. o 89,6% w porównaniu z końcem 2015 r. (w kraju analogicznie – 191,6 tys. i wzrost o 18,1 tys., tj. o 10,4% oraz o 110,8 tys., tj. o 136,9%). Biorąc pod uwagę typ placówki, wobec stanu na koniec 2020 r., jak i 2015 r. liczba miejsc wzrosła w żłobkach (odpowiednio: o 7,4% i o 101,5%), natomiast zmniejszyła się w pozostałych placówkach (w oddziałach żłobkowych: o 22,7% i 12,4% oraz w klubach dziecięcych: o 4,9% i o 12,5%). W kraju, wobec porównywanych okresów, wzrosła liczba miejsc oferowanych przez żłobki (odpowiednio: o 10,2% i o 140,7%) i kluby dziecięce (odpowiednio: o 14,3% i o 152,8%), z kolei znacznemu zmniejszeniu uległa liczba miejsc w oddziałach żłobkowych (odpowiednio: o 30,0% oraz o 79,6%). Żłobki zlokalizowane w m. Opolu w 2021 r. oferowały 1,8 tys. miejsc.

W końcu grudnia 2021 r. w placówkach funkcjonujących w województwie opolskim opieką objęto 4,9 tys. dzieci (w tym 4,8 tys. w żłobkach i oddziałach żłobkowych), tj. więcej o 12,5% w skali roku, a o 76,9% w zestawieniu z 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 14,8% i o 118,8%). W relacji do 2020 r. oraz 2015 r. w największym stopniu wzrosła liczba dzieci objętych opieką w żłobkach (odpowiednio: o 14,8% i o 86,3%). W kraju najwyższy wzrost wystąpił w przypadku liczby dzieci uczęszczających do klubów dziecięcych, odpowiednio: o 20,4% i o 156,3%. Spadek natomiast odnotowano wśród liczby dzieci objętych opieką w oddziałach żłobkowych w województwie, odpowiednio: o 26,6% i o 16,9% (w kraju analogicznie: o 35,1% i o 81,3%). W m. Opolu z opieki żłobkowej w końcu 2021 r. skorzystało 1,5 tys. dzieci.

Wykres 30. Dzieci w wieku do lat 3 na 100 miejsc w żłobkach^a i klubach dziecięcych Stan w dniu 31 grudnia

Chart 30. Children up to the age of 3 per 100 places in nurseries^a and children's clubs
As of 31 December

a łącznie z oddziałami żłobkowymi.
a Including nursery sections.

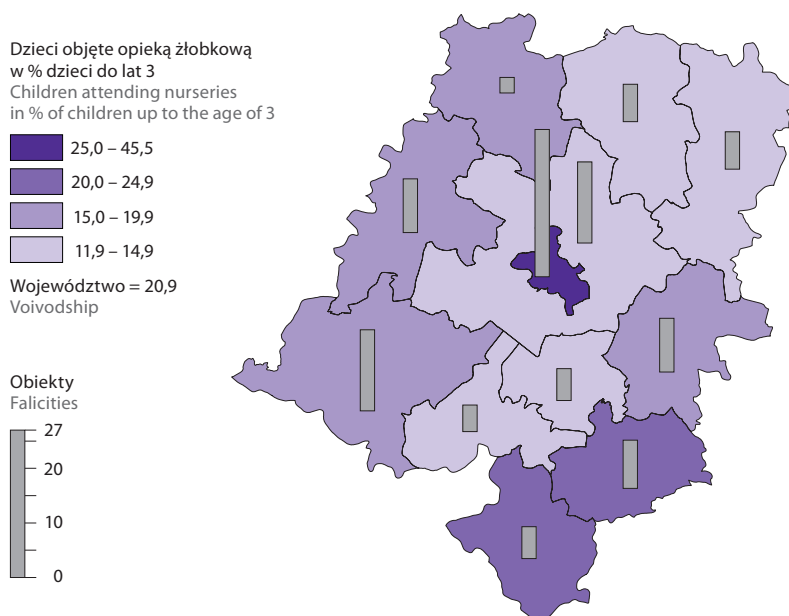
Wskaźnik wyrażany liczbą dzieci w wieku do lat 3 w przeliczeniu na 100 miejsc w żłobkach (łącznie z oddziałami żłobkowymi) i klubach dziecięcych w 2021 r. ukształtował się w województwie na poziomie 422 wobec 473 w 2020 r. oraz 844 w 2015 r. (w kraju analogicznie: 550 oraz 640 i 1367). W skali kraju w 2021 r. najbardziej korzystną sytuację pod względem wartości omawianego wskaźnika odnotowano w województwie dolnośląskim (371), natomiast najmniej korzystną w warmińsko-mazurskim (817). Województwo opolskie pod tym względem zajmowało 2 miejsce w kraju. W ujęciu powiatów województwa opolskiego najniższą wartością omawianego miernika cechowało się m. Opole z wynikiem – 187, a najwyższą powiat prudnicki – 731.

Najbardziej liczną grupę wychowanków w placówkach instytucjonalnej opieki nad dziećmi do lat 3 (podobnie jak w kraju) stanowiły dzieci w wieku 2 lat. Na koniec 2021 r. było ich w województwie 2,5 tys., a ich udział wyniósł 50,6% (w kraju – 52,3%) i w skali roku zmniejszył się o 0,3 p. proc., natomiast w porównaniu z 2015 r. zwiększył się o 0,8 p. proc. (w kraju analogicznie – o 0,7 p. proc. i o 1,4 p. proc.). Najmniej było dzieci w wieku poniżej roku – 0,1 tys., a odsetek tej grupy na koniec 2021 r. ukształtował się w województwie na poziomie 1,6% (w kraju – 1,3%) i zmniejszył się o 0,4 p. proc. w ujęciu rocznym oraz o 1,8 p. proc. w stosunku do 2015 r. (w kraju analogicznie: o 0,4 p. proc. i 1,4 p. proc.).

Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach, oddziałach żłobkowych oraz klubach dziecięcych w ogólnej liczbie dzieci w wieku 0–3 lata na koniec 2021 r. wyniósł w województwie opolskim 20,9% i był wyższy o 3,3 p. proc. niż notowany w 2020 r., a o 9,7 p. proc. w porównaniu z 2015 r. (w kraju odpowiednio: 15,5% oraz o 2,7 p. proc. i o 8,7 p. proc.). Wśród województw najwyższy odsetek w 2021 r. wystąpił w województwie dolnośląskim (23,2%), a najniższy w warmińsko-mazurskim (10,6%), natomiast województwo opolskie uplasowało się na 2 lokacie. W układzie powiatów odnotowano duże zróżnicowanie wartości omawianego odsetka, który w 2021 r. wahał się od 45,5% w m. Opolu do 11,9% w powiecie prudnickim.

Mapa 28. Żłobki^a i kluby dziecięce w 2021 r. Stan w dniu 31 grudnia

Map 28. Nurseries^a and children's clubs in 2021
As of 31 December

a łącznie z oddziałami żłobkowymi.
a Including nursery sections.

W województwie opolskim w 2021 r. w placówkach sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3 przebywało 7,9 tys. dzieci (w tym 7,8 tys. w żłobkach i oddziałach żłobkowych). W porównaniu z rokiem poprzednim ich liczba wzrosła o 10,7%, a o 81,8% w relacji do 2015 r. W 2021 r. przeciętnie 1 dziecko uczęszczało do placówki w województwie przez 95 dni (w kraju – 94 dni), tj. o 15 dni dłużej niż w 2020 r., natomiast o 14 krócej niż w 2015 r. (w kraju analogicznie: o 14 i o 10 dni). Analizując typ placówki, można zauważyć, że w 2021 r. w województwie najdłużej uczęszczały dzieci do klubu dziecięcego, w przypadku którego przeciętny pobyt wynosił 109 dni (w kraju – 97 dni).

Warunki mieszkaniowe

Housing conditions

Zasoby mieszkaniowe w województwie opolskim według stanu w dniu 31 grudnia 2021 r. wzrosły w porównaniu z 2020 r. Zwiększyła się również przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania, natomiast zmniejszyła się przeciętna liczba osób przypadająca na 1 mieszkanie. Przepiętna liczba izb w mieszkaniu oraz przeciętna liczba osób na 1 izbę w skali roku nie zmieniła się. W obszarze infrastruktury technicznej na koniec 2021 r. w porównaniu z 2020 r., jak i 2015 r. odnotowano wzrost zarówno długości sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej, jak i liczby przyłączy, czego efektem było zwiększenie zagęszczenia tych sieci na obszarze 100 km².

Badanie z zakresu gospodarki mieszkaniowej w części dotyczącej stanu zasobów mieszkaniowych, jak i wybranych informacji charakteryzujących warunki mieszkaniowe, zostało przygotowane na podstawie opracowania statystycznego Bilans Zasobów mieszkaniowych za dany rok (według stanu na 31 grudnia).

Zasoby mieszkaniowe – ogół mieszkań zamieszkałych i niezamieszkałych znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Do zasobów mieszkaniowych nie zalicza się lokali w obiektach zbiorowego zakwaterowania (tj. hoteli pracowniczych, domów studenckich, burs i internatów, domów pomocy społecznej) z wyjątkiem znajdujących się tam mieszkań; pomieszczeń prowizorycznych oraz obiektów ruchomych (tzn. barakowozów, wagonów kolejowych, barek i statków).

W województwie opolskim w 2021 r. zasoby mieszkaniowe obejmowały 362,8 tys. mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej wynoszącej 29681,6 tys. m², w których było 1515,5 tys. izb. Mieszkania w województwie stanowiły 2,4% zasobów mieszkaniowych kraju. W miastach znajdowało się 217,9 tys. mieszkań o łącznej powierzchni 14873,5 tys. m² oraz liczbie izb wynoszącej 801,5 tys. Z kolei na terenach wiejskich zlokalizowanych było 144,9 tys. mieszkań o łącznej powierzchni 14808,1 tys. m² oraz liczbie izb wynoszącej 714,0 tys. W porównaniu z rokiem poprzednim przybyło 2,4 tys. mieszkań, z tego w miastach 1,7 tys., natomiast na obszarach wiejskich – 0,8 tys.

W 2021 r. warunki mieszkaniowe w województwie opolskim uległy nieznacznej poprawie w porównaniu z 2020 r. Na koniec grudnia 2021 r. przeciętna liczba izb przypadająca na 1 mieszkanie wyniosła 4,18, w tym w miastach 3,68, a na obszarach wiejskich 4,93. Przepiętna liczba izb w mieszkaniu w porównaniu z rokiem poprzednim w miastach województwa opolskiego nie zmieniła się, natomiast wzrosła o 0,2% na obszarach wiejskich. Średnia wielkość mieszkania wyniosła 81,8 m² i wzrosła o 0,1 m² w porównaniu z 2020 r. Mieszkania na obszarach wiejskich były średnio o 33,9 m² większe niż w miastach. W 2021 r. przeciętna powierzchnia użytkowa przypadająca na 1 osobę wzrosła w porównaniu z 2020 r. o 0,5 m² i wyniosła 31,3 m². Wskaźnikiem przedstawiającym gęstość zaludnienia mieszkań jest przeciętna liczba osób przypadająca na 1 izbę. W 2021 r. wskaźnik ten kształtował się na poziomie 0,63 osoby na 1 izbę, podobnie jak w 2020 r., przy czym w miastach był nieznacznie wyższy (0,63 osoby na 1 izbę), a na wsi wyniósł 0,62.

**Tablica 20. Zasoby mieszkaniowe^a
Stan w dniu 31 grudnia**

Table 20. Dwelling stocks^a
As of 31 December

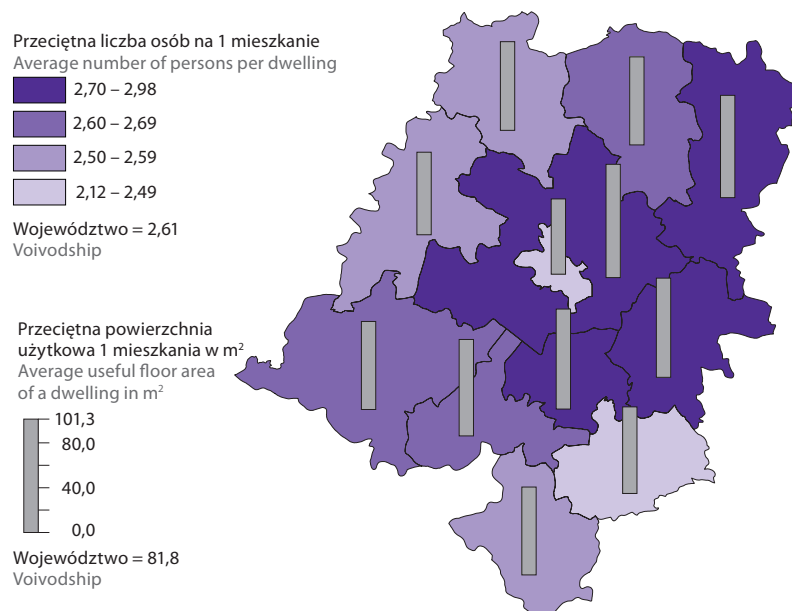
Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020 ^b	2021 ^b
Mieszkania Dwellings	351779	359981	360400	362849
Zasoby mieszkaniowe na 1000 ludności Dwelling stocks per 1000 population	353,2	366,3	377,0	382,5
Przeciętna w zasobach: Dwelling stocks, average:				
liczba izb w mieszkaniu number of rooms in a dwelling	4,19	4,19	4,18	4,18
powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ² useful floor area of a dwelling in m ²	80,5	81,2	81,7	81,8
liczba osób na 1 mieszkanie number of persons per dwelling	2,83	2,73	2,65	2,61

a Na podstawie bilansów. b Dane uwzględniają wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021.
a Based on balances. b The data take into account the results of the National Population and Housing Census 2021.

Jednym ze wskaźników charakteryzujących warunki mieszkaniowe jest przeciętna liczba osób przypadająca na 1 mieszkanie. W 2021 r. w województwie opolskim na 1 mieszkanie przypadało średnio 2,61 osoby (w 2020 r. – 2,65). Na obszarach wiejskich mieszkania były bardziej zaludnione niż na obszarach miejskich. Na terenach wiejskich na 1 mieszkanie przypadało przeciętnie 3,07 osoby, a w miastach 2,31. Najwięcej osób przypadało na 1 mieszkanie w powiecie opolskim i strzeleckim (po 2,98 osoby), najmniej natomiast w m. Opolu (2,12).

**Mapa 29. Warunki mieszkaniowe ludności w 2021 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 29. Housing conditions of population in 2021
As of 31 December

Wodociągi to kompleks urządzeń wodociągowych służących do ujęcia wód powierzchniowych i podziemnych, studni publicznych, urządzeń służących do magazynowania i uzdatniania wód, sieci wodociągowe, urządzenia regulujące ciśnienie wody.

W 2021 r. długość sieci wodociągowej rozdzielczej osiągnęła 7616,0 km (w kraju – 316685,1 km), a liczba przyłączy do budynków mieszkalnych 174,9 tys. szt. (w kraju – 6038,8 tys. szt.). W porównaniu z 2020 r. długość wybudowanej lub przebudowanej sieci wodociągowej zwiększyła się o 0,5%, jednocześnie zaobserwowano wzrost liczby przyłączy do budynków mieszkalnych o 1,2%, a w porównaniu z 2015 r. odpowiednio: o 5,9% i o 5,2%. Na terenach wiejskich zlokalizowanych było 75,7% długości sieci i 66,7% przyłączy do budynków. W porównaniu z 2020 r. długość sieci wodociągowej na wsi wzrosła o 23,5 km oraz o 140,2 km w stosunku do 2015 r., a liczba przyłączy odpowiednio: o 1,3 tys. szt. i o 0,5 tys. szt. W skali roku na terenach miejskich przybyło 16,6 km nowej sieci, a liczba przyłączy wzrosła o 0,8 tys. szt., a w odniesieniu do 2015 r. odpowiednio: o 287,4 km i o 8,1 tys. szt.

Wraz z rozwojem infrastruktury wodociągowej następuje systematyczne zagęszczenie sieci na terenie województwa. W 2021 r. wyniosło ono 80,9 km na 100 km² (w kraju – 101,3 km) i w porównaniu z 2020 r. zwiększyło się o 0,4 km na 100 km² (w kraju – o 1,1 km), a w stosunku do 2015 r. odpowiednio: o 4,5 km i o 6,0 km. Gęstość sieci wodociągowej w miastach 3-krotnie przewyższała ten wskaźnik na obszarach wiejskich, podobnie jak w 2020 r. i 2015 r. Biorąc pod uwagę zróżnicowanie przestrzenne największą gęstością sieci wodociągowej charakteryzowało się m. Opole (348,7 km) oraz powiat kędzierzyńsko-kozielski (105,8 km), natomiast najmniejszą powiat głubczycki i brzeski (odpowiednio: 56,4 km i 60,9 km).

**Tablica 21. Wodociągi
Stan w dniu 31 grudnia**

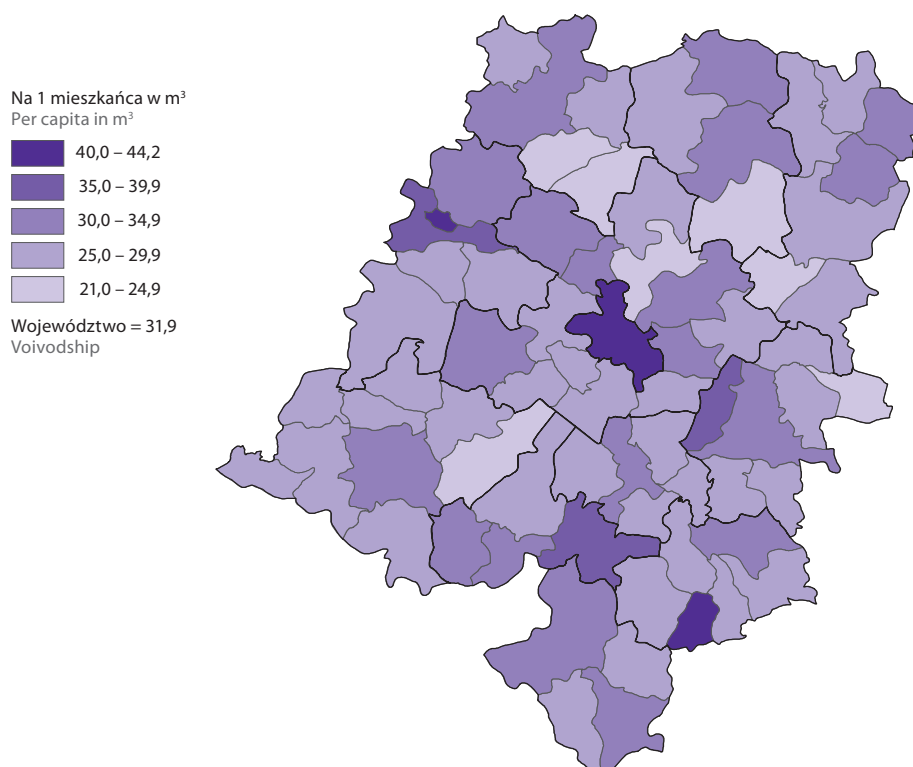
Table 21. Water supply system
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Sieć rozdzielcza w km Distribution network in km	7188,4	7546,4	7575,9	7616,0
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt. Connections leading to residential buildings in units	166319	171496	172878	174886
Zużycie wody z sieci wodociągowej w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm ³ Consumption of water from water supply system in households (during the year) in hm ³	30,0	31,2	31,1	30,4

Rozwój sieci wodociągowej pozytywnie wpłynął na dostępność do wody bieżącej, mierzony odsetkiem ludności korzystającej z tej sieci. Według stanu w końcu 2021 r. z sieci wodociągowej korzystało 940,5 tys. osób, tj. 97,0% ludności województwa (w kraju – 92,4% ludności). W porównaniu z 2020 r. wskaźnik ten nie zmienił się, a w odniesieniu do 2015 r. zwiększył się o 0,3 p. proc. (w kraju – wzrósł o 0,2 p. proc. w stosunku do 2020 r. i o 0,6 p. proc. w relacji do 2015 r.). W miastach dostęp do wodociągu miało 98,6% ludności (w kraju – 96,7%), a na terenach wiejskich 95,2% (w kraju – 85,9%). Przyrost odsetka ludności korzystającej z sieci wodociągowej w województwie w relacji do 2020 r. zarówno w miastach, jak i na wsi nie zmienił się, a w porównaniu z 2015 r. wyniósł w miastach – 0,3 p. proc., a na wsi – 0,2 p. proc.

Zużycie wody przez gospodarstwa domowe w 2021 r. wyniosło 30,4 hm³ i w stosunku do 2020 r. zmniejszyło się o 0,8 hm³, a w odniesieniu do 2015 r. o 0,4 hm³ (w kraju odpowiednio: 1279,8 hm³, mniej o 20,2 hm³ i o 43,3 hm³). Przeciętne zużycie wody przez gospodarstwa domowe przypadające na 1 mieszkańca kształtowało się na poziomie 31,9 m³, przy czym w miastach było to 34,9 m³, a na obszarach wiejskich 28,5 m³. W porównaniu z 2020 r. zużycie wody na 1 mieszkańca spadło o 0,5 m³, a wzrosło o 1,9 m³ w stosunku do 2015 r. Na terenach wiejskich odnotowano spadek zużycia wody o 0,6 m³ w skali roku i wzrost o 1,8 m³ w odniesieniu do 2015 r., a w miastach odpowiednio: o 0,4 m³ i o 1,8 m³. Najmniej wody używali mieszkańcy gminy Łubniany (21,0 m³) i Lasowice Wielkie (23,4 m³), natomiast najwięcej – Polska Cerekiew (44,2 m³) oraz m. Opole (42,1 m³).

Mapa 30. Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych w 2021 r.
Map 30. Consumption of water from water supply systems in households in 2021

Kanalizacja to kompleks urządzeń kanalizacyjnych służący do odprowadzania ścieków: sieć kanalizacyjna, wyloty urządzeń służących do wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi, urządzenia podczyszczające i oczyszczające ścieki oraz przepompownie ścieków.

W końcu 2021 r. czynna sieć kanalizacyjna rozdzielcza w województwie opolskim miała długość 5411,6 km (w kraju – 173484,8 km). W porównaniu z 2020 r. przybyło 85,9 km sieci kanalizacyjnej (wzrost – o 1,6%), a w stosunku do 2015 r. odpowiednio wzrost: o 662,2 km i o 13,9%. Liczba przyłączy do budynków mieszkalnych wyniosła 121,2 tys. szt. (w kraju – 3689,4 tys. szt.) i w skali roku wzrosła o 2,5%, a o 16,9%

w stosunku do 2015 r. Na obszarach wiejskich znajdowało się 3637,4 km (67,2%) sieci kanalizacyjnej oraz 69,1 tys. szt. (57,0%) wszystkich przyłączy kanalizacyjnych do budynków mieszkalnych. W porównaniu z 2020 r. długość sieci na terenach wiejskich wzrosła o 57,6 km, natomiast w odniesieniu do 2015 r. o 334,1 km. Liczba przyłączy w skali roku wzrosła o 2,2 tys. szt., a w stosunku do 2015 r. o 9,3 tys. szt. W analogicznym okresie w miastach wybudowano odpowiednio więcej: o 28,3 km i o 328,1 km sieci oraz zainstalowano więcej o 0,8 tys. szt. i o 8,2 tys. szt. przyłączy.

Gęstość sieci kanalizacyjnej w przeliczeniu na 100 km² powierzchni ogólnej wyniosła w województwie 57,5 km (w kraju – 55,5 km). W porównaniu z 2020 r. odnotowano wzrost zagęszczenia sieci o 0,9 km na 100 km², a w stosunku do 2015 r. o 7,0 km. Zagęszczenie sieci w miastach wyniosło 209,4 km (wzrost w porównaniu z 2020 r. i 2015 r. odpowiednio: o 3,4 km i o 20,2 km), natomiast na wsi 42,5 km (odpowiednio wzrost: o 0,7 km i o 4,3 km). Największą gęstość sieci w 2021 r. odnotowano w m. Opolu (376,7 km), a najmniejszą w powiecie oleskim (20,9 km) i prudnickim (27,8 km).

**Tablica 22. Kanalizacja
Stan w dniu 31 grudnia**

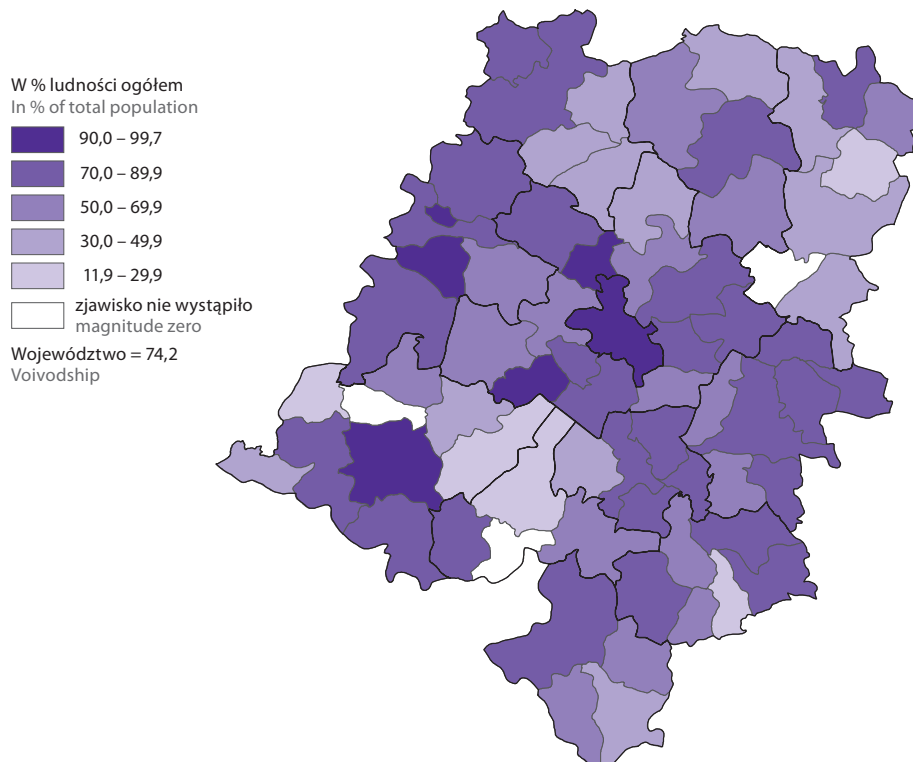
Table 22. Sewage system
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Sieć kanalizacyjna ^a w km Sewage system ^a in km	4749,4	5229,4	5325,7	5411,6
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt. Connections leading to residential buildings in units	103648	116353	118213	121172
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm ³ Wastewater discharged by sewage system (during the year) in hm ³	30,7	32,1	32,4	32,6
w tym oczyszczone of which treated	30,7	32,1	32,4	32,6

a Łącznie z kolektorami.
a Including collectors.

Liczba ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w 2021 r. wyniosła 719,0 tys. osób i stanowiła 74,2% ogółu ludności województwa, tj. więcej o 0,3 p. proc. niż w 2020 r. i o 2,6 p. proc. w stosunku do 2015 r. W miastach dostęp do kanalizacji miało 91,9% ogółu ludności (tj. więcej niż w 2020 r. i 2015 r. odpowiednio: o 0,1 p. proc. i o 1,0 p. proc.). Na terenach wiejskich udział ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej kształtował się na poziomie 54,2% (wzrost o 0,6 p. proc. w skali roku i o 3,5 p. proc. w porównaniu z 2015 r.). W kraju odsetek korzystających z sieci kanalizacyjnej zwiększył się z 69,7% w 2015 r. do 71,9% w 2021 r. W miastach na koniec 2021 r. z sieci korzystało 90,7% ludności, a na obszarach wiejskich 43,8%. Wśród gmin województwa opolskiego największy udział mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej odnotowano w gminach: Tułowice (99,7%), Dobrzeń Wielki (97,4%) oraz Nysa (96,7%), natomiast najmniejszy w gminach: Radłów (11,9%), Kamiennik (16,8%) oraz Korfantów (18,4%). W trzech gminach nie korzystano z sieci kanalizacyjnej, tj. Pakosławice, Zębówice oraz Lubrza.

Mapa 31. Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w 2021 r.
Map 31. Population connected to the sewage system in 2021

Sieć gazowa to system przewodów doprowadzających do odbiorców paliwa gazowe przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie przesyłu i dystrybucji gazu. W systemie przewodów rozróżnia się:

- sieć przesyłową i rozdzielczą (na gaz wysokometanowy i zaazotowany) – przewody uliczne przeznaczone do doprowadzenia gazu do budynków lub innych obiektów za pośrednictwem przyłączy,
- przyłącza – system przewodów łączących sieć rozdzielczą z budynkami i innymi obiektami.

Długość sieci gazowej na koniec 2021 r. wyniosła 3151,0 km, w tym 2478,5 km przypadło na sieć rozdzielczą. Zarówno w stosunku do 2020 r., jak i do 2015 r. odnotowano wzrost długości sieci odpowiednio: o 187,4 km i o 602,6 km, tj. o 6,3% i o 23,6%. W kraju długość sieci w 2021 r. wyniosła 165732,7 km i w odniesieniu do 2020 r. wzrosła o 3643,6 km (o 2,2%), a w stosunku do 2015 r. o 19746,0 km (o 13,5%). Na obszarach wiejskich długość sieci gazowej wzrosła w porównaniu z 2020 r. o 124,6 km oraz o 289,8 km w stosunku do 2015 r. i w 2021 r. wyniosła 1347,3 km. Również w miastach wystąpił jej przyrost (odpowiednio: o 62,8 km i o 312,8 km) i na koniec 2021 r. liczyła 1803,7 km. Liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych wyniosła 53,3 tys. szt. i był to wzrost o 5,7% w porównaniu z 2020 r. i o 24,8% w stosunku do 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 4,0% i o 22,0%). Z ogólnej liczby przyłączy 45,5 tys. szt. zlokalizowanych było w miastach i w relacji do 2020 r. był to wzrost o 3,3%, a w odniesieniu do 2015 r. o 18,0%, natomiast 7,7 tys. szt. – na obszarach wiejskich (odpowiednio wzrost: o 23,1% i o 88,0%).

Gęstość sieci gazowej rozdzielczej w 2021 r. w przeliczeniu na 100 km² powierzchni ogólnej województwa wyniosła 26,3 km i było to o 3,8 km więcej niż w 2020 r. i o 8,2 km niż w 2015 r. W kraju zagęszczenie sieci wyniosło 49,3 km na 100 km² (wzrost o 4,4 km na 100 km² w porównaniu z rokiem poprzednim i o 9,4 km w stosunku do 2015 r.). Zagęszczenie sieci rozdzielczej na 100 km² w miastach wyniosło 196,8 km (w kraju – 300,0 km) i było znacznie wyższe niż na terenach wiejskich, gdzie gęstość sieci kształtowała się na poziomie 9,5 km na 100 km² (w kraju – 29,9 km). Największym zagęszczeniem sieci gazowej w województwie opolskim charakteryzowało się m. Opole (277,9 km) i powiat krapkowicki (43,6 km), a najniższym powiat oleski i namysłowski (po 12,8 km).

Tablica 23. Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych Stan w dniu 31 grudnia

Table 23. Gas supply system as well as consumers and consumption of gas from gas supply system in households As of 31 December

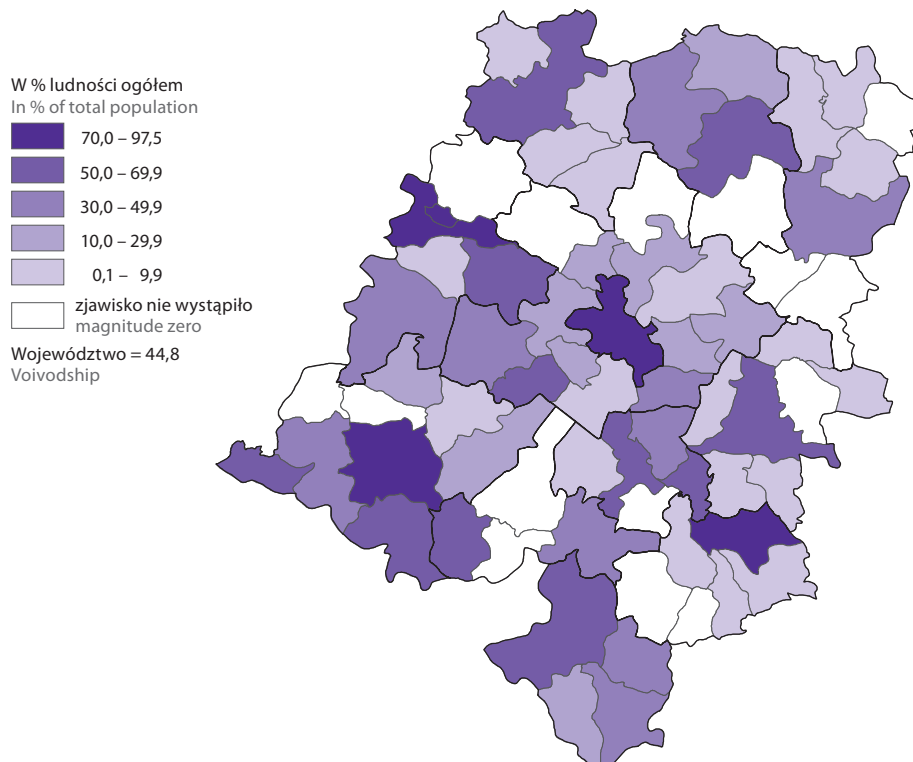
Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Sieć gazowa w km Gas supply system in km	2548,4	2820,8	2963,6	3151,0
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych w szt. Connections leading to residential and non-residential buildings in units	42687	47731	50373	53262
Odbiorcy gazu z sieci ^a w tys. Consumers of gas from gas supply system ^a in thousands	155,5	160,8	172,8	178,5
Zużycie gazu z sieci (w ciągu roku): Consumption of gas from gas supply system (during the year):				
w GWh in GWh	691,2	794,2	848,7	1038,3
na 1 mieszkańca w kWh per capita in kWh	691,9	806,8	884,2	1090,1

a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych.
a Including consumers using collective gas-meters.

Liczba ludności korzystającej z sieci gazowej w 2021 r. wyniosła 434,4 tys. osób i stanowiła 44,8% ogółu ludności województwa, tj. o 0,9 p. proc. więcej niż w 2020 r. i o 2,9 p. proc. niż w 2015 r. W miastach z tej sieci w 2021 r. korzystało 77,6% mieszkańców, podczas gdy na terenach wiejskich tylko 7,9%. Zarówno w porównaniu z 2020 r., jak i 2015 r. odsetek ludności korzystającej z gazu sieciowego wzrósł w miastach odpowiednio: o 0,7 p. proc. i o 0,6 p. proc., a na obszarach wiejskich odpowiednio: o 1,5 p. proc. i o 4,0 p. proc. W kraju w 2021 r. w porównaniu z 2020 r. i 2015 r. odsetek ludności ogółem korzystającej z sieci gazowej wzrósł odpowiednio: o 0,6 p. proc. oraz o 2,7 p. proc. i wyniósł 54,8%. Największy odsetek mieszkańców korzystających z sieci gazowej wystąpił w Brzegu (97,5%) oraz w gminie Skarbimierz (95,7%), natomiast najmniejszy w gminach: Izbicko, Pokój i Świerczów (po 0,1%). W piętnastu gminach nie korzystano z sieci gazowej.

W 2021 r. w gospodarstwach domowych zużyto 1038,3 GWh gazu z sieci, co stanowiło wzrost w stosunku do 2020 r. o 22,3% i w odniesieniu do 2015 r. o 50,2% (w kraju odpowiednio: o 18,2% i o 45,8%). Znacznie wyższe było zużycie w miastach niż na wsi – 922,7 kWh wobec 115,6 kWh. Na 1 mieszkańca zużyto 1090,1 kWh gazu, co w porównaniu z 2020 r. stanowiło wzrost o 23,3%, a do 2015 r. – o 57,6%. W przeliczeniu na 1 mieszkańca więcej gazu w województwie zużyli mieszkańcy miast niż wsi. W 2021 r. przeciętny mieszkaniec miasta zużywał 1823,4 kWh gazu, podczas gdy na wsi zużycie to wyniosło 258,9 kWh.

Mapa 32. Ludność korzystająca z gazu z sieci w 2021 r.
Map 32. Population connected to the gas supply system in 2021

Ochrona zdrowia

Health care

Na koniec 2021 r. w województwie opolskim w porównaniu z 2020 r., jak i 2015 r. odnotowano spadek liczby przychodni oraz praktyk lekarskich, a liczba udzielonych w nich porad zwiększyła się w skali roku, natomiast zmniejszyła się w porównaniu z 2015 r. Stacjonarną opiekę zdrowotną w końcu 2021 r. świadczyła większa liczba szpitali ogólnych niż przed rokiem oraz w 2015 r. W relacji do 2020 r. oraz 2019 r. (z wyjątkiem farmaceutów, których liczba w skali roku zmalała) odnotowano wzrost liczby pracującej bezpośrednio z pacjentem kadry medycznej. Wzrosła względem 2020 r. oraz 2015 r. liczba wyjazdów zespołów ratownictwa medycznego na miejsce zdarzenia. Liczba doraźnie udzielonych świadczeń zdrowotnych w trybie ambulatoryjnym w szpitalnych oddziałach ratunkowych i izbach przyjęć zwiększyła się w skali roku, natomiast zmniejszyła się w zestawieniu z 2015 r. Jednostki samorządu terytorialnego województwa opolskiego w 2021 r. na cele związane z zagwarantowaniem dostępu do usług zdrowotnych wydatkowały mniej środków niż w 2020 r., natomiast więcej w porównaniu z 2015 r.

Ambulatoryjna opieka zdrowotna realizowana jest przez poradnie, przychodnie i praktyki lekarskie (tj. przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria i izby chorych oraz zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne).

Stacjonarna opieka zdrowotna to całodobowa opieka lekarska i pielęgniarska świadczona w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej (tj. szpitale – ogólne, psychiatryczne i uzdrowiskowe, ośrodki leczenia odwykowego, ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów, regionalne ośrodki psychiatrii sądowej, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja, oddziały opieki paliatywnej, sanatoria).

Ratownictwo medyczne to system, który tworzy się w ramach realizacji zadań państwa polegających na zapewnieniu pomocy każdej osobie znajdującej się w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego.

**Tablica 24. Placówki opieki zdrowotnej
Stan w dniu 31 grudnia**

Table 24. Health care facilities
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Przychodnie Outpatient departments	538	548	532	520
Praktyki lekarzy i lekarzy dentyków ^a Practices of doctors and dentists ^a	255	234	215	190
Porady udzielone ^{bc} w tys. Consultations provided ^{bc} in thousands	7258,0	7392,3	6332,9	6789,8
lekarskie ^d medical ^d	6608,8	6731,6	5838,3	6243,2
stomatologiczne dental	649,2	660,8	494,6	546,6
Szpitale ogólne General hospitals	28	29	29	30
łóżka beds	4604	3839	4022	4376
na 10 tys. ludności per 10 thousand population	46,2	39,1	42,1	46,1
wykorzystanie łóżek w % usage of beds in %	65,2	71,5	51,8	57,3
przeciętny pobyt chorego w dniach average patient stay in days	5,7	5,5	5,7	6,0

a Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub z przychodniami. b Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów. c W ciągu roku. d Łącznie z poradami z izb przyjęć udzielanymi pacjentom niehospitalizowanym.

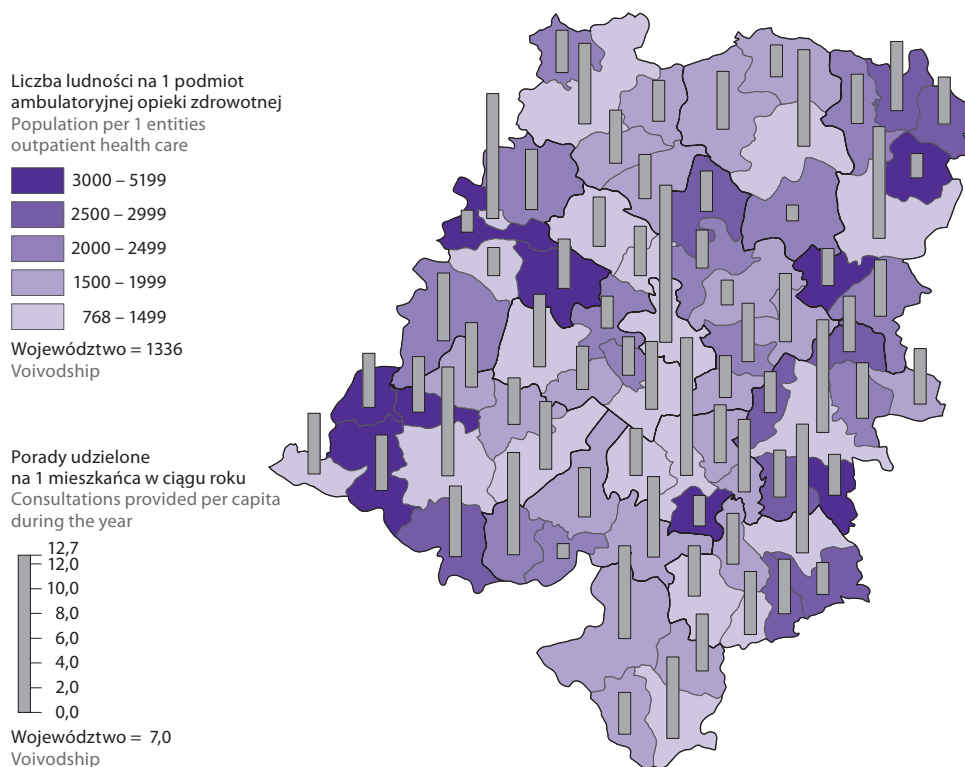
a Data concern practices that have signed a contract with the National Health Fund or outpatient departments. b Including consultations paid by patients. c During the year. d Including consultations provided in admission rooms for non-hospitalised patients.

Na koniec 2021 r. na terenie województwa opolskiego świadczeń medycznych w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej udzielało mieszkańcom 710 podmiotów leczniczych, spośród których 76,9% zlokalizowanych było w miastach. W porównaniu z 2020 r. oraz 2015 r. zmniejszyła się liczba podmiotów leczniczych w województwie odpowiednio: o 5,0% i o 10,5% (w kraju – w skali roku wystąpił ich wzrost o 0,7%, a w porównaniu z 2015 r. spadek o 0,9%). Spadek dotyczył zarówno liczby praktyk lekarskich, jak i przychodni. Liczba przychodni zmniejszyła się o 2,3% w skali roku i o 3,3% w stosunku do 2015 r. (w kraju wzrost odpowiednio: o 2,2% i o 7,6%). W przypadku praktyk lekarskich odnotowano spadek ich liczby o 11,6% w porównaniu z rokiem poprzednim i o 25,5% w relacji do 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 7,3% i o 32,4%). W m. Opolu na koniec 2021 r. funkcjonowało 159 podmiotów leczniczych (w tym 120 przychodni).

Na 1 podmiot ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w końcu 2021 r. przypadało w województwie opolskim 1336 osób (w kraju – 1474), wobec 1280 w końcu 2020 r. (w kraju – 1491). W układzie województw najniższą wartość analizowanego wskaźnika na koniec 2021 r. odnotowano w województwie podlaskim (1230), a najwyższą w kujawsko-pomorskim (1786). Województwo opolskie usytuowało się na 5 lokacie.

W przestrzeni województwa opolskiego dostrzega się zróżnicowanie liczby ludności przypadającej na 1 podmiot ambulatoryjnej opieki zdrowotnej. W przekroju gmin w końcu 2021 r. najmniej mieszkańców w przeliczeniu na 1 podmiot leczniczy notowano w gminie Kluczbork (768 osób), a najwięcej w gminie Walce (5199 osób).

Mapa 33. Ambulatoryjna opieka zdrowotna^a w 2021 r.
Map 33. Outpatient health care^a in 2021

a Bez porad udzielonych w izbach przyjęć w szpitalach ogólnych.
a Excluding consultation provided by doctors in admission rooms in general hospitals.

W 2021 r. we wszystkich placówkach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w województwie udzielono łącznie 6789,8 tys. porad (w miastach – 5719,7 tys.). W porównaniu z 2020 r. ich liczba wzrosła o 7,2% (w kraju – o 11,7%), natomiast w relacji do 2015 r. zmniejszyła się o 6,5% (w kraju wzrosła – o 0,4%). Na terenie m. Opola zrealizowano 1622,5 tys. świadczeń (z wyłączeniem porad świadczonych w izbach przyjęć szpitali ogólnych).

Liczba porad ambulatoryjnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2021 r. ukształtowała się w województwie opolskim na poziomie 7,1 wobec 6,6 przed rokiem (w kraju – 8,4 wobec 7,5) plasując je, wraz z województwem lubuskim, na ostatnim miejscu. Najwyższą wartość omawianego wskaźnika odnotowano w województwie mazowieckim (9,3).

W ujęciu gmin województwa opolskiego w 2021 r. największą liczbą porad udzielonych w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej w przeliczeniu na 1 mieszkańca (z wyłączeniem porad świadczonych w izbach przyjęć szpitali ogólnych) wyróżniało się m. Opole (12,7), natomiast najmniejszą gmina Lubrza (1,2).

W ogólnej liczbie udzielonych porad ambulatoryjnych w województwie opolskim w 2021 r. zdecydowaną większość (91,9%) stanowiły porady lekarskie (w kraju – 90,4%). Ich liczba zwiększyła się w województwie o 6,9% w stosunku do 2020 r. (w kraju – o 11,3%), a zmniejszyła o 5,5% w porównaniu z 2015 r. (w kraju – wzrosła o 1,9%). W zakresie specjalistycznej lekarskiej opieki zdrowotnej w województwie opolskim w 2021 r., podobnie jak w kraju, najczęściej świadczeń medycznych udzielano w poradniach chirurgicznych. W 2021 r. ich udział w ogólnej liczbie udzielonych porad w omawianym zakresie kształtował się w województwie na poziomie 18,7% (w kraju – 17,3%) i w porównaniu z 2020 r. zwiększył się o 0,7 p. proc. (w kraju – o 0,4 p. proc.), natomiast względem 2015 r. zmniejszył się o 1,4 p. proc. (w kraju – o 0,9 p. proc.).

Porady stomatologiczne świadczone są w poradniach: chirurgii stomatologicznej, ortodontycznych, periodontologicznych oraz chorób błon śluzowych przyzębia, stomatologicznych i protetyki stomatologicznej. W 2021 r. stanowiły one 8,1% ogólnej liczby porad świadczonych w placówkach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w województwie opolskim (w kraju – 9,6%). W stosunku do 2020 r. ich liczba wzrosła w województwie o 10,5% (w kraju – o 16,1%), natomiast w zestawieniu z 2015 r. zmniejszyła się o 15,8% (w kraju – o 11,6%). Spośród wszystkich porad udzielonych w ramach specjalistycznej stomatologicznej opieki zdrowotnej najwięcej świadczeń, zarówno w województwie opolskim, jak i w kraju udzielono w poradniach stomatologicznych. Ich udział w ogólnej liczbie udzielonych porad stomatologicznych w 2021 r. kształtował się na poziomie 82,2% wobec 83,2% przed rokiem oraz 81,9% w 2015 r. (w kraju odpowiednio: 82,9%, 83,4% oraz 84,4%).

Całodobowej opieki w trybie stacjonarnym udzielają mieszkańcom m.in. szpitale ogólne oraz placówki długoterminowej opieki zdrowotnej.

W końcu 2021 r. w województwie opolskim działało 30 stacjonarnych szpitali ogólnych, tj. o 1 więcej niż przed rokiem i o 2 w stosunku do 2015 r. (w kraju – 899 i odpowiednio: o 1 więcej, a o 57 mniej). Dysponowały one łącznie 4,4 tys. łóżek, a ich liczba w skali roku zwiększyła się o 8,8% (w kraju – o 0,5%), natomiast w porównaniu z 2015 r. zmniejszyła się o 5,0% (w kraju – o 9,9%). W m. Opolu na koniec 2021 r. funkcjonowało 6 stacjonarnych szpitali ogólnych, w których do dyspozycji pacjentów było 1,2 tys. łóżek.

Na 10 tys. mieszkańców w końcu 2021 r. przypadało w województwie opolskim 46 łóżek, tj. o 4 więcej w porównaniu z 2020 r. (w kraju – po 44). W ujęciu międzywojewódzkim największą wartość omawianego miernika w 2021 r. notowano w województwie lubelskim (52), a najmniejszą w pomorskim (34), natomiast województwo opolskie wraz z dolnośląskim i świętokrzyskim uplasowało się na 5 lokacie. W przekroju powiatów województwa opolskiego w 2021 r. najwięcej łóżek szpitalnych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców notowano w m. Opolu (98), natomiast najmniej w powiecie opolskim (17).

W 2021 r. w województwie w szpitalach ogólnych w trybie stacjonarnym (bez międzyoddziałowego ruchu chorych) leczonych było 127,1 tys. osób (w tym 13,7 tys. osób do 18 roku życia), tj. więcej o 10,5% w porównaniu z 2020 r. (w kraju – o 10,4%), natomiast mniej o 23,3% w zestawieniu z 2015 r. (w kraju – o 18,8%). Chorzy (łącznie z międzyoddziałowym ruchem), podobnie jak w kraju, najczęściej byli hospitalizowani na oddziałach chirurgicznych i w 2021 r. stanowili w województwie 25,8% (przed rokiem – 26,1%, a w 2015 r. – 25,1%) wszystkich leczonych w szpitalach ogólnych (w kraju odpowiednio: 25,4%, 24,7% oraz 24,4%). W 2021 r. w m. Opolu 41,3 tys. osób udzielono całodobowej opieki w trybie stacjonarnym (bez międzyoddziałowego ruchu chorych).

Na 1 łóżko w szpitalach ogólnych przypadało w województwie opolskim, podobnie jak przed rokiem, średnio 29 pacjentów wobec 36 w 2015 r. (w kraju odpowiednio: 38, 34 oraz 42). W województwie średni czas pobytu chorego na oddziale szpitalnym w 2021 r. wynosił 6,0 dni wobec 5,7 dnia zarówno w 2020 r., jak i 2015 r. (w kraju odpowiednio: 5,4 oraz 5,3 i 5,4 dnia). Stopień wykorzystania łóżek w szpitalach ogólnych w województwie wynosił 57,3% wobec 51,8% przed rokiem oraz 65,2% w 2015 r. (w kraju analogicznie: 61,3%, 55,0% oraz 66,6%).

Poza szpitalami funkcjonującymi w trybie stacjonarnym, w województwie opolskim na koniec 2021 r. działalność medyczną prowadziły również 2 szpitale dzienne.

Oprócz szpitali, w 2021 r. w ramach długoterminowej opieki zdrowotnej obejmującej: zakłady opiekuńczo-lecznicze (łącznie z placówkami typu psychiatrycznego), zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja i oddziały opieki paliatywnej 24 placówki zapewniały mieszkańcom województwa opolskiego całodobowe świadczenia pielęgnacyjne, opiekuńcze, rehabilitacyjne oraz opiekę w terminalnym stadium życia. Liczba placówek świadczących tego typu usługi zmniejszyła się o 1, tj. o 4,0% w porównaniu z 2020 r., natomiast nie zmieniła się względem 2015 r. (w kraju – zmniejszyła się w skali roku o 2,3%, natomiast wzrosła wobec 2015 r. o 4,9%). Podobnie jak w kraju, spośród wszystkich placówek najczęściej odnotowano zakładów opiekuńczo-leczniczych, które w końcu 2021 r. stanowiły w województwie 75,0% (w kraju – 57,8%). Ich udział w porównaniu z 2020 r. zwiększył się o 3,0 p. proc. (w kraju – o 0,2 p. proc.), natomiast w relacji do 2015 r. zmniejszył się o 4,2 p. proc. (w kraju – zwiększył się o 0,7 p. proc.).

Placówki opieki długoterminowej w województwie opolskim na koniec 2021 r. dysponowały łącznie 1,1 tys. łóżek, co oznacza spadek względem 2020 r. o 3,9% i o 1,1% w zestawieniu z 2015 r. (w kraju – wzrost odpowiednio: o 2,1% i o 12,3%). Spośród ogółu dostępnych łóżek zdecydowaną większość, podobnie jak w kraju, oferowały zakłady opiekuńczo-lecznicze i ich udział w końcu 2021 r. ukształtował się na poziomie 90,9%, tj. niższym o 0,8 p. proc. niż przed rokiem i o 2,0 p. proc. w porównaniu z 2015 r. (w kraju – 71,6% i wzrost o 0,2 p. proc. w skali roku, a spadek o 0,8 p. proc. względem 2015 r.). Analiza liczby łóżek w zakładach długoterminowej opieki przypadających na 100 tys. mieszkańców potwierdziła, że dostępność tego typu usług w województwie opolskim w 2021 r. była wyraźnie wyższa niż średnio w kraju. W 2021 r. na 100 tys. ludności przypadało w województwie średnio 114 łóżek, wobec 118 w 2020 r. (w kraju odpowiednio: 102 oraz 99). Wśród województw w 2021 r. najwyższą wartość omawianego wskaźnika odnotowano w województwie dolnośląskim (150), natomiast najniższą w wielkopolskim (53), a opolskie wraz z mazowieckim zajmowało 4 lokatę.

W 2021 r. placówki działające na terenie województwa opolskiego zapewniły opiekę w trybie stacjonarnym 2,7 tys. osób. Zarówno w skali roku, jak i w porównaniu z 2015 r. liczba leczonych w województwie uległa zmniejszeniu odpowiednio: o 1,6% oraz o 12,3% (w kraju – odnotowano wzrost w porównaniu z 2020 r. o 4,9%, a spadek w relacji do 2015 r. o 9,7%). Najliczniejszą grupę, podobnie jak w kraju stanowili pensjonariusze zakładów opiekuńczo-leczniczych i w 2021 r. ich liczba ukształtowała się w województwie na poziomie 1,8 tys., a udział wynosił 68,1% ogółu leczonych i był wyższy o 3,4 p. proc. od notowanego w 2020 r. i o 1,9 p. proc. w porównaniu z 2015 r. (w kraju odpowiednio: 54,6% oraz wzrost o 0,2 p. proc. i o 6,3 p. proc.). Średni pobyt pensjonariusza w placówkach długoterminowej opieki zdrowotnej w 2021 r. wynosił w województwie 135 dni i był krótszy o 1 dzień w porównaniu z 2020 r., a o 15 dni dłuższy w relacji do 2015 r. W kraju w analogicznym okresie wynosił odpowiednio: 135, 140 oraz 115 dni.

Od 2019 r. dane dotyczące **lekarzy, lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych** opracowywane są w oparciu o źródła administracyjne, w tym rejestry:

- posiadających prawo wykonywania zawodu (lekarzy i lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych),
- płatników składek ZUS,
- podmiotów wykonujących działalność leczniczą,
- praktyk lekarskich,
- praktyk pielęgniarek i położnych.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, bez względu na główne miejsce pracy. W związku z przejściem na nowe źródło dane nie są porównywalne z danymi opublikowanymi w poprzednich edycjach Raportu, opartymi o metodę sprawozdawczości.

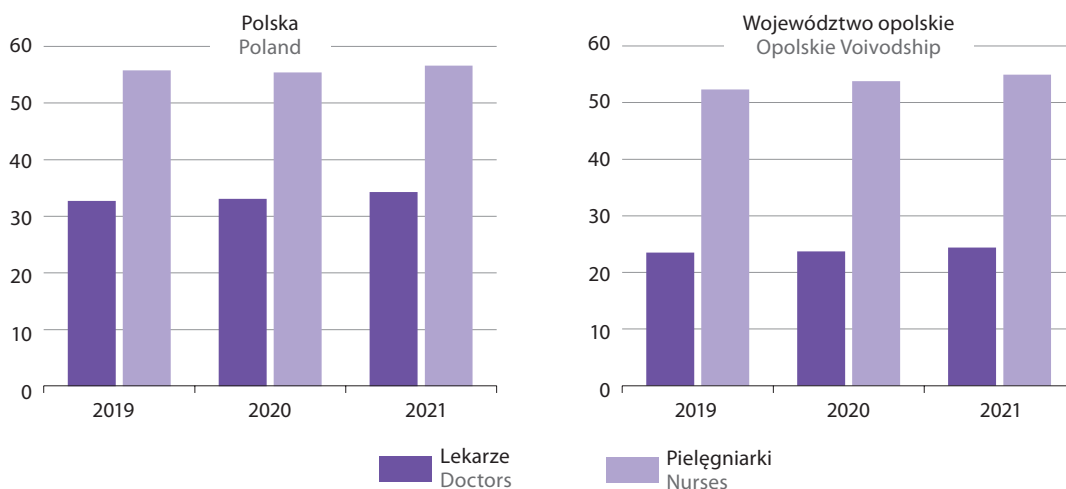
W województwie opolskim na koniec 2021 r. bezpośrednio z pacjentem pracowało m.in.: 2,3 tys. lekarzy, 0,7 tys. lekarzy dentystów, 5,8 tys. pielęgniarek i położnych. Dodatkowo pomocy medycznej udzielało mieszkańcom województwa (w głównym miejscu pracy) m.in. 0,9 tys. fizjoterapeutów, a 0,6 tys. farmaceutów świadczyło usługi w zakresie zaopatrzenia w leki. W odniesieniu do 2020 r. (z wyjątkiem farmaceutów, których liczba zmalała o 1,8%) stan liczebny kadry medycznej w województwie

zwiększył się, a największy wzrost zarejestrowano w grupie położnych (o 3,6%). W porównaniu z 2019 r. odnotowano wzrost liczebności wszystkich wymienionych zawodów medycznych, z czego największy dotyczył fizjoterapeutów i ukształtował się na poziomie 15,6%. W m. Opolu w końcu 2021 r. świadczeń medycznych udzielało mieszkańcom m.in.: 1,0 tys. lekarzy, 0,2 tys. lekarzy dentyistów, 1,9 tys. pielęgniarek i położnych, 0,3 tys. fizjoterapeutów oraz 0,1 tys. farmaceutów.

W 2021 r. w województwie opolskim na 10 tys. ludności przypadało, tak jak przed rokiem 24 lekarzy (w kraju odpowiednio: 34 i 33). W ujęciu międzywojewódzkim w 2021 r. najlepszy dostęp do lekarza mierzony wartością omawianego wskaźnika odnotowano w województwie mazowieckim (43), a najmniej w lubuskim (23), natomiast województwo opolskie uplasowało się na przedostatnim miejscu. Dostępność natomiast opieki pielęgniarskiej w 2021 r. wzrosła w województwie do 55 z 54 w 2020 r. Najwyższym wskaźnikiem wyróżniało się województwo świętokrzyskie z wynikiem – 68, natomiast najmniej korzystną relacją liczby pielęgniarek do liczby ludności cechowały się województwa lubuskie i pomorskie z wynikiem – po 46. Województwo opolskie uplasowało się na 7 lokacie.

Wykres 31. Lekarze i pielęgniarki na 10 tys. ludności Stan w dniu 31 grudnia

Chart 31. Doctors and nurses per 10 thousand population
As of 31 December

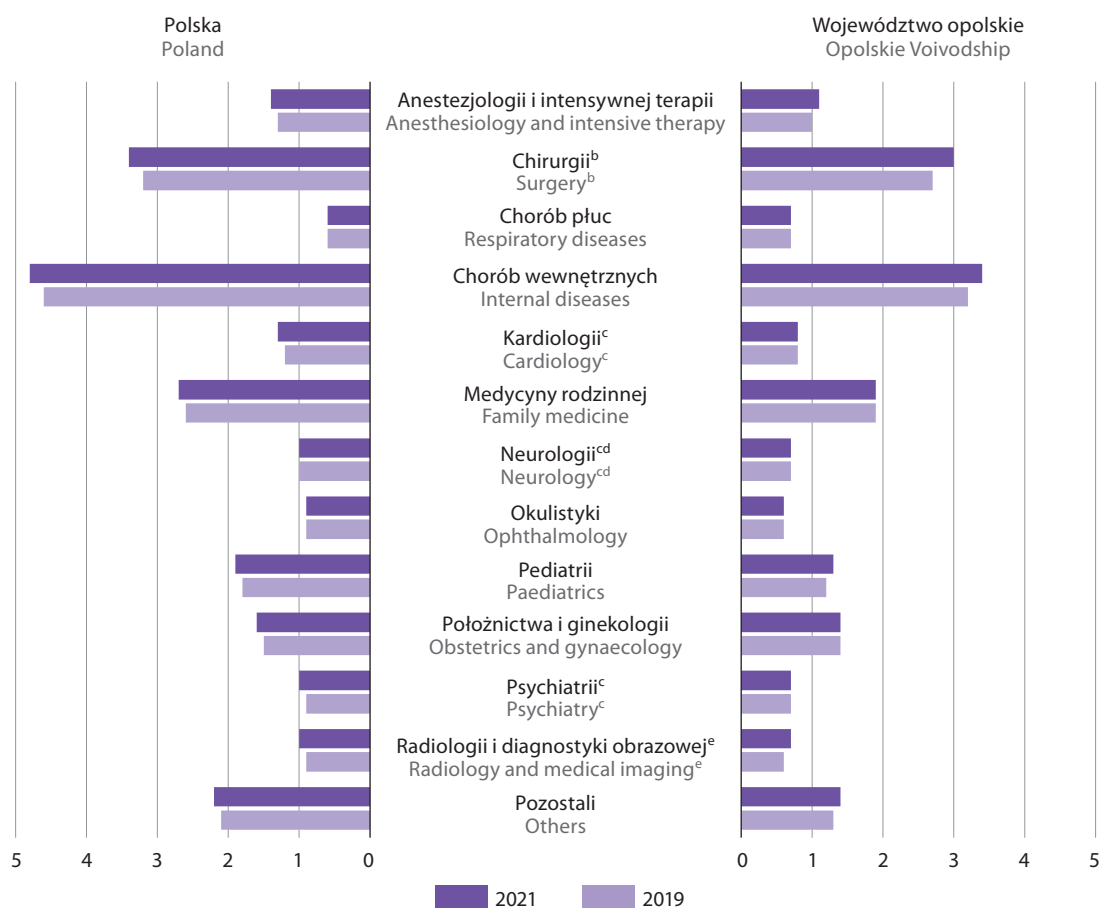

Wśród powiatów województwa opolskiego w 2021 r. najwięcej lekarzy oraz pielęgniarek w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców odnotowano w m. Opolu (odpowiednio: 78 oraz 128). Najmniej korzystny wskaźnik dotyczący dostępności opieki lekarskiej kształtował się w powiecie kluczborskim (12), natomiast w przypadku dostępności opieki pielęgniarskiej w powiecie opolskim (20).

Spośród ogółu lekarzy i lekarzy dentyistów pracujących bezpośrednio z pacjentem w końcu 2021 r. lekarze specjaliści (ze specjalizacją II stopnia oraz posiadający tytuł specjalisty w danej dziedzinie medycyny) stanowili w województwie 70,5% (w kraju – 67,2%), a lekarze dentyści specjaliści – 18,0% (w kraju – 18,1%). Odsetek lekarzy specjalistów względem 2020 r. zmniejszył się w województwie o 0,3 p. proc., a lekarzy dentyistów specjalistów zwiększył się o 0,1 p. proc. (w kraju odpowiednio: o 0,2 p. proc. i o 0,1 p. proc.).

W układzie województw w 2021 r. najwyższym odsetkiem lekarzy specjalistów wyróżniło się województwo warmińsko-mazurskie (71,4%), a najniższym pomorskie (65,3%), natomiast województwo opolskie zajmowało 2 miejsce. W przypadku lekarzy dentyistów specjalistów najwyższy udział wystąpił w województwie podlaskim (25,4%), a najniższy w świętokrzyskim (10,6%). Województwo opolskie uplasowało się na 9 miejscu w kraju.

Wykres 32. Lekarze specjaliści^a na 10 tys. ludności
Stan w dniu 31 grudnia
 Chart 32. Medical specialists^a per 10 thousand population
 As of 31 December

a Dane szacunkowe Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie źródeł administracyjnych. b Chirurgia ogólna, dziecięca, klatki piersiowej, ortopedia i traumatologia, ortopedia i traumatologia narządu ruchu, neurochirurgia, chirurgia onkologiczna, plastyczna i szczękowa, kardiochirurgia oraz urologia i chirurgia naczyniowa. c Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. d,e Również: d – neuropatologia, e – radioterapia onkologiczna i radiologia dziecięca.

a Estimated data of Statistics Poland based on administrative sources. b General, pediatric and thoracic surgery, orthopaedics and traumatology, orthopaedics and traumatology of locomotor system, neurosurgery, oncological, plastic and maxillofacial surgery, cardiosurgery as well as urology and vascular surgery. c Including children's specialists. d,e Also: d – neuropathology, e – oncological radiotherapy and children's radiology.

W 2021 r. w województwie opolskim, jak i w kraju, najczęściej posiadaną specjalizacją (podobnie jak w 2020 r. i 2019 r.) były choroby wewnętrzne. W 2021 r. średnio co piąty lekarz specjalista w województwie, tak samo jak w kraju, specjalizował się w tej dziedzinie medycyny. Stan liczebny tej grupy specjalistów w odniesieniu do 2020 r., podobnie jak w kraju, uległ zwiększeniu – po 1,9%, natomiast zmniejszył się o 0,3% względem 2019 r. (w kraju – zwiększył się o 1,7%).

Z ogólnej liczby lekarzy dentystów specjalistów pracujących w województwie w 2021 r., podobnie jak w kraju, największy odsetek stanowili lekarze specjalizujący się w protetyce stomatologicznej. Ich udział w 2021 r. ukształtował się na poziomie 22,5% (w kraju – 22,3%).

Na koniec 2021 r. w województwie opolskim pomoc medyczną w nagłych przypadkach świadczyły 52 jednostki systemu ratownictwa medycznego, w skład którego wchodziły 44 zespoły ratownictwa medycznego (w tym 12 specjalistycznych), 7 szpitalnych oddziałów ratunkowych oraz 1 lotnicze

pogotowie ratunkowe. W ujęciu rocznym, baza wymienionych jednostek nie uległa zmianie, natomiast w zestawieniu z 2015 r. powiększyła się o 3 jednostki, co oznacza wzrost o 6,1% (w kraju – wzrost odpowiednio: o 0,4% oraz o 7,4%). Na koniec 2021 r. z podmiotami systemu ratownictwa medycznego współpracowały również 4 izby przyjęć, a ich liczba w województwie w porównaniu z 2020 r. oraz 2015 r. pozostała bez zmian. W m. Opolu na koniec 2021 r. świadczeń opieki zdrowotnej osobom znajdującym się w stanie nagłego zagrożenia życia udzielało łącznie 12 podmiotów (tj. 10 zespołów ratownictwa medycznego oraz 2 szpitalne oddziały ratunkowe).

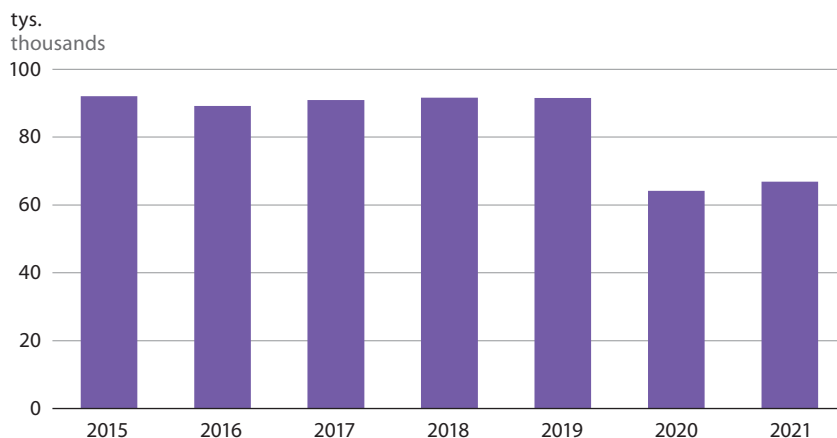
Na 1 jednostkę systemu ratownictwa medycznego w końcu 2021 r. przypadało 18,2 tys. mieszkańców województwa wobec 18,4 tys. w końcu 2020 r. (w kraju odpowiednio: 20,5 tys. oraz 20,7 tys. osób). Pod względem wartości omawianego wskaźnika województwo opolskie w 2021 r. uplasowało się na 5 miejscu w kraju. Najniższą jego wartość odnotowano w województwie warmińsko-mazurskim (14,8 tys. osób), a najwyższą w śląskim (24,6 tys. osób).

W 2021 r. w województwie opolskim zespoły ratownictwa medycznego zrealizowały 71,0 tys. wyjazdów na miejsce zdarzenia, tj. więcej o 8,5% w porównaniu z 2020 r. (w kraju – o 10,9%) i o 7,6% w odniesieniu do 2015 r. (w kraju – mniej o 2,9%). Biorąc pod uwagę miejsce zdarzenia, podobnie jak w kraju, najczęściej zespoły ratownictwa wyjeżdżały do domu pacjenta. W m. Opolu w 2021 r. odnotowano 18,5 tys. wyjazdów na miejsce zdarzenia (z czego 14,3 tys. do domu pacjenta).

Na terenie województwa opolskiego z pomocy ratowników medycznych w 2021 r. skorzystało łącznie 71,2 tys. osób, tj. więcej o 8,7% względem roku poprzedniego i o 7,6% w porównaniu z 2015 r. (w kraju – więcej o 11,0 % względem 2020 r., natomiast mniej o 3,1% niż w 2015 r.). Wśród ogółu osób, które otrzymały pomoc w ramach ratownictwa medycznego w 2021 r. ponad połowę (55,4%) stanowiły kobiety (w kraju – 49,2%). Udział kobiet korzystających z pomocy ratowników medycznych zwiększył się o 2,6 p. proc. w stosunku do 2020 r. (w kraju – pozostał na niezmiennym poziomie) i o 6,8 p. proc. w zestawieniu z 2015 r. (w kraju – zwiększył się o 2,7 p. proc.). Spośród osób, którym udzielono świadczeń medycznych najczęściej było osób w grupie wieku 65 lat i więcej. W 2021 r. ich udział w województwie ukształtował się na poziomie 52,8% (w kraju – 48,4%) i względem 2020 r. zwiększył się o 1,2 p. proc. (w kraju – zmniejszył się o 0,1 p. proc.), a o 13,9 p. proc. względem 2015 r. (w kraju – zwiększył się o 6,7 p. proc.). W m. Opolu w 2021 r. pomocy medycznej w nagłych wypadkach udzielono 18,5 tys. osobom (w tym 9,3 tys. w grupie wieku 65 lat i więcej).

Wykres 33. Świadczenia udzielone w trybie ambulatoryjnym w szpitalnych oddziałach ratunkowych i izbach przyjęć

Chart 33. Outpatient health services provided in hospital emergency wards and admission rooms

Doraźnej pomocy medycznej w trybie ambulatoryjnym (niezakończonym hospitalizacją) w 2021 r. udzielały w województwie 4 izby przyjęć oraz 7 szpitalnych oddziałów ratunkowych. Łącznie udzielono w nich 66,9 tys. porad, co względem 2020 r. oznacza wzrost o 4,1%, natomiast w odniesieniu do 2015 r.

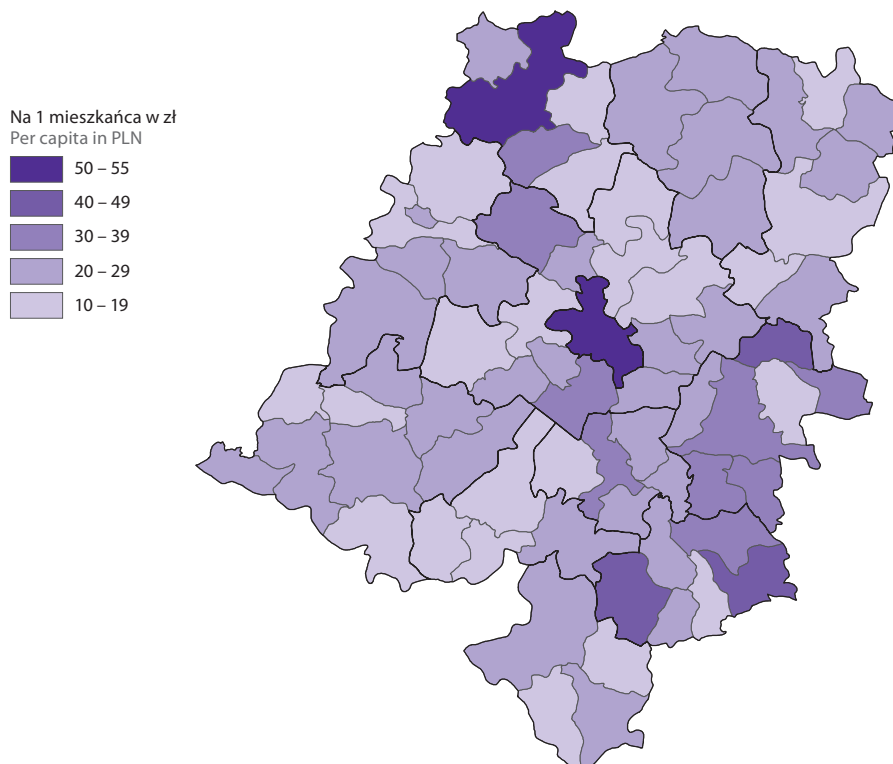
spadek o 27,3%. W 2021 r. zarówno w województwie opolskim, jak i w kraju, najczęściej świadczeń udzielano w poradniach chirurgicznych (łącznie z chirurgią urazowo-ortopedyczną oraz neurochirurgią) – 54,2% ogółu świadczeń (w kraju – 39,7%), a najrzadziej w poradniach stomatologicznych – po 0,04%.

Na ochronę zdrowia jednostki samorządu terytorialnego województwa opolskiego w 2021 r. przeznaczyły łącznie 104417,8 tys. zł, co stanowiło 1,4% wszystkich poniesionych wydatków (w kraju – 2,0%). Udział wydatków na te cele w strukturze wydatków jednostek samorządu terytorialnego uplasował województwo opolskie na przedostatnim miejscu w kraju. Najwyższy udział (2,8%) odnotowano w województwie mazowieckim, natomiast najniższy (1,3%) w zachodniopomorskim. W stosunku do 2020 r. kwota środków wydatkowanych na ochronę zdrowia w województwie zmniejszyła się o 3,6% (w kraju – wzrosła o 8,1%), natomiast w porównaniu z 2015 r. wzrosła o 88,2% (w kraju – o 60,4%).

Na cele związane z zagwarantowaniem dostępu do usług zdrowotnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca jednostki samorządu terytorialnego województwa opolskiego w 2021 r. wydatkowały średnio 109,63 zł wobec 112,84 zł w 2020 r. oraz 55,54 zł w 2015 r. (w kraju analogicznie: 164,98 zł, 151,84 zł oraz 101,59 zł). W przekroju województw w 2021 r. najwięcej środków na ochronę zdrowia w relacji do liczby ludności wydatkowano w województwie mazowieckim (267,09 zł), a najmniej w opolskim.

Wydatki budżetów gmin województwa opolskiego (z miastem na prawach powiatu – Opole) na ochronę zdrowia w 2021 r. ukształtowały się na poziomie 28576,7 tys. zł i były wyższe o 34,6% niż w 2020 r. i o 9,5% w porównaniu z 2015 r. W m. Opolu na cele związane z ochroną zdrowia w 2021 r. przeznaczono 6922,2 tys. zł, tj. o 38,3% więcej niż przed rokiem.

Mapa 34. Wydatki budżetów gmin i miasta na prawach powiatu w dziale „Ochrona zdrowia” w 2021 r.
Map 34. Expenditure of gminas and city with powiat status in “Health care” division in 2021

Pod względem wysokości środków wydatkowanych na ochronę zdrowia w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2021 r. na 1 miejscu uplasowała się gmina Namysłów, w której omawiany wskaźnik wyniósł 55,43 zł, natomiast najmniej środków przeznaczono w gminie Pokój – 9,92 zł.

Kultura Culture

Wyniki badań z działalności instytucji kultury w województwie opolskim za 2021 r. wykazały, że w porównaniu z rokiem poprzednim w większości placówek kulturalnych odnotowano wzrost liczby uczestników. Zwiększyła się liczba zwiedzających muzea i wystawy, odwiedzających galerie i salony sztuki oraz uczestników imprez w centrach kultury, domach i ośrodkach kultury oraz klubach i świetlicach. Większa była również liczba widzów i słuchaczy w teatrach i instytucjach muzycznych oraz w kinach stałych. W odniesieniu natomiast do 2015 r. tendencja była odwrotna. Jedynie wśród czytelników bibliotek publicznych, odnotowano spadek zarówno w relacji do 2020 r., jak i 2015 r. Jednostki samorządu terytorialnego województwa opolskiego w 2021 r. na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego przeznaczyły więcej środków finansowych niż przed rokiem, jak i przed sześcioma laty.

W województwie opolskim na koniec 2021 r. funkcjonowały 302 biblioteki publiczne (w tym 229 filii bibliotecznych), co stanowiło 3,9% bibliotek publicznych w kraju. Większość z nich, tj. 74,8% prowadziła działalność na wsi. Liczba bibliotek publicznych ukształtowała się na tym samym poziomie co przed rokiem, a w porównaniu z 2015 r. zmniejszyła się o 13. Na koniec 2021 r. działalność prowadziło, tak jak przed rokiem 13 punktów bibliotecznych wobec 15 w 2015 r. Przeciętnie na 1 placówkę biblioteczną w województwie w 2021 r. przypadało 3011 osób (w kraju – 4441), w 2020 r. – 3034 (w kraju – 4404), a w 2015 r. – 3018 (w kraju – 4113). Przeciętnie w mieście wskaźnik ten był 3-krotnie większy niż na wsi i wyniósł odpowiednio: 6061 i 1920. W 2021 r. najwięcej ludności na 1 placówkę biblioteczną przypadało w województwie pomorskim (6607 osób), a najmniej w lubelskim (2920).

Poziom czytelnictwa, mierzony liczbą czytelników w bibliotekach publicznych obniżył się zarówno w porównaniu z rokiem poprzednim, jak i w relacji do 2015 r. Liczba zarejestrowanych użytkowników aktywnie wypożyczających w 2021 r. wynosiła 120,6 tys. osób, tj. mniej o 0,8% w odniesieniu do 2020 r. i o 22,8% w stosunku do 2015 r. Najwięcej czytelników w 2021 r. skorzystało z bibliotek publicznych w m. Opolu (26,7 tys.), a następnie w Kędzierzynie-Koźlu (7,1 tys.) oraz Brzegu (6,0 tys.). Liczba czytelników na 1000 ludności w województwie opolskim w 2021 r. wynosiła 127 osób i pod tym względem województwo uplasowało się na 7 miejscu w kraju. Województwem z największą liczbą czytelników na 1000 ludności było małopolskie (159), a najmniejszą odnotowano w kujawsko-pomorskim (98 osób). W przekroju gminnym województwa opolskiego największa liczba czytelników na 1000 mieszkańców wystąpiła w gminach: Krapkowice (273) i Tarnów Opolski (256) oraz m. Opolu (210).

Wskaźnik wypożyczeń księgozbioru na 1 czytelnika w województwie opolskim w 2021 r. wyniósł 19,0 wol. wobec 16,3 wol. przed rokiem oraz 18,8 wol. w 2015 r. Najwyższy wskaźnik wypożyczeń został odnotowany w gminie Kietrz (38,6 wol.), Turawa (32,9 wol.) oraz Polska Cerekiew (30,7 wol.). Najwyższe wskaźniki wypożyczeń księgozbioru z bibliotek publicznych w przeliczeniu na 1000 ludności odnotowano w gminach: Olesno (5102), Polska Cerekiew (4699) oraz Niemodlin (3817).

W końcu 2021 r. w województwie opolskim działalność wystawienniczą prowadziło 17 muzeów (przed rokiem – 18), w tym 1 oddział muzealny. Liczba muzeów w województwie stanowiła 1,8% wszystkich muzeów w kraju. Łączna liczba zbiorów muzealnych, według stanu na koniec 2021 r. wyniosła 259,7 tys. Najwięcej muzealiów znajdowało się w muzeach w m. Opolu (46,5%), a następnie w powiecie brzeskim (24,0%). W grupie ogółu muzeów największą część muzealiów posiadały muzea interdyscyplinarne (44,3%) oraz historyczne (33,4%). Najbardziej liczną dziedzinę stanowiły eksponaty z historii (25,6%) i archeologii (22,1%). Zbiory muzealne prezentowane były w ramach wystaw stałych, jak i czasowych. W 2021 r. w muzeach zorganizowano 75 wystaw stałych oraz 127 wystaw czasowych (w 2020 r. odpowiednio: 55 i 77).

Muzea w 2021 r. odwiedziło 142,8 tys. osób i ich liczba zwiększyła się o 49,0% w porównaniu z 2020 r. Zorganizowane grupy młodzieży szkolnej stanowiły 19,5% ogólnej liczby zwiedzających (w 2020 r. – 12,3%). W 2021 r. liczba zwiedzających muzea i wystawy na 1000 ludności wynosiła 150 osób (w kraju – 665), a w 2020 r. – 100. Największą popularnością wśród zwiedzających cieszyły się muzea o profilu historycznym oraz etnograficznym i antropologicznym, które odwiedziło odpowiednio: 37,4 tys. i 35,3 tys. osób.

**Tablica 25. Instytucje kultury
Stan w dniu 31 grudnia**

Table 25. Cultural institutions
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Biblioteki publiczne i punkty biblioteczne Public libraries and library service points	330	320	315	315
Muzea i oddziały muzealne ^a Museums with branches ^a	16	20	18	17
Galerie i salony sztuki Galleries and art salons	3	2	2	2
Teatry i instytucje muzyczne Theatres and music institutions	3	5	5	5
Centra, domy i ośrodki kultury Centres of culture and cultural centres establishments	85	89	88	82
Kluby i świetlice Clubs and community centres	129	122	116	107
Kina stałe Indoor cinemas	11	11	12	13
Ludność na 1 placówkę biblioteczną Population per library establishment	3018	3071	3034	3011
Zwiedzający muzea i oddziały muzealne ^{ab} na 1000 ludności Museums and exhibition visitors ^{ab} per 1000 population	237	348	100	150
Liczba ludności na 1 instytucję kultury ^c Number of population per 1 culture institution ^c	4654	4657	4686	5019

a Od 2020 r. do muzeów zaliczane są wyłącznie muzea działające w oparciu o uzgodniony z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego statut bądź regulamin, zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach. b W ciągu roku. c Centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice.

a Starting from 2020, museums include only museums operating on the basis of a statute or regulations agreed with the minister responsible for culture and protection of national heritage, pursuant to Art. 6 of the Act of 21 November 1996 on museums. b During the year. c Centre of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres.

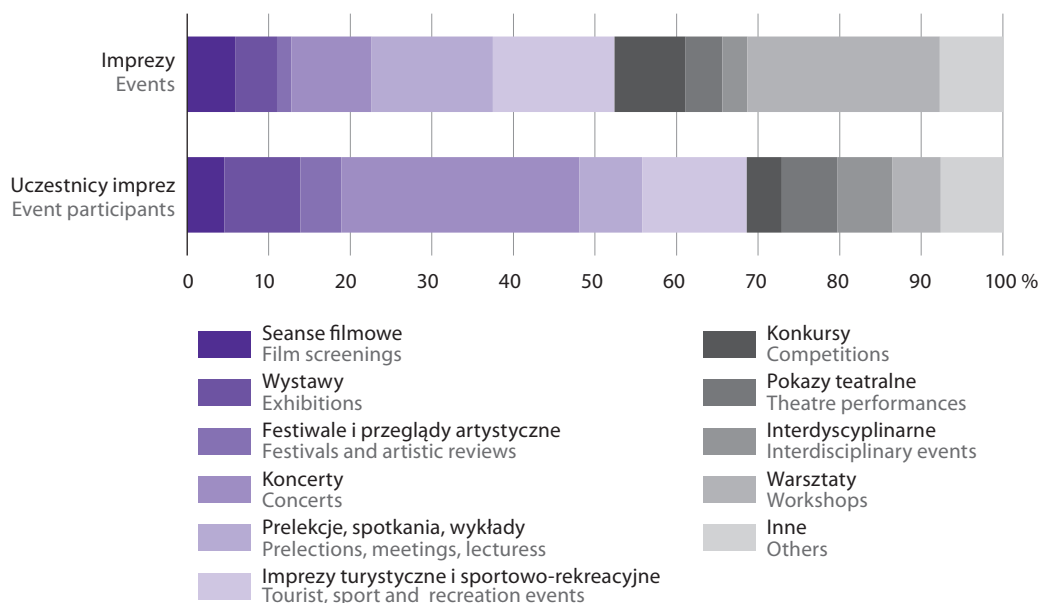
W województwie opolskim w 2021 r. działalność prowadziły, podobnie jak przed rokiem 2 galerie i salony sztuki, tj. 0,6% wszystkich galerii i salonów sztuki w kraju. Liczba zwiedzających opolskie galerie i salony sztuki wynosiła 43,3 tys. osób i była 6-krotnie większa niż przed rokiem, a o 61,8% mniejsza w porównaniu z 2015 r. Na 1 galerię i salon sztuki w województwie przypadało przeciętnie 21,7 tys. zwiedzających (w kraju – 11,0 tys.), przed rokiem – 3,4 tys., a w 2015 r. – 37,8 tys. Średnio 1 wystawę obejrzało 1,0 tys. osób (w kraju – 1,1 tys.), przed rokiem – 0,3 tys., a w 2015 r. – 2,8 tys. W opolskich galeriach i salonach sztuki zbiory własne obejmowały 1241 eksponatów, przy czym największą część stanowiły zbiory z zakresu malarstwa (602) i fotografii (289).

Działalność sceniczną w 2021 r. w województwie opolskim, podobnie jak przed rokiem, prowadziło 5 teatrów i instytucji muzycznych (2 teatry dramatyczne, teatr lalkowy, muzyczny i filharmonia), co stanowiło 2,7% wszystkich tego typu jednostek w kraju. Teatry i instytucje muzyczne zorganizowały 471 przedstawień i koncertów, w których uczestniczyło 95,8 tys. widzów i słuchaczy. W odniesieniu do roku poprzedniego liczba przedstawień i koncertów była większa o 46,3%, a liczba widzów i słuchaczy

zwiększyła się 2-krotnie. W porównaniu z 2015 r. zmniejszyła się zarówno liczba przedstawień i koncertów, jak i widzów oraz słuchaczy, tj. odpowiednio: o 41,6% i o 40,2%. Średnia liczba przedstawień i koncertów przypadających na 1 podmiot w 2021 r. wynosiła 94, wobec 64 w 2020 r., a 269 w 2015 r. W województwie opolskim w 2021 r. prawie połowę (49,7%) przedstawień zorganizowano w teatrze lalkowym. Przedstawienia teatrów dramatycznych stanowiły 30,4% ogólnej liczby przedstawień i koncertów, zorganizowane przez filharmonię – 18,0%, a w teatrze muzycznym – 1,9%. Teatry: dramatyczne i lalkowy w 2021 r. zgromadziły 72,7 tys. widzów na 377 przedstawieniach. W 85 koncertach zorganizowanych przez filharmonię uczestniczyło 22,0 tys., słuchaczy, a w teatrze muzycznym 1,1 tys. widzów i słuchaczy w 9 przedstawieniach i koncertach. Liczba widzów i słuchaczy przypadających na 1 przedstawienie i koncert w 2021 r. kształtowała się na poziomie 203, wobec 126 przed rokiem oraz 199 w 2015 r. Biorąc pod uwagę średnią liczbę widzów i słuchaczy przypadających na 1 przedstawienie i koncert, najczęściej – 403 osoby obejrzały przedstawienie w teatrach dramatycznych. W filharmonii w 1 koncercie uczestniczyło średnio 259 osób, w teatrze muzycznym – 122, a w lalkowym – 64 osoby. Wskaźnik określający liczbę widzów i słuchaczy na 1000 ludności w województwie opolskim w 2021 r. wynosił 101 (w kraju – 125) wobec 42 w 2020 r. oraz 160 w 2015 r.

W województwie opolskim w 2021 r. funkcjonowało 189 centrów, domów i ośrodków kultury oraz klubów i świetlic, co stanowiło 4,8% takich placówek w kraju. Liczba placówek kultury w województwie w 2021 r. była mniejsza o 15 w stosunku do roku poprzedniego oraz o 25 w porównaniu z 2015 r. Najliczniejszą grupę stanowiły świetlice (52,9% wszystkich placówek), a najmniej liczną kluby (3,7%). Większa część placówek (73,5%) zlokalizowana była na terenach wiejskich. Najwięcej placówek działało w gminie Strzelce Opolskie, Lubsza i Wołczyn (odpowiednio: 19, 13 i 12).

Wykres 34. Imprezy i uczestnicy imprez organizowanych przez placówki kultury w 2021 r.
Chart 34. Events organised by culture institutions and event participants in 2021

W 2021 r. centra, domy i ośrodki kultury, kluby oraz świetlice zorganizowały 3,8 tys. imprez, w których udział wzięło 263,8 tys. uczestników. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba imprez zwiększyła się o 28,5%, a liczba uczestników – o 46,5%. W odniesieniu do 2015 r. tendencja była odwrotna, gdyż odnotowano o 53,1% mniejszą liczbę imprez, a liczba uczestników była mniejsza o 60,0%. Najczęściej organizowane w 2021 r. były warsztaty (23,6%), prelekcje, spotkania, wykłady oraz imprezy turystyczne i sportowo-rekreacyjne (po 14,9%). Największa liczba uczestników na 1 imprezę przypadała w przypadku koncertów (205), festiwali i przeglądów artystycznych (191) oraz imprez interdyscyplinarnych (154).

Pod względem liczby imprez zorganizowanych przez 1 placówkę pozytywnie wyróżniały się centra kultury – przeciętnie 48 imprez w ciągu roku, a następnie ośrodki kultury – 39 oraz kluby – 36. Z kolei domy kultury zorganizowały średnio 19 imprez w ciągu roku, a świetlice – 9.

We wszystkich placówkach w 2021 r. działało 439 grup artystycznych, które zrzeszały 6,6 tys. członków (w 2020 r. odpowiednio: 475 i 6,5 tys., a w 2015 r. odpowiednio: 542 i 8,3 tys.). Najliczniejsze były grupy taneczne (2,6 tys.), wokalne i chóry (1,3 tys.) oraz grupy muzyczno-instrumentalne (1,1 tys.). W 2021 r. przeciętnie na 1000 mieszkańców województwa 7 osób (w kraju – 6) było członkiem wybranej grupy artystycznej działającej w centrum kultury, domu i ośrodku kultury, klubie lub świetlicy. Największą aktywnością w tym zakresie wykazali się mieszkańcy województwa podkarpackiego, w którym 11 na 1000 osób uczestniczyło w działalności grup artystycznych, a najmniejszą mieszkańcy województw: kujawsko-pomorskiego, mazowieckiego i pomorskiego (4 osoby na 1000 ludności). W województwie opolskim najlepszą sytuację pod tym względem odnotowano w gminie Baborów, w której 33 na 1000 osób uczestniczyło w działalności grup artystycznych.

W centrach kultury, domach i ośrodkach kultury, klubach oraz świetlicach prowadzone były także liczne koła (kluby). W 2021 r. działalność prowadziło 706 kół (w 2020 r. – 709, w 2015 r. – 687), w zajęciach których udział wzięło 11,6 tys. osób (w 2020 r. – 12,8 tys., w 2015 r. – 14,9 tys.). Przeciętnie 1 koło liczyło 16 uczestników. Najwięcej członków w przeliczeniu na 1 koło skupiały koła seniora/Uniwersytetu Trzeciego Wieku (46 osób). Poziom wskaźnika uczestnictwa mieszkańców w działalności kół (liczba członków kół na 1000 ludności) na koniec 2021 r. dla województwa wyniósł 12 (w 2020 r. – 13, w 2015 r. – 15) i należał do najwyższych w kraju obok województw: dolnośląskiego, lubuskiego, małopolskiego i mazowieckiego. Najniższy odnotowano w pomorskim i świętokrzyskim (po 7), a w kraju ukształtował się on na poziomie 10 osób. W przekroju gminnym województwa opolskiego najlepsza sytuacja pod tym względem wystąpiła w gminie Wołczyn (54), a następnie w gminie Gogolin (49 osób).

Oferta centrów kultury, domów i ośrodków kultury, klubów oraz świetlic obejmowała również organizację różnego rodzaju kursów. W 2021 r. wszystkie instytucje przeprowadziły 76 kursów (w 2020 r. – 94, w 2015 r. – 98), wśród których najpopularniejsze były kursy nauki gry na instrumentach (25) oraz języków obcych (22). Status absolwenta kursu otrzymało 1,0 tys. osób. Co 11 absolwentem była osoba powyżej 60 roku życia.

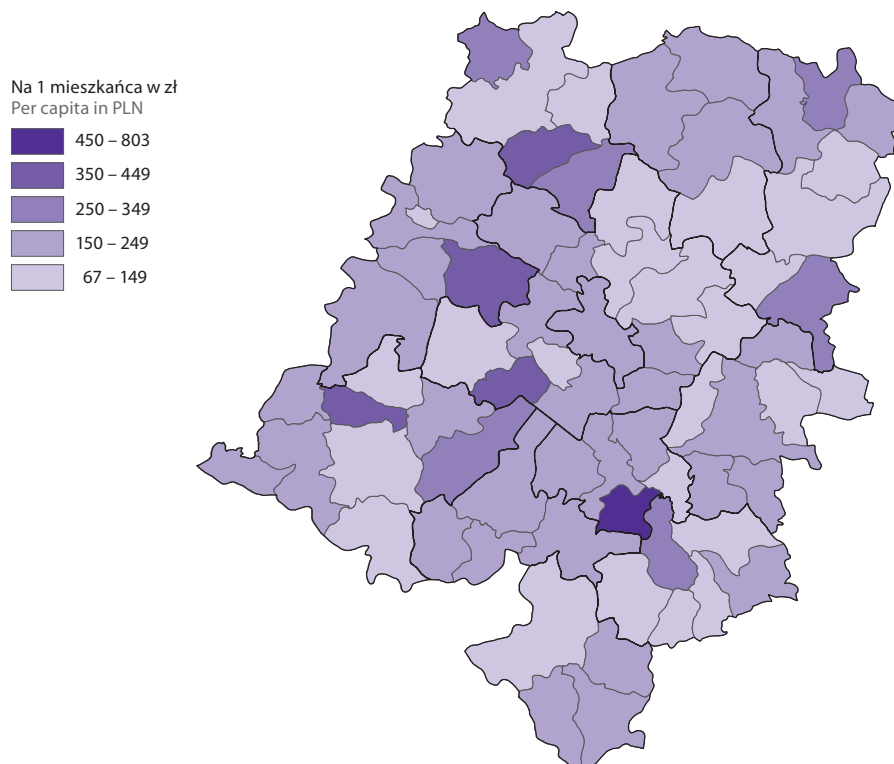
W województwie opolskim na koniec 2021 r. działało 13 kin stałych, tj. więcej o 1 niż przed rokiem i o 2 niż w 2015 r. Liczba kin stałych w województwie opolskim stanowiła 2,5% ogólnej liczby tego typu kin w kraju. Kina stałe posiadały 27 sal projekcyjnych i dysponowały 5,2 tys. miejsc na widowni. Liczba sal projekcyjnych zwiększyła się o 6 w porównaniu z 2020 r. oraz o 5 w stosunku do 2015 r. Liczba miejsc na widowni była większa o 21,6% niż przed rokiem i o 9,5% w odniesieniu do 2015 r. W 2021 r. w kinach stałych odbyło się 24,0 tys. seansów filmowych, które obejrzało 458,3 tys. widzów. Liczba seansów filmowych zwiększyła się o 66,5% w porównaniu z 2020 r., a zmniejszyła się o 9,3% w stosunku do 2015 r. Liczba widzów w kinach stałych była większa o 59,5% niż przed rokiem, a o 36,7% mniejsza niż w 2015 r. Przeciętnie na 1 seans w województwie opolskim przypadało 19 widzów (w kraju – 20) wobec 20 w 2020 r. oraz 27 w 2015 r. Wśród ogólnej liczby seansów 21,5% stanowiły seanse filmów produkcji polskiej (w 2020 r. – 35,1%, w 2015 r. – 16,7%). W 2021 r. filmy produkcji polskiej w kinach stałych zgromadziły 97,7 tys. widzów, co stanowiło 21,3% ogólnej liczby widzów w kinach stałych (w 2020 r. – 46,8%, w 2015 r. – 19,8%).

W 2021 r. na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego jednostki samorządu terytorialnego województwa opolskiego wydatkowały łącznie 221696,2 tys. zł, tj. 3,0% wszystkich poniesionych wydatków (w kraju – 3,1%). Udział wydatków na te cele w strukturze wydatków jednostek samorządu terytorialnego uplasował województwo opolskie, obok wielkopolskiego na 6 miejscu w kraju. Najwyższy udział (3,5%) odnotowano w województwie małopolskim, natomiast najniższy (2,7%) w śląskim. Wysokość środków wydatkowanych na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w województwie opolskim zwiększyła się zarówno w porównaniu z rokiem poprzednim, jak i 2015 r., tj. odpowiednio: o 9,0% i o 45,2% (w kraju odpowiednio: o 4,8% i o 39,9%).

Na cele związane z zagwarantowaniem dostępu do usług kultury w przeliczeniu na 1 mieszkańca jednostki samorządu terytorialnego województwa opolskiego w 2021 r. wydatkowały średnio 232,76 zł wobec 211,84 zł w 2020 r. (w kraju odpowiednio: 254,91 zł i 242,10 zł). W przekroju województw w 2021 r. najwięcej środków na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w przeliczeniu na 1 mieszkańca wydatkowano w województwie zachodniopomorskim (288,38 zł), a najmniej w śląskim (210,74 zł). Pod tym względem województwo opolskie uplasowało się na 11 miejscu w kraju.

Mapa 35. Wydatki budżetów gmin i miasta na prawach powiatu w dziale „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” w 2021 r.

Map 35. Expenditure of gminas and city with powiat status in “Culture and national heritage” division in 2021

Wydatki budżetów gmin województwa opolskiego (z miastem na prawach powiatu – Opole) na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w 2021 r. kształtowały się na poziomie 166131,6 tys. zł i były wyższe o 4,8% niż przed rokiem i o 35,2% w porównaniu z 2015 r. W m. Opolu wydatki na te cele wynosiły 23793,2 tys. zł. Najwięcej środków na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2021 r. wydatkowano w gminie Walce, a najmniej w gminie Turawa.

Bezpieczeństwo publiczne

Public safety

W 2022 r. w województwie opolskim liczba przestępstw stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych według wstępnych danych zmniejszyła się zarówno w stosunku do roku poprzedniego, jak i 2015 r. Jednocześnie odnotowano niższą wartość wskaźnika wykrywalności sprawców przestępstw w relacji do 2021 r., a wyższą w stosunku do 2015 r.

W województwie opolskim zarówno liczba wypadków drogowych, ich ofiar śmiertelnych i rannych zmniejszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim oraz w stosunku do 2015 r.

W województwie opolskim w 2022 r. liczba przestępstw stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych według wstępnych danych kształtowała się na poziomie 16,4 tys., tj. niższym o 5,2% niż przed rokiem i o 17,7% w porównaniu z 2015 r. (w kraju wyższym odpowiednio: o 5,1% i o 7,9%). W odniesieniu do 2021 r. wzrost liczby przestępstw odnotowano w dziewięciu województwach, największy wystąpił w województwie podlaskim (o 27,3%). W siedmiu województwach nastąpił spadek liczby przestępstw, od 15,7% w łódzkim do 2,0% w wielkopolskim. W porównaniu z 2015 r. w połowie województw odnotowano wzrost liczby przestępstw, a w połowie nastąpił spadek. Największy wzrost wystąpił w województwie podlaskim (o 30,7%), a następnie w śląskim (o 30,6%). Spadek kształtował się w granicach od 17,7% w województwie opolskim do 2,1% w podkarpackim.

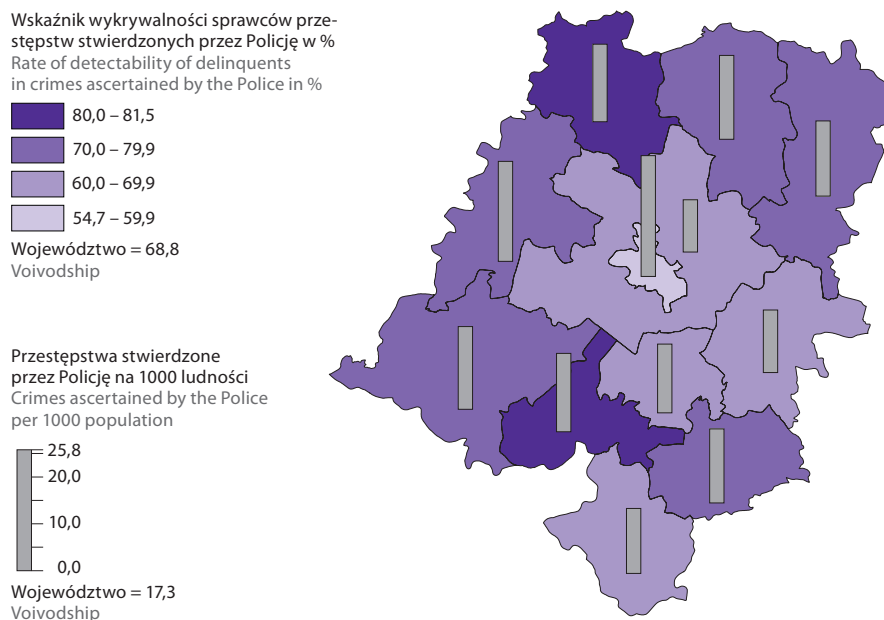
Przestępstwo stwierdzone jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego, zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym jest to przestępstwo skarbowe.

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

Analizując zjawisko przestępczości według powiatów zauważyć można znaczne jego zróżnicowanie. W 2022 r. najbardziej zagrożone przestępczością było m. Opole (19,9% ogółu przestępstw stwierdzonych przez Policję w województwie), natomiast najniższy poziom przestępczości występował w powiecie głubczyckim (3,7%). W 2022 r. w odniesieniu do roku poprzedniego spadek liczby przestępstw stwierdzonych wystąpił w ośmiu powiatach, od 15,5% w m. Opolu do 0,1% w powiecie oleskim. Wzrost liczby przestępstw stwierdzonych odnotowano w czterech powiatach: krapkowickim, namysłowskim, głubczyckim i kluczborskim (odpowiednio: o 8,0%, o 2,5%, o 1,7% i o 1,4%).

Mapa 36. Zagrożenie przestępczością w 2022 r.
Map 36. Crime risk in 2022

Ponad połowa przestępstw stwierdzonych w 2022 r. w województwie opolskim miała charakter kryminalny. Ich liczba wynosiła 9,7 tys., co stanowiło 58,9% ogólnej liczby przestępstw stwierdzonych (w kraju – 56,9%). Liczba ta zmniejszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 3,1%, a o 28,8% w stosunku do 2015 r. (w kraju odpowiednio: wzrost o 0,4% i spadek o 6,0%). Wśród przestępstw kryminalnych 90,4% stanowiły przestępstwa przeciwko mieniu. Liczba tego rodzaju przestępstw ukształtowała się na poziomie 8,7 tys. i zwiększyła się o 3,2% w odniesieniu do 2021 r., a zmniejszyła się o 18,4% w stosunku do 2015 r. Liczba przestępstw o charakterze gospodarczym wynosiła 4,3 tys., tj. 26,0% ogólnej liczby przestępstw stwierdzonych (w kraju – 30,6%). W porównaniu z 2021 r. liczba tych przestępstw zmniejszyła się o 11,4%, a w relacji do 2015 r. zwiększyła o 25,2% (w kraju wzrost odpowiednio: o 17,6% i o 57,6%). W 2022 r. na terenie województwa opolskiego stwierdzono 1,7 tys. przestępstw drogowych, tj. mniej o 2,8% niż przed rokiem i o 17,5% w porównaniu z 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 2,5% i o 9,7%).

Miarą, która pozwala ocenić poziom bezpieczeństwa publicznego jest wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych. W 2022 r. ukształtował się on na poziomie niższym niż w kraju (68,8% wobec 71,1%), plasując województwo opolskie na 9 miejscu. Najwyższą skutecznością w wykrywalności sprawców przestępstw charakteryzowało się województwo podlaskie (80,9%), natomiast najniższą województwo mazowieckie (62,7%). Wartość wskaźnika w województwie opolskim w 2022 r. była niższa niż przed rokiem (o 1,4 p. proc.), ale wyższa w porównaniu z 2015 r. (o 3,0 p. proc.).

W województwie opolskim obserwowane było znaczne zróżnicowanie wskaźnika wykrywalności sprawców przestępstw. Rozpiętość wartości wskaźnika pomiędzy powiatami w 2022 r. wynosiła 26,8 p. proc. Najwyższą wartość odnotowano w powiecie prudnickim (81,5%), natomiast najniższą w m. Opolu (54,7%). W porównaniu z 2021 r. spadek omawianego wskaźnika wystąpił w sześciu powiatach, największy w m. Opolu (o 7,8 p. proc.). W pozostałych sześciu powiatach odnotowano wzrost wskaźnika wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych, w granicach od 1,2 p. proc. w powiecie oleskim do 0,3 p. proc. w krapkowickim.

W porównaniu z poprzednim rokiem w województwie opolskim zmniejszyła się skuteczność wykrywania sprawców przestępstw o charakterze kryminalnym (o 0,1 p. proc., w kraju – o 0,9 p. proc.) oraz przestępstw gospodarczych (o 5,9 p. proc., w kraju – wzrost o 0,7 p. proc.). Wzrosła skuteczność w wykrywaniu sprawców przestępstw drogowych (o 0,1 p. proc., w kraju – spadek o 0,1 p. proc.). W odniesieniu do 2015 r. nastąpił wzrost wskaźnika wykrywalności sprawców przestępstw kryminalnych (o 10,1 p. proc., w kraju – o 11,5 p. proc.) i drogowych (o 1,1 p. proc., w kraju – spadek o 0,1 p. proc.). Obniżył się natomiast wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw o charakterze gospodarczym o 22,6 p. proc. (w kraju – o 9,2 p. proc.).

Wartość wskaźnika zagrożenia przestępczością, wyrażanego liczbą przestępstw stwierdzonych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców dla województwa opolskiego w 2022 r. kształtowała się na poziomie 17,3, podczas gdy w kraju – 22,8. Pod względem wartości tego wskaźnika województwo opolskie uplasowało się na 3 miejscu w kraju. W przekroju województw najniższą wartość wskaźnika odnotowano w województwie podkarpackim (12,9), a najwyższą w śląskim (35,1). W województwie opolskim najkorzystniejszą sytuację pod względem tego wskaźnika odnotowano w powiecie opolskim (11,3), natomiast najmniej korzystną występowała w m. Opolu (25,8).

W 2022 r. w województwie opolskim odnotowano 0,4 tys. wypadków drogowych, co stanowiło 2,1% ogólnej liczby wypadków w kraju. Ich liczba zmniejszyła się wobec 2021 r. o 18,4% oraz o 38,3% w relacji do 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 6,5% i o 35,3%). W stosunku do roku poprzedniego spadek liczby wypadków drogowych wystąpił prawie we wszystkich województwach, największy w podlaskim (o 23,1%), najmniejszy w małopolskim (o 0,6%). Wzrost odnotowano jedynie w województwie dolnośląskim (o 8,0%). W odniesieniu do 2015 r. spadek wystąpił we wszystkich województwach, z wyjątkiem wielkopolskiego, gdzie odnotowano wzrost liczby wypadków o 4,7%. Spadek liczby wypadków mieścił się w przedziale od 52,0% w województwie świętokrzyskim do 18,0% w dolnośląskim.

Dane o **wypadkach drogowych** pochodzą z Systemu Ewidencji Wypadków i Kolizji (SEWiK) prowadzonego przez Komendę Główną Policji i obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni. Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

Tablica 26. Wypadki drogowe^a oraz ich skutki
Table 26. Road accidents^a and their effects

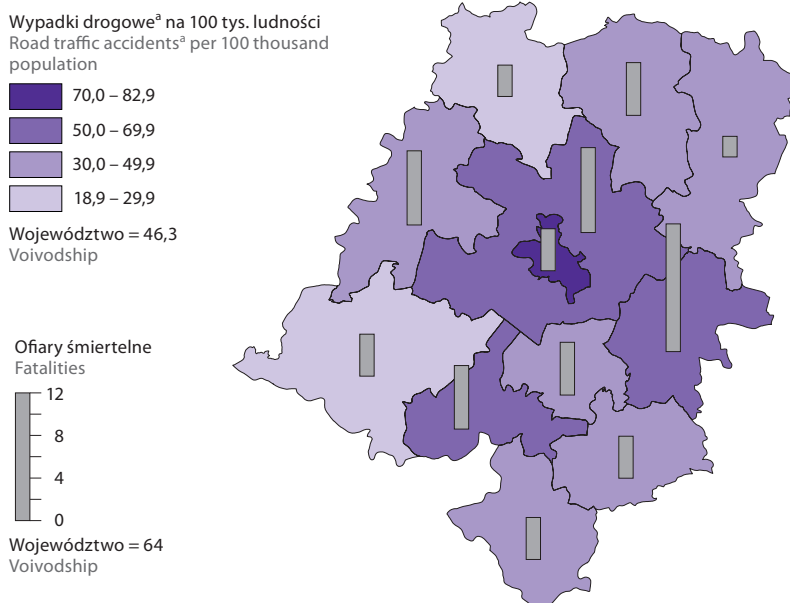
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Wypadki Accidents	710	488	537	438
Ofiary śmiertelne Fatalities	102	65	81	64
na 100 wypadków per 100 road accidents	14	13	15	15
Ranni Injured persons	808	538	593	513
na 100 wypadków per 100 road accidents	114	110	110	117

^a Zarejestrowane przez Policję.
^a Registered by the Police.

Wartość wskaźnika wyrażonego liczbą wypadków drogowych w przeliczeniu na 100 tys. ludności w województwie opolskim kształtowała się na korzystniejszym poziomie niż przeciętnie w kraju. W 2022 r. wynosiła ona 46 wobec 56 dla kraju i ulokowała województwo na 4 pozycji wraz z województwem

śląskim. Najmniej wypadków w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców zanotowano w województwie podlaskim (29), a najwięcej w województwie łódzkim (93). W województwie opolskim najbezpieczniejszą sytuację na drogach w 2022 r. zanotowano w powiecie namysłowskim, w którym wartość analizowanego wskaźnika kształtowała się na poziomie 19. Największe natężenie wypadków zaobserwowano natomiast w m. Opolu, co potwierdza najwyższa (tj. 83) wartość omawianego wskaźnika w województwie.

Mapa 37. Bezpieczeństwo na drogach w 2022 r.
Map 37. Road safety in 2022

a Zarejestrowane przez Policję.
a Registered by the Police.

W wyniku wypadków drogowych w 2022 r. w województwie opolskim 64 osoby poniosły śmierć, tj. mniej o 21,0% niż przed rokiem i o 37,3% w porównaniu z 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 15,5% i o 35,5%). Obrażenia ciała odniosło 0,5 tys. osób i ich liczba również zmniejszyła się o 13,5% w stosunku do roku poprzedniego oraz o 36,5% w odniesieniu do 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 6,3% i o 37,8%).

Miernikiem, dzięki któremu można ocenić poziom bezpieczeństwa drogowego jest m.in. liczba ofiar śmiertelnych czy rannych w przeliczeniu na 100 wypadków. W województwie opolskim w 2022 r. na każde 100 wypadków śmierć poniosło tak jak przed rokiem 15 osób, podczas gdy w 2015 r. 18 osób. W kraju w 2022 r. liczba ofiar śmiertelnych na 100 wypadków drogowych ukształtowała się na tym samym poziomie co w 2015 r., tj. 9, a w 2021 r. wynosiła 10. Najmniej ofiar śmiertelnych w przeliczeniu na 100 wypadków odnotowano w województwie małopolskim (5), a najwięcej w podlaskim (21). W województwie opolskim najmniejszą liczbą ofiar śmiertelnych na 100 wypadków wyróżniło się m. Opole (4), natomiast największą powiat namysłowski (38).

W 2022 r. liczba rannych na 100 wypadków drogowych w województwie opolskim była wyższa niż przed rokiem oraz w 2015 r. i wynosiła 117 (w 2021 r. – 110, w 2015 r. – 114). W kraju na każde 100 wypadków zostało rannych tak jak przed rokiem 116 osób i ich liczba zmniejszyła się o 5 w stosunku do 2015 r. Najmniej rannych w przeliczeniu na 100 wypadków odnotowano w województwie lubelskim (104), a najwięcej w pomorskim (122). W układzie powiatów województwa opolskiego w 2022 r. najmniejszą liczbę rannych w przeliczeniu na 100 wypadków odnotowano w powiecie nyskim (97), natomiast największą w opolskim (141).

Spółeczeństwo informacyjne

Information society

W 2022 r. w województwie opolskim odnotowano wyższy niż przed rokiem oraz w porównaniu z 2015 r. odsetek gospodarstw domowych z osobami w grupie wieku 16–74 lata, które miały dostęp do Internetu. Analogiczna tendencja wystąpiła wśród osób korzystających z Internetu, w tym korzystających z niego regularnie.

Dostęp do Internetu w województwie opolskim w 2022 r. posiadało 92,7% (w kraju – 93,3%) gospodarstw domowych z osobami w grupie wieku 16–74 lata. Udział tych gospodarstw wzrósł o 2,9 p. proc. w porównaniu z rokiem poprzednim, a o 14,0 p. proc. w stosunku do 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 0,9 p. proc. i o 17,5 p. proc.). Najwyższy odsetek gospodarstw domowych posiadających dostęp do Internetu odnotowano w województwie mazowieckim (95,9%), a najniższy w podlaskim (87,2%).

Wśród mieszkańców województwa opolskiego w grupie wieku 16–74 lata odsetek osób korzystających z Internetu w 2022 r. wynosił 83,6%, tj. więcej o 2,1 p. proc. niż przed rokiem i o 9,5 p. proc. niż w 2015 r. Co najmniej raz w tygodniu korzystało z sieci 77,1% mieszkańców, czyli o 1,4 p. proc. więcej w stosunku do roku poprzedniego, a o 11,4 p. proc. w porównaniu z 2015 r. W kraju regularnie korzystało z Internetu 85,7% osób wobec 83,6% w 2021 r. oraz 64,8% w 2015 r.

Tablica 27. Gospodarstwa domowe posiadające dostęp do Internetu w domu oraz osoby korzystające z Internetu

Table 27. Households with access to the Internet at home and Internet users

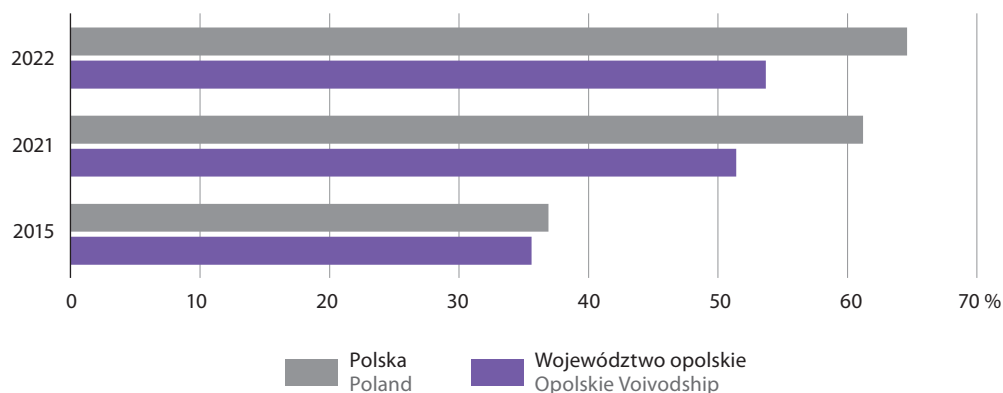
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Odsetek gospodarstw domowych ^a posiadających dostęp do Internetu w domu Percentage of households ^a with access to the Internet at home	78,7	90,2	89,8	92,7
Odsetek osób ^b korzystających z Internetu Percentage of individuals using ^b the Internet	74,1	84,3	81,5	83,6
Odsetek osób ^b regularnie (co najmniej raz w tygodniu) korzystających z Internetu Percentage of individuals using ^b the Internet regularly (at least once a week)	65,7	79,3	75,7	77,1

a Dane dotyczą gospodarstw domowych z osobami w wieku 16–74 lata. b Osoby w wieku 16–74 lata.
a Data concern households with persons aged 16–74. b Persons aged 16–74.

Uwzględniając cele korzystania z Internetu, w województwie opolskim w ciągu ostatnich 3 miesięcy 2022 r. najbardziej popularne było wyszukiwanie informacji o towarach lub usługach, korzystanie z komunikatorów oraz czytanie on-line wiadomości, gazet lub czasopism. Czynności te wykonywało odpowiednio: 64,5%, 62,7% i 62,3% osób w grupie wieku 16–74 lata. Innymi często wskazywanymi czynnościami były: korzystanie z poczty elektronicznej (56,4%), wykonywanie rozmów przez Internet (54,2%), bankowość internetowa (47,5%) czy korzystanie z serwisów społecznościowych (46,2%).

Wykres 35. Osoby^a zamawiające przez Internet towary lub usługi do użytku prywatnego w ciągu ostatnich 12 miesięcy

Chart 35. Individuals^a ordering goods or services via the Internet for private use during the last 12 months

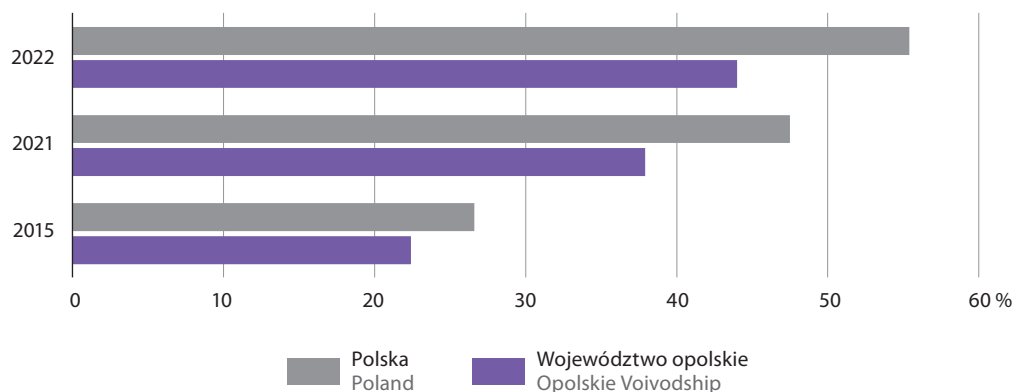

a Osoby w wieku 16–74 lata.
a Persons aged 16–74.

W 2022 r. ponad połowa (53,7%) osób w grupie wieku 16–74 lata z województwa opolskiego dokonywała zakupów przez Internet (w ciągu ostatnich 12 miesięcy). Odsetek osób zamawiających towary lub usługi w sieci wzrósł o 2,3 p. proc. w stosunku do roku poprzedniego, a o 18,1 p. proc. w porównaniu z 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 3,4 p. proc. i o 27,7 p. proc.).

Wykres 36. Osoby^a korzystające z usług administracji publicznej za pomocą Internetu w ciągu ostatnich 12 miesięcy

Chart 36. Individuals^a using e-government services during the last 12 months

a Osoby w wieku 16–74 lata.
a Persons aged 16–74.

W 2022 r. osoby korzystające w ciągu 12 ostatnich miesięcy z usług administracji publicznej przez Internet stanowiły w województwie opolskim 44,0% (w kraju – 55,4%) populacji osób w grupie wieku 16–74 lata. W porównaniu z 2021 r. ich udział wzrósł o 6,1 p. proc., a o 21,6 p. proc. w stosunku do 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 7,9 p. proc. i o 28,8 p. proc.). W zakresie korzystania z usług e-administracji najczęściej wykonywanymi czynnościami było pobieranie lub drukowanie formularzy urzędowych.

Aktywność społeczna

Social activity

W 2022 r. zanotowano wzrost liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych wpisanych do rejestru REGON w relacji do 2021 r. i 2015 r.

Liczba aktywnie działających w województwie opolskim organizacji non-profit w 2020 r. zwiększyła się w odniesieniu do 2018 r.

W województwie opolskim w 2022 r. do rejestru REGON wpisanych było 4,0 tys. fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych (w tym 0,5 tys. fundacji), co oznaczało 16 lokatę w kraju. W relacji do 2021 r. liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych wzrosła o 3,3% (w kraju – o 3,9%), a w porównaniu z 2015 r. – odpowiednio: o 20,4% i o 19,3%. Biorąc pod uwagę typ organizacji większy udział w strukturze w 2022 r. stanowiły (podobnie jak w kraju) stowarzyszenia i organizacje społeczne (88,2%; w kraju – 78,5%).

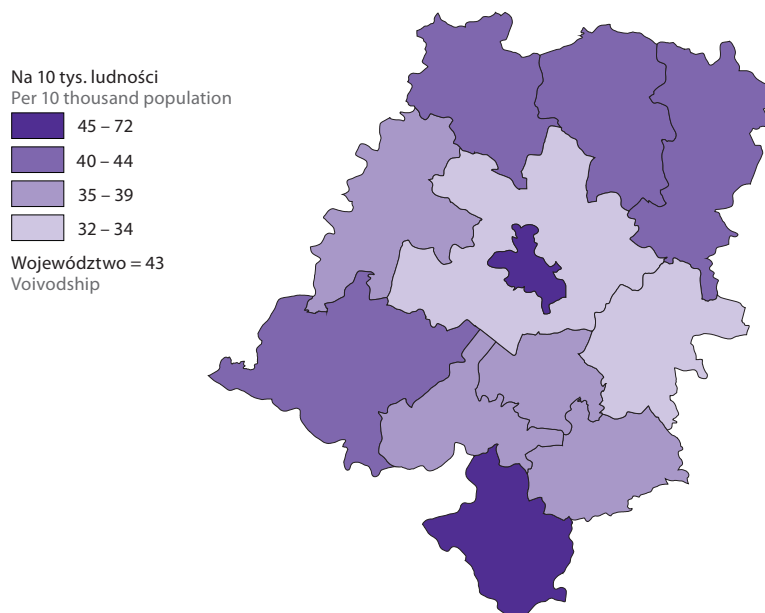
Tablica 28. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne wpisane do rejestru REGON Stan w dniu 31 grudnia

Table 28. Foundations, associations and social organisations entered in the REGON register As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Ogółem Total	3336	3802	3890	4017
na 10 tys. ludności per 10 thousand population	33	39	40	43

Mapa 38. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne wpisane do rejestru REGON w 2022 r. Stan w dniu 31 grudnia

Map 38. Foundations, associations and social organisations entered in the REGON register in 2022 As of 31 December

W końcu 2022 r. na 10 tys. ludności w województwie opolskim, podobnie jak w kraju, przypadają średnio 43 fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne (wobec 41 w 2021 r. oraz 33 w relacji do 2015 r.). Wśród województw wartość omawianego wskaźnika w 2022 r. wahała się od 33 w śląskim do 51 w mazowieckim. Województwo opolskie wraz z wielkopolskim uplasowało się na 5 pozycji. W układzie powiatów województwa opolskiego największą liczbą fundacji, stowarzyszeń oraz organizacji społecznych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców wyróżniało się m. Opole z wynikiem 72, natomiast najmniej korzystnie pod tym względem prezentowała się sytuacja w powiecie strzeleckim (32).

Dane o **organizacjach non-profit** opracowano na podstawie dwóch badań statystyki publicznej:

- SOF-1 – Sprawozdania z działalności fundacji, stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych,
- SOF-4s – Sprawozdania z działalności samorządu gospodarczego i zawodowego.

W 2020 r. na terenie województwa opolskiego odnotowano 2,5 tys. aktywnie działających organizacji non-profit (tj. mających osobowość prawną stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych, fundacji, społecznych podmiotów wyznaniowych oraz organizacji samorządu gospodarczego i zawodowego), z których 51,6% stanowiły jednostki zlokalizowane na wsi (w kraju przeważały organizacje działające w miastach – 57,1%). W odniesieniu do 2018 r. liczba organizacji zwiększyła się o 0,2 tys. (w kraju – o 7,0 tys.), a w porównaniu z 2016 r. odpowiednio: o 0,2 tys. i o 3,3 tys. Organizacje non-profit stanowiły 2,6% wszystkich takich organizacji w kraju i pod tym względem województwo opolskie, razem z lubuskim, zajmowało ostatnią lokatę. Na 10 tys. ludności w województwie opolskim przypadało 26 organizacji non-profit (w kraju – 25).

Najbardziej liczną grupę (tak jak w kraju) tworzyły stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne, których było 2,1 tys., co stanowiło 84,0% ogółu aktywnych organizacji non-profit w województwie (w kraju – 70,1%). Jednostek posiadających status organizacji pożytku publicznego odnotowano 0,3 tys. (12,0%), natomiast podmiotów ekonomii społecznej – 2,5 tys. (100,0%).

Organizacje non-profit w 2020 r. zrzeszały w województwie łącznie 0,2 mln członków osób fizycznych i osób prawnych, z czego ponad połowę członków osób fizycznych (tj. 58,8%) stanowili mężczyźni (w kraju – 55,2%). Najczęściej obszarem ich statutowej działalności były takie dziedziny jak: ratownictwo (3,6% udziału w kraju), łowiectwo (3,0%) oraz sport, turystyka, rekreacja, hobby (2,9%).

Rozdział 6

Chapter 6

Gospodarka

Economy

6.1. Produkt krajowy brutto

6.1. Gross domestic product

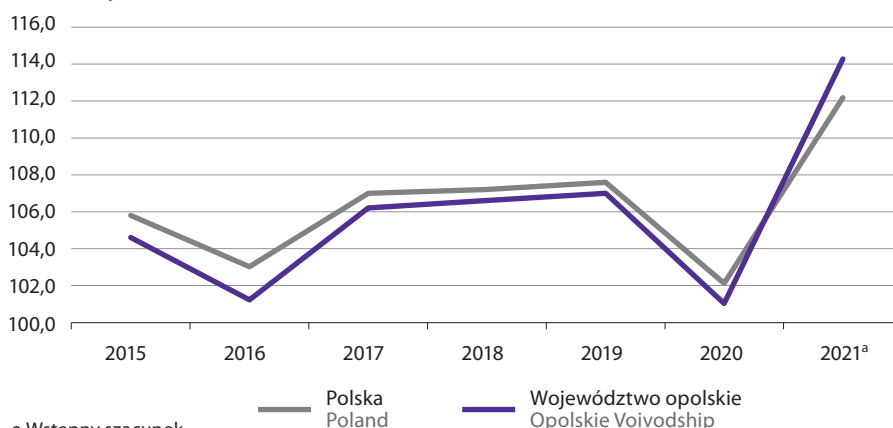
Według wstępnych szacunków w 2021 r. w województwie opolskim obserwowano szybszy niż w roku poprzednim wzrost produktu krajowego brutto (PKB). Mimo wyraźnego wzrostu, PKB w przeliczeniu na 1 mieszkańca nadal kształtował się poniżej średniej krajowej. W latach 2015–2020 w strukturze wartości dodanej brutto (WDB) według rodzajów działalności nie odnotowano znaczących zmian – najwyższy odsetek stanowił przemysł. Biorąc pod uwagę przekrój terytorialny, korzystniejsze wskaźniki notowano w podregionie opolskim. W analizowanym okresie obniżeniu uległ wskaźnik dyspersji PKB na 1 mieszkańca między podregionami.

Produkt krajowy brutto (PKB) przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

Na podstawie wstępnych szacunków w 2021 r. wartość wytworzonego produktu krajowego brutto w województwie opolskim ukształtowała się na poziomie 53593 mln zł, tj. o 14,3% wyższym w cenach bieżących niż w roku poprzednim (w kraju – o 12,2%). Udział województwa w generowaniu PKB ogółem był najmniejszy w skali kraju i podobnie jak w 2020 r. wynosił 2,0% (w 2015 r. – 2,1%). Największy udział w tworzeniu PKB miało województwo mazowieckie (w 2021 r. – 22,7%). W relacji do 2015 r. produkt krajowy brutto w województwie opolskim wzrósł o 41,7% (w kraju – o 45,9%).

Wykres 37. Dynamika produktu krajowego brutto (ceny bieżące) Rok poprzedni=100

Chart 37. Indices of gross domestic product (current prices)
Previous year=100

a Wstępny szacunek.
a Preliminary estimate.

PKB w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2021 r. osiągnął poziom 56267 zł, tj. o 15,2% wyższy w cenach bieżących w odniesieniu do roku poprzedniego. Wartość PKB przypadająca na 1 mieszkańca stanowiła 81,5% średniej krajowej (wobec 79,8% w roku poprzednim oraz 81,0% w 2015 r.) i lokowała województwo na 10 miejscu w kraju. Poziom PKB na 1 mieszkańca powyżej przeciętnej wartości wskaźnika w kraju odnotowano w województwach: mazowieckim (o 56,5%), dolnośląskim (o 10,3%), wielkopolskim (o 7,0%) i śląskim (o 3,4%). Najniższy poziom wskaźnika (poniżej 70% średniej krajowej) wystąpił w województwach: lubelskim i podkarpackim. PKB na 1 mieszkańca w województwie opolskim był o 18,5% wyższy od notowanego w województwie lubelskim (min wskaźnik) i jednocześnie o 48,0% niższy od notowanego w województwie mazowieckim (max wskaźnik).

Porównanie produktu krajowego brutto na 1 mieszkańca w województwie opolskim ze średnim poziomem wskaźnika w Unii Europejskiej (UE27) wymaga zastosowania wspólnej umownej jednostki walutowej – standardu siły nabywczej (PPS). PPS wykorzystywana jest w UE do przeliczeń zagregowanych danych ekonomicznych dla potrzeb porównań przestrzennych, w taki sposób, aby wyeliminować różnice w poziomach cen między państwami członkowskimi. W latach 2015–2021 wartość PKB na 1 mieszkańca w województwie wzrosła z 56% do 62% średniej UE¹.

Analiza PKB na podstawie danych zrewidowanych na poziomie podregionów wykazała, że w 2020 r. jednostki prowadzące działalność w podregionie opolskim wytworzyły ponad 2-krotnie większą wartość PKB niż w podregionie nyskim (odpowiednio: 33291 mln zł i 13582 mln zł). Udział podregionu opolskiego w generowaniu PKB w skali województwa wynosił 71,0%, a podregionu nyskiego – 29,0% (w 2015 r. odpowiednio: 71,5% i 28,5%). W 2020 r. utrzymywał się także wyraźnie większy udział podregionu opolskiego w tworzeniu krajowej wartości PKB (1,4% wobec 0,6% podregionu nyskiego).

Różnice między podregionami obserwowano także w zakresie wartości PKB na 1 mieszkańca – w podregionie opolskim kształtowała się ona powyżej przeciętnej wartości w województwie, a w podregionie nyskim – poniżej tej przeciętnej. W podregionie opolskim wartość PKB w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2020 r. osiągnęła poziom 55623 zł (113,9% przeciętnej wartości w województwie), a w nyskim – 37588 zł (77,0%). W latach 2015–2020 relacja do przeciętnej wartości w województwie w podregionie nyskim wzrosła o 1,4 p. proc., przy spadku o 0,9 p. proc. w opolskim.

Na stosunkowo niski poziom wskaźnika w badanych podregionach wskazuje relacja do przeciętnej wartości w kraju. Wartość PKB na 1 mieszkańca w podregionie opolskim w 2020 r. stanowiła 90,8% średniej krajowej wobec 61,4% w podregionie nyskim. Względem 2015 r. jej relacja do przeciętnej wartości w kraju obniżyła się w podregionie w opolskim (o 2,2 p. proc.), a wzrosła w podregionie nyskim (o 0,2 p. proc.).

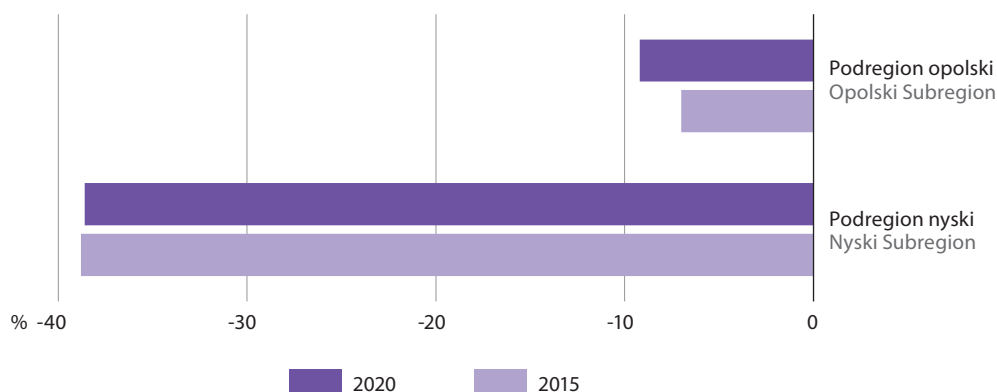
W badanym okresie obserwowano zmniejszenie zróżnicowania PKB na 1 mieszkańca między podregionami. Świadczy o tym wskaźnik dyspersji, który w 2020 r. wynosił 17,3% i w odniesieniu do 2015 r. obniżył się o 1,2 p. proc. Największe zróżnicowanie PKB na 1 mieszkańca na poziomie podregionów obserwowano w województwie mazowieckim (53,3%), a najmniejsze – w województwie lubuskim (0,1%).

Wskaźnik dyspersji (miara zróżnicowania) regionalnego PKB na 1 mieszkańca na poziomie podregionów (NUTS 3) został obliczony jako suma wartości bezwzględnych różnic między wartościami dla podregionów danego województwa a wartością PKB na 1 mieszkańca dla tego województwa, ważonych udziałem liczby ludności poszczególnych podregionów w województwie, wyrażona w procentach PKB na 1 mieszkańca dla danego województwa.

¹ Dane będą przedmiotem dalszej rewizji, zgodnie z rekomendacjami Zharmonizowanej Europejskiej Polityki Rewizji (HERP).

**Wykres 38. Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca według podregionów (ceny bieżące)
Odchylenia względne od przeciętnej wartości w kraju**

Chart 38. Gross domestic product per capita by subregions (current prices)
Relative deviations from the national average value

Wartość dodana brutto (WDB) mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

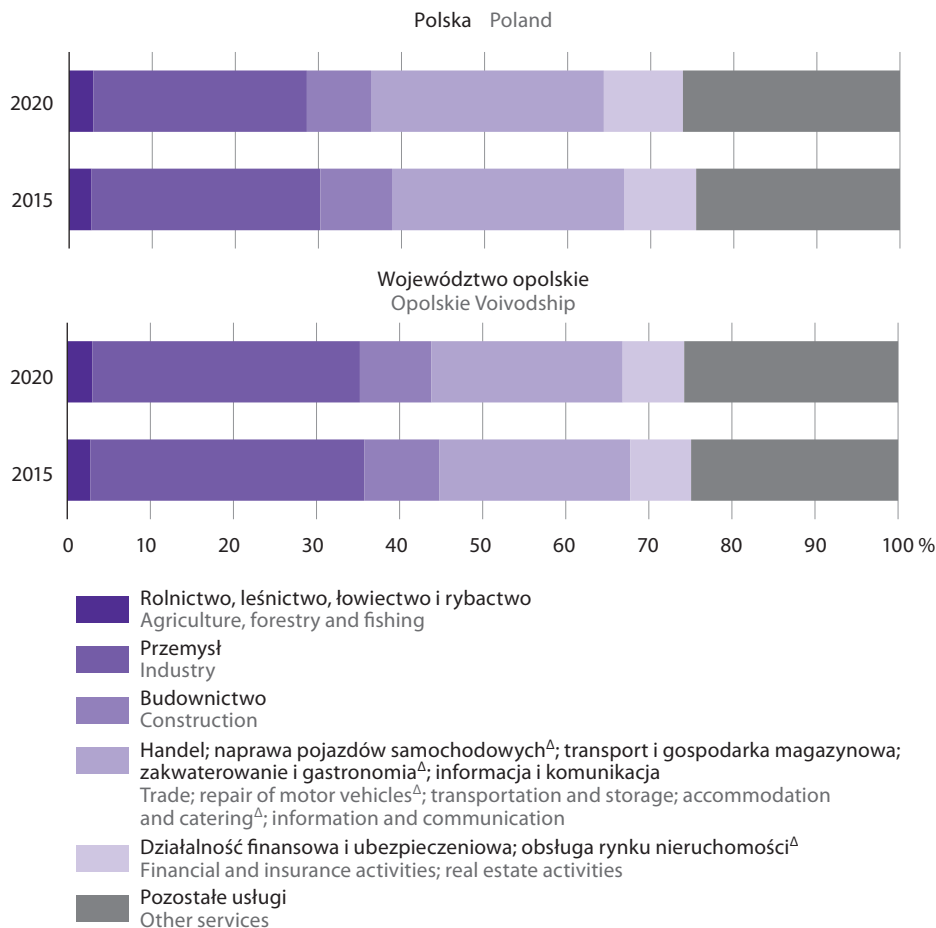
W 2020 r. wartość dodana brutto (WDB) ukształtowała się na poziomie 41286 mln zł wobec 40778 mln zł w 2019 r. i 33556 mln zł w 2015 r. Udział województwa w tworzeniu WDB ogółem, podobnie jak w przypadku PKB, był najmniejszy w skali kraju i wynosił 2,0% (w 2015 r. – 2,1%).

Z analizy struktury WDB według rodzajów działalności w 2020 r. wynika, że największą jej część, powyżej przeciętnej w kraju, wypracowały podmioty prowadzące działalność w zakresie przemysłu (32,2% wobec 25,7%), będącego wyróżnikiem gospodarki województwa. Wyższy niż przeciętnie w kraju był także udział budownictwa (8,6% wobec 7,7%) oraz nieznacznie rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (3,0% wobec 2,9%).

W porównaniu z 2019 r. w strukturze WDB zwiększył się udział przemysłu (o 0,7 p. proc.) oraz rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (o 0,4 p. proc.). W analizowanym okresie obniżył się udział: pozostałych usług (o 0,5 p. proc.), handlu; naprawy pojazdów samochodowych, transportu i gospodarki magazynowej, zakwaterowania i gastronomii, informacji i komunikacji (o 0,4 p. proc.), budownictwa (o 0,2 p. proc.) oraz działalności finansowej i ubezpieczeniowej, obsługi rynku nieruchomości (o 0,1 p. proc.).

W odniesieniu do 2015 r. w strukturze WDB wyższy był udział pozostałych usług (o 0,8 p. proc.), rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (o 0,2 p. proc.) oraz usług obejmujących działalność finansową i ubezpieczeniową, obsługę rynku nieruchomości (o 0,1 p. proc.). Na niższym poziomie kształtował się natomiast udział przemysłu (o 0,8 p. proc.) i budownictwa (o 0,4 p. proc.). Odsetek grupy sekcji: handel; naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja utrzymał się na tym samym poziomie i wynosił 23,0%.

Wykres 39. Wartość dodana brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące)
Chart 39. Gross value added by kind of activity (current prices)

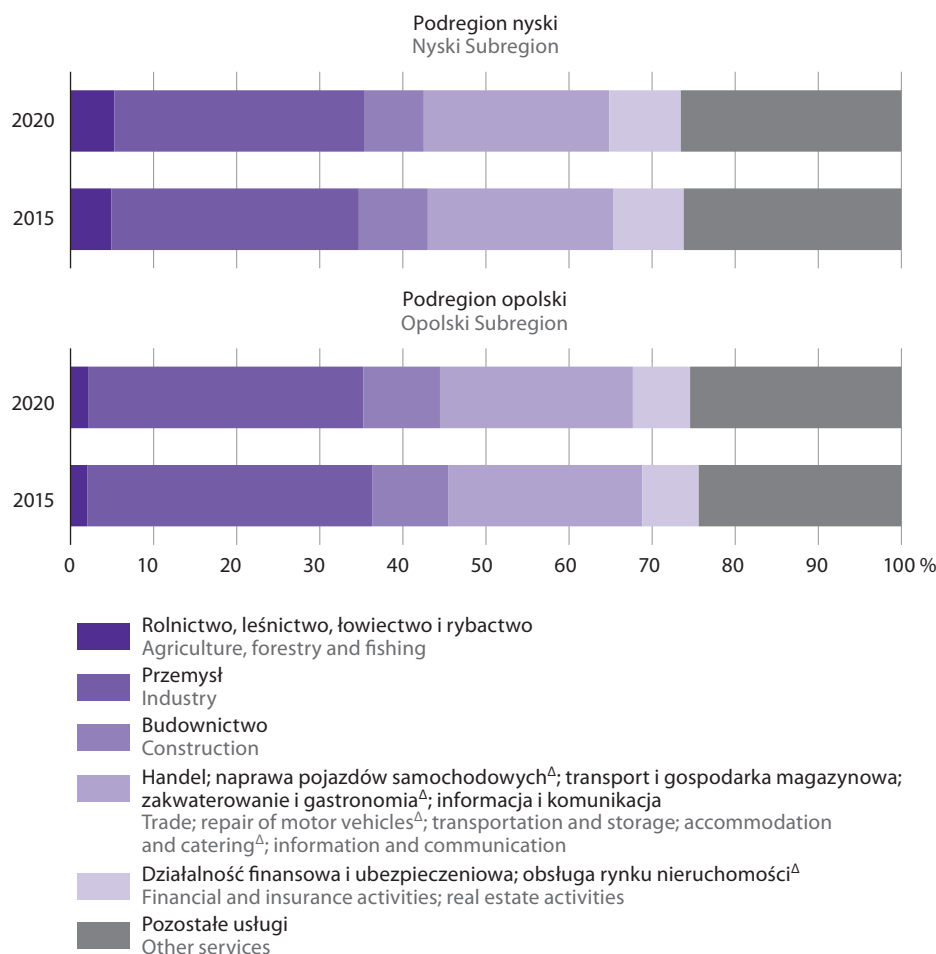

Wydajność pracy mierzona WDB na 1 pracującego w 2020 r. ukształtowała się na poziomie 133335 zł, tj. o 6,6% wyższym względem 2019 r. (w kraju – o 7,8%). Wartość wskaźnika stanowiła 93,9% średniej krajowej (wobec 94,9% w 2019 r. i 95,5% w 2015 r.) i plasowała województwo na 8 miejscu w kraju. Wydajność pracy przekraczającą przeciętną wartość w kraju odnotowano w województwach: mazowieckim (o 27,8%), dolnośląskim (o 9,4%) i śląskim (o 2,1%). Najniższą wartość WDB w przeliczeniu na 1 pracującego odnotowano w województwie lubelskim (77,0% średniej krajowej).

W 2020 r. wartość dodana brutto w podregionie nyskim wynosiła 11963 mln zł, a w podregionie opolskim – 29323 mln zł. Analiza struktury WDB według rodzajów działalności wykazała, że podregion nyski miał bardziej rolniczy charakter. Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo w tym podregionie stanowiło 5,3% WDB, podczas gdy w podregionie opolskim – 2,1%. W strukturze WDB podregionu nyskiego wyższy odsetek odnotowano także w przypadku działalności finansowej i ubezpieczeniowej, obsługi rynku nieruchomości (8,6% wobec 6,9%) oraz pozostałych usług (26,5% wobec 25,4%). Z kolei podregion opolski wyróżniał się wyższym udziałem przemysłu (33,1% wobec 30,0%), budownictwa (9,2% wobec 7,2%) oraz handlu; naprawy pojazdów samochodowych, transportu i gospodarki magazynowej, zakwaterowania i gastronomii, informacji i komunikacji (23,2% wobec 22,3%).

W porównaniu ze strukturą WDB w 2015 r. w podregionie nyskim wzrósł udział rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (o 0,4 p. proc.), pozostałych usług (o 0,3 p. proc.), przemysłu (o 0,2 p. proc.) oraz działalności finansowej i ubezpieczeniowej, obsługi rynku nieruchomości (o 0,1 p. proc.). Mniejszy udział w strukturze stanowiło natomiast budownictwo (o 1,1 p. proc.). W podregionie opolskim zwiększeniu uległ udział pozostałych usług (o 1,0 p. proc.), a także działalności finansowej i ubezpieczeniowej, obsługi rynku nieruchomości oraz rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (po 0,1 p. proc.). Mniejszy udział dotyczył przemysłu (o 1,2 p. proc.) oraz grupy sekcji: handel; naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja (o 0,1 p. proc.).

Wykres 40. Wartość dodana brutto według rodzajów działalności i podregionów (ceny bieżące)
Chart 40. Gross value added by kind of activity and subregions (current prices)

W 2020 r. WDB w przeliczeniu na 1 pracującego w podregionie nyskim osiągnęła poziom 124331 zł, a w podregionie opolskim – 137394 zł, tj. wyższy w relacji do 2019 r. odpowiednio: o 9,2% i o 5,6%. Wydajność pracy w podregionie nyskim była o 6,8% niższa od przeciętnej wartości w województwie, a w podregionie opolskim – o 3,0% wyższa. W badanym okresie w obu podregionach wydajność pracy kształtowała się poniżej przeciętnej wartości w kraju. W 2020 r. w podregionie nyskim wydajność pracy stanowiła 87,6% średniej krajowej, a w podregionie opolskim – 96,8% (w 2015 r. odpowiednio: 86,0% i 99,9%).

6.2. Przedsiębiorczość

6.2. Entrepreneurship

Podmioty gospodarki narodowej

Entities of the national economy

W województwie opolskim na koniec 2022 r. do rejestru REGON wpisanych było o 2,1% więcej podmiotów gospodarki narodowej niż rok wcześniej i o 10,0% w relacji do 2015 r. Ponad połowa jednostek prowadziła działalność w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych, budownictwo, przetwórstwo przemysłowe oraz obsługa rynku nieruchomości. W zbiorowości podmiotów przeważały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, które stanowiły 71,8% podmiotów ogółem.

Podmiot gospodarki narodowej to osoba prawna, jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej oraz osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą.

W systemie REGON pojęcie podmiotu gospodarki narodowej jest tożsame z pojęciem jednostki prawnej. Posiadanie osobowości prawnej nie jest kryterium określenia podmiotu jako jednostki prawnej. Dane nie obejmują osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

Na koniec 2022 r. w województwie opolskim w rejestrze REGON wpisanych było 110,5 tys. podmiotów gospodarki narodowej, co stanowiło 2,2% podmiotów zarejestrowanych w kraju. W porównaniu z 2021 r. ich liczba zwiększyła się o 2,1% i o 10,0% w odniesieniu do 2015 r.

Tablica 29. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON^a
Stan w dniu 31 grudnia

Table 29. Entities of the national economy in the REGON register^a
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	2022 Polska=100 Poland=100
Ogółem Total	100432	105694	108222	110508	2,2
sektor publiczny public sector	4192	3927	3919	3930	3,5
sektor prywatny private sector	95819	100715	103046	105169	2,2
W tym: Of which:					
spółki companies	13673	14083	14527	14953	1,6
fundacje foundations	248	417	444	474	1,4
stowarzyszenia i organizacje społeczne associations and social organisations	3088	3385	3446	3543	2,8
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity	71483	75931	77738	79345	2,2

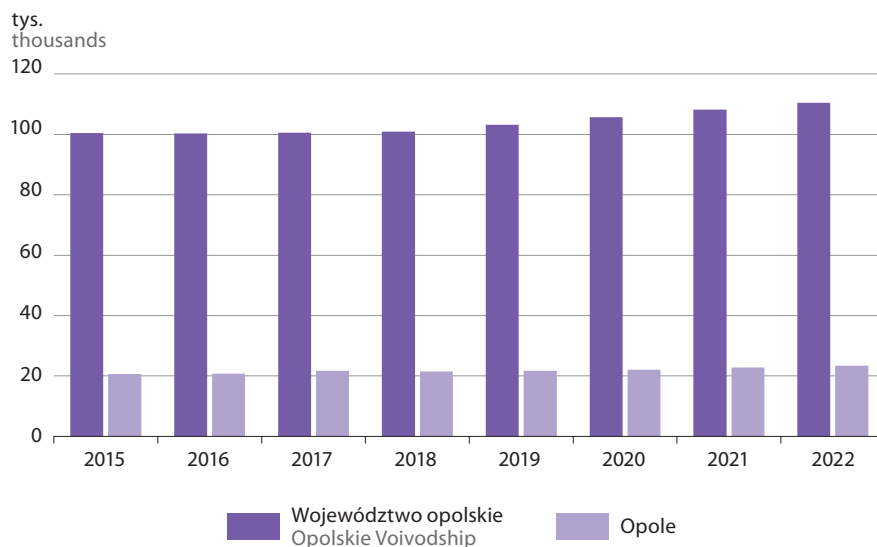
^a W podziale według sektorów własności bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

^a The division by ownership sectors does not include entities for which the information about ownership form does not exist in the REGON register.

W województwie opolskim na koniec 2022 r. w ujęciu terytorialnym najwięcej podmiotów zarejestrowanych było w m. Opolu (21,1% ogólnej liczby jednostek), gminie Nysa (6,7%) oraz w Kędzierzynie-Koźlu (6,3%). Najmniej podmiotów odnotowano w gminach: Polska Cerekiew, Zębowice oraz Kamiennik (po 0,2%).

**Wykres 41. Podmioty gospodarki narodowej
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 41. Entities of the national economy
As of 31 December

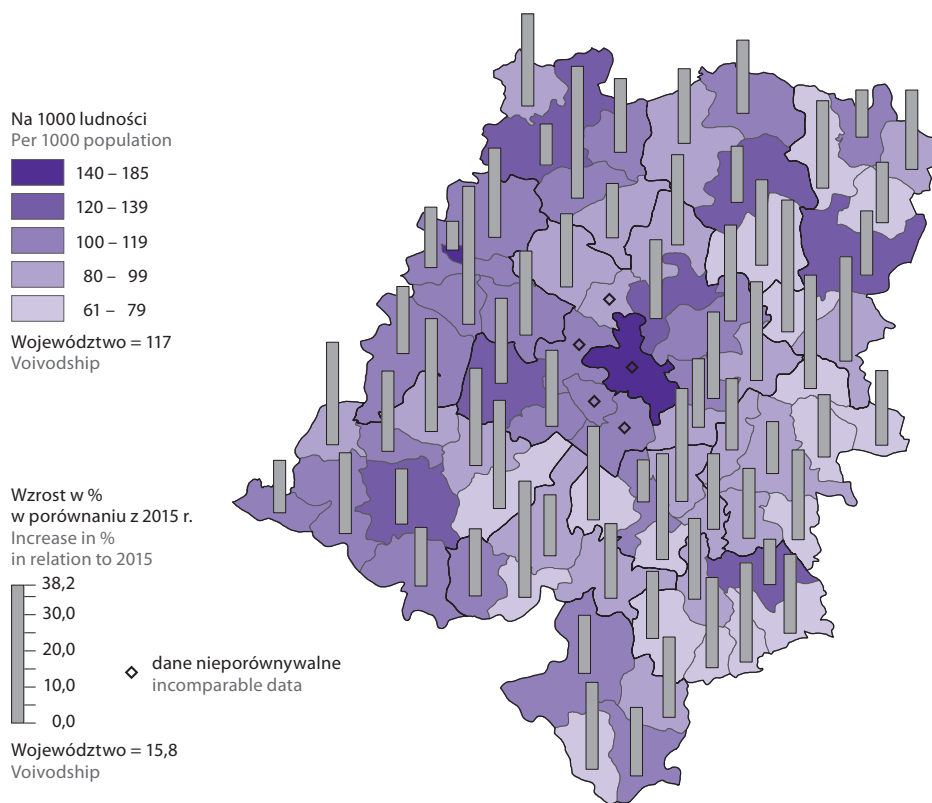

W większości gmin województwa opolskiego w 2022 r. wystąpił wzrost liczby podmiotów w porównaniu z rokiem poprzednim. Największy wzrost odnotowano w gminach: Korfantów, Ujazd i Skarbimierz (odpowiednio: o 5,8%, o 4,5% i o 4,2%). Spadek natomiast zaobserwowano w pięciu gminach, m.in. w gminie Radłów (o 2,2%), Izbicko (o 1,5%) oraz Kietrz (o 0,8%).

Liczba podmiotów gospodarczych przypadających na 1000 ludności (wskaźnik przedsiębiorczości) w 2022 r. w województwie opolskim osiągnęła poziom 117 (w kraju – 132). Pod tym względem województwo opolskie uplasowało się na 9 miejscu w kraju (razem z województwem łódzkim). Najwyższą wartość tego wskaźnika odnotowano dla województwa mazowieckiego (176), a najniższą dla podkarpackiego (98). W przekroju gmin w województwie opolskim na koniec 2022 r. najkorzystniejsze wartości wskaźnika przedsiębiorczości zaobserwowano w m. Opolu (185), Brzegu (151), a następnie w gminach: Niemodlin i Nysa (po 136). Najmniej podmiotów w przeliczeniu na 1000 ludności odnotowano w gminie Jemielnica (61), Polska Cerekiew (65) oraz Branice (67).

**Mapa 39. Podmioty gospodarki narodowej w 2022 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 39. Entities of the national economy in 2022
As of 31 December

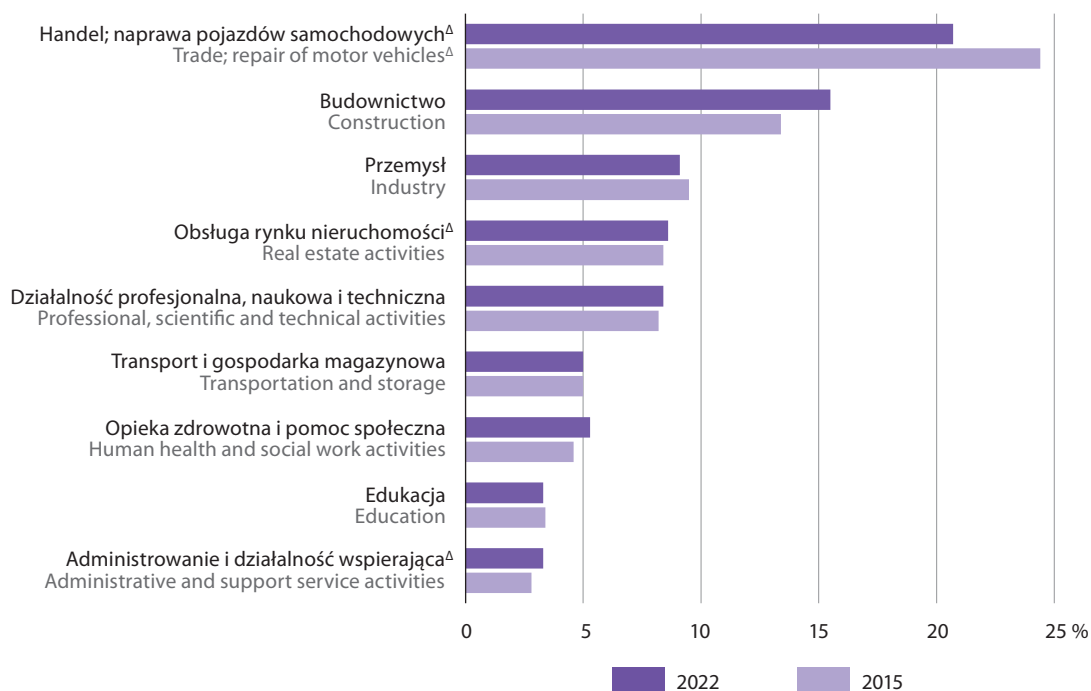

W województwie opolskim w 2022 r. do rejestru REGON wpisano 6,8 tys. nowych podmiotów gospodarki narodowej, a ich liczba zwiększyła się o 2,0% w porównaniu z 2021 r. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą stanowiły 84,0% nowych jednostek, a spółki handlowe – 9,3%. Podmioty nowo wpisane do rejestru jako podstawowy rodzaj działalności najczęściej wskazywały budownictwo (22,4% ogólnej liczby nowo zarejestrowanych jednostek), handel; naprawę pojazdów samochodowych (16,6%) oraz działalność profesjonalną, naukową i techniczną (8,6%). Z rejestru REGON w 2022 r. wykreślono 4,3 tys. jednostek, tj. więcej o 10,1% w relacji do poprzedniego roku. Zdecydowaną większość, tj. 90,7% wszystkich wyrejestrowanych jednostek stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, a następnie spółki handlowe – 4,6%. Wykreślenia odnotowano m.in. w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (24,8% ogólnej liczby wykreślonych podmiotów), budownictwie (19,7%) oraz przetwórstwie przemysłowym (10,0%).

W 2022 r. w województwie opolskim, podobnie jak w latach poprzednich, ponad połowa (53,4%) podmiotów gospodarki narodowej skupiona była w czterech sekcjach, tj.: handel; naprawa pojazdów samochodowych (20,7% ogólnej liczby podmiotów), budownictwo (15,5%), przetwórstwo przemysłowe i obsługa rynku nieruchomości (po 8,6%).

**Wykres 42. Podmioty gospodarki narodowej według wybranych sekcji PKD
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 42. Entities of the national economy by selected PKD sections
As of 31 December

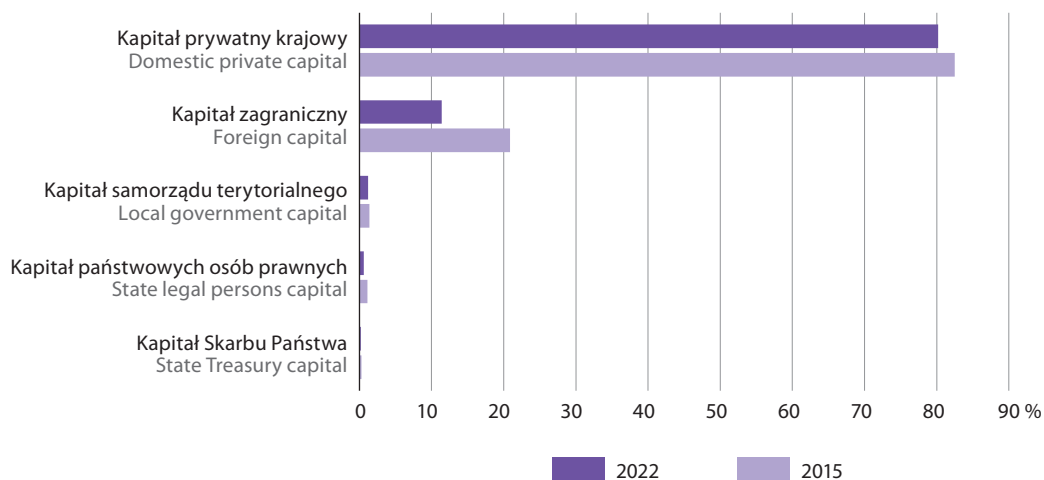
W zbiorowości podmiotów przeważały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W województwie opolskim na koniec 2022 r. zarejestrowanych było 79,3 tys. osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Stanowiły one 71,8% (w 2015 r. – 71,2%) podmiotów wpisanych do rejestru REGON, a ich liczba w porównaniu z 2015 r. wzrosła o 11,0%. Zarejestrowane spółki handlowe stanowiły 7,5% (w 2015 r. – 7,0%) podmiotów ogółem. Liczba spółek handlowych w porównaniu z 2015 r. wzrosła o 16,4% i na koniec 2022 r. było ich 8,2 tys. Wzrost w porównaniu z 2015 r. odnotowano również w przypadku spółek cywilnych (o 1,8%). Na koniec 2022 r. ich liczba wyniosła 6,6 tys., co stanowiło 6,0% podmiotów ogółem. W stosunku do 2015 r. wzrosła również liczba stowarzyszeń i organizacji społecznych (o 14,7%). W rejestrze REGON na koniec 2022 r. odnotowano 3,5 tys. tych jednostek, tj. 3,2% wszystkich podmiotów w województwie. Liczba fundacji w relacji do 2015 r. wzrosła o 91,1% i wyniosła 0,5 tys., a ich udział w ogólnej liczbie podmiotów w 2022 r. ukształtował się na poziomie 0,4%. Mniej niż w 2015 r. odnotowano spółdzielni (o 28,0%) i na koniec 2022 r. było ich 0,4 tys., co stanowiło 0,3% podmiotów ogółem.

W województwie opolskim na koniec 2022 r. w grupie spółek handlowych 84,5% stanowiły spółki kapitałowe (w 2015 r. – 85,5%), a pozostałe 15,5% spółki osobowe (w 2015 r. – 14,5%). Liczba spółek zarówno kapitałowych, jak i osobowych wzrosła w porównaniu z 2015 r., tj. odpowiednio: o 15,1% i o 24,4%. Pod względem formy prawnej w spółkach handlowych dominowały spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (83,1%) i było ich więcej o 15,8% w relacji do 2015 r. Analizując rodzaj kapitału zaangażowanego w spółkach handlowych zaobserwowano, że 80,2% spółek posiadało kapitał prywatny krajowy. Liczba tych spółek wzrosła o 13,2% w porównaniu z 2015 r. Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego stanowiły 11,4% spółek handlowych ogółem, a ich liczba zmniejszyła się o 36,4% w relacji do 2015 r.

Wykres 43. Spółki handlowe według rodzaju kapitału^a Stan w dniu 31 grudnia

Chart 43. Commercial companies by type of capital^a
As of 31 December

^a Danych dotyczących liczby spółek według rodzaju kapitału nie należy sumować na „ogółem”, ponieważ ujmują one spółki według występowania w nich rodzaju kapitału, a nie kapitału przeważającego.
^a Figures for the number of companies by capital type should not be sum to “total” as they list companies by share of capital type rather than their predominant capital.

Działalność badawcza i rozwojowa oraz innowacyjna Research and development as well as innovation activity

W 2021 r., w relacji do roku poprzedniego, jak i do 2015 r. zaobserwowano w województwie opolskim wzrost nakładów wewnętrznych ogółem na działalność badawczą i rozwojową (B+R) oraz w przeliczeniu na 1 mieszkańca. W skali roku zwiększyło się rzeczywiste zaangażowanie personelu B+R wyrażone w ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC), jak również w przeliczeniu na 1000 osób aktywnych zawodowo. W omawianym okresie zmniejszył się udział przedsiębiorstw zarówno przemysłowych, jak i usługowych, które wprowadziły innowacje, natomiast wzrosła ogólna wartość nakładów na innowacje w przedsiębiorstwach.

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) jest to ogół działań polegających na prowadzeniu i wspieraniu badań naukowych i prac rozwojowych. Jest to praca twórcza, prowadzona w sposób metodyczny, podejmowana w celu zwiększenia zasobów wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie oraz w celu tworzenia nowych zastosowań dla wiedzy już istniejącej.

Nakłady wewnętrzne na działalność B+R to wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez jej własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania.

Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową w 2021 r. w województwie opolskim wynosiły 309,0 mln zł, co stanowiło 0,8% nakładów ogółem w kraju. W relacji do poprzedniego roku wielkość omawianych nakładów wzrosła w większym stopniu w województwie opolskim niż w kraju (o 20,5% wobec 16,3%). W porównaniu z 2015 r. również odnotowano większe tempo wzrostu nakładów wewnętrznych na działalność B+R w województwie (odpowiednio: 155,0% wobec 108,6%).

Tablica 30. Nakłady wewnętrzne^a na działalność B+R według źródeł finansowania (ceny bieżące)
 Table 30. Intramural expenditure^a on R&D by source of funds (current prices)

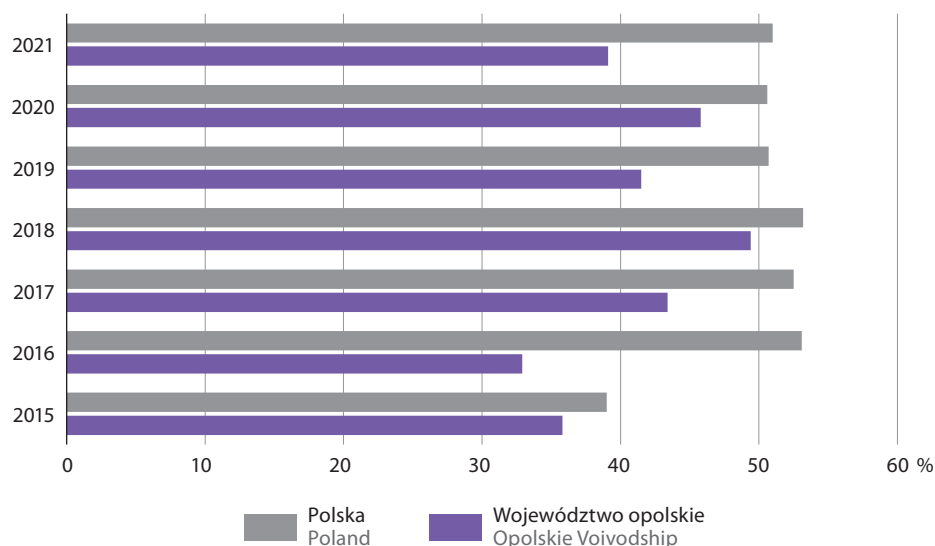
Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
	w mln zł		in million PLN	
Ogółem Total	121,2	253,2	256,5	309,0
sektor finansujący: funding sector:				
Rządowy Government	50,5	126,9	124,7	130,5
Przedsiębiorstw Business enterprise	43,4	105,2	117,5	120,7
Szkolnictwa wyższego Higher education	0,6	.	.	.
Reszta świata Rest of the world	.	.	13,6	42,8

a Bez amortyzacji środków trwałych.
 a Excluding depreciation of fixed assets.

Rozpatrując źródła finansowania, udział środków pochodzących z sektora przedsiębiorstw finansujących działalność B+R w nakładach wewnętrznych na działalność badawczą i rozwojową w 2021 r. wynosił w województwie opolskim 39,1% i kształtował się na niższym poziomie niż w kraju (51,0%). W porównaniu z poprzednim rokiem odsetek omawianych środków zmniejszył się w województwie opolskim o 6,7 p. proc., natomiast w kraju wzrósł o 0,3 p. proc. W relacji do 2015 r. zarówno w województwie opolskim, jak i w kraju odsetek nakładów wewnętrznych na działalność B+R finansowanych z sektora przedsiębiorstw w nakładach wewnętrznych na działalność B+R ogółem zwiększył się (odpowiednio: o 3,3 p. proc. i o 11,9 p. proc.).

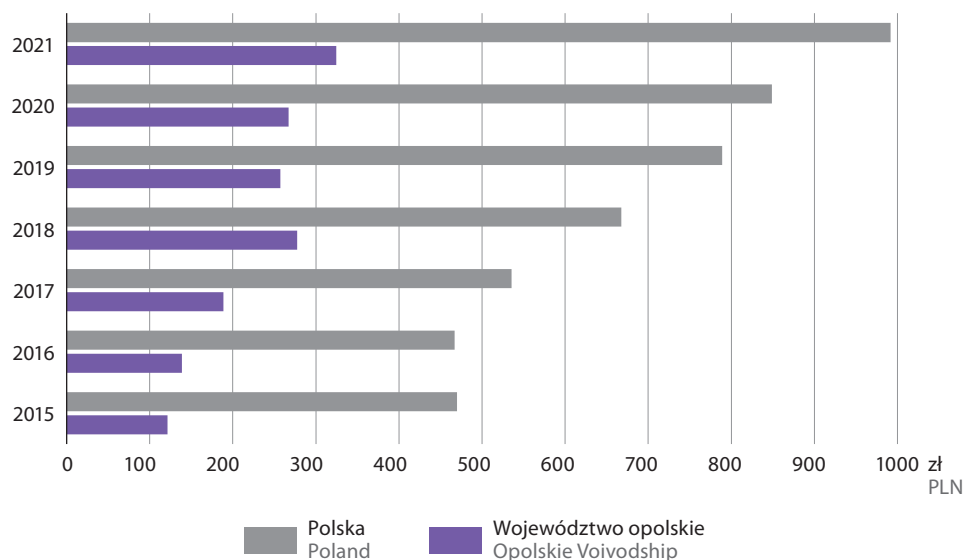
Wykres 44. Udział nakładów wewnętrznych na działalność B+R finansowanych przez sektor przedsiębiorstw w nakładach wewnętrznych na działalność B+R

Chart 44. Share of intramural expenditure on R&D financed from business enterprise sector in intramural expenditure on R&D

Na 1 mieszkańca województwa opolskiego kwota nakładów na działalność B+R w 2021 r. kształtowała się na poziomie 324,4 zł i była 3-krotnie niższa od zanotowanej w kraju. W skali roku omawiane nakłady na 1 mieszkańca wzrosły 1,2-krotnie zarówno w województwie, jak i w kraju, a w porównaniu z 2015 r. ich wzrost był 2,7-krotny w województwie opolskim oraz 2,1-krotny w kraju.

Wykres 45. Nakłady wewnętrzne^a na działalność B+R na 1 mieszkańca
Chart 45. Intramural expenditure^a on R&D per capita

^a Bez amortyzacji środków trwałych.
^a Excluding depreciation of fixed assets.

Tablica 31. Nakłady wewnętrzne^a na działalność B+R według pochodzenia środków (ceny bieżące)
Table 31. Intramural expenditure^a on R&D by origin of funds (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	
	w mln zł in million PLN			Polaka=100	Poland=100
Ogółem Total	274,2	253,2	256,5	309,0	0,8
nakłady finansowane ze środków: expenditure financed by:					
Wewnętrznych Internal funds	131,8	104,9	108,2	124,4	0,6
Zewnętrznych External funds	142,3	148,3	148,3	184,5	1,0
w tym od instytucji rządowych i samorządowych of which funds from general government	117,7	125,6	123,3	129,2	0,9

^a Bez amortyzacji środków trwałych.
^a Excluding depreciation of fixed assets.

Badanie nakładów w województwie opolskim na działalność badawczą i rozwojową według pochodzenia środków w 2021 r. wykazało, że w większości (59,7%) ich źródłem były środki wewnętrzne (w tym 70,0% pochodzących od instytucji rządowych i samorządowych). Udział środków zewnętrznych w podregionie opolskim wynosił 61,7%, a w nyskim – 20,2%. Nakłady finansowane ze środków wewnętrznych i przeznaczonych na projekty B+R według uznania jednostki sprawozdawczej, wynosiły 40,3% ogólnych analizowanych nakładów. W kraju natomiast, ponad połowa (51,9%) nakładów na działalność B+R została sfinansowana ze środków wewnętrznych, a na zewnętrzne przypadają 48,1%. Te ostatnie również w przeważającej mierze (76,9%) pochodziły od instytucji rządowych i samorządowych.

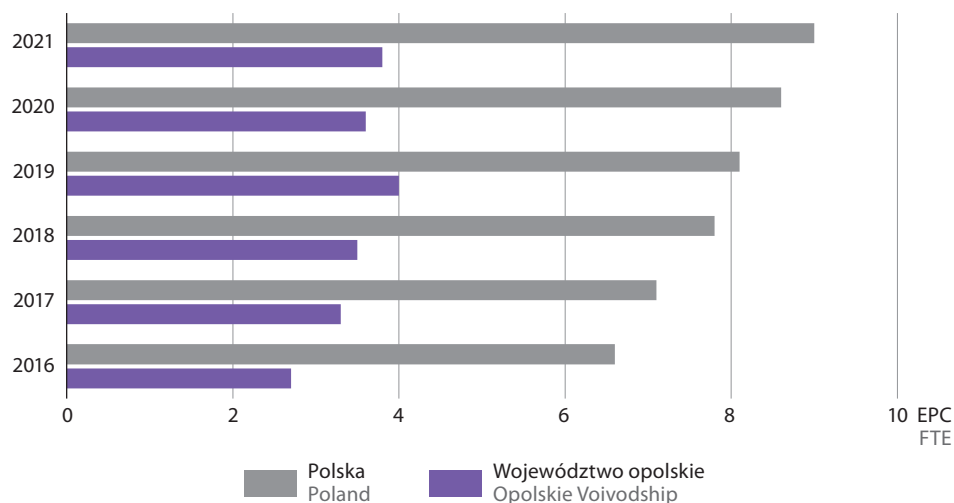
W porównaniu z 2020 r. w województwie opolskim ogólna kwota nakładów na działalność badawczą i rozwojową pochodząca ze środków zewnętrznych wzrosła o 24,5%, w tym część pochodząca z instytucji rządowych i samorządowych – o 4,8%. W omawianym okresie zwiększyła się również kwota nakładów ze środków wewnętrznych (o 15,0%). W kraju odnotowano wzrost nakładów na działalność B+R ze środków zewnętrznych o 13,8%, w tym o 11,6% z instytucji rządowych i samorządowych oraz o 18,7% ze środków wewnętrznych.

Personel wewnętrzny B+R są to osoby pracujące (zatrudnieni, pracujący właściciele oraz nieodpłatnie pomagający członkowie ich rodzin) w jednostce statystycznej, które wnoszą wkład w wewnętrzną działalność badawczą i rozwojową tej jednostki.

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia liczby osób faktycznie zaangażowanych w działalność B+R. Jeden EPC oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczą i rozwojową.

Działalność B+R w województwie opolskim była realizowana przede wszystkim przez personel wewnętrzny, którego zaangażowanie w prowadzone badania naukowe i prace rozwojowe w 2021 r. wyniosło 1569,0 ekwiwalentów pełnego czasu pracy (EPC), co oznacza wzrost o 10,3% w skali roku (w kraju – o 8,0%). W 2021 r. na 1000 osób aktywnych zawodowo w województwie opolskim przypadało mniej osób z personelu wewnętrznego w działalności B+R, w przeliczeniu na EPC, niż w kraju (3,8 wobec 9,0). Liczba personelu wewnętrznego w B+R na 1000 osób aktywnych zawodowo zwiększyła się w stosunku do poprzedniego roku zarówno w województwie (o 0,2 ekwiwalentu pełnego czasu pracy), jak i w kraju (odpowiednio o 0,4).

Wykres 46. Personel wewnętrzny B+R^a na 1000 osób aktywnych zawodowo^b
Chart 46. Internal R&D personnel^a per 1000 economically active persons^b

a W ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC). b Do obliczenia relacji przyjęto za podstawę (mianownik) liczbę aktywnych zawodowo i pracujących na podstawie Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) – przeciętne w roku.
a In full time equivalent (FTE). b For calculating the ratios, as the base (denominator) numbers of economically active and employed persons were adopted on the basis of the Labour Force Survey (LFS) – annual averages.

Badacze (pracownicy naukowo-badawczy) są to osoby prowadzące badania naukowe oraz ulepszające lub rozwijające koncepcje, teorie, modele, techniki, oprzyrządowanie, oprogramowanie lub metody operacyjne.

W 2021 r. z ogólnej liczby personelu wewnętrznego (w EPC) 72,9% stanowili badacze (w kraju – 72,7%), których udział obniżył się o 1,1 p. proc. w porównaniu z poprzednim rokiem (w kraju – zwiększył się o 0,1 p. proc.).

Działalność innowacyjna obejmuje wszystkie działania o charakterze rozwojowym, finansowym i komercyjnym podejmowane przez przedsiębiorstwo, których zamierzonym celem jest innowacja. Działalność innowacyjna obejmuje także działalność badawczą i rozwojową (B+R), która nie jest bezpośrednio związana z tworzeniem konkretnej innowacji.

Badania dotyczące innowacji prowadzone są w dwóch grupach: wśród przedsiębiorstw przemysłowych oraz wśród przedsiębiorstw wybranych działów PKD w sektorze usług. Badaniami tymi objęte są przedsiębiorstwa, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Aktywność innowacyjną w latach 2019–2021 (tj. wdrożenie innowacji produktowych lub procesów biznesowych, bądź prowadzenie działalności innowacyjnej zaniechanej lub niezakończonych) zadeklarowało 26,1% przedsiębiorstw przemysłowych i 12,2% przedsiębiorstw usługowych.

W tym okresie innowacje (nowe lub ulepszone produkty lub procesy biznesowe) wprowadziło 22,8% przedsiębiorstw przemysłowych oraz 11,7% – usługowych. W porównaniu z poprzednim okresem udział przedsiębiorstw, zarówno przemysłowych, jak i usługowych, które wprowadziły innowacje zmniejszył się (odpowiednio: o 4,8 p. proc. i o 9,5 p. proc.).

Najwyższy odsetek przedsiębiorstw przemysłowych, które wprowadziły innowacje produktowe lub innowacje procesów biznesowych wystąpił w działach: produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych (87,0%), produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych (62,5%) oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (44,4%). Wśród przedsiębiorstw usługowych najwyższy udział przedsiębiorstw innowacyjnych odnotowano w działach: finansowa działalność usługowa, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych (79,2%), działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalność powiązana (65,0%), a także działalność wydawnicza (60,0%).

Ogólna wartość nakładów na innowacje w 2021 r. kształtowała się na poziomie 277,6 mln zł, co stanowiło 0,7% omawianych nakładów w kraju. W porównaniu z poprzednim rokiem ich wartość zwiększyła się o 6,5% (w kraju – o 6,7%).

Tablica 32. Przedsiębiorstwa innowacyjne według rodzajów wprowadzonych innowacji
Table 32. Innovative enterprises by types of introduced innovations

Wyszczególnienie Specification	2013–2015	2018–2020	2019–2021	2019–2021 Polska Poland
	w % ogółu przedsiębiorstw in % of total enterprises			
Przedsiębiorstwa przemysłowe, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesów biznesowych ^a Industrial enterprises, which introduced product or business process ^a innovations	21,5	27,6	22,8	22,0
nowe lub ulepszone produkty new or improved products	11,4	16,3	12,6	13,1
nowe lub ulepszone procesy biznesowe ^a new or improved business processes ^a	16,3	24,7	19,2	18,0

^a W latach 2013–2015 dane dotyczą innowacji procesowych.
^a In the years 2013–2015 the data relate to process innovations.

Tablica 32. Przedsiębiorstwa innowacyjne według rodzajów wprowadzonych innowacji (dok.)
 Table 32. Innovative enterprises by types of introduced innovations (cont.)

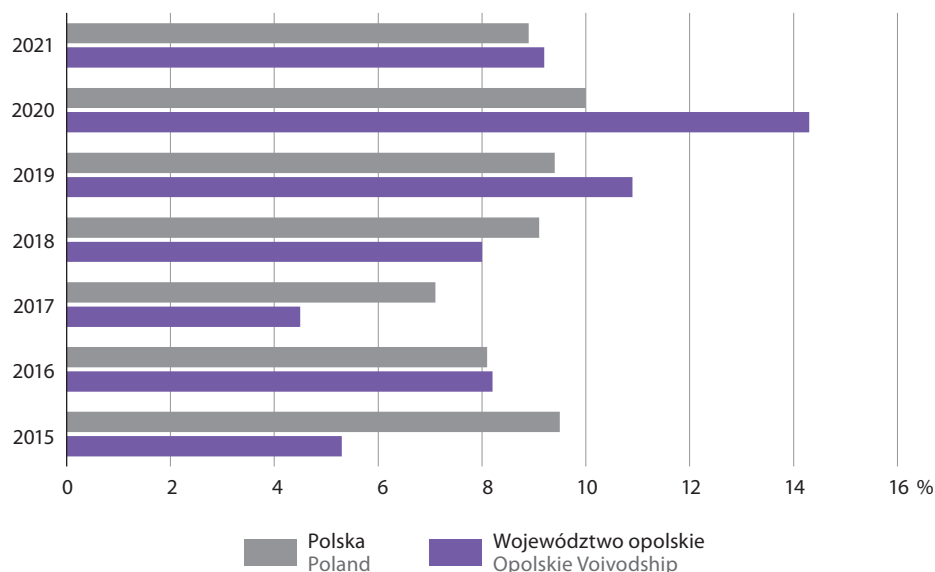
Wyszczególnienie Specification	2013–2015	2018–2020	2019–2021	2019–2021 Polska Poland
	w % ogółu przedsiębiorstw in % of total enterprises			
Przedsiębiorstwa usługowe, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesów biznesowych ^a Service enterprises, which introduced product or business process ^a innovations	8,6	21,2	11,7	19,7
nowe lub ulepszone produkty new or improved products	4,4	9,7	2,3	6,8
nowe lub ulepszone procesy biznesowe ^a new or improved business processes ^a	5,7	19,9	10,4	18,1

a W latach 2013–2015 dane dotyczą innowacji procesowych.
 a In the years 2013–2015 the data relate to process innovations.

W 2021 r. udział przychodów netto przedsiębiorstw przemysłowych ze sprzedaży produktów innowacyjnych w przychodach netto ze sprzedaży ogółem kształtował się w województwie opolskim na poziomie 9,2% (wobec 8,9% w kraju) i zmniejszył się w porównaniu z poprzednim rokiem o 5,1 p. proc. (wobec 1,1 p. proc. w kraju).

Wykres 47. Udział przychodów przedsiębiorstw przemysłowych ze sprzedaży produktów nowych lub ulepszonych w przychodach ze sprzedaży ogółem

Chart 47. Share of revenues of industrial enterprises from sale of new or improved products in total revenues from sales

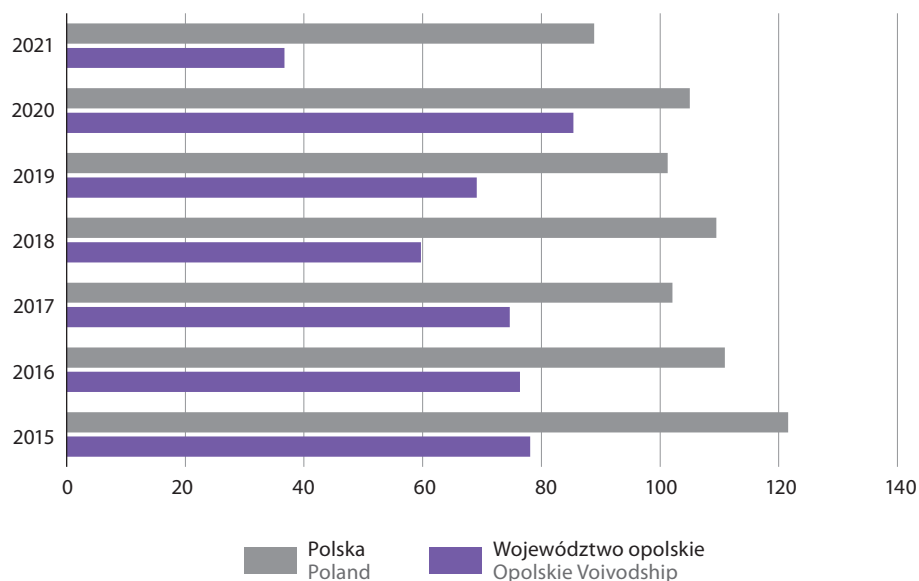

W 2021 r. w województwie opolskim zgłoszono 35 wynalazków w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej (UPRP), co stanowiło 1,0% wszystkich zgłoszeń w kraju. W porównaniu z 2015 r. wystąpił spadek ich liczby o 55,1% (w kraju – o 27,8%).

W województwie udzielono w 2021 r. 76 patentów (2,3% ogólnej liczby patentów w kraju) i było ich o 55,1% więcej niż w 2015 r. (w kraju – o 34,9%).

W 2021 r. dokonano 10 zgłoszeń wzorów użytkowych w województwie opolskim (1,4% zgłoszeń w kraju), a ich liczba zmniejszyła się o 9,1% wobec 2015 r. (w kraju – o 27,4%).

Wykres 48. Zgłoszenia wynalazków dokonane przez podmioty krajowe^a na 1 mln mieszkańców
Chart 48. Patent applications filed by domestic entities^a per million inhabitants

a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.
a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.

W przeliczeniu na 1 mln mieszkańców, w województwie opolskim w 2021 r. zanotowano 36,7 zgłoszeń wynalazków dokonanych przez podmioty krajowe (wobec 78,1 w 2015 r.), co było wynikiem niższym niż średnia dla kraju w tym samym okresie (odpowiednio: 88,9 wobec 121,6).

Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach

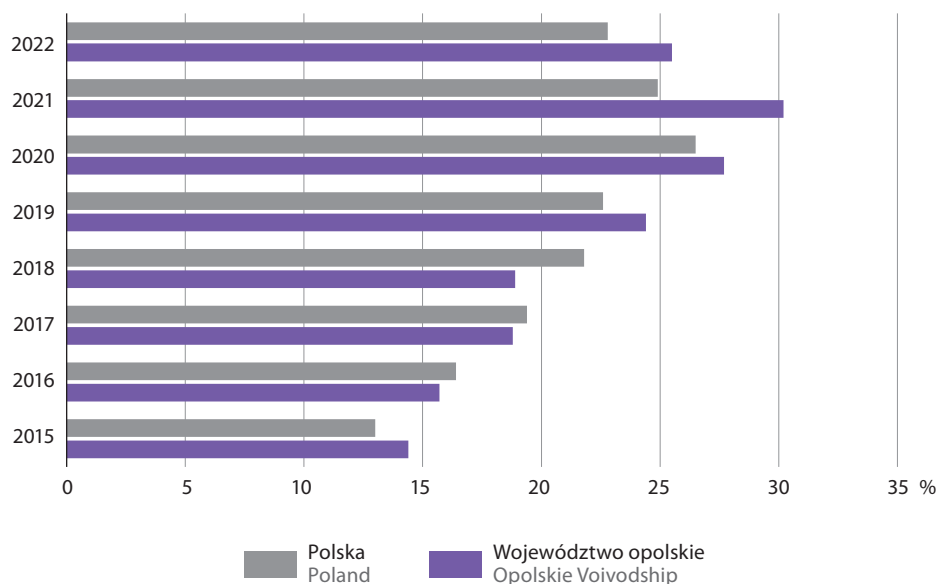
Using of information and communication technologies in enterprises

W 2022 r., w porównaniu z rokiem poprzednim i 2015 r. zwiększył się w województwie opolskim udział przedsiębiorstw posiadających szerokopasmowy dostęp do Internetu. W omawianym okresie na wyższym poziomie kształtował się również odsetek przedsiębiorstw wyposażających swoich pracowników w urządzenia przenośne pozwalające na mobilny dostęp do Internetu.

Pod pojęciem **technologii informacyjnych i komunikacyjnych** zwanych zamiennie technologiami informacyjno-telekomunikacyjnymi, teleinformatycznymi lub technikami informacyjnymi kryje się rodzina technologii przetwarzających, gromadzących i przesyłających informacje w formie elektronicznej. Badanie dotyczące wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach (SSI-01) obejmuje podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Udział przedsiębiorstw posiadających szerokopasmowy dostęp do Internetu w województwie opolskim kształtował się w 2022 r. na poziomie 100,0% i zwiększył się o 3,9 p. proc. w stosunku do roku poprzedniego oraz o 5,6 p. proc. wobec 2015 r. W porównaniu z krajem, udział ten był wyższy o 1,5 p. proc. Wśród ogółu badanych przedsiębiorstw w województwie opolskim, 85,9% posiadało stałe szerokopasmowe połączenia internetowe (wobec 84,2% w kraju), a największy odsetek (26,8%) dotyczył prędkości łącza przynajmniej 100, ale mniejszej niż 500 Mbit/s (w kraju odpowiednio 28,0%). W 2022 r. odnotowano w województwie taki sam jak w kraju poziom odsetka przedsiębiorstw wyposażających swoich pracowników w urządzenia przenośne pozwalające na mobilny dostęp do Internetu (91,9%). W relacji do poprzedniego roku odsetek tych przedsiębiorstw zwiększył się w województwie o 15,3 p. proc. (w kraju – o 13,3 p. proc.), a wobec 2015 r. – o 34,5 p. proc. (o 30,3 p. proc.).

Wykres 49. Przedsiębiorstwa posiadające dostęp do Internetu^a
Chart 49. Enterprises with Internet^a access

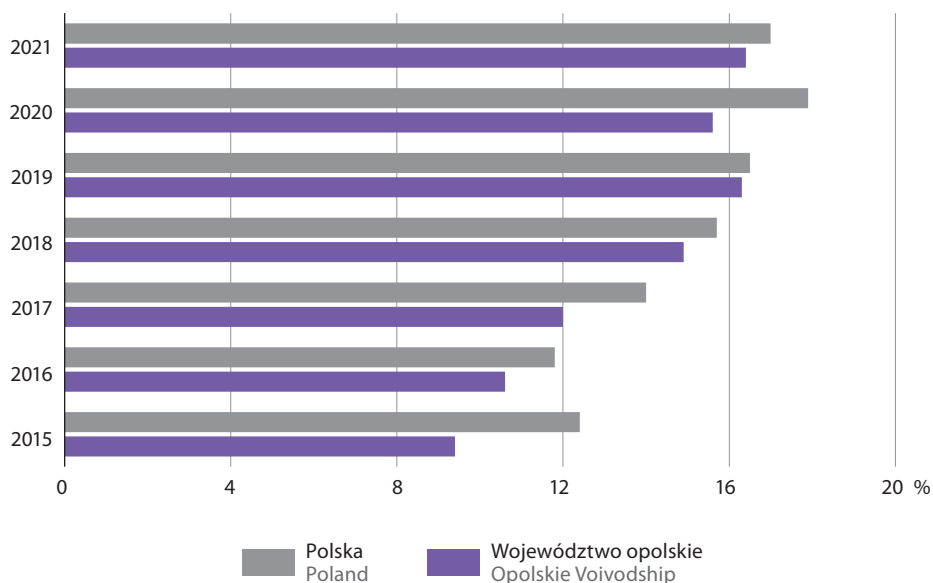
a Dostęp do Internetu o prędkości 30–100 Mbit/s.
a Internet access 30–100 Mbit/s.

W zakresie sprzedaży elektronicznej, w województwie opolskim udział przedsiębiorstw otrzymujących zamówienia przez sieci komputerowe kształtował się w 2021 r. na poziomie 16,4% (wobec 17,0% w kraju) i zwiększył się o 0,8 p. proc. w odniesieniu do poprzedniego roku oraz o 7,0 p. proc. w porównaniu z 2015 r. (w kraju odpowiednio: spadek o 0,9 p. proc. i wzrost o 4,6 p. proc.).

Do sprzedaży elektronicznej zaliczyć należy zamówienia i rezerwacje składane na stronie internetowej przedsiębiorstwa (w sklepie internetowym, aplikacji, poprzez extranet), na internetowych platformach handlowych, w serwisach aukcyjnych oraz za pośrednictwem systemu EDI (elektroniczna wymiana informacji, która zapewnia automatyczne przetwarzanie). Z transakcji elektronicznych wykluczone są zamówienia składane pocztą elektroniczną (e-mail), faksem lub przez telefon. Do podstawowych cech odróżniających sprzedaż elektroniczną od sprzedaży tradycyjnej zaliczyć można dostępność ofert handlowych z wielu źródeł w krótkim czasie i o każdej porze.

Wykres 50. Przedsiębiorstwa otrzymujące zamówienia przez sieci komputerowe
Chart 50. Enterprises receiving orders via computer networks

Otwarte dane publiczne – dane wytworzone przez urząd administracji publicznej (lub na jego zlecenie), które są dostępne dla każdego zainteresowanego do wykorzystania, przetwarzania i udostępniania w dowolnych celach.

W 2021 r. w odniesieniu do poprzedniego roku, w województwie opolskim wystąpił wzrost udziału przedsiębiorstw korzystających z otwartych danych publicznych (o 3,4 p. proc.) do poziomu 15,0% (w kraju odpowiednio: o 1,7 p. proc. i 19,0%). W województwie opolskim największy odsetek (13,8%) przedsiębiorstw korzystał w 2021 r. z otwartych danych z kategorii gospodarka i finanse (w kraju – 16,6%).

Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych

Financial results of non-financial enterprises

W 2022 r. w województwie opolskim wyniki finansowe brutto i netto badanych przedsiębiorstw niefinansowych były wyższe niż uzyskane w 2021 r. i 2015 r. W odniesieniu do 2021 r., jak i 2015 r. zwiększyły się przychody ze sprzedaży na eksport. Wskaźnik poziomu kosztów oraz wskaźniki rentowności obrotu brutto i netto pogorszyły się w porównaniu z 2021 r., ale poprawiły się w odniesieniu do 2015 r.

Dane dotyczą **przedsiębiorstw niefinansowych** (jednostek prawnych) prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób. Dane nie obejmują rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (sekcja A według PKD 2007), działalności finansowej i ubezpieczeniowej (sekcja K według PKD 2007), szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej; instytucji kultury posiadających osobowość prawną oraz związków zawodowych, organizacji religijnych i politycznych.

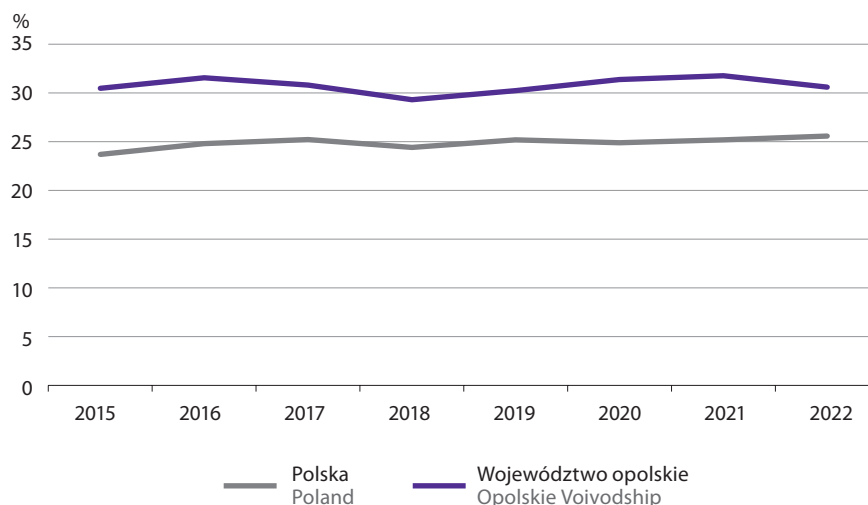
Przychody z całokształtu działalności badanych przedsiębiorstw ukształtowały się w 2022 r. na poziomie 81703,3 mln zł i były wyższe o 34,8% od uzyskanych w 2021 r. i o 127,8% niż w 2015 r. Największy udział w ogólnym poziomie przychodów miały sekcje przetwórstwo przemysłowe – 52,3% oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych – 31,2%. W 2022 r. w porównaniu z 2021 r. wzrost przychodów z całokształtu działalności odnotowano m.in. w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 57,2%) oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 48,6%).

W 2022 r. przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów osiągnęły wartość 80203,6 mln zł i w stosunku do 2021 r. wzrosły o 35,0%, a w odniesieniu do 2015 r. o 128,8%. Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w przychodach ogółem kształtował się na poziomie 98,2% (w 2021 r. – 98,0%, a w 2015 r. – 97,7%). W porównaniu z 2021 r. wzrost przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów odnotowano m.in. w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 56,7%) oraz handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 49,3%).

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów na eksport obejmują wewnątrzwspólnotową dostawę do krajów członkowskich UE oraz eksport do krajów pozaunijnych.

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów na eksport w 2022 r. wynosiły 24566,1 mln zł. Poziom przychodów ze sprzedaży na eksport był o 30,1% wyższy niż w 2021 r. i o 129,9% w porównaniu z 2015 r. Udział tych przychodów w przychodach netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółu badanych podmiotów ukształtował się na poziomie 30,6% i zmniejszył się w skali roku o 1,2 p. proc., a zwiększył się o 0,1 p. proc. w odniesieniu do 2015 r. Największą część przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów na eksport wygenerowały działalności gospodarcze z sekcji przetwórstwo przemysłowe (74,2%) oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych (17,8%). W strukturze przychodów ze sprzedaży na eksport znaczący udział, tj. 80,8% stanowiły produkty.

Wykres 51. Udział eksportu w przychodach ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółem
Chart 51. Share of export in total revenue from sale of products, goods and materials

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności gospodarczej w 2022 r. osiągnęły wartość 77285,1 mln zł i były wyższe o 35,5% w porównaniu z 2021 r., a o 125,1% w stosunku do 2015 r. Najwyższy odsetek tych kosztów w 2022 r. odnotowano w przetwórstwie przemysłowym (51,8%) oraz w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (31,5%). W 2022 r. w większości sekcji odnotowano wzrost kosztów z całokształtu działalności w porównaniu z osiągniętymi w 2021 r., w tym m.in. w sekcjach: wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 58,9%) oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 46,8%).

Koszty własne sprzedanych produktów oraz wartość sprzedanych towarów i materiałów stanowiły 97,8% ogółu kosztów. Wzrosły one o 34,8% w stosunku do 2021 r., a o 125,3% w porównaniu z 2015 r. i wynosiły 75598,8 mln zł. W strukturze kosztów ogółem największy udział miały koszty własne sprzedanych produktów, które w 2022 r. stanowiły 67,0%.

Koszty bieżącej działalności poniesione przez badane podmioty w 2022 r. były wyższe o 30,5% niż w 2021 r., a o 101,8% w porównaniu z 2015 r. W strukturze rodzajowej kosztów największe znaczenie miały zużycie materiałów i energii (57,5%), usługi obce (21,5%) oraz wynagrodzenia (12,0%). W porównaniu z 2021 r. zwiększył się udział kosztów zużycia materiałów i energii (o 2,2 p. proc.) oraz usług obcych (o 0,7 p. proc.), zmniejszył się natomiast udział wynagrodzeń (o 1,8 p. proc.), ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń (o 0,4 p. proc.), amortyzacji (o 0,3 p. proc.), a także podatków i opłat oraz pozostałych kosztów (po 0,2 p. proc.).

Wyniki finansowe:

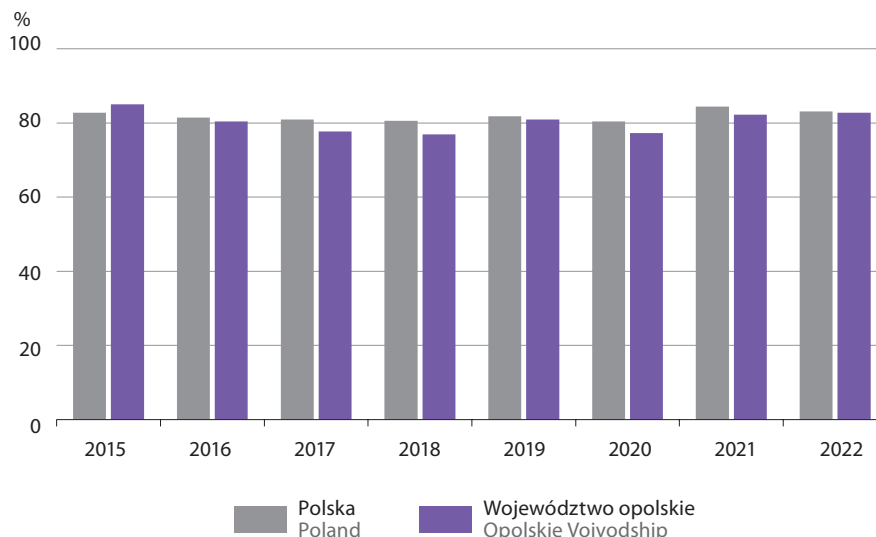
- wynik finansowy brutto oblicza się jako różnicę przychodów ogółem i kosztów ogółem;
- wynik finansowy netto (zysk lub strata) to wynik finansowy brutto pomniejszony o obowiązkowe obciążenia.

Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w 2022 r. ukształtował się na poziomie 4604,8 mln zł, tj. o 39,4% wyższym w odniesieniu do 2021 r., a o 208,5% niż w 2015 r. Wynik na pozostałej działalności operacyjnej był niższy niż uzyskany w 2021 r., a wyższy od uzyskanego w 2015 r. i wynosił on odpowiednio: 208,3 mln zł wobec 431,9 mln zł i 116,4 mln zł. Wynik na operacjach finansowych był gorszy od osiągniętego zarówno w porównaniu z 2021 r., jak i 2015 r. i wynosił odpowiednio: minus 394,9 mln zł, minus 152,9 mln zł oraz minus 81,8 mln zł. Wynik finansowy brutto osiągnął wartość 4418,2 mln zł, tj. o 23,3% większą niż w 2021 r. i o 188,3% w stosunku do 2015 r.; zysk brutto wynosił 4823,0 mln zł, a strata brutto – 404,8 mln zł. Obciążenia wyniku finansowego brutto zwiększyły się o 42,6% w stosunku do 2021 r., a o 211,4% w odniesieniu do 2015 r. (do 851,1 mln zł). Wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 3567,1 mln zł i był wyższy o 19,5% od wyniku osiągniętego w 2021 r., a o 183,2% w porównaniu z 2015 r.; zysk netto wynosił 3978,4 mln zł, a strata netto 411,2 mln zł. Poprawa wyniku finansowego netto w porównaniu z 2021 r. miała miejsce m.in. w transporcie i gospodarce magazynowej (o 77,1 mln zł do 149,7 mln zł) oraz handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 457,0 mln zł do 945,8 mln zł).

W 2022 r. zysk netto wykazało 82,8% badanych przedsiębiorstw w województwie, wobec 82,2% w 2021 r. oraz 85,0% w 2015 r. Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej kwocie przychodów z całokształtu działalności w województwie zwiększył się z 89,7% w 2021 r. do 92,3% w 2022 r., podczas gdy w 2015 r. wyniósł 88,6%.

Wykres 52. Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw niefinansowych

Chart 52. Share of the number of enterprises showing net profit in the total number of non-financial enterprises

Wskaźniki:

- wskaźnik poziomu kosztów to relacja kosztów ogółem do przychodów ogółem;
- wskaźnik rentowności sprzedaży brutto to relacja wyniku finansowego ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów;
- wskaźnik rentowności obrotu brutto to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów ogółem;
- wskaźnik rentowności obrotu netto to relacja wyniku finansowego netto do przychodów ogółem;
- wskaźnik płynności finansowej I stopnia to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych);
- wskaźnik płynności finansowej II stopnia to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych).

Wskaźnik poziomu kosztów w 2022 r. wynosił 94,6% (wobec 94,1% w 2021 r. oraz 95,7% w 2015 r.). W kraju wskaźnik ten ukształtował się na poziomie 94,0%. Pogorszenie wskaźnika poziomu kosztów w stosunku do 2021 r. zanotowały podmioty zaliczane m.in. do sekcji informacja i komunikacja (o 11,6 p. proc.) oraz dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 2,0 p. proc.).

W 2021 r. wskaźnik rentowności sprzedaży brutto ukształtował się na poziomie 5,7% (w kraju – 6,0%) i zwiększył się w porównaniu z 2021 r. o 0,1 p. proc. i o 1,4 p. proc. w odniesieniu do 2015 r. Wskaźnik rentowności obrotu brutto w województwie osiągnął 5,4% w 2022 r., co oznacza spadek w relacji do roku poprzedniego o 0,5 p. proc., a w relacji do 2015 r. wzrost o 1,1 p. proc. Wskaźnik rentowności obrotu netto wyniósł 4,4% w 2022 r., tj. mniej o 0,5 p. proc. niż w 2021 r., ale więcej o 0,9 p. proc. niż w 2015 r. W kraju wskaźnik rentowności brutto w 2022 r. wynosił 6,0%, a netto – 5,0%. Spadek wskaźnika rentowności obrotu netto w porównaniu z 2021 r. odnotowano m.in. w sekcjach: informacja i komunikacja (z 8,6% do minus 2,0%) oraz dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (z 3,5% do 2,0%). Jednym z najbardziej opłacalnych rodzajów działalności w 2022 r. była ta prowadzona w zakresie obsługi rynku nieruchomości – wskaźnik rentowności obrotu netto wyniósł 5,6%. Nieco mniej opłacalny był transport i gospodarka magazynowa (5,4%).

W 2022 r. wskaźnik płynności finansowej I stopnia wynosił 44,2% (przed rokiem – 42,3%, w 2015 r. – 27,5%), a płynności finansowej II stopnia 106,3% (odpowiednio: 102,7% i 91,2%). Płynność finansowa I stopnia w województwie opolskim była wyższa niż notowana w kraju, podobnie jak II stopnia. Najwyższy wzrost zarówno wskaźnika płynności I stopnia, jak i II stopnia w porównaniu z 2021 r. odnotowano w handlu; naprawie pojazdów samochodowych odpowiednio: z 11,3% do 21,0% i z 74,6% do 95,0%.

Tablica 33. Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych
Table 33. Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprises

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021		2022	2022 Polska Poland
			w %	in %		
Wskaźnik poziomu kosztów Cost level indicator	95,7	95,7	94,1		94,6	94,0
Wskaźnik rentowności sprzedaży brutto Gross sales profitability indicator	4,3	4,5	5,6		5,7	6,0
Wskaźnik rentowności obrotu brutto Gross turnover profitability indicator	4,3	4,3	5,9		5,4	6,0
Wskaźnik rentowności obrotu netto Net turnover profitability indicator	3,5	3,5	4,9		4,4	5,0
Wskaźnik płynności finansowej I stopnia First degree financial liquidity indicator	27,5	43,3	42,3		44,2	39,0
Wskaźnik płynności finansowej II stopnia Second degree financial liquidity indicator	91,2	106,2	102,7		106,3	105,4

Aktywa obrotowe są częścią kontrolowanych przez jednostkę zasobów majątkowych wykorzystywanych w działalności operacyjnej o wiarygodnie określonej wartości, powstałych w wyniku przeszłych zdarzeń, które spowodują w przyszłości wpływ do jednostki korzyści ekonomicznych. Obejmują zapasy (rzeczowe aktywa obrotowe) oraz krótkoterminowe: należności, inwestycje oraz rozliczenia międzyokresowe.

W końcu 2022 r. aktywa obrotowe badanych przedsiębiorstw osiągnęły wartość 25160,4 mln zł, tj. więcej o 18,3% w porównaniu z 2021 r. i o 142,1% w stosunku do 2015 r. W odniesieniu do 2021 r. zapasy były wyższe o 18,4%, należności krótkoterminowe – o 18,3%, inwestycje krótkoterminowe – o 20,1%, a krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe – o 1,3%. W strukturze aktywów obrotowych 36,4% stanowiły należności krótkoterminowe, 35,5% – zapasy, 25,9% – inwestycje krótkoterminowe i 2,3% – krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe. W rzeczowej strukturze aktywów obrotowych w porównaniu z 2021 r. zwiększył się udział inwestycji krótkoterminowych (o 0,4 p. proc.). Obniżył się natomiast udział krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych (o 0,3 p. proc.), a udział zapasów oraz należności krótkoterminowych nie zmienił się.

Zobowiązania długo- i krótkoterminowe (bez funduszy specjalnych) na koniec 2022 r. wyniosły 18755,2 mln zł i były o 12,0% wyższe niż w 2021 r., a o 99,9% w stosunku do 2015 r. Zobowiązania długoterminowe stanowiły 21,4% ogółu zobowiązań (wobec 23,5% w 2021 r. i 24,3% w 2015 r.). Wartość zobowiązań długoterminowych wyniosła 4018,5 mln zł i była o 2,3% większa niż w grudniu 2021 r. Zobowiązania krótkoterminowe badanych przedsiębiorstw wyniosły 14736,7 mln zł i były wyższe o 15,0% w stosunku do 2021 r. Największą ich część stanowiły zobowiązania z tytułu dostaw i usług (48,1% wobec 50,5% w 2021 r.). Relacja zobowiązań z tytułu dostaw i usług do należności z tego tytułu wyniosła 95,2% i zmniejszyła się o 2,8 p. proc. w stosunku do 2021 r.

Z analizy wskaźników sprawności działania przedsiębiorstw wynika, że w porównaniu z 2021 r. skróceniu o 7 dni uległ cykl spłaty zobowiązań z tytułu dostaw i usług (do 32 dni), cykl rotacji należności krótkoterminowych z tytułu dostaw i usług o 7 dni (do 33 dni) oraz cykl rotacji zapasów – o 6 dni (do 40 dni).

Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw

Investment outlays of enterprises

Wartość nakładów na inwestycje zlokalizowane na terenie województwa opolskiego w 2021 r. poniesionych przez przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 9 osób, była wyższa w skali roku, a niższa w stosunku do 2015 r. W 2022 r. odnotowano w porównaniu z 2021 r. wzrost nakładów inwestycyjnych w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych. W odniesieniu do 2021 r. większe były nakłady na budynki i budowle oraz zakupy inwestycyjne. Zmniejszyła się liczba nowo rozpoczętych inwestycji, natomiast wzrosła ich wartość kosztorysowa.

Nakłady inwestycyjne to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

W pierwszej części analizy dane o **nakładach inwestycyjnych** dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (na podstawie rocznych sprawozdań: SP, F-03, F-02/dk, SP-3); dane prezentowane są zgodnie z lokalizacją inwestycji.

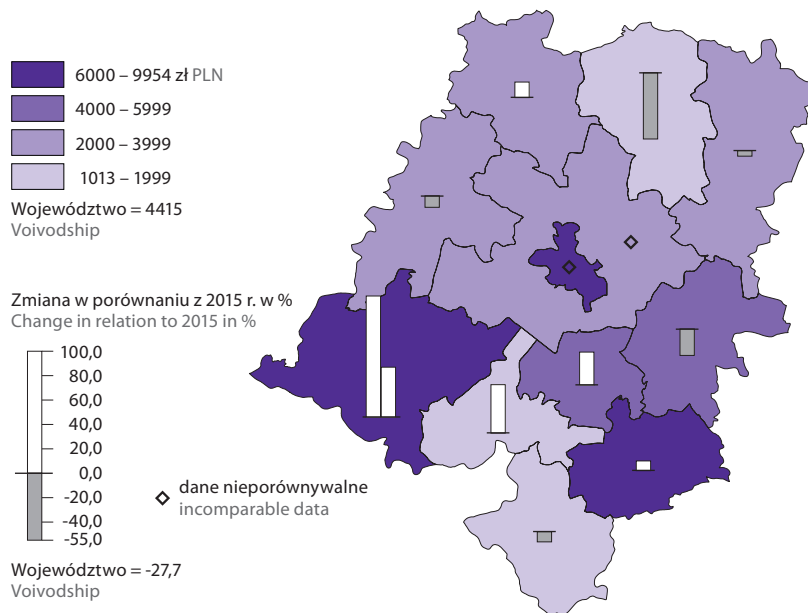
Wartość nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach w 2021 r. wynosiła 4205,0 mln zł (w cenach bieżących), tj. o 8,2% więcej niż w 2020 r., a o 31,1% mniej w porównaniu z 2015 r. W tym samym czasie wartość nakładów poniesionych w kraju osiągnęła 206453,7 mln zł, co oznacza wzrost o 12,0% w relacji do 2020 r. oraz o 23,5% w porównaniu z 2015 r. Nakłady inwestycyjne poniesione na terenie województwa opolskiego stanowiły 2,0% nakładów poniesionych w kraju (w 2020 r. – 2,1%, a w 2015 r. – 3,7%). Największe nakłady poniesiono w przedsiębiorstwach zaklasyfikowanych do sekcji przetwórstwo przemysłowe (49,4% ogółu nakładów) oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (15,0%). Duże nakłady poniesione zostały również w przedsiębiorstwach należących do sekcji: handel; naprawa pojazdów samochodowych (8,7%) oraz transport i gospodarka magazynowa (8,3%).

W 2021 r. w porównaniu z 2020 r. odnotowano wzrost nakładów inwestycyjnych w czternastu sekcjach. Z sekcji o największym udziale w nakładach ogółem, najwyższy wzrost zanotowały przedsiębiorstwa prowadzące działalność w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 65,5%). Spadek natomiast zarejestrowano w pięciu sekcjach. Największa jego skala, wśród sekcji o znaczącym udziale nakładów inwestycyjnych, dotyczyła transportu i gospodarki magazynowej (o 27,6%).

W przekroju powiatów w 2021 r. największą wartość nakładów inwestycyjnych odnotowano w m. Opolu (1266,7 mln zł). Drugim pod względem wielkości nakładów był powiat nyski (827,3 mln zł). Najniższy poziom nakładów inwestycyjnych został odnotowany w powiatach: głubczyckim i kluczborskim (odpowiednio: 46,5 mln zł i 63,4 mln zł).

Wartość nakładów inwestycyjnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2021 r. wyniosła w województwie opolskim 4415 zł i była o 1019 zł niższa niż średnio w kraju. Biorąc pod uwagę wartość nakładów inwestycyjnych przeliczonych na 1 mieszkańca w poszczególnych powiatach, najwyższą odnotowano w m. Opolu (9954 zł), natomiast najniższą w powiecie kluczborskim (1013 zł).

Mapa 40. Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach^a na 1 mieszkańca w 2021 r. (ceny bieżące)
 Map 40. Investment outlays in enterprises^a per capita in 2021 (current prices)

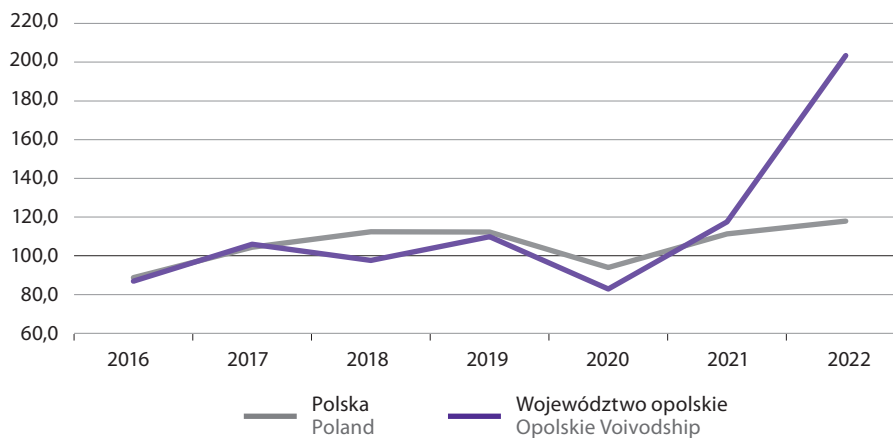

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; by investment location.

W drugiej części analizy dane o **nakładach inwestycyjnych** dotyczą przedsiębiorstw niefinansowych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób (na podstawie kwartalnego sprawozdania F-01/I-01²); dane prezentowane są zgodnie z siedzibą inwestora.

Wykres 53. Dynamika nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw niefinansowych (ceny bieżące)
Rok poprzedni=100

Chart 53. Indices of investment outlays of non-financial enterprises (current prices)
 Previous year=100

² Dane dotyczą przedsiębiorstw niefinansowych (jednostek prawnych) prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. Dane nie obejmują rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (sekcja A według PKD 2007); działalności finansowej i ubezpieczeniowej (sekcja K według PKD 2007); szkół wyższych; samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej; instytucji kultury posiadających osobowość prawną oraz związków zawodowych, organizacji religijnych i politycznych.

Nakłady inwestycyjne (w cenach bieżących) poniesione w 2022 r. przez badane przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa opolskiego wynosiły 3130,2 mln zł i były (w cenach bieżących) o 103,6% wyższe od zrealizowanych w 2021 r. (w kraju – o 18,2%). Nakłady inwestycyjne poniesione w województwie opolskim stanowiły 1,6% nakładów poniesionych w kraju (w 2021 r. – 0,9%).

Nakłady na środki trwałe to nakłady na: budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe; maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem); środki transportu; inne, tj. melioracje wodne, poprawę walorów (ulepszenie) gruntów, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie oraz odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji.

Pozostałe nakłady to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

Tablica 34. Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych (ceny bieżące)

Table 34. Investment outlays of non-financial enterprises (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Ogółem: Total:				
w milionach złotych in million PLN	1614,8	1309,3	1537,8	3130,2
Polska=100 Poland=100	1,2	0,9	0,9	1,6
W tym – w % – nakłady na: Of which – in % – outlays on:				
Budynki i budowle Buildings and structures	43,0	36,7	36,1	42,0
Zakupy Purchases	56,7	63,0	63,6	57,6
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi machinery, technical equipment and tools	46,8	50,4	52,6	48,4
środków transportu transport equipment	9,9	12,6	11,0	9,2

W 2022 r. w województwie opolskim z ogólnej kwoty nakładów inwestycyjnych na budynki i budowle wydatkowano 1315,0 mln zł (więcej o 136,8% niż w 2021 r.), na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia – 1515,5 mln zł (więcej o 87,4%), a na środki transportu – 288,3 mln zł (więcej o 70,5%). Wartość zakupów inwestycyjnych osiągnęła 1803,7 mln zł i w porównaniu z 2021 r. zwiększyła się o 84,5%, a udział tych zakupów w ogólnej liczbie nakładów inwestycyjnych spadł o 6,0 p. proc.

W 2022 r. inwestowały głównie przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego, których udział w nakładach inwestycyjnych poniesionych w województwie wyniósł 78,4% (wobec 69,6% w 2021 r.). Znacznym udziałem poniesionych nakładów inwestycyjnych wyróżniały się także przedsiębiorstwa z sekcji: handel; naprawa pojazdów samochodowych (6,4%) oraz dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (4,4%). W strukturze nakładów według sekcji w porównaniu z 2021 r. najbardziej zwiększył się udział nakładów poniesionych przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego (o 8,8 p. proc.), natomiast największy spadek udziału dotyczył przedsiębiorstw zajmujących się dostawą wody; gospodarowaniem ściekami i odpadami; rekultywacją (o 4,0 p. proc.).

Wzrost nakładów inwestycyjnych w porównaniu z 2021 r. odnotowano w przedsiębiorstwach zaklasyfikowanych m.in. do sekcji przetwórstwo przemysłowe (o 129,2%) oraz transport i gospodarka magazynowa (o 84,1%). Spadek nakładów miał miejsce m.in. w obsłudze rynku nieruchomości (o 77,2%).

Wartość kosztorysowa inwestycji dotyczy nakładów na budowę środków trwałych zarówno rozpoczętą i zakończoną, jak również rozpoczętą i niezakończoną w roku sprawozdawczym, przyjmując wartość w cenach bieżących wynikającą z dokumentacji projektowo-kosztorysowej, z uwzględnieniem ewentualnych zmian w wartości kosztorysowej dokonanych do końca roku sprawozdawczego.

Przez **inwestycje nowo rozpoczęte** rozumie się te budowy środków trwałych, których realizację faktycznie rozpoczęto w roku sprawozdawczym.

W 2022 r. inwestorzy rozpoczęli realizację 905 nowych inwestycji (mniej o 16,2% niż w 2021 r.) o łącznej wartości kosztorysowej 1101,5 mln zł, tj. więcej o 48,3% w porównaniu z 2021 r. W kraju w 2022 r. rozpoczęto 230052 inwestycje (o 23,8% mniej niż przed rokiem) o wartości kosztorysowej 82571,1 mln zł (wyższej o 47,1% w porównaniu z 2021 r.). W województwie opolskim w badanym okresie na ulepszenie (tj. przebudowę, rozbudowę, rekonstrukcję lub modernizację) istniejących środków trwałych przypadało 38,5% wartości kosztorysowej wszystkich inwestycji rozpoczętych, a w 2021 r. – 27,6%.

W 2022 r. najwięcej inwestycji w województwie opolskim rozpoczęto w przedsiębiorstwach zaklasyfikowanych do sekcji przetwórstwo przemysłowe – 65,1% ogółu oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – 14,7%.

W porównaniu z 2021 r. zwiększyła się wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych m.in. w podmiotach prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego (o 86,4%) oraz transporcie i gospodarce magazynowej (o 42,4%). Spadek wartości kosztorysowej inwestycji rozpoczętych natomiast notowano m.in. w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 54,1%) oraz budownictwie (o 51,2%).

6.3. Produkcja i usługi

6.3. Production and services

Rolnictwo Agriculture

W 2022 r. w skali roku odnotowano zwiększenie zbiorów oraz plonowanie zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi przy ograniczeniu powierzchni zasiewów. Plony ziemniaków, buraków oraz rzepaku i rzepiku w relacji do poprzedniego roku były niższe. W skali roku powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku zwiększyła się, natomiast ziemniaków i buraków cukrowych została ograniczona. W 2022 r. w odniesieniu do 2021 r. zwiększyło się pogłowie bydła oraz owiec, a zmniejszyło trzody chlewnej. W województwie opolskim w 2022 r. w porównaniu z 2021 r. odnotowano spadek skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych, ziemniaków, żywca rzeźnego, a wzrost mleka krowiego. W odniesieniu do 2021 r. wzrosły ceny skupu zbóż, ziemniaków jadalnych, żywca rzeźnego wołowego, wieprzowego i drobiowego oraz mleka krowiego. W 2021 r. w województwie opolskim, w porównaniu z rokiem poprzednim, odnotowano wzrost (w cenach stałych) zarówno globalnej, jak i końcowej produkcji rolniczej, a spadek towarowej produkcji rolniczej.

Powierzchnia upraw zbóż ogółem w 2022 r. wynosiła 325,5 tys. ha i utrzymała się na podobnym poziomie jak w 2021 r. (w kraju – spadła o 3,4%). Plony zbóż ogółem oszacowano na poziomie 64,7 dt/ha i były one wyższe o 5,0% w stosunku do 2021 r. (w kraju – o 6,5%). Zbiory zbóż ogółem w 2022 r. wzrosły o 5,1% w skali roku i wynosiły 2107,3 tys. t (w kraju – o 2,9%).

Powierzchnia zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2022 r. wynosiła 254,9 tys. ha i była niższa o 3,6% w porównaniu z 2021 r. (w kraju – o 7,4%). Województwo opolskie uzyskało najwyższe w kraju plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, tj. na poziomie 62,0 dt/ha. Jednocześnie plony te były wyższe o 9,2% w porównaniu z 2021 r. (w kraju – o 7,7%). W odniesieniu do średniej wydajności notowanej w kraju (45,9 dt/ha) plony wojewódzkie były o 35,1% wyższe. W 2022 r. zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi oszacowano na 1581,2 tys. t, tj. więcej o 5,1% niż przed rokiem (w kraju – mniej o 0,3%).

Powierzchnia upraw pszenicy ogółem w województwie opolskim w 2022 r. wynosiła 154,9 tys. ha i w stosunku do 2021 r. wzrosła o 5,0%. Podobną sytuację zaobserwowano w kraju, gdzie powierzchnia pszenicy ogółem wzrosła o 5,4%. Plony pszenicy ogółem z 1 hektara wynosiły 68,0 dt i w stosunku do 2021 r. wzrosły o 7,8% (w kraju – o 5,3%). Zbiory pszenicy oszacowane na 1052,4 tys. t były o 13,1% większe niż przed rokiem (w kraju – o 10,9%).

Powierzchnia zasiewów żyta w 2022 r. była mniejsza o 6,6% niż w 2021 r. i wyniosła 8,2 tys. ha, a zbiory oszacowane na 35,2 tys. t zmniejszyły się o 7,5% (w kraju odpowiednio mniej: o 13,0% i o 5,5%). Zebrane plony żyta były o 0,9% niższe niż w 2021 r. (w kraju – wyższe o 8,8%) i wynosiły 43,0 dt/ha.

Areał uprawy rzepaku i rzepiku w 2022 r. wynosił 77,7 tys. ha i zwiększył się o 3,1% w porównaniu z rokiem poprzednim (w kraju – o 8,5%). Plony osiągnęły poziom 35,0 dt/ha i były o 3,6% wyższe od średnich krajowych (33,8 dt/ha). Wydajność z 1 ha uprawy była niższa o 2,2% w stosunku do 2021 r. (w kraju – wyższa o 5,3%). Zbiory rzepaku i rzepiku w województwie opolskim oszacowano na 271,6 tys. t, tj. więcej o 0,8% od notowanych w 2021 r., w kraju natomiast były wyższe o 14,3%. Województwo opolskie z udziałem 7,4% w zbiorach krajowych uplasowało się na 7 miejscu w kraju. Najwięcej rzepaku i rzepiku zebrano w województwie lubelskim (udział w kraju – 11,7%), natomiast najmniej w województwie małopolskim (1,1%).

Powierzchnia upraw ziemniaków w 2022 r. zmniejszyła się w odniesieniu do roku wcześniejszego o 14,8% i wynosiła 4,9 tys. ha (w kraju – o 16,8%). Średnie plony ukształtowały się na poziomie 343 dt/ha i były wyższe o 11,4% od średnich krajowych (308 dt/ha), lokując województwo na 1 miejscu w kraju. W odniesieniu do poziomu plonów uzyskanych w 2021 r. odnotowano spadek wydajności o 6,8% (w kraju – wzrost o 2,7%). W województwie opolskim zebrano 166,4 tys. t ziemniaków, tj. mniej o 20,6% niż w 2021 r. Podobna sytuacja była w kraju, gdzie zbiory ziemniaków w 2022 r. w stosunku do 2021 r. zmniejszyły się o 14,8%. Województwo opolskie stanowiąc 2,8% krajowej produkcji ziemniaków zajęło 12 miejsce wśród województw. Najwięcej ziemniaków zebrano w województwie wielkopolskim (udział w kraju 14,3%), natomiast najmniej w województwie lubuskim (0,9%).

W analizowanym roku powierzchnia uprawy buraków cukrowych wynosiła 11,9 tys. ha i była o 20,7% mniejsza w porównaniu z 2021 r. W kraju odnotowano spadek o 11,5% w stosunku do 2021 r. Plony buraków cukrowych wynosiły 672 dt/ha, tj. o 6,2% mniej niż rok wcześniej (w kraju – więcej o 4,6%). W stosunku do średniej krajowej (638 dt/ha) uzyskane plony były o 5,3% wyższe. Produkcja buraków cukrowych w 2021 r. wynosiła 798,2 tys. t i była o 25,6% niższa niż w 2021 r. W kraju zbiory buraków cukrowych obniżyły się o 7,3% w odniesieniu do 2021 r. Udział województwa opolskiego w krajowych zbiorach buraka cukrowego wyniósł 5,6% i województwo zajęło 8 miejsce w kraju. Najwięcej buraków cukrowych zebrano w województwie wielkopolskim (udział w kraju 23,5%), a najmniej w podlaskim (0,1%).

Tablica 35. Plony wybranych ziemiopłodów rolnych

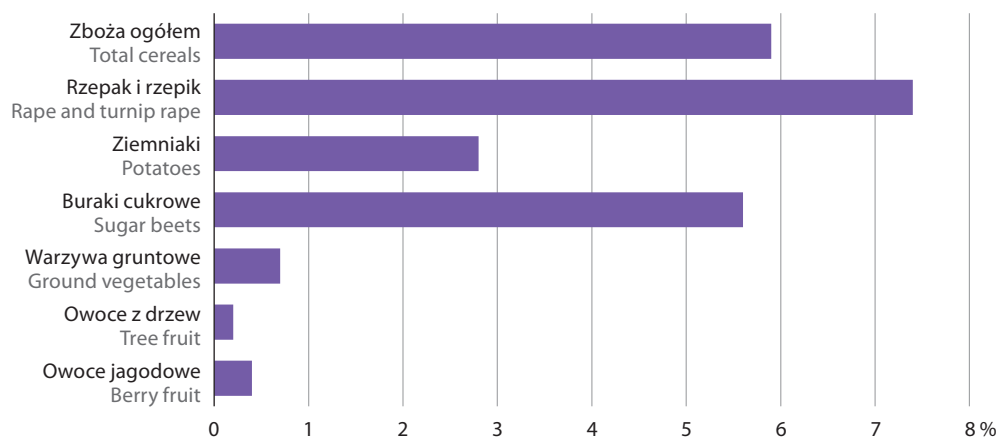
Table 35. Yields of selected agricultural crops

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	2022 Polska Poland
	z 1 ha w dt per 1 hectare in decitonnes				
Zboża ogółem Total cereals	50,4	62,2	61,6	64,7	49,5
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi of which basic cereals with cereal mixtures	51,1	57,2	56,8	62,0	45,9
w tym: of which:					
pszenica wheat	58,4	62,2	63,1	68,0	53,4
żyto rye	40,8	45,1	43,4	43,0	36,0
jęczmień barley	43,8	54,3	50,7	56,6	44,3
pszenżyto triticale	44,0	51,6	52,7	53,4	45,0
Rzepak i rzepik Rape and turnip rape	31,4	31,5	35,8	35,0	33,8
Ziemniaki ^a Potatoes ^a	234	350	368	343	308
Buraki cukrowe Sugar beets	506	672	716	672	638

a Bez uprawy w ogrodach przydomowych.
a Excluding kitchen gardens.

Wykres 54. Udział województwa w krajowej produkcji wybranych ziemiopłodów rolnych i ogrodnich w 2022 r.

Chart 54. Share of voivodship in the country production of selected agricultural and horticultural crops in 2022

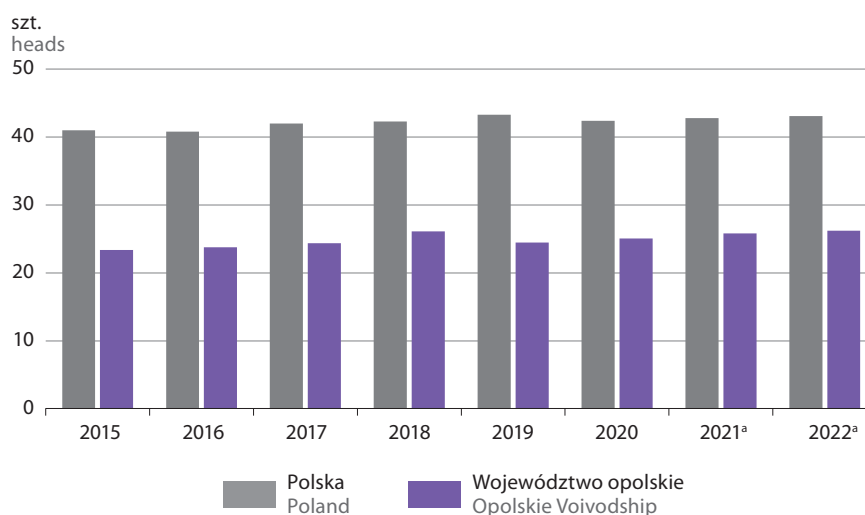
Według stanu w czerwcu 2022 r. pogłowie bydła w województwie opolskim liczyło 136,0 tys. szt., tj. 2,1% ogólnego pogłowia w kraju. Liczebność stada bydła w województwie opolskim zwiększyła się o 1,6% w stosunku do 2021 r., a w kraju o 0,7%.

Udział krów w pogłowie bydła w województwie w czerwcu 2022 r. kształtował się na poziomie 31,6%, tj. o 2,2 p. proc. mniej niż w 2021 r. W stadzie krów dominujący udział (94,1%) miały krowy mleczne (w 2021 r. – 86,8%).

Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych w czerwcu 2022 r. wyniosła 26,2 szt., w tym krów – 8,3 szt. (w kraju odpowiednio: 43,1 szt. i 14,8 szt.).

Wykres 55. Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych Stan w dniu 1 czerwca

Chart 55. Cattle density per 100 hectares of agricultural land As of 1 June

a Jako podstawę przeliczeń dla pogłowia zwierząt gospodarskich przyjęto dane na temat użytków rolnych według stanu w dniu 1 czerwca 2020 r.

a The data on agricultural land as of June 1, 2020 was used as the basis for the calculations for farm animal stocks.

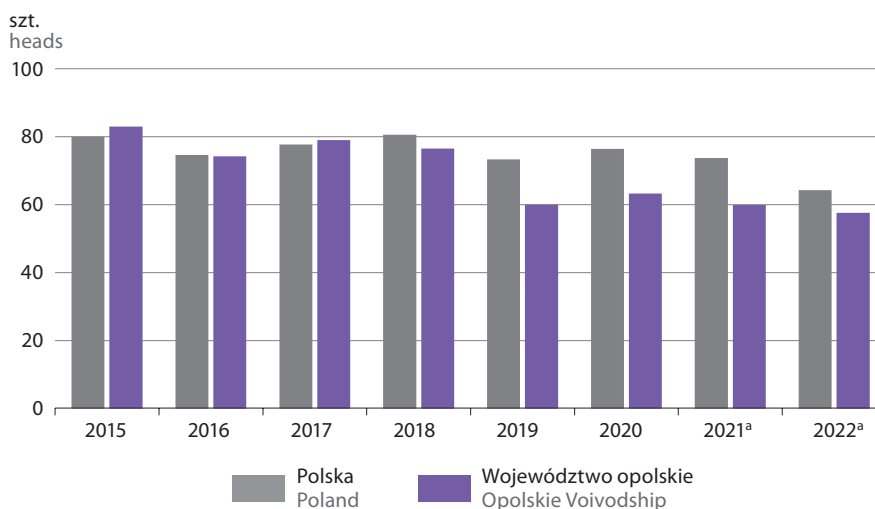
W czerwcu 2022 r. pogłowie trzody chlewnej w województwie ukształtowało się na poziomie 298,4 tys. szt., co stanowiło 3,1% w ogólnokrajowym pogłowie świń. W odniesieniu do stanu odnotowanego w 2021 r. wielkość stada spadła o 3,8% (w kraju – o 12,9%).

W województwie opolskim w 2022 r. stado loch na chów w porównaniu z 2021 r. zmniejszyło się o 13,8% do poziomu 24,6 tys. szt., w tym pogłowie loch próśnych o 11,6% do 17,6 tys. szt.

W czerwcu 2022 r. obsada trzody chlewnej ogółem, w tym loch na chów, na 100 ha użytków rolnych wyniosła odpowiednio: 57,6 szt. i 4,7 szt. (w kraju odpowiednio: 64,3 szt. i 4,1 szt.).

**Wykres 56. Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych
Stan w dniu 1 czerwca**

Chart 56. Pigs density per 100 hectares of agricultural land
As of 1 June

a Jako podstawę przeliczeń dla pogłowia zwierząt gospodarskich przyjęto dane na temat użytków rolnych według stanu w dniu 1 czerwca 2020 r.

a The data on agricultural land as of June 1, 2020 was used as the basis for the calculations for farm animal stocks.

Stado owiec w województwie opolskim w czerwcu 2022 r. liczyło 3,1 tys. szt. i stanowiło 1,1% pogłowia krajowego. Liczebność stada w porównaniu z 2021 r. zwiększyła się o 21,6%. W skali kraju pogłowie owiec zwiększyło się o 0,3% w stosunku do 2021 r.

W czerwcu 2022 r. w strukturze stada owiec maciorki owcze (tj. samice, które miały już potomstwo i samice pokryte po raz pierwszy) stanowiły 40,3%, a ich udział w odniesieniu do 2021 r. zwiększył się o 5,7 p. proc.

Obsada owiec na 100 ha użytków rolnych w czerwcu 2022 r. ukształtowała się na poziomie 0,6 szt., przy średniej w kraju 1,9 szt.

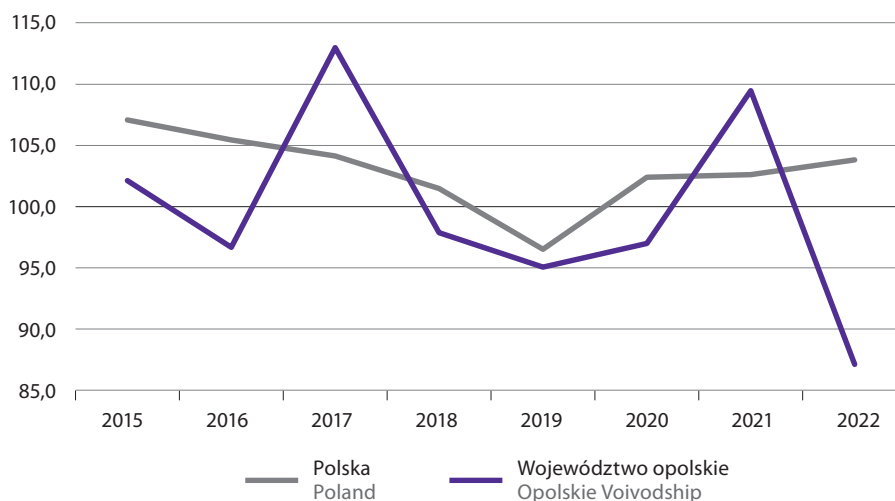
W 2022 r. w województwie opolskim na rynku rolnym skupiono 691,5 tys. t ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego), co stanowiło 8,1% skupu ogólnokrajowego. W porównaniu z 2021 r. skup zbóż był niższy o 9,8% (w kraju – o 4,6%). W województwie opolskim skupiono 533,8 tys. t pszenicy (9,3% skupu krajowego), tj. mniej o 5,4% w porównaniu z 2021 r. Skup jęczmienia wynosił 111,1 tys. t, co stanowiło 12,6% skupu krajowego i był niższy o 13,5% w stosunku do notowanego w 2021 r. W 2022 r. skup żyta wynosił 9,6 tys. t (1,5% ogólnokrajowego skupu), a pszenżyta – 35,9 tys. t (3,2%). W stosunku do 2021 r. odnotowano spadek zarówno skupu żyta (o 54,4%), jak i pszenżyta (o 28,8%).

Skup ziemniaków w analizowanym roku ukształtował się na poziomie 45,9 tys. t i stanowił 2,8% skupu w kraju. W relacji do 2021 r. skup ziemniaków był niższy o 26,8%, natomiast w kraju odnotowano spadek o 21,6%.

W województwie opolskim w 2022 r. skupiono 123,5 tys. t żywca rzeźnego (w wadze żywej), czyli mniej o 12,8% niż w 2021 r. (w kraju – więcej o 3,8%). Żywiec rzeźny skupiony na terenie województwa stanowił 1,8% skupu ogólnokrajowego. Skup żywca wieprzowego wynosił 68,0 tys. t (2,9% skupu krajowego), tj. mniej o 11,6% w odniesieniu do 2021 r., a w kraju mniej o 6,9%. Skup żywca wołowego ukształtował się na poziomie 6,4 tys. t (0,9% skupu krajowego) i był mniejszy o 5,0% w stosunku do 2021 r. (w kraju – większy o 0,9%). Żywca drobiowego skupiono 49,0 tys. t, tj. mniej o 15,4% w porównaniu z 2021 r. (w kraju – więcej o 12,9%). Skup żywca drobiowego w województwie stanowił 1,3% skupu krajowego.

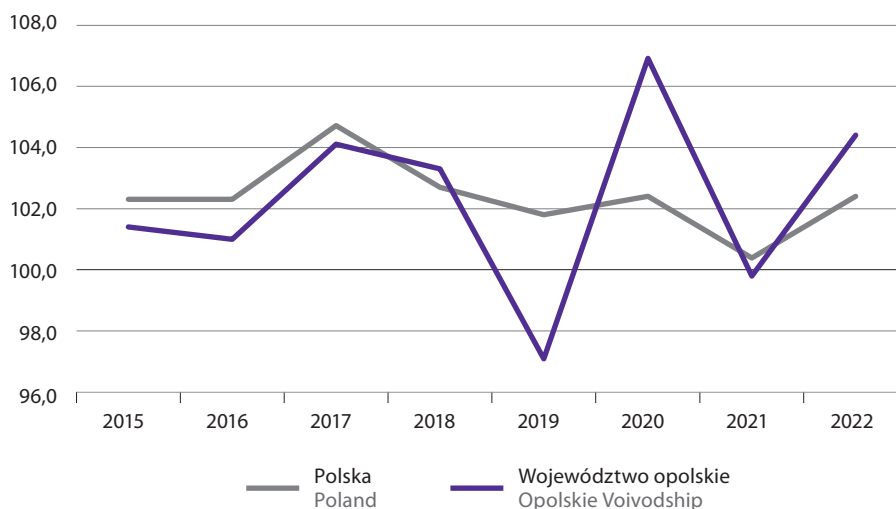
Wykres 57. Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem (w wadze żywej) Rok poprzedni=100

Chart 57. Indices of procurement total animals for slaughter (in live weight)
Previous year=100

W 2022 r. skup mleka krowiego wynosił 290,5 mln l (2,3% ogółu mleka skupionego w kraju). W porównaniu ze skupem z roku poprzedniego skup mleka w województwie był większy o 4,4%, a w kraju o 2,4%.

Wykres 58. Dynamika skupu mleka
Rok poprzedni=100
 Chart 58. Indices of procurement cows' milk
 Previous year=100

Przeciętne roczne ceny skupu obliczono jako iloraz wartości (w cenach bieżących bez VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

Przeciętne roczne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach. Za lata 2020–2021 brak danych z uwagi na okresowe zamknięcie targowisk w związku ze stanem zagrożenia chorobą COVID-19, nie było możliwe zebranie danych o cenach targowiskowych produktów.

W województwie opolskim w 2022 r. średnia cena skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) wynosiła 143,67 zł za 1 dt (w kraju – 144,63 zł) i była o 59,2% wyższa niż w 2021 r. (w kraju – o 60,6%). Średnia cena skupu pszenicy w omawianym roku wynosiła 149,04 zł za 1 dt (w kraju – 152,00 zł) i była wyższa od notowanej w 2021 r. o 57,1%, podobnie jak w kraju. Na targowiskach za 1 dt pszenicy płacono 185,93 zł (w kraju – 166,53 zł/dt), czyli więcej o 84,5% niż w 2019 r. (w kraju – o 81,7%). W 2022 r. w województwie opolskim cena żyta w skupie kształtowała się na poziomie 114,63 zł za 1 dt (w kraju – 120,79 zł za dt), tj. wyższym w stosunku do 2021 r. o 56,7% (w kraju – o 60,3%).

W województwie opolskim w 2022 r. średnia cena skupu ziemniaków jadalnych za 1 dt wynosiła 74,42 zł i była wyższa w porównaniu z 2021 r. o 45,1% (w kraju odpowiednio: 90,34 zł za 1 dt i wyższa o 49,1%). W obrocie targowiskowym cena ziemniaków jadalnych ukształtowała się na poziomie 184,55 zł/dt (w kraju – 158,22 zł), tj. niższym w stosunku do 2019 r. o 11,9%. W kraju natomiast cena była mniejsza o 16,4% w odniesieniu do 2019 r.

Cena skupu żywca wołowego (bez cieląt) w 2022 r. wynosiła 10,07 zł za kg (w kraju – 10,48 zł/kg), tj. wzrosła o 32,1% w stosunku do uzyskanej w poprzednim roku (w kraju – o 37,3%). Cena żywca wieprzowego w skupie osiągnęła wartość 6,63 zł za kg (w kraju – 6,73 zł za kg) i była wyższa o 38,3% w porównaniu z zanotowaną w 2021 r. (w kraju – o 40,5%). W 2022 r. cena skupu drobiu rzeźnego osiągnęła poziom 5,43 zł za kg (w kraju – 6,16 zł za kg) i była wyższa o 37,5% w stosunku do 2021 r. (w kraju – o 47,3%).

Za 1 l mleka krowiego w 2022 r. płacono 2,33 zł (w kraju – 2,31 zł), tj. więcej o 47,4% niż w 2021 r. (w kraju – o 47,3%).

W ogólnej wartości globalnej produkcji rolniczej w 2021 r. w województwie opolskim 65,0% przypadało na dominującą produkcję roślinną, natomiast pozostałe 35,0% stanowiła produkcja zwierzęca. W 2021 r. w porównaniu z rokiem poprzednim (w cenach stałych 2020 r.) wartość produkcji globalnej wzrosła o 0,4%, o czym zadecydowała wyższa wartość produkcji zwierzęcej o 2,2%, przy spadku produkcji roślinnej o 0,5%. Województwo opolskie w 2021 r. wytworzyło 3,0% krajowej globalnej produkcji rolniczej (udział produkcji roślinnej i zwierzęcej wyniósł odpowiednio: 3,7% i 2,2%).

Z wartości końcowej produkcji rolniczej w województwie opolskim w 2021 r. – 57,5% stanowiła produkcja roślinna, natomiast na produkcję zwierzęcą przypadało 42,5%. Końcowa produkcja rolnicza w województwie w 2021 r. była o 2,0% wyższa niż w roku poprzednim, na co wpływ miał wzrost zarówno produkcji roślinnej (o 3,0%), jak i zwierzęcej (o 0,7%). Udział województwa w krajowej końcowej produkcji rolniczej wyniósł 2,8% (produkcji roślinnej – 3,6% i zwierzęcej – 2,1%). Końcowa produkcja rolnicza w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych wyniosła 5638 zł, wobec 7051 zł w kraju.

W towarowej produkcji rolniczej w 2021 r. wystąpił spadek produkcji ogółem o 6,3%, przy zmniejszeniu wartości produkcji roślinnej o 13,2% i zwiększeniu produkcji zwierzęcej o 3,6%. W 2021 r. udział województwa w ogólnokrajowej towarowej produkcji rolniczej ukształtował się na poziomie 2,8% (produkcja roślinna i zwierzęca stanowiły odpowiednio: 3,7% i 2,2%). Skup produktów rolnych zmniejszył się o 6,9%, a sprzedaż w obrocie targowiskowym – o 2,9%. W 2021 r. w strukturze towarowej produkcji rolniczej udział produkcji roślinnej wyniósł 54,7%.

Przemysł Industry

W 2022 r. w województwie opolskim utrzymał się wzrost produkcji sprzedanej przemysłu w ujęciu rocznym. Był on jednak wolniejszy od zaobserwowanego w 2021 r. W porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się również wydajność pracy, mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego oraz przeciętne zatrudnienie w przemyśle. Produkcja sprzedana przemysłu przypadająca na 1 mieszkańca kształtowała się poniżej przeciętnej krajowej. W 2021 r. najwyższą wartość produkcji sprzedanej generowały podmioty z siedzibą w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim. W relacji do 2015 r. odnotowano zarówno wzrost produkcji sprzedanej przemysłu, przeciętnego zatrudnienia oraz wydajności pracy.

Dane o **produkcji sprzedanej przemysłu** dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: B – „Górnictwo i wydobywanie”, C – „Przetwórstwo przemysłowe”, D – „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz E – „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Dane o **wartości produkcji sprzedanej przemysłu** prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.

W pierwszej części analizy dane o **produkcji sprzedanej przemysłu** oraz **przeciętnym zatrudnieniu w przemyśle** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. Wyniki opracowane zostały na podstawie danych rocznych z systemu zintegrowanego – produkcja, zatrudnienie i wynagrodzenia dla sekcji B, C, D, E (z badań statystycznych: Z-06, SP, F-01/I-01, DG-1) i mają status danych ostatecznych (do 2021 r. włącznie).

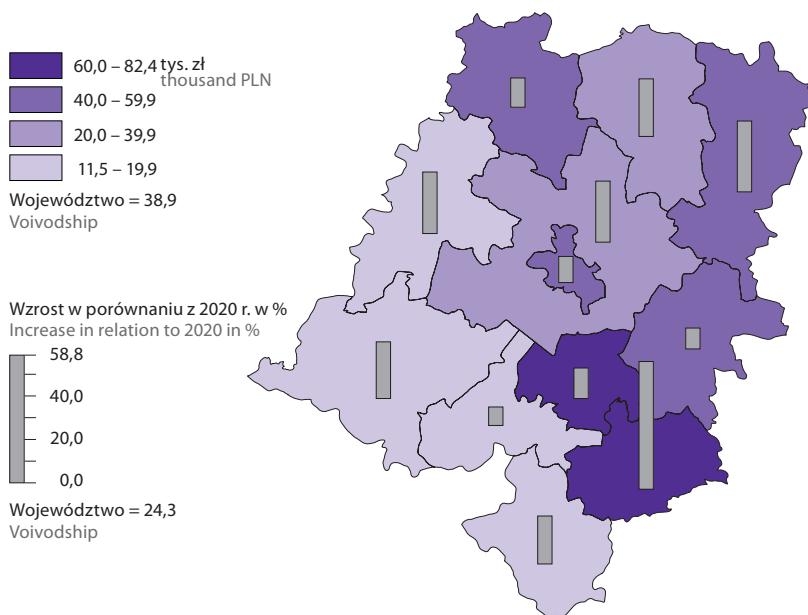

W województwie opolskim w 2021 r. w 870 podmiotach o liczbie pracujących powyżej 9 osób produkcja sprzedana przemysłu osiągnęła wartość 37042,7 mln zł (w cenach bieżących), tj. o 14,1% wyższą (w cenach stałych) w porównaniu z 2020 r. Wzrost produkcji obserwowano we wszystkich województwach (od 8,9% w lubuskim do 17,9% w zachodniopomorskim). Udział produkcji sprzedanej przemysłu w województwie opolskim wynosił 2,1% produkcji krajowej i w relacji do 2020 r. nie uległ zmianie, a w odniesieniu do 2015 r. wzrósł o 0,2 p. proc. Najwyższą wartość produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach bieżących) wypracowały przedsiębiorstwa w województwie mazowieckim (20,9% produkcji krajowej), natomiast najniższą – podmioty w województwach: podlaskim i świętokrzyskim (po 2,0%). Województwo opolskie uplasowało się na 14 pozycji w kraju (w 2020 r. – 15 lokata, w 2015 r. – 14 lokata). W relacji do 2015 r. produkcja sprzedana przemysłu zwiększyła się o 44,5%.

W przekroju terytorialnym według powiatów w 2021 r. najwyższą wartość produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach bieżących) odnotowano w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (7006,8 mln zł, 18,9% produkcji wojewódzkiej). Drugie pod względem wartości produkcji było m. Opole (6862,9 mln zł, 18,5% produkcji wojewódzkiej). Najniższą wartość produkcji sprzedanej przemysłu obserwowano w powiatach: głubczyckim (503,7 mln zł, 1,4% produkcji wojewódzkiej) i prudnickim (692,1 mln zł, 1,9%). W ujęciu rocznym istotny wzrost udziału w produkcji sprzedanej przemysłu województwa wystąpił w powiatach: kędzierzyńsko-kozielskim (z 14,9% do 18,9%) oraz oleskim (z 9,1% do 9,8%). Znaczący spadek udziału odnotowano w m. Opolu (z 20,4% do 18,5%) oraz w powiatach: strzeleckim (z 12,3% do 10,9%) i krapkowickim (z 14,7% do 13,5%).

Produkcja sprzedana przemysłu w województwie opolskim przypadająca na 1 mieszkańca w 2021 r. (w cenach bieżących) wynosiła 38891 zł i wzrosła o 24,3% w porównaniu z 2020 r. oraz o 73,6% w odniesieniu do 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 24,9% i o 55,7%). Omawiany wskaźnik w województwie stanowił 82,3% przeciętnej krajowej (w 2020 r. i 2015 r. odpowiednio: 82,7% i 73,8%). Biorąc pod uwagę wartość produkcji sprzedanej przemysłu przeliczoną na 1 mieszkańca (w cenach bieżących) w poszczególnych województwach, to najwyższą odnotowano w województwie mazowieckim (68174 zł, 144,2% przeciętnej krajowej), a najniższą – w lubelskim (23160 zł, 49,0%). Województwo opolskie uplasowało się na 8 miejscu w kraju.

Mapa 41. Produkcja sprzedana przemysłu na 1 mieszkańca w 2021 r. (ceny bieżące)
Map 41. Sold production of industry per capita in 2021 (current prices)

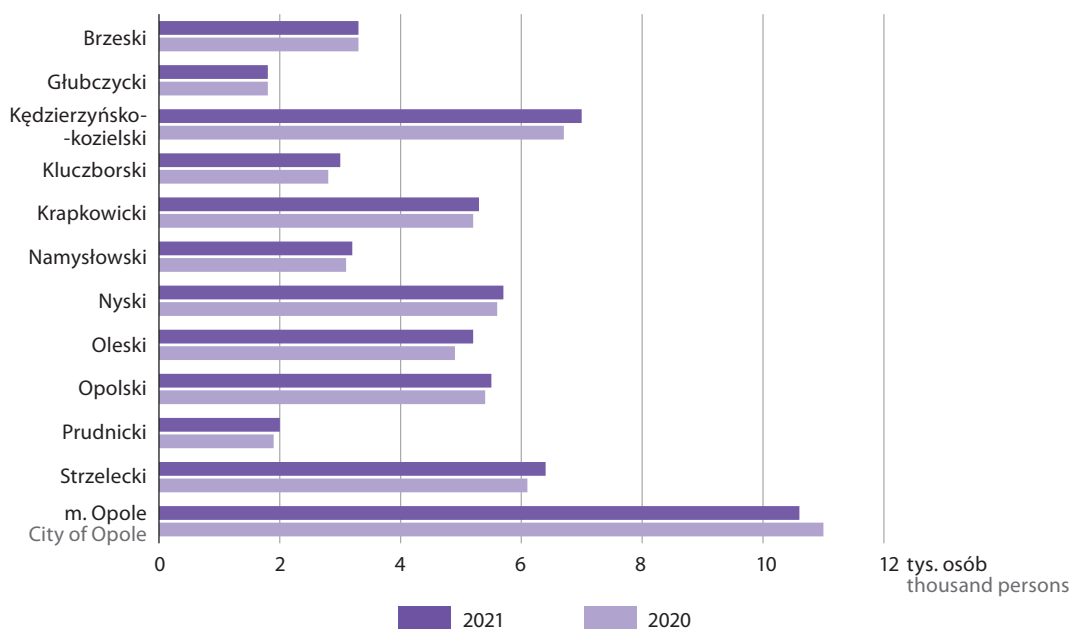

Analiza przestrzennego zróżnicowania produkcji sprzedanej przemysłu w przeliczeniu na 1 mieszkańca według powiatów wykazała, że rozpiętość wartości wskaźnika (w cenach bieżących) wynosiła od 11529 zł (29,6% przeciętnej wojewódzkiej) w powiecie głubczyckim do 82415 zł (211,9%) w powiecie krapkowickim. Produkcja sprzedana przemysłu na 1 mieszkańca w relacji do 2020 r. wzrosła we wszystkich powiatach, w tym najbardziej w: kędzierzyńsko-kozielskim (o 58,8%), oleskim (o 32,8%) i brzeskim (o 28,5%).

W 2021 r. w województwie opolskim w sekcjach grupujących przemysł przeciętnie zatrudnionych było 59,0 tys. osób, tj. więcej o 1,9% względem 2020 r. i o 10,5% w odniesieniu do 2015 r.

Ponad 10% udział przeciętnego zatrudnienia w przemyśle ogółem w województwie odnotowano w m. Opolu (18,0%) oraz w powiatach: kędzierzyńsko-kozielskim (11,9%) i strzeleckim (10,8%). Najmniejszy udział w przeciętnym zatrudnieniu w przemyśle generowały podmioty z siedzibą w powiatach: głubczyckim (3,0%), prudnickim (3,4%) i kluczborskim (5,1%). Przeciętne zatrudnienie w skali roku zwiększyło się w większości powiatów (od 1,2% w brzeskim i namysłowskim do 7,9% w kluczborskim). Spadek przeciętnego zatrudnienia wystąpił w m. Opolu (o 3,5%) i powiecie głubczyckim (o 0,2%).

Wykres 59. Przeciętne zatrudnienie w przemyśle
Chart 59. Average paid employment in industry

W 2021 r. wydajność pracy w przemyśle mierzona produkcją sprzedaną przemysłu na 1 zatrudnionego (w cenach bieżących) wynosiła 627,6 tys. zł i w porównaniu z 2020 r. zwiększyła się o 108,9 tys. zł, a w relacji do 2015 r. – o 208,5 tys. zł.

Najwyższą wydajność pracy w przemyśle uzyskały podmioty mające siedzibę w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (1000,4 tys. zł), krapkowickim (947,0 tys. zł) i oleskim (692,6 tys. zł). Względem 2020 r. omawiany wskaźnik wzrósł we wszystkich powiatach, w tym najbardziej w kędzierzyńsko-kozielskim (o 336,9 tys. zł), a najmniej – w prudnickim (o 13,4 tys. zł).

W drugiej części analizy dane o **produkcji sprzedanej przemysłu** oraz **przeciętnym zatrudnieniu w przemyśle** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; opracowane zostały na podstawie danych krótkookresowych pozyskiwanych z miesięcznych meldunków o działalności gospodarczej DG-1.

Według wstępnych danych w 2022 r. produkcja sprzedana przemysłu w województwie opolskim osiągnęła wartość 50769,3 mln zł (w cenach bieżących), co stanowiło 2,0% produkcji krajowej. Produkcja sprzedana przemysłu (w cenach stałych) w porównaniu z 2021 r. ukształtowała się na poziomie o 11,0% wyższym (w kraju – o 10,2%) wobec wzrostu o 13,4% rok wcześniej (o 14,8%). Wzrost produkcji sprzedanej przemysłu w województwie w ujęciu rocznym obserwowano także w latach 2016–2019. W 2020 r. wystąpił spadek produkcji (o 3,1%), który wynikał m.in. z ogłoszonego stanu epidemii COVID-19.

W 2022 r. wzrost produkcji sprzedanej przemysłu w skali roku obserwowano we wszystkich województwach, z wyjątkiem pomorskiego (spadek produkcji o 4,6%). Najbardziej produkcja sprzedana wzrosła w województwach: zachodniopomorskim (o 19,9%), łódzkim (o 17,4%) i podkarpackim (o 15,4%). Województwo opolskie ze wzrostem o 11,0% uplasowało się na 9 miejscu w kraju.

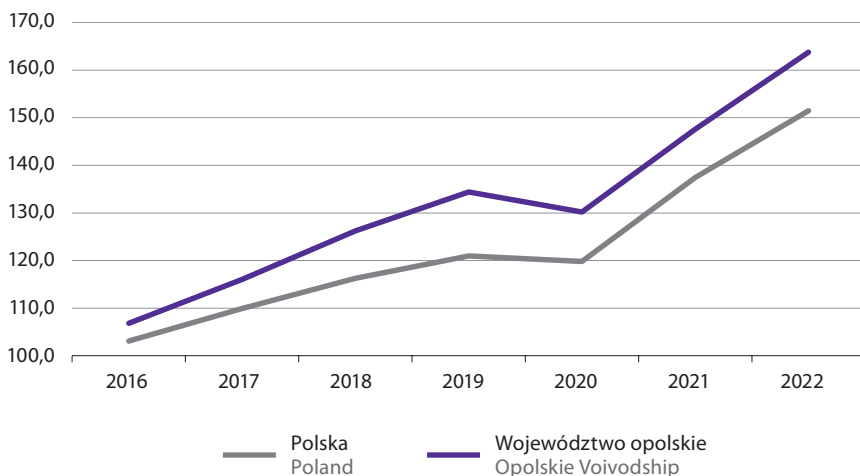
Wyższą produkcję sprzedaną przemysłu w ujęciu rocznym odnotowano w kolejnych kwartalnych okresach narastających 2022 r.: w pierwszym kwartale – o 15,3%, w pierwszym półroczu – o 16,6% i w okresie trzech kwartałów – o 14,6%.

Tablica 36. Przemysł
Table 36. Industry

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące): Sold production of industry (current prices):				
w milionach złotych in million PLN	23388,9	32247,2	39449,5	50769,3
Polska=100 Poland=100	2,0	2,1	2,1	2,0
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w % Share of sold production of manufacturing in sold production of industry (current prices) in %	95,1	95,1	95,6	95,8
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys. Average paid employment in industry in thousands	53,8	58,8	59,3	59,7

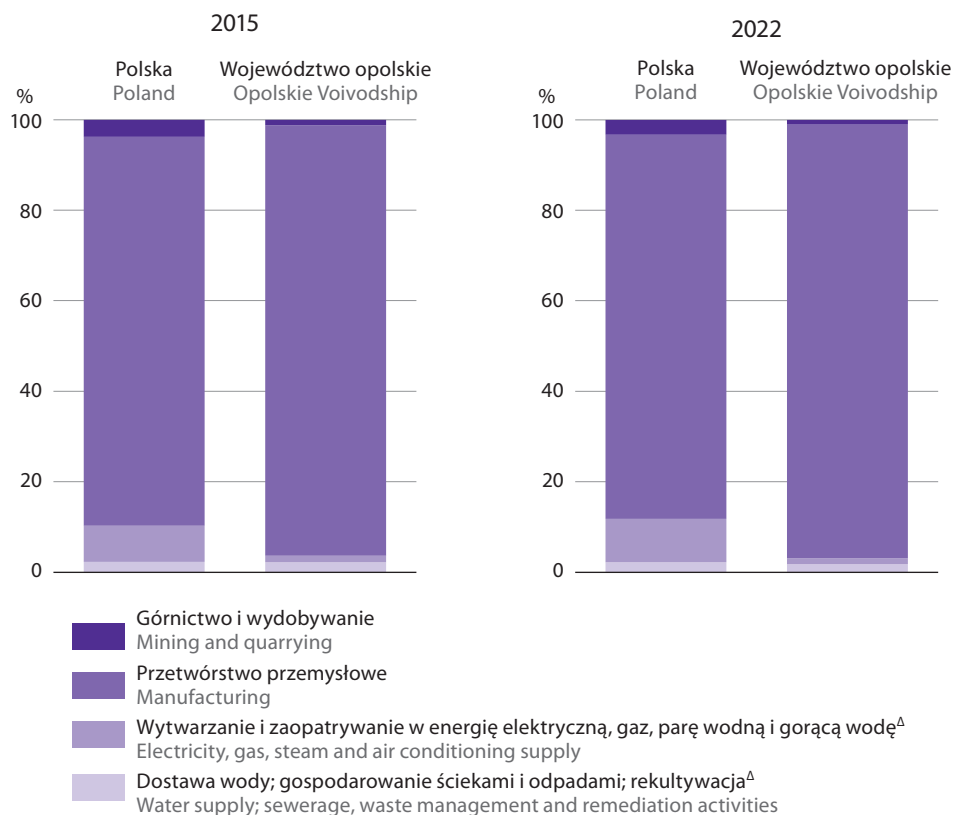
Wykres 60. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe) 2015=100

Chart 60. Indices of sold production of industry (constant prices) 2015=100

Na ogólną wartość produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach bieżących) w 2022 r. w województwie opolskim złożyła się produkcja w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe – 48612,6 mln zł, dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja – 930,4 mln zł, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – 645,3 mln zł oraz górnictwo i wydobywanie – 581,1 mln zł. Wymienione sekcje stanowiły odpowiednio: 95,8%, 1,8%, 1,3% i 1,1% produkcji sprzedanej przemysłu ogółem. Wzrost produkcji sprzedanej przemysłu ogółem (w cenach stałych) w 2022 r. w ujęciu rocznym wynikał głównie ze zwiększenia o 11,3% produkcji sprzedanej w przetwórstwie przemysłowym, którego udział w produkcji przemysłowej w województwie był dominujący. Wyższą produkcję sprzedaną odnotowano także w pozostałych sekcjach grupujących przemysł: górnictwie i wydobywaniu (o 15,4%), wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 3,5%) oraz dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 1,6%). W odniesieniu do 2021 r. w produkcji sprzedanej przemysłu ogółem zwiększył się udział przetwórstwa przemysłowego (o 0,2 p. proc.), a także wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę oraz górnictwa i wydobywania (po 0,1 p. proc.), a zmniejszył się udział dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami; rekultywacji (o 0,4 p. proc.).

Wykres 61. Produkcja sprzedana przemysłu według sekcji PKD (ceny bieżące)
Chart 61. Sold production of industry by PKD sections (current prices)

W 2022 r. wzrost produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach stałych) w skali roku wystąpił w 22 działach przemysłu (spośród 27 występujących w województwie). Wyższą produkcję sprzedaną przemysłu odnotowano m.in. w produkcji: papieru i wyrobów z papieru (o 48,1%), urządzeń elektrycznych (o 27,9%), wyrobów z metali (o 21,6%), chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 18,1%), pojazdów samochodowych,

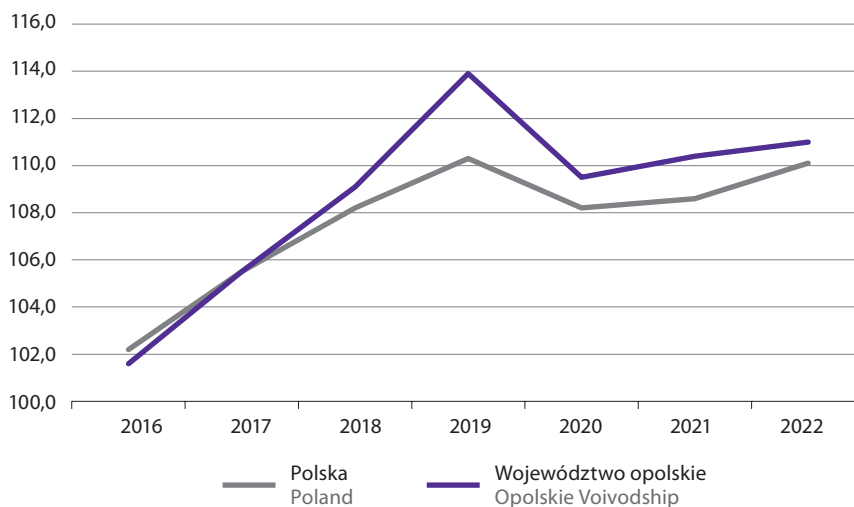
przyczep i nacze (o 10,2%), artykułów spożywczych (o 7,8%) oraz wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 4,8%). Spadek produkcji wystąpił m.in. w poligrafii i reprodukcji zapisanych nośników informacji (o 51,6%).

Spośród działów przetwórstwa przemysłowego największy udział w produkcji sprzedanej przemysłu miała produkcja: chemikaliów i wyrobów chemicznych (16,2%), artykułów spożywczych (13,6%), wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (10,7%), wyrobów z metali (10,3%), urządzeń elektrycznych (7,6%) oraz pojazdów samochodowych, przyczep i nacze (7,3%). W odniesieniu do 2021 r. w strukturze produkcji sprzedanej przemysłu zwiększył się udział przede wszystkim produkcji: chemikaliów i wyrobów chemicznych (z 13,9% do 16,2%), papieru i wyrobów z papieru (z 2,7% do 3,8%) oraz wyrobów z metali (z 9,8% do 10,3%). Spadek udziału odnotowano m.in. w produkcji: pojazdów samochodowych, przyczep i nacze (z 8,0% do 7,3%), metali (z 6,8% do 6,1%) oraz wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (z 6,2% do 5,5%).

W 2022 r. w województwie opolskim wzrostowi produkcji sprzedanej przemysłu w skali roku towarzyszył niewielki wzrost przeciętnego zatrudnienia (o 0,5% wobec wzrostu o 1,4% w kraju). Wyższe przeciętne zatrudnienie w przemyśle odnotowano we wszystkich województwach, poza lubuskim (spadek zatrudnienia o 0,2%). Przeciętne zatrudnienie wzrosło w największym stopniu w województwie podkarpackim (o 4,2%).

Wykres 62. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle 2015=100

Chart 62. Indices of average paid employment in industry 2015=100

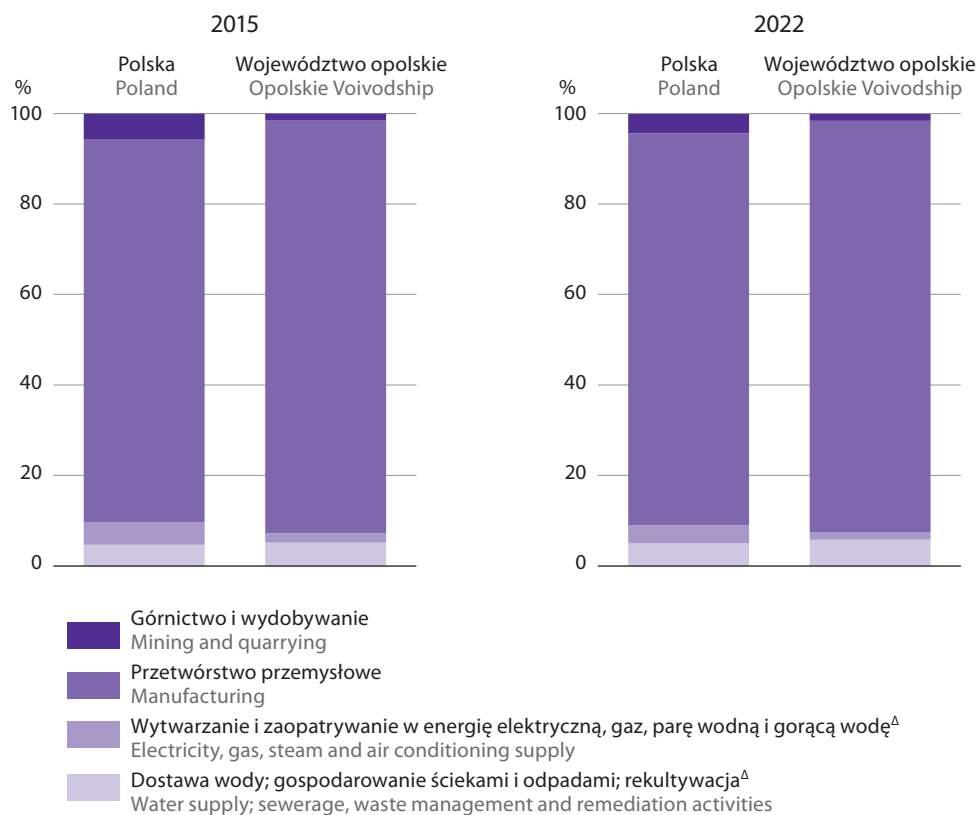

Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w województwie opolskim w 2022 r. ukształtowało się na poziomie 59,7 tys. osób (2,2% przeciętnego zatrudnienia w kraju). W jego strukturze największy udział odnotowano w przetwórstwie przemysłowym (91,0%, podobnie w 2021 r.). W omawianej sekcji przeciętne zatrudnienie w 2022 r. wynosiło 54,3 tys. osób i w ujęciu rocznym zwiększyło się o 0,5%. W dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji przeciętne zatrudnienie osiągnęło poziom 3,5 tys. osób (o 2,2% mniej niż w 2021 r.) i stanowiło 5,8% przeciętnego zatrudnienia w przemyśle (w 2021 r. – 5,9%). W wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę przeciętne zatrudnienie wynosiło 1,0 tys. osób i względem roku poprzedniego zmniejszyło się o 2,3%,

a jego udział w przeciętnym zatrudnieniu w przemyśle utrzymał się na tym samym poziomie (1,7%). Najmniejszy odsetek przeciętnego zatrudnienia odnotowano w górnictwie i wydobywaniu (1,6% wobec 1,3% w 2021 r.). Przeciętne zatrudnienie w tej sekcji wynosiło 0,9 tys. osób i w relacji do 2021 r. zwiększyło się o 16,2%.

Wykres 63. Przeciętne zatrudnienie w przemyśle według sekcji PKD

Chart 63. Average paid employment in industry by PKD sections

Wydajność pracy w przemyśle w 2022 r. mierzona produkcją sprzedaną przemysłu na 1 zatrudnionego wynosiła 851,1 tys. zł (w cenach bieżących) i wzrosła (w cenach stałych) o 10,4% w porównaniu z rokiem poprzednim (w 2021 r. wzrost odpowiednio o 12,4%). Wśród sekcji przemysłu najwyższą wydajność była w przetwórstwie przemysłowym – 895,6 tys. zł. (wzrost względem 2021 r. o 10,7%), a najniższa – w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – 269,6 tys. zł (o 3,9%). W kraju wydajność pracy w przemyśle w skali roku była o 8,7% wyższa (w 2021 r. wzrost odpowiednio o 14,4%).

Budownictwo Construction

W 2022 r. w porównaniu z 2021 r. i 2015 r. w województwie opolskim odnotowano wzrost produkcji sprzedanej budownictwa. W porównaniu z rokiem poprzednim wartość produkcji budowlano-montażowej była niższa, lecz wzrosła w stosunku do 2015 r. W porównaniu do obydwu okresów, odnotowano wzrost wydajności pracy w budownictwie, przy wzroście przeciętnego zatrudnienia. W 2022 r. liczba mieszkań oddanych do użytkowania, mieszkań, których budowę rozpoczęto oraz na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym spadła w porównaniu z rokiem poprzednim, ale wzrosła w stosunku do 2015 r. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania była większa niż w 2021 r., ale mniejsza niż w 2015 r.

Dane zarówno o **produkcji sprzedanej budownictwa**, jak i **sprzedaży produkcji budowlano-montażowej** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; opracowane zostały na podstawie danych pozyskiwanych z miesięcznych meldunków o działalności gospodarczej DG-1.

W województwie opolskim w 2022 r. produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) osiągnęła poziom 7627,7 mln zł (wobec 6011,9 mln zł przed rokiem) i zwiększyła się w porównaniu z 2021 r. o 26,9%, a w stosunku do 2015 r. o 138,2% (w kraju – odpowiednio: o 29,8% i o 115,6%). Udział produkcji sprzedanej budownictwa w województwie opolskim wyniósł 1,9% produkcji krajowej i wzrósł o 0,1 p. proc. w stosunku do 2015 r. Pod tym względem województwo uplasowało się na 14 miejscu w kraju (w 2015 r. – na 15). Najwyższy udział w produkcji krajowej miały jednostki z województwa mazowieckiego, a najniższy z lubuskiego.

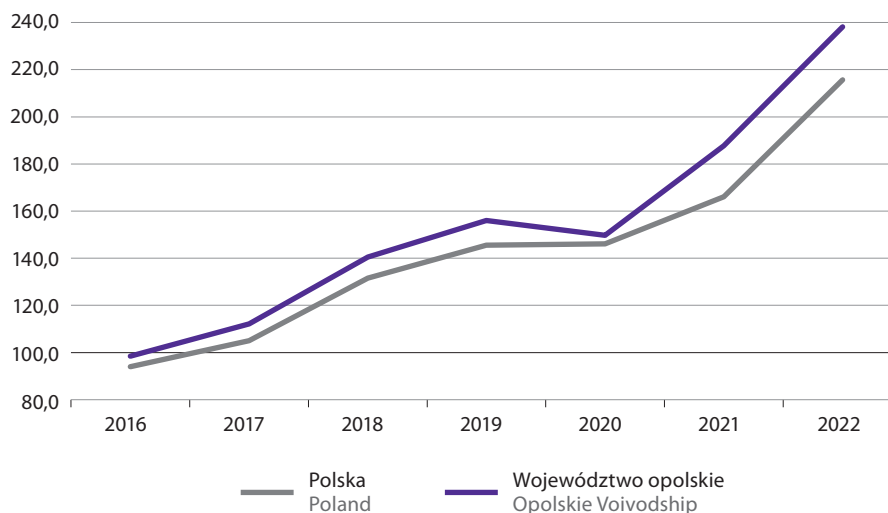
Dane o **produkcji sprzedanej budownictwa** dotyczą działalności budowlanej i niebudowlanej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji „Budownictwo”.

Tablica 37. Budownictwo
Table 37. Construction

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące): Sold production of construction (current prices):				
w milionach złotych in million PLN	3208,8	4799,3	6011,9	7627,7
Polska=100 Poland=100	1,8	1,8	2,0	1,9
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w % Share of construction and assembly production in sold production of construction (current prices) in %	43,4	39,2	32,5	23,4
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys. Average paid employment in construction in thousands	7,5	7,0	7,3	7,6

Wykres 64. Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) 2015=100

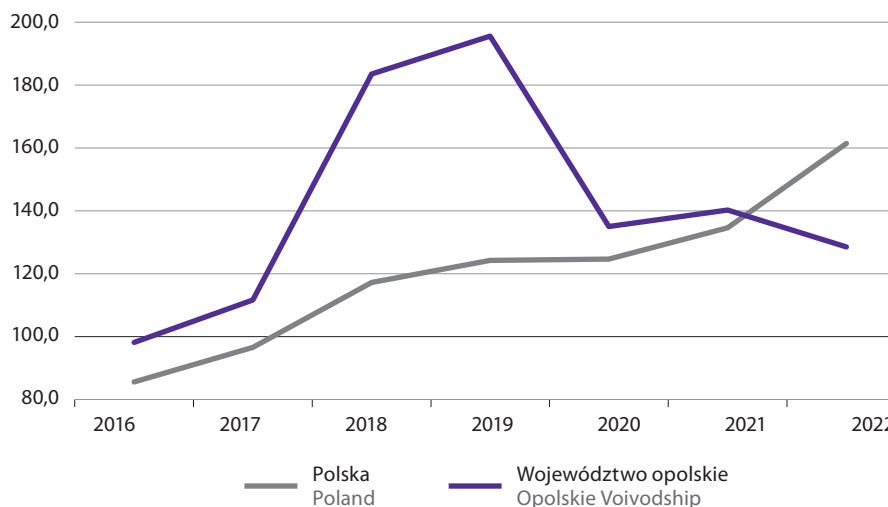
Chart 64. Indices of sold production of construction (current prices) 2015=100

Dane o **sprzedaży produkcji budowlano-montażowej** dotyczą robót zrealizowanych na terenie kraju, wykonanych siłami własnymi (tj. bez podwykonawców) na rzecz zleceniodawców przez podmioty budowlane zaliczane zgodnie z PKD 2007 do sekcji „Budownictwo”. Obejmują roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów.

Wykres 65. Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące) 2015=100

Chart 65. Indices of construction and assembly production (current prices) 2015=100

Produkcja budowlano-montażowa w 2022 r. wynosiła 1788,1 mln zł (wobec 1952,8 mln zł przed rokiem) i spadła o 8,4% w odniesieniu do 2021 r., a zwiększyła się o 28,5% w stosunku do odnotowanej w 2015 r. W kraju wartość produkcji budowlano-montażowej w analizowanym okresie była wyższa odpowiednio:

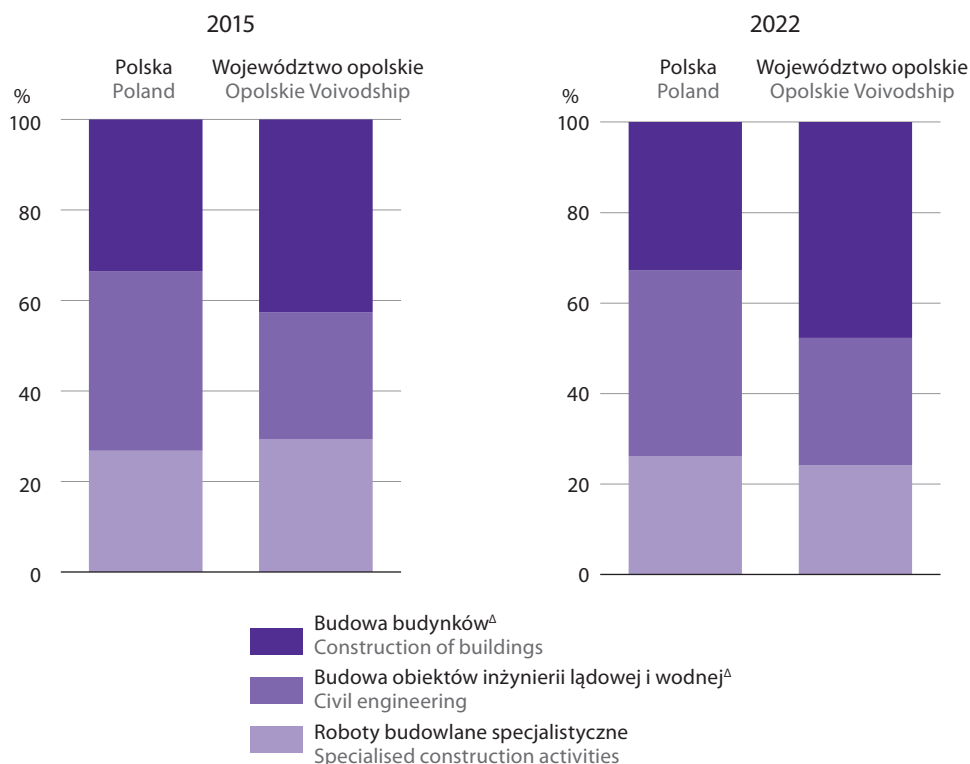

o 19,9% i o 61,4%. W województwie opolskim produkcja budowlano-montażowa stanowiła 23,4% przychodów ogółem osiągniętych przez jednostki w sekcji budownictwo. Pod względem wartości produkcji budowlano-montażowej województwo opolskie zajmowało 15 lokatę w kraju, a wskaźnik dynamiki w odniesieniu do 2015 r. ukształtował się na 14 miejscu. Najwyższą wartość produkcji budowlano-montażowej odnotowano w województwie mazowieckim, a najniższą w lubuskim.

W 2022 r. w porównaniu z 2021 r. spadek produkcji budowlano-montażowej odnotowano we wszystkich działach budownictwa. Największy wystąpił w jednostkach specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 17,4%). Natomiast w odniesieniu do 2015 r. został zanotowany wzrost we wszystkich działach, przy czym największy był w przypadku podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności jest wznoszenie budynków (o 43,9%).

W strukturze produkcji budowlano-montażowej w 2022 r., w porównaniu zarówno z 2021 r. jak i 2015 r. zwiększył się udział podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności jest wznoszenie budynków (odpowiednio: o 3,3 p. proc. i o 5,1 p. proc. do 47,7%). Spadek w odniesieniu do 2021 r. i wzrost do 2015 r. nastąpił w jednostkach specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (odpowiednio: o 3,1 p. proc. i o 0,2 p. proc. do 28,2%). W przypadku podmiotów zajmujących się głównie robotami budowlanymi specjalistycznymi wystąpił spadek zarówno w stosunku do 2021 r., jak i w porównaniu z 2015 r. (odpowiednio: o 0,2 p. proc. i o 5,3 p. proc. do 24,1%).

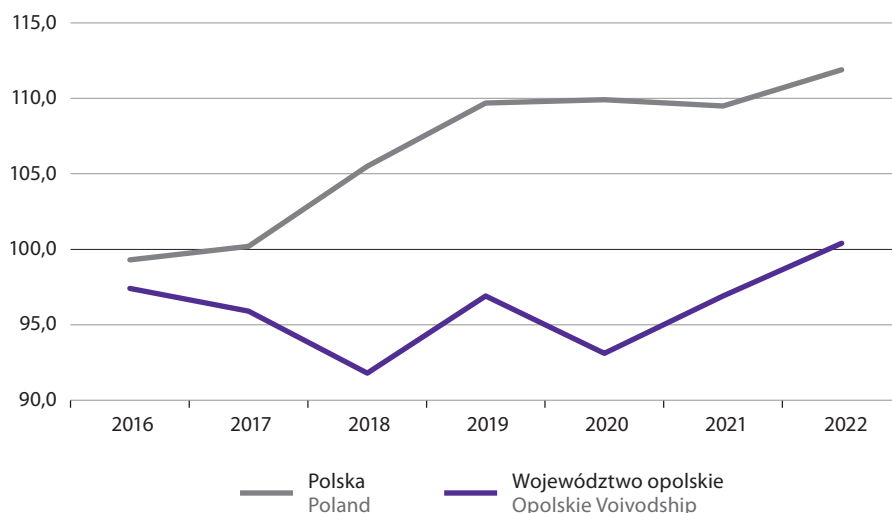
Wykres 66. Produkcja budowlano-montażowa według działów PKD (ceny bieżące)
Chart 66. Construction and assembly production by PKD divisions (current prices)

W województwie opolskim przeciętne zatrudnienie w budownictwie w 2022 r. wynosiło 7,6 tys. osób i wzrosło o 3,6% w porównaniu z 2021 r. oraz o 0,4% w stosunku do 2015 r. W kraju również odnotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia w budownictwie (odpowiednio: o 2,2% i o 11,9%).

Wykres 67. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie 2015=100

Chart 67. Indices of average paid employment in construction 2015=100

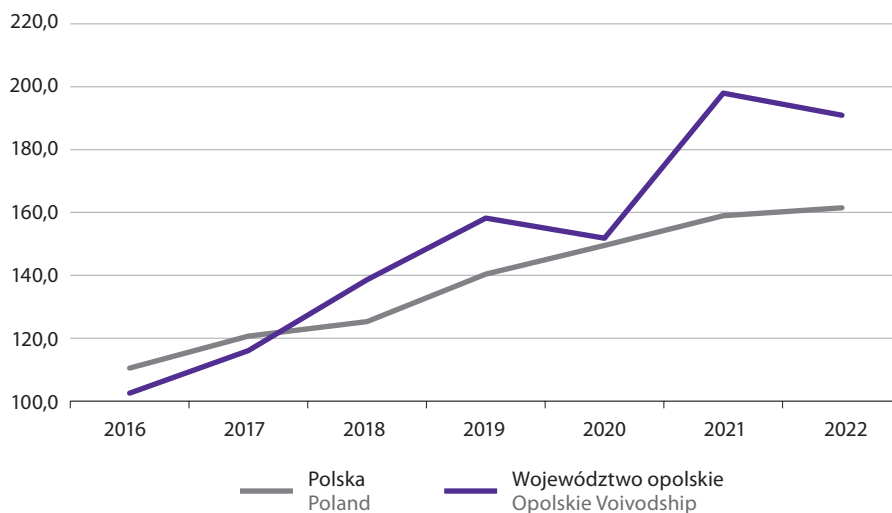

W 2022 r. wydajność pracy w budownictwie, mierzona produkcją sprzedaną na 1 zatrudnionego, w cenach bieżących ukształtowała się na poziomie 1007,9 tys. zł i była wyższa o 22,5% w porównaniu z 2021 r., a o 137,0% w odniesieniu do 2015 r.

W 2022 r. w województwie opolskim według wstępnych danych oddano do użytkowania 3289 mieszkań, tj. o 3,5% mniej w porównaniu z liczbą mieszkań oddanych rok wcześniej, a o 90,9% więcej niż w 2015 r. (w kraju odpowiednio więcej: o 1,7% i o 61,5%). Łączna powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych w województwie w 2022 r. wynosiła 348,6 tys. m² i była o 3,0% mniejsza niż w 2021 r., a o 54,6% większa niż w 2015 r.

Wykres 68. Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania 2015=100

Chart 68. Indices of the number of dwellings completed 2015=100

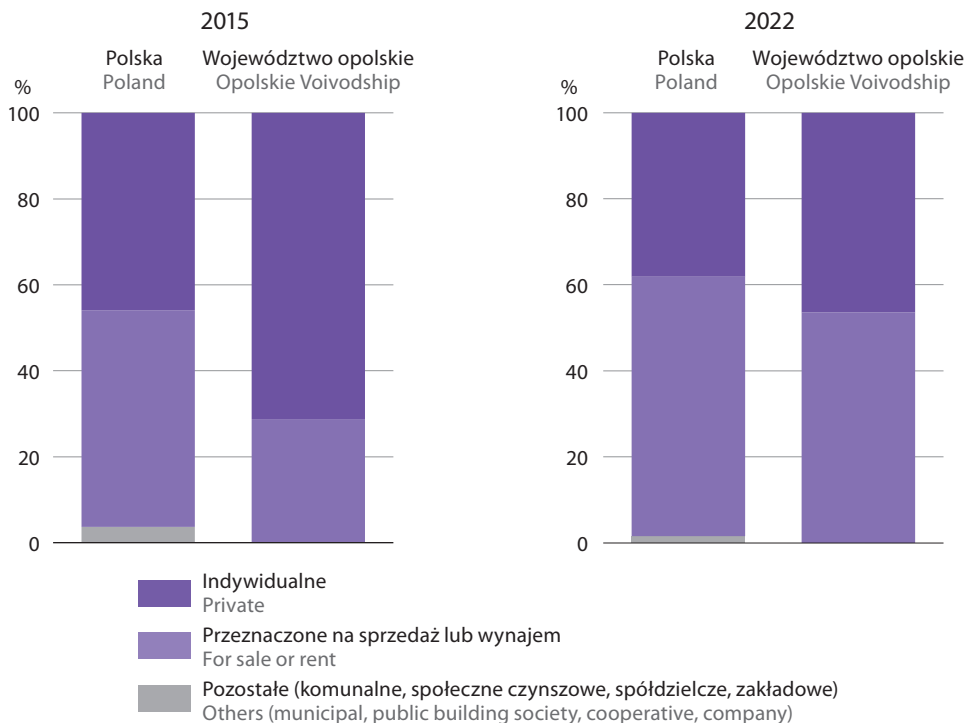

Tablica 38. Budownictwo mieszkaniowe
Table 38. Residential construction

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	2022 Polska Poland
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności Dwellings completed per 1000 population	1,7	2,7	3,6	3,5	6,3
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ² Average useful floor area of a dwelling completed in m ²	130,8	115,2	105,4	106,0	92,3
Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności Dwellings for which permits were granted or which were registered with a construction project per 1000 population	1,8	4,1	5,1	4,5	7,9
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności Dwellings started per 1000 population	1,6	3,4	4,5	3,5	5,3

W województwie opolskim w 2022 r. w strukturze mieszkań według form budownictwa, ponad połowę (53,6%) mieszkań oddanych do użytkowania stanowiły mieszkania powstałe z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem. Mieszkania wybudowane przez inwestorów indywidualnych stanowiły 46,4% nowo oddanych mieszkań. W 2022 r. nie oddano do użytkowania nowych mieszkań spółdzielczych, komunalnych, społecznych czynszowych i zakładowych. W porównaniu z 2021 r., zwiększył się udział mieszkań realizowanych w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem o 1,9 p. proc. (w stosunku do 2015 r. – wzrost o 25,0 p. proc.), oraz mieszkań budownictwa indywidualnego o 1,2 p. proc. (w odniesieniu do 2015 r. – spadek o 24,8 p. proc.).

Wykres 69. Mieszkania oddane do użytkowania według form budownictwa
Chart 69. Dwellings completed by forms of construction

W 2022 r., w stosunku do 2021 r. liczba mieszkań oddanych do użytkowania w budownictwie indywidualnym spadła o 1,0%, a lokali przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem wzrosła o 0,1%.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

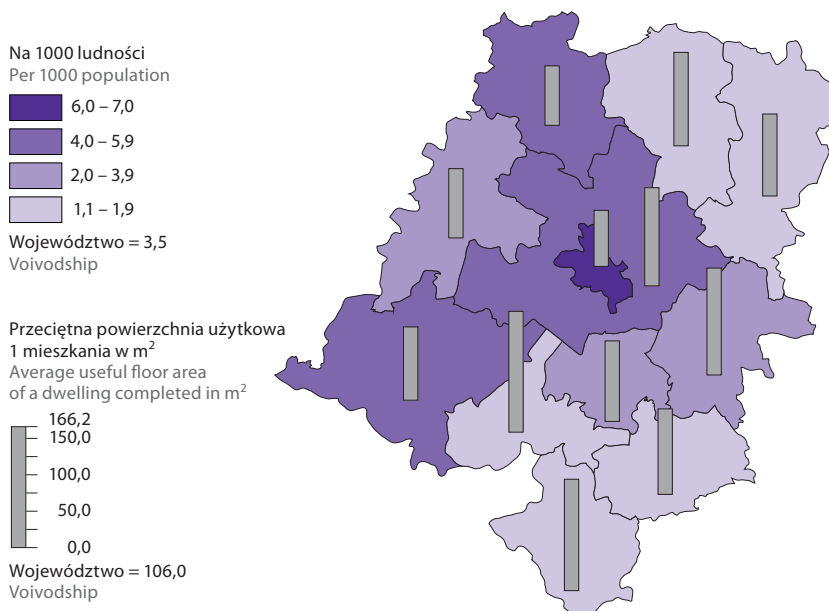
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w województwie opolskim w 2022 r. wynosiła 106,0 m² (w kraju – 92,3 m²) i zwiększyła się o 0,6 m² w stosunku do 2021 r., a zmniejszyła się o 24,8 m² w odniesieniu do 2015 r. (w kraju odpowiednio mniejsza: o 0,6 m² i o 7,5 m²). Największe mieszkania wybudowali inwestorzy indywidualni. Średnia powierzchnia użytkowa mieszkania w budownictwie indywidualnym wynosiła 149,0 m². Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania przekazanego do użytkowania w miastach województwa wynosiła 85,4 m², a w miastach w kraju 72,0 m². Mieszkanie oddane do użytkowania na wsi miało przeciętnie – 138,8 m², a w kraju było to 125,5 m².

W województwie opolskim na 1 mieszkanie oddane do użytkowania w 2022 r. przypadało 4,3 izby (w 2015 r. – 5,0), a w kraju wskaźnik ten wynosił 3,9 (w 2015 r. – 4,1). Największą przeciętną liczbę izb odnotowano w budownictwie indywidualnym – 5,6, natomiast w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem było to 3,2. W 2022 r. w miastach województwa opolskiego wskaźnik przeciętnej liczby izb wynosił 3,6 i był o 0,4 większy niż w kraju. Na wsi oddano do użytkowania mieszkania mające przeciętnie 5,5 izby, w kraju było to 5,0 izb.

Wszystkie mieszkania oddane do użytkowania w 2022 r. w województwie opolskim były wyposażone w podstawowe instalacje techniczno-sanitarne, tj. wodociąg, kanalizację oraz centralne ogrzewanie. Wodociąg z podłączeniem do czynnej sieci posiadało 77,9% mieszkań przekazanych do eksploatacji. Wyposażenie w kanalizację z odprowadzeniem do sieci odnotowano w 74,8% mieszkań oddanych do użytkowania, a w centralne ogrzewanie z sieci – 27,3% mieszkań. Odsetek mieszkań wyposażonych w gaz z sieci w 2022 r. w województwie opolskim wynosił 28,3%, a wyposażenie w ciepłą wodę dostarczaną z elektrociepłowni, ciepłowni lub kotłowni osiedlowej posiadało 23,2% mieszkań oddanych do użytkowania.

Mapa 42. Mieszkania oddane do użytkowania w 2022 r.

Map 42. Dwellings completed in 2022

Wskaźnik nasilenia budownictwa mieszkaniowego, wyrażony liczbą mieszkań oddanych do użytkowania na 1000 ludności, w 2022 r. wynosił w województwie opolskim 3,5, o 0,1 pkt mniej niż rok wcześniej (w 2021 r. – 1,7). W kraju wskaźnik ten osiągnął poziom 6,3, tj. więcej o 0,1 pkt niż w 2021 r. i o 2,5 pkt w porównaniu z 2015 r.

Wśród powiatów województwa opolskiego najwięcej mieszkań w przeliczeniu na 1000 ludności oddano do użytkowania w 2022 r. w m. Opolu (7,0) oraz w powiecie namysłowskim (4,7), natomiast najmniej w powiecie prudnickim (1,1) oraz głubczyckim (1,5).

W 2022 r. w województwie opolskim największe mieszkania oddano do użytku w powiecie prudnickim (przeciętna powierzchnia użytkowa – 166,2 m²) i głubczyckim (154,1 m²), a najmniejsze w m. Opolu (78,0 m²) oraz w powiecie namysłowskim (82,9 m²).

W województwie opolskim w 2022 r. wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na budowę 4248 mieszkań, co stanowiło 1,4% ich liczby w kraju. Liczba mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym w porównaniu z 2021 r. spadła o 13,2%, a wzrosła o 139,9% w porównaniu z 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 12,6% i o 57,8%).

W 2022 r. inwestorzy budujący z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem uzyskali pozwolenia na wybudowanie lub dokonali zgłoszenia z projektem budowlanym na 2660 lokali mieszkalnych i będą realizowali 62,6% ogółu mieszkań. W budownictwie indywidualnym wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 1535 mieszkań, tj. 36,1% ogółu mieszkań. Pozostałe mieszkania, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem, będą realizowane w komunalnej formie budownictwa.

W ośmiu powiatach województwa opolskiego w 2022 r. w porównaniu z 2021 r. miał miejsce spadek liczby mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym. Największy spadek w porównaniu z 2021 r. odnotowano w powiecie strzeleckim (o 62,5%), natomiast najwyższy wzrost wystąpił w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (o 31,7%).

W 2022 r. w województwie opolskim rozpoczęto budowę 3288 mieszkań. Stanowiło to 1,6% liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto w kraju. W porównaniu z 2021 r. liczba rozpoczętych budów spadła o 22,5%, natomiast w stosunku do 2015 r. wzrosła o 103,8% (w kraju odpowiednio: o 27,8% i o 18,9%). Największą liczbę mieszkań, których budowę rozpoczęto zanotowano w budownictwie na sprzedaż lub wynajem – 1708 oraz indywidualnym – 1568, a pozostałe realizowane były w budownictwie komunalnym.

W przekroju powiatowym, w porównaniu z 2021 r. w większości powiatów wystąpił spadek liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto, w tym największy odnotowano w powiecie krapkowickim (o 55,3%) oraz brzeskim (o 36,9%). Wzrost liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto wystąpił w czterech powiatach: głubczyckim (o 39,7%), kluczborskim (o 34,0%), oleskim (o 24,8%) i strzeleckim (o 13,3%).

Rynek wewnętrzny

Internal market

W województwie opolskim w 2022 r. sprzedaż detaliczna uległa zwiększeniu zarówno w porównaniu z 2021 r., jak i w stosunku do 2015 r. Wyższa była również sprzedaż hurtowa zarówno w jednostkach handlowych, jak i w hurtowych.

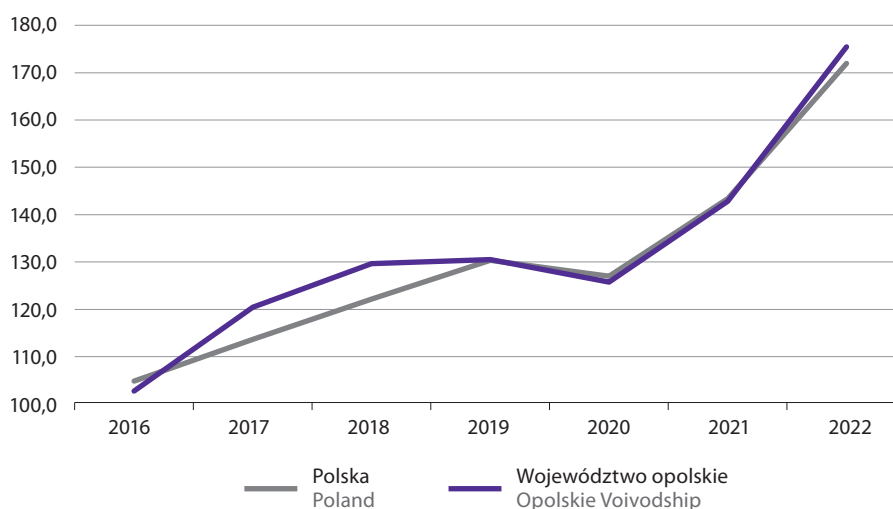
Dane zarówno o **sprzedaży detalicznej**, jak i **hurtowej** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób, opracowane zostały na podstawie danych pozyskiwanych z miesięcznych meldunków o działalności gospodarczej DG-1.

Sprzedaż detaliczna (w cenach bieżących) zrealizowana przez jednostki handlowe i niehandlowe w 2022 r. w województwie opolskim uległa zwiększeniu w odniesieniu do poprzedniego roku o 22,8% (w 2021 r. – o 13,5%). W kraju sprzedaż detaliczna ukształtowała się na poziomie o 19,9% wyższym niż w roku poprzednim (w 2021 r. – o 12,9%). We wszystkich województwach wystąpił wzrost sprzedaży detalicznej w stosunku do poprzedniego roku, a najwyższym charakteryzowało się województwo lubelskie 37,0%. W odniesieniu do 2015 r. sprzedaż detaliczna wzrosła o 75,4%, natomiast w kraju zwiększyła się o 71,9%.

Dane o **sprzedaży detalicznej towarów** (łącznie z podatkiem VAT) obejmują sprzedaż towarów własnych i komisowych (nowych i używanych), dokonywaną w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. składy, magazyny) w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców.

Wykres 70. Dynamika sprzedaży detalicznej towarów (ceny bieżące) 2015=100

Chart 70. Indices of retail sales of goods (current prices) 2015=100

Tablica 39. Dynamika sprzedaży detalicznej towarów^a (ceny bieżące)
Table 39. Indices of retail sales of goods^a (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	2022 Polska Poland
	rok poprzedni=100 previous year=100				
Ogółem Total	101,4	96,4	113,5	122,8	119,9
w tym: of which:					
Pojazdy samochodowe, motocykle, części Motor vehicles, motorcycles, parts	120,0	86,9	107,9	54,6	98,2
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe Solid, liquid and gaseous fuels	87,0	97,7	156,0	200,9	135,9
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe Food, beverages and tobacco products	101,2	109,6	97,7	122,4	118,9
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach Other retail sale in non-specialised stores	82,2	117,7	154,6	.	.
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny Pharmaceuticals, cosmetics, orthopaedic equipment	114,7	122,8	105,0	117,0	117,9
Tekstylia, odzież, obuwie Textiles, clothing, footwear	92,6	44,1	84,4	.	128,5
Meble, RTV, AGD Furniture, radio, TV and household appliances	103,8	89,6	102,8	121,3	109,9
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach Newspapers, books, other sale in specialised stores	127,8	113,7	123,9	163,9	112,1
Pozostałe Others	80,2	84,3	115,3	182,2	120,9

a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym stanem organizacyjnym. Kształtowanie się dynamiki sprzedaży detalicznej wynika m.in. ze zmiany zarówno przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa, jak i zmian organizacyjnych.

a Enterprises were grouped on the basis of the Polish Classification of Activities (PKD 2007), including a given enterprise in a specific category by predominating kind of activity and according to its present organisational status. The retail sales index results, inter alia, from a change in both the predominating kind of activity of the enterprise and in its organisation.

W województwie opolskim w 2022 r. wśród grup o znaczącym udziale w sprzedaży detalicznej ogółem (powyżej 10%) wzrost w ujęciu rocznym zaobserwowano w przedsiębiorstwach z grup: paliwa stałe, ciekłe i gazowe (o 100,9%), „pozostałe” (o 82,2%), prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach (o 63,9%) oraz żywność, napoje i wyroby tytoniowe (o 22,4%). Niższy poziom sprzedaży niż notowany w 2021 r. uzyskano natomiast w jednostkach z grupy pojazdy samochodowe, motocykle, części (o 45,4%).

Najwyższy udział w sprzedaży detalicznej ogółem w 2022 r. w województwie opolskim miały przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (23,0% wobec 23,1% w 2021 r.). Kolejne pod względem udziału wielkości przypadają na przedsiębiorstwa zgrupowane w kategoriach: paliwa stałe, ciekłe i gazowe (19,8% wobec 12,1%) oraz „pozostałe” (18,8% wobec 12,7%).

Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** (łącznie z podatkiem VAT) obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych lub użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstw handlowych zaliczanych do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

W województwie opolskim w 2022 r. sprzedaż hurtowa (w cenach bieżących) w przedsiębiorstwach handlowych była wyższa o 5,0% niż przed rokiem (w 2021 r. – o 46,4%), w tym o 2,4% w przedsiębiorstwach hurtowych (w 2021 r. – o 48,1%). W kraju sprzedaż hurtowa w jednostkach handlowych w skali roku uległa zwiększeniu o 35,9% (w 2021 r. – o 22,5%), w tym wśród przedsiębiorstw hurtowych o 39,3% (w 2021 r. – o 21,8%). Odnotowano także we wszystkich województwach zwiększenie sprzedaży hurtowej w przedsiębiorstwach handlowych w stosunku do 2021 r. W odniesieniu do 2015 r. sprzedaż hurtowa w przedsiębiorstwach handlowych wzrosła o 237,3% (w kraju – o 144,9%), natomiast w przedsiębiorstwach hurtowych zwiększyła się o 244,9% (w kraju – o 133,2%).

W województwie opolskim największy wzrost sprzedaży hurtowej w ujęciu rocznym odnotowano w grupie wyroby włókiennicze, odzież i obuwanie (o 139,9%), a w dalszej kolejności płody rolne i żywe zwierzęta (o 55,0%) oraz żywność (o 36,9%). Zmniejszyła się natomiast sprzedaż m.in. w grupach: sprzedaż niewyspecjalizowana (o 6,1%) oraz półprodukty i odpady pochodzenia nierolniczego oraz złomu (o 2,1%).

Transport

Transport

W województwie opolskim w 2021 r. długość dróg publicznych o twardej nawierzchni wzrosła zarówno względem 2020 r., jak i 2015 r. Zwiększył się również poziom wskaźnika gęstości dróg publicznych. W porównaniu z rokiem poprzednim, jak i 2015 r. zwiększyła się długość dróg rowerowych. W zakresie krajowej regularnej komunikacji autobusowej w 2021 r. odnotowano wzrost zarówno liczby linii, jak i ich długości w porównaniu z poprzednim okresem, jak i 2015 r. Taborem komunikacji miejskiej przewieziono w 2021 r. mniej pasażerów niż w 2020 r. i 2015 r. Długość eksploatowanej w województwie opolskim sieci kolejowej zmniejszyła się w stosunku do 2020 r., ale wzrosła w porównaniu z 2015 r.

Drogi publiczne to drogi zaliczone na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. poz. 1693) do jednej z kategorii dróg, z których może korzystać każdy, zgodnie z ich przeznaczeniem. Ze względu na funkcje w sieci drogowej, dzielą się na następujące kategorie: drogi krajowe; drogi wojewódzkie; drogi powiatowe oraz drogi gminne.

Rozwój sieci transportowej wpływa na rozwój przemysłu i miast, jak również warunkuje przemieszczanie towarów oraz ludności na każdym poziomie podziału terytorialnego.

W 2021 r. w województwie opolskim długość dróg publicznych ogółem wyniosła 10568,1 km i uległa zwiększeniu względem 2020 r. i w stosunku do 2015 r. odpowiednio: o 1,6% i o 0,8%, natomiast w kraju w omawianym okresie odpowiednio: spadła o 0,1% i wzrosła o 2,4%. Długość dróg publicznych o nawierzchni twardej wyniosła 8739,5 km (co stanowiło 82,7% ogólnej długości dróg) i w porównaniu z 2020 r. była większa o 2,6% i o 4,0% niż w 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 0,6% i o 8,5%).

**Tablica 40. Drogi publiczne według rodzajów nawierzchni
Stan w dniu 31 grudnia**

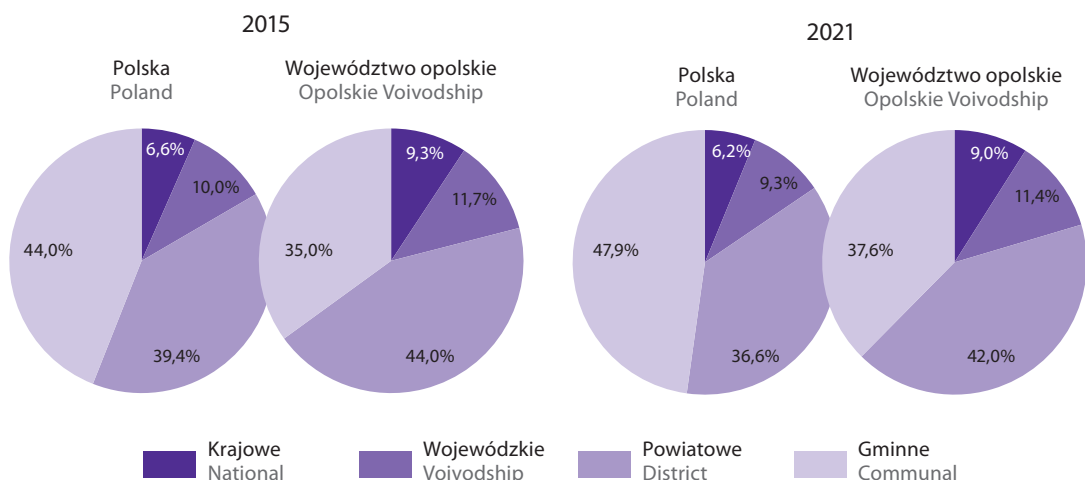
Table 40. Public roads by types of surface
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Ogółem w km Total in km	10481,8	10364,5	10406,3	10568,1
o nawierzchni twardej hard surface	8399,6	8460,8	8521,8	8739,5
w tym ulepszonej of which improved	7853,3	7965,8	8011,0	8216,5
o nawierzchni gruntowej unsurfaced	2082,2	1903,7	1884,5	1828,6

Biorąc pod uwagę funkcje dróg w 2021 r. drogi krajowe o nawierzchni twardej liczyły w województwie 783,0 km (tj. 9,0% ogólnej liczby dróg o tym typie nawierzchni), drogi wojewódzkie – 997,9 km (11,4%), powiatowe – 3670,3 km (42,0%), a gminne – 3288,3 km (37,6%).

**Wykres 71. Drogi publiczne o twardej nawierzchni
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 71. Hard surface public roads
As of 31 December

Na koniec 2021 r. autostrady stanowiły 11,3% dróg krajowych o nawierzchni twardej w województwie. Długość autostrad wyniosła 88,1 km i zarówno w stosunku do 2020 r., jak i 2015 r. nie uległa zmianie. Dróg ekspresowych w województwie opolskim nie odnotowano. W 2021 r. autostrady stanowiły 5,0% tego rodzaju dróg w kraju. Na 1000 km² powierzchni przypadało 9,4 km autostrad (w kraju – 5,6 km).

Wskaźnik gęstości dróg o nawierzchni twardej (wyrażający długość dróg o nawierzchni twardej 100 km²) w 2021 r. wyniósł w województwie 92,9 km na 100 km² (w kraju – 100,9 km) wobec 90,5 km w 2020 r. (w kraju – 100,3 km) oraz 89,2 km w 2015 r. (w kraju – 93,0 km). Wartość omawianego wskaźnika była mocno zróżnicowana wśród województw i wahała się od 59,4 km na 100 km² w warmińsko-mazurskim do 178,1 km na 100 km² w śląskim. Województwo opolskie pod tym względem uplasowało się na 11 miejscu.

**Tablica 41. Drogi publiczne o twardej nawierzchni
Stan w dniu 31 grudnia**

Table 41. Hard surface public roads
As of 31 December

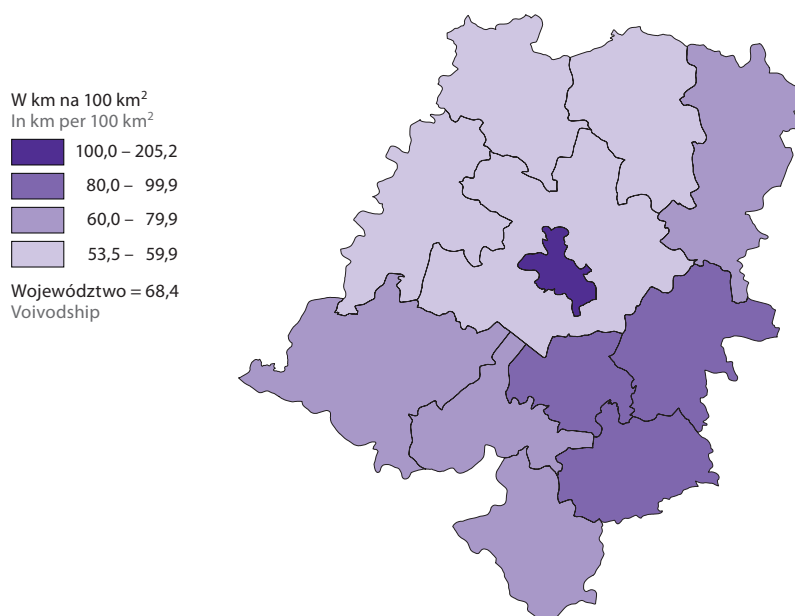
Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Ogółem w km Total in km	8399,6	8460,8	8521,8	8739,5
na 100 km ² per 100 km ²	89,2	89,9	90,5	92,9
W tym o nawierzchni ulepszonej Of which with improved surface	7853,3	7965,8	8011,0	8216,5
ekspresowe expressways	–	–	–	–
autostrady motorways	88,1	88,1	88,1	88,1

W 2021 r. na 100 km² powierzchni województwa przypadało 8,3 km dróg krajowych, 10,6 km dróg wojewódzkich oraz 73,9 km dróg gminnych i powiatowych o twardej nawierzchni. W relacji do 2020 r. wzrosła gęstość dróg wojewódzkich oraz gminnych i powiatowych (odpowiednio: o 1,5 km i o 0,7 km), a gęstość dróg krajowych nie uległa zmianie. Porównując natomiast z 2015 r. drogi wojewódzkie wzrosły o 0,1 km na 100 km², a drogi gminne i powiatowe o 3,4 km na 100 km².

Gęstość dróg gminnych i powiatowych o nawierzchni twardej ulepszonej była zróżnicowana terytorialnie. W 2021 r. największą długością tych dróg w przeliczeniu na 100 km² cechowało się w województwie opolskim m. Opole z wynikiem 205,2 km, a najniższą powiat namysłowski – 53,5 km.

**Mapa 43. Drogi gminne i powiatowe o nawierzchni twardej ulepszonej w 2021 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 43. Improved hard surface communal and district roads in 2021
As of 31 December

Łączna długość dróg powiatowych i gminnych o nawierzchni gruntowej w 2021 r. wyniosła 1828,6 km i była mniejsza o 3,0% w porównaniu z 2020 r. i o 12,1 % niż w 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 2,1% i o 11,2%). Udział tych dróg wyniósł w województwie 20,8% i zmniejszył się zarówno w porównaniu z poprzednim rokiem (o 0,7 p. proc.), jak i 2015 r. (o 3,1 p. proc.), natomiast w kraju ukształtował się na poziomie – 30,0%, tj. mniej odpowiednio: o 0,6 p. proc. i o 4,7 p. proc. Na 100 km² powierzchni województwa w 2021 r. przypadało średnio 19,4 km dróg powiatowych i gminnych o nawierzchni gruntowej (w 2020 r. – 20,0 km; w 2015 – 22,1 km). Najwyższy wskaźnik odnotowano w powiecie nyskim – 54,6 km na 100 km², a najniższy w kluczborskim – 2,2 km na 100 km².

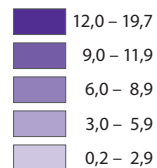
Łączna długość ścieżek rowerowych (dróg dla rowerów) w 2021 r. w województwie opolskim wyniosła 582,3 km. W porównaniu z 2020 r. ich długość wzrosła o 25,5 km, tj. o 4,6%, a w stosunku do 2015 r. o 276,0 km, tj. o 90,1%. Najwięcej dróg rowerowych znajdowało się m. Opolu – 108,8 km, natomiast najmniej w powiecie głubczyckim – 7,6 km. W porównaniu z 2015 r. najwyższy wzrost długości ścieżek rowerowych odnotowano w powiecie namysłowskim (ponad 6-krotny).

W województwie opolskim w 2021 r. na 100 km² przypadało 6,2 km dróg rowerowych, tj. o 0,3 km więcej niż w poprzednim roku oraz o 2,9 km w porównaniu z 2015 r. W kraju wskaźnik ten wyniósł 5,9 km i wzrósł odpowiednio: o 0,4 km i o 2,4 km. Największą długością dróg rowerowych w przeliczeniu na 100 km² charakteryzowało się m. Opole (73,1 km), a najmniejszą powiat głubczycki (1,1 km).

**Mapa 44. Drogi dla rowerów w 2021 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

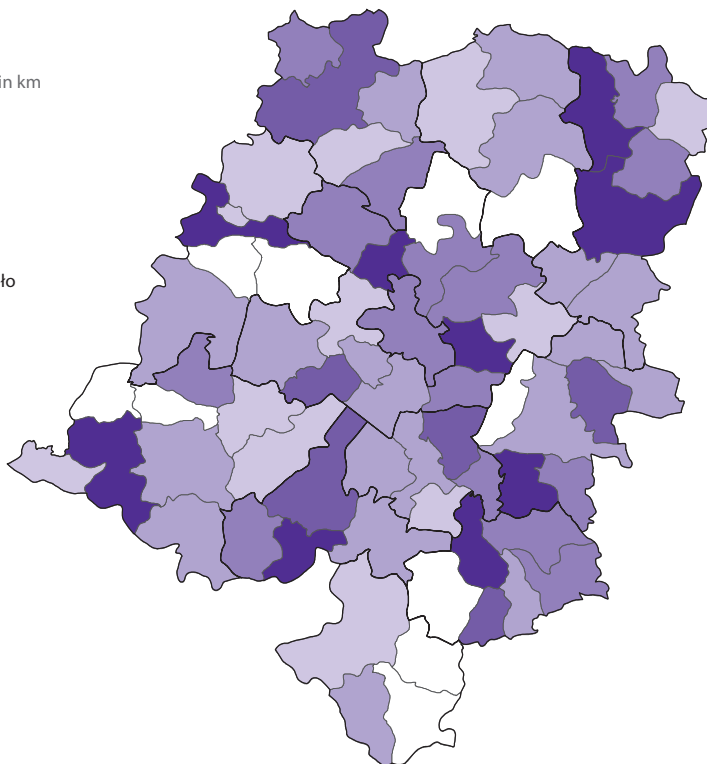
Map 44. Bicycle tracks in 2021
As of 31 December

Na 10 tys. ludności w km
Per 10 thousand population in km

 zjawisko nie wystąpiło
magnitude zero

Województwo = 6,1
Voivodship

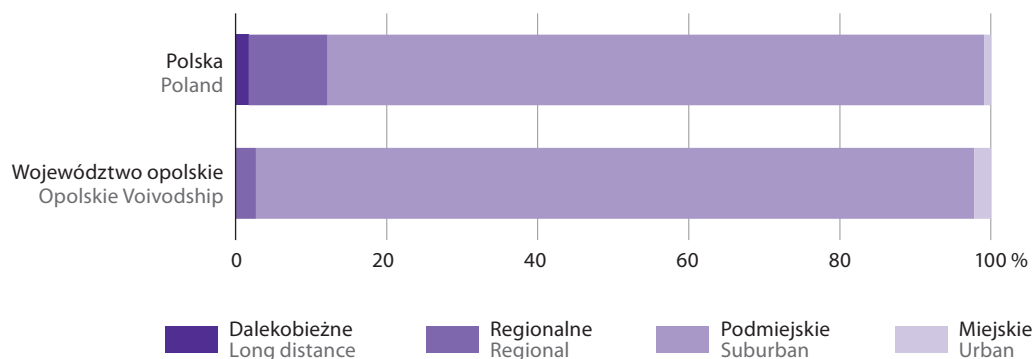

Biorąc pod uwagę długość dróg rowerowych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców, w 2021 r. w województwie opolskim przypadało 6,1 km dróg rowerowych, tj. więcej o 0,3 km niż w 2020 r. i o 3,0 km w stosunku do 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 0,4 km i o 2,1 km). Najdłuższe ścieżki rowerowe przypadające na 10 tys. ludności, znajdowały się w gminie Dobrzeń Wielki (19,7 km) i Otmuchów (19,3 km), najkrótsze natomiast w gminach: Walce (0,2 km) oraz Korfantów i Brzeg (po 0,4 km). W porównaniu z 2015 r., największy wzrost analizowanego wskaźnika zanotowała gmina Gorzów Śląski, gdzie długość ścieżek rowerowych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców wzrosła o 14,2 km.

W 2021 r. regularną komunikacją autobusową (bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej) w województwie opolskim prowadzono na 512 liniach krajowych o łącznej długości 14,3 tys. km. W odniesieniu do 2020 r. liczba linii uległa zwiększeniu o 2,0%, a w porównaniu z 2015 r. o 24,3%, natomiast długość linii zwiększyła się odpowiednio: o 8,3% i o 6,9%. W kraju względem 2020 r., jak i 2015 r. odnotowano spadek zarówno liczby linii odpowiednio: o 9,2% i o 36,3%, jak i ich długości odpowiednio: o 17,0% i o 47,1%. W ogólnej liczbie linii krajowych 95,1% stanowiły linie podmiejskie o łącznej długości 13,1 tys. km. Ponadto w województwie opolskim w 2021 r. w ramach regularnej komunikacji autobusowej czynnych było 14 linii międzynarodowych o długości 28,1 tys. km. Względem roku 2020 zarówno ich liczebność, jak i długość nie zmieniły się, a w porównaniu z 2015 r. zmniejszyły się odpowiednio: o 33,3% oraz o 23,9%. W kraju w analizowanym okresie zanotowano spadek liczby obsługiwanych linii międzynarodowych odpowiednio: o 11,5% i o 8,0%, jak i ich długości odpowiednio: o 13,9% oraz o 25,8%. W 2021 r. transportem samochodowym zarobkowym zostało przewiezionych łącznie 7,3 mln pasażerów, tj. o 11,3% więcej niż w 2020 r., a o 36,3% mniej w stosunku do 2015 r. Średnia odległość przewozu 1 pasażera w komunikacji krajowej wyniosła 24,3 km, a w komunikacji międzynarodowej 1935,4 km.

Wykres 72. Krajowe linie regularnej komunikacji autobusowej w 2021 r. Stan w dniu 31 grudnia

Chart 72. National lines of scheduled bus transport in 2021
As of 31 December

Transport miejski w 2021 r. w województwie opolskim obsługiwany był na 782 km linii autobusowych, których długość względem 2020 r. uległa zwiększeniu o 0,7% i o 12,9% w porównaniu z 2015 r. Tabor komunikacji miejskiej liczył w województwie 173 autobusy (w tym 132 stanowiły jednostki przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych), które dysponowały łącznie 17,3 tys. miejsc (w tym 76,6% dla osób z niepełnosprawnościami). W porównaniu z 2020 r. zarówno liczba autobusów, jak i miejsc nie zmieniła się, natomiast w stosunku do 2015 r. zwiększyła się odpowiednio: o 3,0% i o 6,4%.

W 2021 r. w województwie opolskim z komunikacji miejskiej skorzystało 14,9 mln pasażerów, tj. o 7,8% mniej niż w 2020 r. i o 41,5% w stosunku do 2015 r. Średnio na 1 mieszkańca województwa przypadało 16 przewozów pasażerskich komunikacją miejską wobec 17 w 2020 r. i 25 w 2015 r.

**Tablica 42. Komunikacja miejska^a
Stan w dniu 31 grudnia**

Table 42. Urban transport^a
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Długość linii komunikacji miejskiej ogółem w km Total length of urban transport lines in km	692	773	776	782
w tym linii autobusowych of which bus lines	692	773	776	782
Tabor autobusowy komunikacji miejskiej Urban transport buses stock	168	173	173	173
w tym przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych of which adapted to carry people with disabilities	128	132	132	132
Liczba miejsc w autobusach Number of seats in buses	16248	17174	17290	17290
w tym przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych of which adapted to carry people with disabilities	12728	13241	13241	13241
Przewozy pasażerów w mln (w ciągu roku) Transport of passengers in millions (during the year)	25,4	26,7	16,1	14,9
Przewozy pasażerskie na 1 mieszkańca (w ciągu roku) Passenger transport per capita (during the year)	25,4	27,1	16,8	15,6

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej o liczbie pracujących powyżej 9 osób.
a Data concern entities and urban transport enterprises in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

Długość linii kolejowych eksploatowanych w 2021 r. na terenie województwa opolskiego wyniosła 784 km i w porównaniu z 2020 r. zmniejszyła się o 0,3%, a w stosunku do 2015 r. wzrosła o 4,7% (w kraju – odpowiednio: spadła o 0,5% i wzrosła o 0,5%). Gęstość sieci kolejowych eksploatowanych w przeliczeniu na 100 km² powierzchni w 2021 r. wyniosła w województwie 8,3 km wobec 8,4 km w 2020 r. i 8,0 km w 2015 r. W kraju omawiany miernik osiągał niższe wartości, tj. 6,2 km.

W układzie województw w 2021 r. najbardziej korzystnym poziomem gęstości sieci kolejowej wyróżniało się śląskie z wynikiem 15,2 km na 100 km² powierzchni, natomiast najmniej podlaskie (3,8 km), a opolskie zajmowało 3 lokatę.

Energia

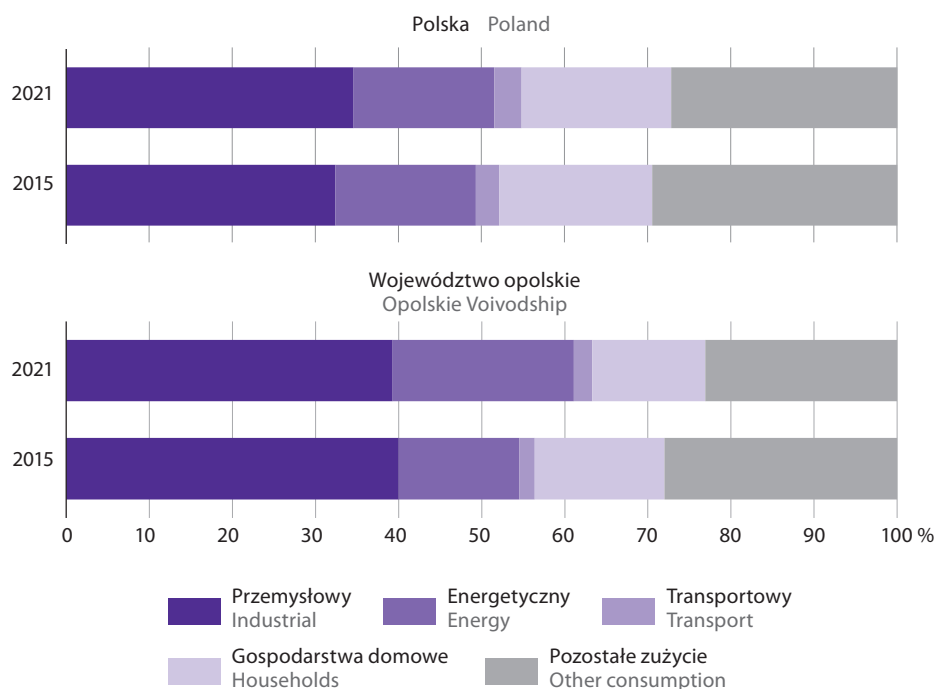
Energy

W 2021 r. w województwie opolskim w odniesieniu do 2020 r. oraz 2015 r. zwiększeniu uległa zarówno moc zainstalowana, jak i moc osiągalna przez elektrownie, co skutkowało wzrostem poziomu wyprodukowanej energii. W porównaniu z 2020 r. i 2015 r. odnotowano wzrost liczby odbiorców energii elektrycznej w gospodarstwach domowych, przy jednoczesnym wzroście poziomu jej zużycia. Średnie zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2021 r. zwiększyło się w relacji do notowanych w 2020 r. i 2015 r.

W 2021 r. zainstalowana moc w elektrowniach działających w województwie opolskim wynosiła 4165,3 MW (w kraju – 55996,1 MW) i w odniesieniu do 2020 r. zwiększyła się o 2,9% (w kraju – o 8,1%), natomiast w stosunku do 2015 r. o 110,0% (w kraju – o 38,8%). Poziom osiągalnej mocy wynosił w województwie 4079,1 MW (w kraju – 53115,2 MW) i w relacji do 2020 r. wzrósł o 3,0% (w kraju – o 6,8%), a w porównaniu z 2015 r. o 103,6% (w kraju – o 33,0%).

Głównymi producentami energii elektrycznej są elektrownie zawodowe. Moc zainstalowana elektrowni zawodowych w końcu 2021 r. wyniosła 3695,4 MW, podobnie jak przed rokiem (w kraju – spadek o 0,4%), a moc osiągalna tych elektrowni wyniosła 3622,5 MW i utrzymała się na podobnym poziomie jak w 2020 r. (w kraju – spadek o 1,9%). Moc osiągalna elektrowni zawodowych stanowiła 88,8% ogółu mocy osiągalnej w elektrowniach.

Wykres 73. Zużycie energii elektrycznej według sektorów gospodarki
Chart 73. Electricity consumption by economy sectors

W 2021 r. w województwie opolskim wyprodukowano 15393,5 GWh energii elektrycznej, co stanowiło 8,6% ogółu wyprodukowanej energii elektrycznej w kraju. W porównaniu z 2020 r. produkcja energii zwiększyła się o 13,8% (w kraju – o 13,7%), a w odniesieniu do 2015 r. o 86,0% (w kraju – o 8,9%).

Produkcja z odnawialnych nośników energii wyniosła 607,5 GWh, tj. więcej o 10,6% niż w 2020 r., a o 3,3% mniej niż w 2015 r. W kraju produkcja energii z OZE zwiększyła się o 7,9% w stosunku do 2020 r. i o 34,3% w porównaniu z 2015 r. i wyniosła 30460,7 GWh.

Udział wyprodukowanej energii elektrycznej z odnawialnych nośników energii w 2021 r. w województwie ukształtował się na poziomie 3,9% (ostatnia lokata wśród województw; w kraju – 17,0%) i w stosunku do 2020 r. uległ zmniejszeniu o 0,2 p. proc. (w kraju – o 0,9 p. proc.), a w relacji do 2015 r. obniżył się o 3,7 p. proc. (w kraju – wzrósł o 3,2 p. proc.). Wśród województw w 2021 r. największym udziałem odnawialnych nośników energii w produkcji energii elektrycznej wyróżniało się warmińsko-mazurskie z wynikiem 90,7%.

Informacje o **liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej** dotyczą gospodarstw domowych oraz gospodarstw zbiorowego zamieszkania, które opłacają rachunki za zużycie energii elektrycznej według stawek grupy taryfowej „gospodarstwa domowe”. Dane o zużyciu energii elektrycznej ustala się na podstawie wpłat zaliczkowych dokonanych przez odbiorców.

Tablica 43. Odbiorcy i zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych
Table 43. Consumers and consumption of electricity in households

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Odbiorcy (stan w dniu 31.12.) w tys. Consumers (as of 31.12.) in thousands	391,0	405,3	407,4	409,8
miasta urban areas	222,5	236,2	238,8	240,5
wieś rural areas	168,5	169,1	168,7	169,3
Zużycie: Consumption:				
w GWh in GWh	781,3	823,6	844,5	850,4
miasta urban areas	380,1	401,7	416,4	418,8
wieś rural areas	401,1	421,9	428,0	431,6
w kWh na odbiorcę ^a in kWh per consumer ^a	1998,0	2032,1	2072,6	2075,2
miasta urban areas	1708,3	1700,8	1744,1	1741,1
wieś rural areas	2380,7	2494,9	2537,6	2549,8

^a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 grudnia.
^a The number of consumers as of 31 December was used in calculations.

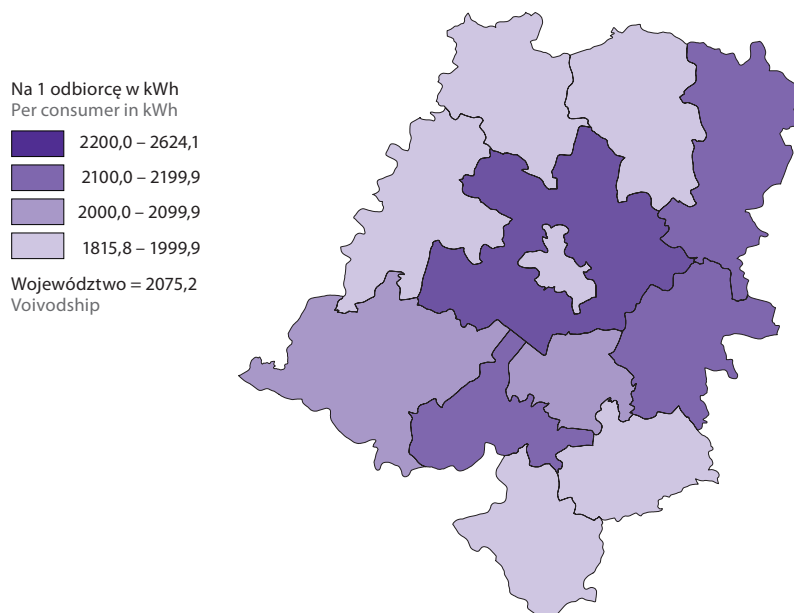
W 2021 r. w województwie opolskim odnotowano 409,8 tys. odbiorców energii elektrycznej w gospodarstwach domowych (w tym 240,5 tys. w miastach), a jej zużycie ukształtowało się na poziomie 850,4 GWh (tj. 2,7% zużycia notowanego w kraju). W porównaniu z rokiem poprzednim w województwie liczba odbiorców uległa zwiększeniu o 0,6%, natomiast zużycie energii wzrosło o 0,7%. W kraju w analogicznym okresie zanotowano zarówno wzrost liczby odbiorców, jak i zużycia energii elektrycznej (odpowiednio: o 1,2% i o 0,4%). W odniesieniu do roku 2015 liczba odbiorców energii elektrycznej wzrosła o 4,8%, a zużycie o 8,9% (w kraju odpowiednio: o 10,5% i o 11,8%). Wśród odbiorców energii elektrycznej w województwie opolskim przeważali mieszkańcy miast, stanowiąc 58,7% ogółu odbiorców. Ich liczba wzrosła w skali roku o 0,7%, a na obszarach wiejskich o 0,4%. Większe zużycie energii natomiast obserwowano na wsi. W 2021 r. odbiorcy z terenów wiejskich województwa zużyli 50,8% ogółu energii elektrycznej zużytej w województwie. W porównaniu z 2020 r. zużycie energii na wsi wzrosło o 0,8%, a w miastach o 0,6%.

Wskaźnik zużycia energii elektrycznej na 1 mieszkańca ogółem w województwie opolskim osiągnął w 2021 r. poziom 892,9 kWh i był wyższy od notowanego w 2020 r. o 13,1 kWh, a o 110,7 kWh niż w 2015 r. W kraju natomiast w 2021 r. wyniósł 833,0 kWh i zarówno w stosunku do 2020 r., jak i 2015 r. zwiększył się odpowiednio: o 7,0 kWh oraz o 96,7 kWh. Wyższym zużyciem energii w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2021 r. podobnie jak w kraju charakteryzowały się tereny wiejskie. W 2021 r. omawiany wskaźnik na wsi osiągnął poziom 966,8 kWh wobec 827,6 kWh w miastach (w kraju analogicznie: 859,1 kWh wobec 815,5 kWh).

Zwiększyło się również zużycie energii elektrycznej w przeliczeniu na 1 odbiorcę. W 2021 r. wskaźnik ten w gospodarstwach domowych wyniósł 2075,2 kWh i w porównaniu z 2020 r. wzrósł o 2,6 kWh. W skali roku zużycie energii elektrycznej na 1 odbiorcę na wsi zwiększyło się o 12,2 kWh do poziomu 2549,8 kWh w 2021 r., a w miastach zmniejszyło się o 3,0 kWh do poziomu 1741,1 kWh.

Biorąc pod uwagę zróżnicowanie przestrzenne najwyższe zużycie energii elektrycznej na 1 odbiorcę w 2021 r. wystąpiło w powiatach: opolskim (2624,1 kWh) i strzeleckim (2185,2 kWh), najniższe natomiast w m. Opolu (1815,8 kWh) oraz powiecie kluczborskim (1933,3 kWh).

Mapa 45. Zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w 2021 r.
Map 45. Consumption of electricity in households in 2021

Rozdział 7

Chapter 7

Zarządzanie rozwojem

Development management

7.1. Dochody jednostek samorządu terytorialnego

7.1. Revenue of local government units

Dochody ogółem budżetów jednostek samorządu terytorialnego (JST) w relacji do 2020 r. rosły wolniej niż wydatki. Większość dochodów ogółem budżetów JST stanowiły dochody gmin. Głównym źródłem dochodów JST były dochody własne. Ich znaczący wzrost w ujęciu rocznym odnotowano w budżecie samorządu województwa. W latach 2015–2021 dochody ogółem jednostek samorządu terytorialnego w przeliczeniu na 1 mieszkańca kształtowały się poniżej średniej krajowej. Największy udział dochodów własnych w dochodach ogółem odnotowano w budżecie miasta na prawach powiatu.

W 2021 r. dochody ogółem budżetów jednostek samorządu terytorialnego (JST) w województwie opolskim wynosiły 7685,7 mln zł i w ujęciu rocznym zwiększyły się o 4,9% (w kraju – o 9,3%). Wyższe dochody odnotowano w budżetach gmin (o 9,3%) oraz w budżetach powiatów (o 2,9%). Tymczasem w budżecie miasta na prawach powiatu i w budżecie samorządu województwa dochody ogółem kształtowały się na niższym niż w 2020 r. poziomie (odpowiednio: o 5,6% i o 0,5%). W porównaniu z 2015 r. dochody ogółem budżetów JST wzrosły o 68,4% (w kraju – o 67,5%). Najszybciej rosły dochody budżetu miasta na prawach powiatu (87,5%), a najwolniej – budżetów powiatów (40,3%). Ponad 60% dochodów ogółem budżetów JST stanowiły dochody gmin (62,1%), w tym głównie miejsko-wiejskich (38,4%). Najmniejszy udział w generowaniu dochodów ogółem miał budżet samorządu województwa (8,2%).

Dochody ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2021 r. osiągnęły poziom 8069,20 zł (w kraju – 8776,34 zł), tj. o 5,7% wyższy w odniesieniu do 2020 r. (o 9,9%). Wzrost omawianego wskaźnika odnotowano w budżetach gmin (o 10,2%) i powiatów (o 3,8%) oraz w budżecie samorządu województwa (o 0,3%), a spadek – w budżecie miasta na prawach powiatu (o 5,3%). W relacji do 2015 r. dochody ogółem przypadające na 1 mieszkańca zwiększyły się o 76,6% (w kraju – o 69,6%). Na poszczególnych szczeblach samorządu terytorialnego wzrost dochodów ogółem na 1 mieszkańca wahał się od 49,5% (budżety powiatów) do 86,4% (budżety gmin).

Tablica 44. Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego
Table 44. Revenue of budgets of local government units

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021	
	na 1 mieszkańca w zł per capita in PLN				udział dochodów własnych w % ogółem dochodów share of own revenue in % of total revenue
Ogółem Total	4569,59	6771,33	7630,97	8069,20	46,1
Gminy ^a Gminas ^a	3100,54	4715,50	5243,71	5779,74	46,1
Miasto na prawach powiatu City with powiat status	5423,05	8902,51	10074,52	9542,96	55,8
Powiaty Powiats	869,79	1093,29	1253,20	1300,57	38,0
Województwo Voivodship	425,51	559,59	658,02	659,86	40,9

a Bez gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding gmina which is also city with powiat status.

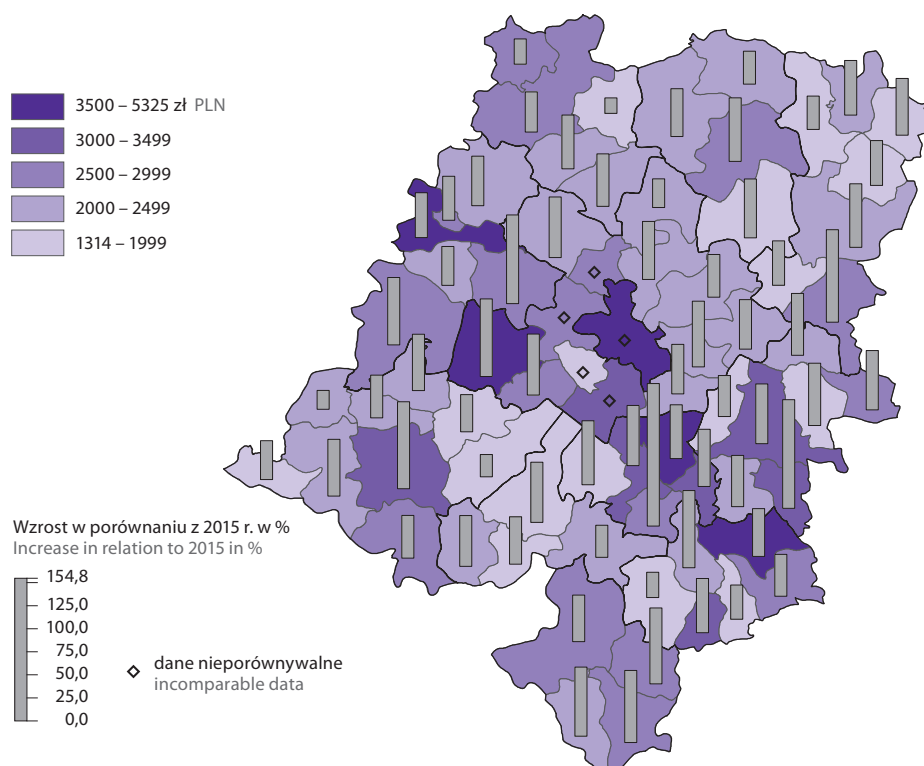
Główne źródło dochodów budżetów JST stanowiły dochody własne – w 2021 r. wynosiły one 3542,2 mln zł i były o 5,9% wyższe niż w 2020 r. (w kraju – o 8,4%). Wzrost dochodów obserwowano w budżecie samorządu województwa (o 40,4%) i w budżetach gmin (o 8,8%), a spadek – w budżecie miasta na prawach powiatu (o 5,9%) i w budżetach powiatów (o 2,8%). W odniesieniu do 2015 r. dochody własne JST zwiększyły się o 53,3% (podobnie w kraju). Ponadprzeciętny wzrost dochodów własnych odnotowano w budżecie samorządu województwa (o 84,7%) oraz w budżecie miasta na prawach powiatu (o 64,3%). W budżetach gmin dochody własne wzrosły o 48,0%, a w budżetach powiatów – o 48,9%. Samodzielność finansowa JST mierzona jest udziałem dochodów własnych w dochodach ogółem. W 2021 r. dochody własne największy udział stanowiły w budżecie miasta na prawach powiatu (55,8% dochodów ogółem), a najmniejszy – w budżetach powiatów (38,0%).

Dochody własne budżetów JST przypadające na 1 mieszkańca w 2021 r. były równe 3718,98 zł i zwiększyły się o 6,7% w porównaniu z 2020 r. (w kraju – o 8,9%). Istotne zróżnicowanie w zmianach tego wskaźnika obserwowano na poszczególnych szczeblach samorządu terytorialnego. Dochody własne budżetów gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiły 2665,64 zł, tj. o 9,7% więcej niż w 2020 r. W gminach miejskich wskaźnik ten osiągnął poziom 3326,78 zł, w gminach miejsko-wiejskich – 2728,55 zł, a w gminach wiejskich – 2251,64 zł. Najwyższy poziom dochodów własnych na 1 mieszkańca wystąpił w gminie Gogolin (5158,85 zł), a najniższy – w gminie Zębówice (1314,30 zł). Dochody własne budżetów powiatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca ukształtowały się na poziomie 494,10 zł, tj. o 1,9% niższym w porównaniu z 2020 r. Rozpiętość dochodów na 1 mieszkańca wynosiła od 362,39 zł w powiecie oleskim do 1123,36 zł w powiecie głubczyckim. Dochody własne przypadające na 1 mieszkańca w budżecie miasta na prawach powiatu osiągnęły poziom 5324,96 zł i spadły o 5,6% w odniesieniu do 2020 r., a w budżecie samorządu województwa wynosiły 269,95 zł i były o 41,5% wyższe względem 2020 r. W relacji do 2015 r. dochody własne budżetów JST na 1 mieszkańca zwiększyły się o 60,7% (w kraju – o 55,2%). Wzrost tych dochodów kształtował się od 54,2% w budżecie miasta na prawach powiatu do 93,7% w budżecie samorządu województwa.

Źródłami **dochodów własnych** jednostek samorządu terytorialnego są m.in: wpływy z podatków, opłat, dochody z majątku JST, spadki, zapisy i darowizny na rzecz JST, dochody z kar pieniężnych i grzywien określonych w odrębnych przepisach, odsetki od pożyczek udzielanych przez jednostki samorządu terytorialnego o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej, odsetki od nieterminowo przekazywanych należności stanowiących dochody JST, odsetki od środków finansowych gromadzonych na rachunkach bankowych, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej i inne. W rozumieniu ustawy dochodami własnymi jednostek samorządu terytorialnego są również udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) oraz z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT).

Mapa 46. Dochody własne budżetów gmin^a na 1 mieszkańca w 2021 r.

Map 46. Own revenue of gminas budgets^a per capita in 2021

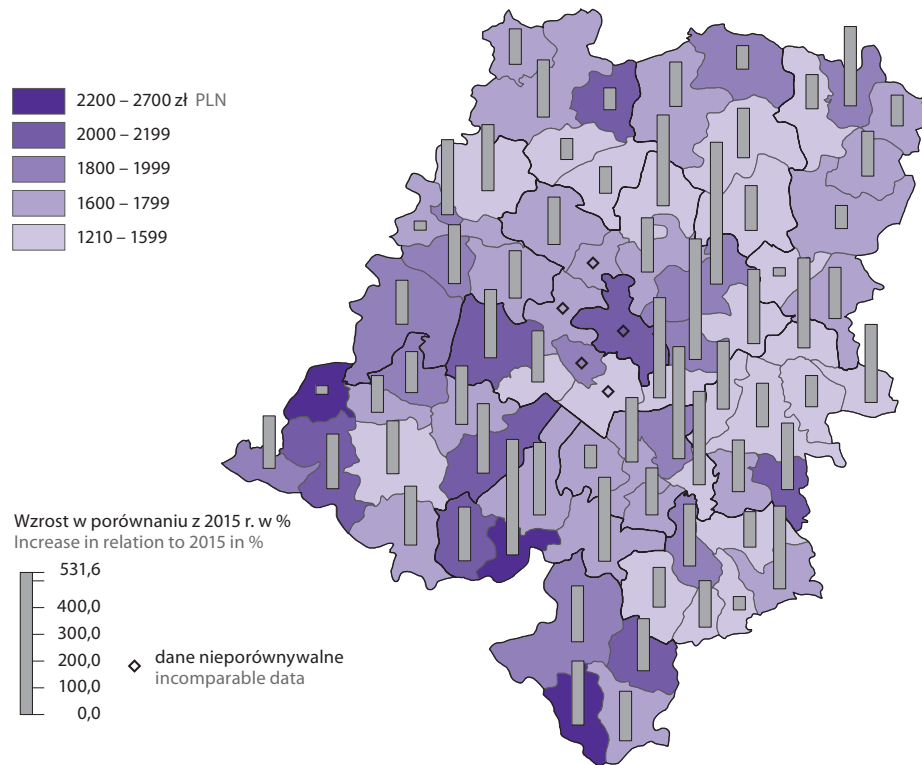
a Dochody własne budżetu miasta na prawach powiatu obejmują środki otrzymane w ramach części gminnej i powiatowej.
 a Own revenue of budget of the city with powiat status include funds received under the gmina and powiat parts.

Istotną pozycję w budżecie każdej jednostki samorządu terytorialnego stanowią dotacje, szczególnie inwestycyjne, które mają na celu zdynamizowanie rozwoju danego obszaru. W 2021 r. dotacje ogółem były równe 2090,3 mln zł i w porównaniu z 2020 r. zmniejszyły się o 7,1% (w kraju – zwiększyły się o 1,0%). Spadek dotacji odnotowano w jednostkach na wszystkich szczeblach samorządu terytorialnego, z wyłączeniem gmin, gdzie wystąpił ich niewielki wzrost (o 1,1%). W odniesieniu do 2015 r. dotacje zwiększyły się o 117,1% (w kraju – o 109,1%). Ponad 3-krotny wzrost dotacji względem 2015 r. odnotowano w budżecie miasta na prawach powiatu (o 249,3%), a ponad 2-krotny – w budżetach gmin (o 177,8%). W budżetach powiatów dotacje były o 33,6% wyższe niż w 2015 r. Tymczasem w budżecie samorządu województwa w badanym okresie dotacje ogółem zmniejszyły się o 11,6%. W 2021 r. dotacje ogółem stanowiły 27,2% dochodów ogółem budżetów JST. Ponadprzeciętny udział dotacji w dochodach ogółem

obserwowano w budżecie samorządu województwa (30,8%) i w budżetach gmin (29,5%). W budżecie miasta na prawach powiatu dotacje stanowiły 22,9% dochodów ogółem, a w budżetach powiatów – 19,6%.

Dotacje ogółem budżetów JST w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2021 r. wynosiły 2194,57 zł i były o 6,4% niższe w porównaniu z 2020 r. i o 127,6% wyższe w odniesieniu do 2015 r. W budżetach gmin omawiany wskaźnik osiągnął poziom 1706,12 zł. Najwyższe dotacje przypadające na 1 mieszkańca odnotowano w gminie Branice (2699,65 zł), a najniższe – w gminie Tarnów Opolski (1210,26 zł). W budżecie miasta na prawach powiatu dotacje w ujęciu względnym kształtowały się na poziomie zbliżonym do wskaźnika dla JST ogółem i wynosiły 2188,91 zł.

Mapa 47. Dotacje dla gmin^a na 1 mieszkańca w 2021 r.
Map 47. Grants for gminas^a per capita in 2021

a Dotacje budżetu miasta na prawach powiatu obejmują środki otrzymane w ramach części gminnej i powiatowej.
a Grants of budget of the city with powiat status include funds received under the gmina and powiat parts.

Dotacje o charakterze inwestycyjnym wynosiły 301,5 mln zł, tj. o 24,3% mniej względem 2020 r. i o 24,6% więcej niż w 2015 r. W odniesieniu do 2020 r. spadek dotacji obserwowano na wszystkich szczeblach samorządu terytorialnego, z wyłączeniem gmin (wzrost dotacji inwestycyjnych o 17,3%). W porównaniu z 2015 r. wzrost dotacji wystąpił w budżecie miasta na prawach powiatu (o 198,3%) i w budżetach gmin (o 39,9%), przy spadku w budżecie samorządu województwa (o 43,3%) oraz w budżetach powiatów (o 12,9%). Największy odsetek dotacji inwestycyjnych odnotowano w budżetach gmin (56,8% dotacji inwestycyjnych budżetów JST), a najmniejszy – w budżetach powiatów (8,1%).

Dotacje inwestycyjne miały istotny udział w finansowaniu wydatków inwestycyjnych. W 2021 r. dotacje o charakterze inwestycyjnym sfinansowały 32,1% wydatków inwestycyjnych budżetów JST (w kraju – 34,2%). Największy odsetek wydatków sfinansowanych przez dotacje odnotowano w budżetach gmin (35,7%). W budżecie samorządu województwa dotacje o charakterze inwestycyjnym były źródłem

finansowania 32,6% wydatków inwestycyjnych, w budżecie miasta na prawach powiatu – 29,5%, a w budżetach powiatów – 21,5%. Odsetek sfinansowanych wydatków inwestycyjnych poprzez dotacje inwestycyjne w budżetach JST ogółem w relacji do 2020 r. obniżył się o 7,0 p. proc., a w odniesieniu do 2015 r. – o 10,4 p. proc.

Większość wpływów w formie dotacji generowały dotacje celowe, które wynosiły 1762,5 mln zł. Dotacje celowe stanowiły 84,3% dotacji ogółem, w tym dotacje z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej – 68,0% i na zadania własne – 7,6%. Na poszczególnych szczeblach samorządu terytorialnego udział dotacji celowych w dotacjach ogółem mieścił się w przedziale od 17,7% (budżet samorządu województwa) do 93,5% (budżety gmin).

Z ogółu otrzymanych przez JST dotacji istotna część (327,8 mln zł, tj. 15,7%) to dotacje przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich i innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich (dotacje z §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 klasyfikacji budżetowej). Największy udział omawianych dotacji w dotacjach ogółem odnotowano w budżecie samorządu województwa (82,3%), a najmniejszy – w budżetach gmin (6,5%)³.

Budżety jednostek samorządu terytorialnego zasila również subwencja ogólna z budżetu państwa, która w 2021 r. wynosiła 2053,2 mln zł i była większa o 18,7% względem 2020 r. i o 59,1% w porównaniu z 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 22,8% i o 60,3%). W skali roku subwencja ogólna wzrosła na wszystkich szczeblach samorządu terytorialnego, w tym najbardziej w budżetach gmin (o 22,5%). W relacji do 2015 r. w budżecie samorządu województwa subwencja była wyższa o 165,9%, w budżecie miasta na prawach powiatu – o 65,9%, w budżetach gmin – o 58,3%, a w budżetach powiatów – o 36,4%. Najbardziej zależne od dochodów z budżetu państwa, przekazywanych w formie subwencji były budżety powiatów, gdzie subwencja stanowiła 42,4% dochodów ogółem. Największy udział w subwencji ogólnej miała część oświatowa (62,4%). Na poszczególnych szczeblach samorządu terytorialnego na zadania oświatowe przeznaczono od 7,4% (budżet samorządu województwa) do 82,7% (budżet miasta na prawach powiatu) subwencji ogólnej.

7.2. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego

7.2. Expenditure of local government units

W 2021 r. w relacji do roku poprzedniego wydatki wzrosły na wszystkich szczeblach JST, z wyjątkiem samorządu województwa. Większość wydatków, podobnie jak dochodów, ponosiły gminy. Głównym obciążeniem budżetów JST były wydatki bieżące, z których najwięcej przeznaczono na wynagrodzenia, zakup materiałów i usług oraz świadczenia na rzecz osób fizycznych. W latach 2015–2021 wydatki ogółem JST w przeliczeniu na 1 mieszkańca były niższe od średnich wydatków w kraju. Najwyższy odsetek wydatków inwestycyjnych odnotowano w budżecie samorządu województwa.

W 2021 r. wydatki ogółem budżetów JST wynosiły 7390,9 mln zł i wzrosły w skali roku o 6,5%, a w porównaniu z 2015 r. – o 65,3% (w kraju odpowiednio: o 5,6% i o 60,9%). W relacji do 2020 r. wydatki ogółem zwiększyły się w budżetach gmin (o 7,7%), w budżecie miasta na prawach powiatu (o 7,0%) oraz w budżetach powiatów (o 4,8%). Odmienną tendencję obserwowano w budżecie samorządu województwa, gdzie wydatki ogółem ukształtowały się na niższym niż w 2020 r. poziomie (o 1,0%). Względem 2015 r. wzrost wydatków odnotowano na wszystkich szczeblach samorządu terytorialnego. W budżecie miasta na prawach powiatu wydatki ogółem były wyższe o 109,1%, w budżetach gmin – o 67,1%, w budżecie samorządu województwa – o 38,3%, a w budżetach powiatów – o 36,0%. Największe środki budżetowe znajdowały się w dyspozycji samorządów gmin (60,6% wydatków ogółem budżetów JST), w tym głównie miejsko-wiejskich (37,6%).

³ Więcej informacji o zagadnieniach związanych z dotacjami na realizację projektów europejskich w podrozdziale 7.4.

Wydatki ogółem budżetów JST w przeliczeniu na 1 mieszkańca osiągnęły poziom 7759,69 zł (w kraju – 8317,22 zł). W porównaniu z 2020 r. omawiane wydatki wzrosły o 7,3% (w kraju – o 6,1%). Wzrost tych wydatków obserwowano w budżetach gmin (o 8,7%), w budżecie miasta na prawach powiatu (o 7,3%) oraz w budżetach powiatów (o 5,7%). W budżecie samorządu województwa wydatki w ujęciu względnym nieznacznie obniżyły się (o 0,3%). W odniesieniu do 2015 r. wydatki ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca były o 73,4% wyższe (w kraju – o 62,8%). Ponadprzeciętny wzrost wydatków ogółem na 1 mieszkańca odnotowano w budżecie miasta na prawach powiatu (o 96,3%) oraz w budżetach gmin (o 78,1%). W budżecie samorządu województwa omawiany wskaźnik był o 45,0% wyższy, a w budżetach powiatów – o 44,9%.

Tablica 45. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego
Table 45. Expenditure of budgets of local government units

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021	
	na 1 mieszkańca w zł per capita in PLN			udział wydatków inwestycyjnych w % ogółem wydatków share of investment expenditure in % of total expenditure	
Ogółem Total	4475,76	6886,20	7230,67	7759,69	12,7
Gminy ^a Gminas ^a	3046,43	4800,30	4993,49	5425,44	10,7
Miasto na prawach powiatu City with powiat status	5359,25	9214,96	9801,96	10521,85	16,9
Powiaty Powiats	864,11	1141,21	1185,25	1252,33	11,0
Województwo Voivodship	391,95	518,34	569,84	568,32	22,3

a Bez gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding gmina which is also city with powiat status.

Głównym obciążeniem budżetów JST są wydatki bieżące. W 2021 r. wynosiły one 6234,5 mln zł i były wyższe o 6,1% względem 2020 r. oraz o 61,5% w relacji do 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 5,4% i o 67,3%), stanowiąc 84,4% wydatków ogółem (83,6%). Podobny odsetek wydatków bieżących (ponad 80%) odnotowano w budżetach gmin i powiatów. W budżecie miasta na prawach powiatu wydatki bieżące stanowiły 75,5% wydatków ogółem, a w budżecie samorządu województwa – 76,6%. Z wydatków bieżących najwięcej środków przeznaczono na wynagrodzenia (36,8%), zakup materiałów i usług (21,3%) oraz świadczenia na rzecz osób fizycznych (20,8%).

Wydatki majątkowe budżetów JST były równe 1156,4 mln zł i zwiększyły się o 8,6% w odniesieniu do 2020 r. oraz o 89,5% w porównaniu z 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 6,3% i o 34,4%). Zróżnicowane zmiany wartości tych wydatków w skali roku obserwowano na poszczególnych szczeblach samorządu terytorialnego. Wzrost wydatków majątkowych wystąpił w budżetach gmin (o 19,4%) i w budżecie miasta na prawach powiatu (o 13,4%), natomiast w budżecie samorządu województwa i w budżetach powiatów odnotowano ich spadek (odpowiednio: o 21,4% i o 6,4%). W relacji do 2015 r. wzrost wydatków majątkowych odnotowano na wszystkich szczeblach samorządu terytorialnego. W budżecie miasta na prawach powiatu wydatki majątkowe wzrosły ponad 4-krotnie. W budżetach gmin wydatki były o 68,2% wyższe, w budżetach powiatów – o 34,5%, a w budżecie samorządu województwa – o 21,1%.

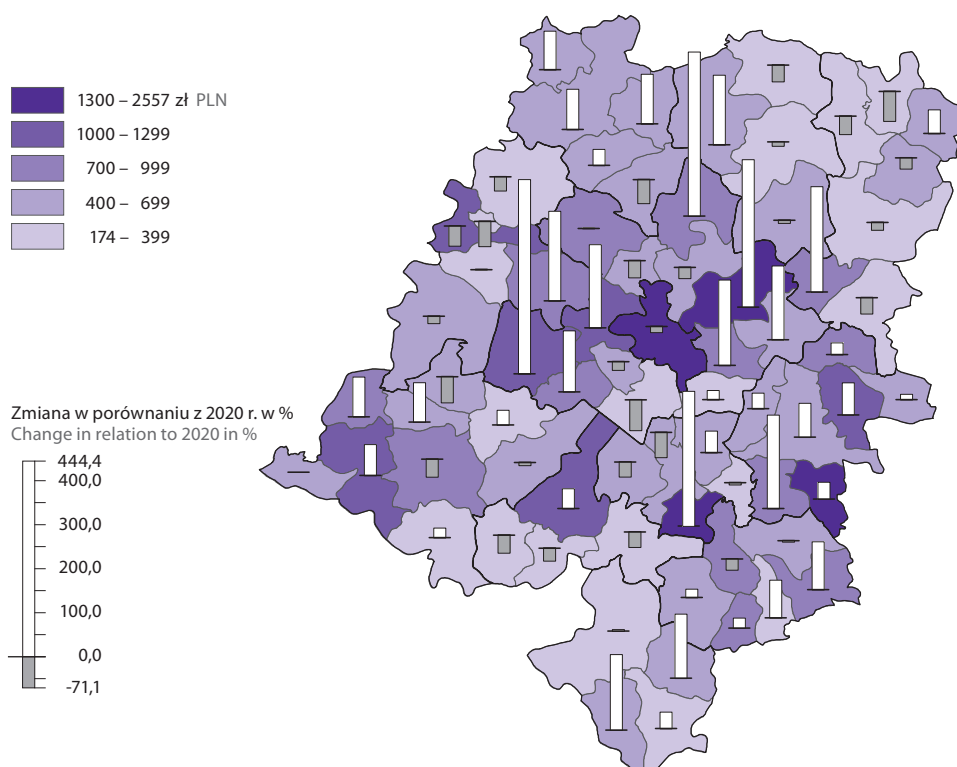
W 2021 r. wydatki majątkowe w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiły 1214,11 zł i były wyższe o 9,4% w ujęciu rocznym i o 98,8% względem 2015 r. (w kraju odpowiednio: o 6,9% i o 36,0%). Na poszczególnych

szczeblach samorządu terytorialnego wskaźnik wahał się od 132,98 zł (budżet samorządu województwa) do 2576,22 zł (budżet miasta na prawach powiatu).

Większość wydatków majątkowych (81,3%) miała charakter inwestycyjny. Na inwestycje przeznaczono 939,8 mln zł, tj. o 7,7% mniej niż w 2020 r. i o 65,1% więcej niż w 2015 r. (w kraju odpowiednio więcej: o 3,1% i o 29,2%). Względem 2020 r. wydatki inwestycyjne kształtowały się na niższym poziomie na wszystkich szczeblach samorządu terytorialnego, z wyjątkiem gmin, gdzie odnotowano ich wzrost o 2,1%. W odniesieniu do 2015 r. wydatki inwestycyjne w budżecie miasta na prawach powiatu zwiększyły się o 241,4%, w budżetach gmin – o 44,3%, w budżetach powiatów – o 37,4%, a w budżecie samorządu województwa – o 37,0%.

Wydatki inwestycyjne budżetów JST stanowiły 12,7% wydatków ogółem (w kraju – 15,2%). W ujęciu rocznym ich odsetek zmniejszył się o 2,0 p. proc., a w porównaniu z 2015 r. – nie uległ zmianie. Ponadprzeciętny odsetek wydatków inwestycyjnych odnotowano w budżecie samorządu województwa (22,3%) i w budżecie miasta na prawach powiatu (16,9%). W budżetach powiatów wydatki inwestycyjne stanowiły 11,0% wydatków ogółem, a w budżetach gmin – 10,7%.

Mapa 48. Wydatki inwestycyjne budżetów gmin^a na 1 mieszkańca w 2021 r.
Map 48. Investment expenditure of gminas budgets^a per capita in 2021

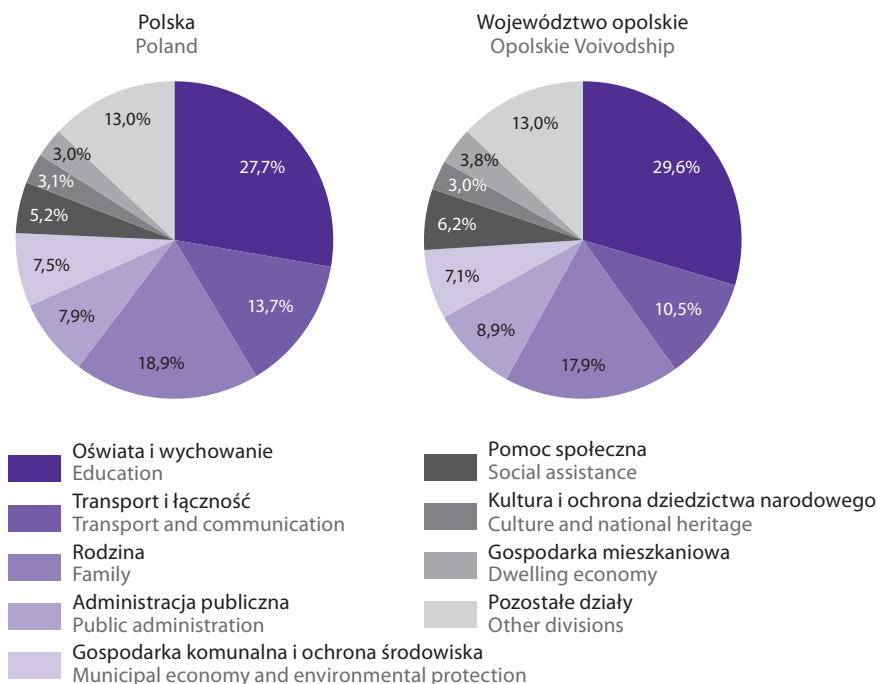

a Wydatki inwestycyjne budżetu miasta na prawach powiatu dotyczą zadań statutowych gminy i powiatu.
a Investment expenditure of budget of the city with powiat status concerns the statutory tasks of gmina and powiat.

Wydatki inwestycyjne przypadające na 1 mieszkańca w 2021 r. wynosiły 986,73 zł i w skali roku spadły o 7,0% (w kraju – wzrosły o 3,7%). Wydatki inwestycyjne budżetów gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca osiągnęły poziom 581,26 zł i były o 3,0% wyższe w relacji do 2020 r. W gminach miejskich wskaźnik ten wynosił 379,29 zł, w gminach miejsko-wiejskich – 557,16 zł, a w gminach wiejskich – 718,93 zł. Najwięcej

wydatków na cele inwestycyjne w przeliczeniu na 1 mieszkańca przeznaczyła gmina Walce (2557,15 zł), a najmniej – gmina Lubsza (174,37 zł). Wydatki inwestycyjne budżetów powiatów przypadające na 1 mieszkańca ukształtowały się na poziomie 137,56 zł, tj. o 5,1% niższym w skali roku. Rozpiętość wydatków na 1 mieszkańca wynosiła od 52,05 zł w powiecie kluczborskim do 268,03 zł w powiecie głubczyckim. Wydatki inwestycyjne w przeliczeniu na 1 mieszkańca w budżecie miasta na prawach powiatu osiągnęły poziom 1775,80 zł i w porównaniu z 2020 r. spadły o 15,1%. W budżecie samorządu województwa omawiany wskaźnik wynosił 126,68 zł i był o 24,5% niższy w skali roku. W odniesieniu do 2015 r. wydatki inwestycyjne budżetów JST na 1 mieszkańca wzrosły o 73,2% (w kraju – o 30,8%). W analizowanym okresie najszybciej rosły wydatki budżetu miasta na prawach powiatu (220,5%), a najwolniej – wydatki samorządu województwa (43,7%).

Wykres 74. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2021 r.
Chart 74. Expenditure of local government units budgets by divisions in 2021

W 2021 r. struktura wydatków budżetów JST według działów klasyfikacji budżetowej w województwie i przeciętnie w kraju przedstawiała się podobnie. Blisko 60% ogółu wydatków skupiały trzy działy spośród trzydziestu czterech ujętych w klasyfikacji budżetowej. Największy udział w strukturze stanowiły wydatki na oświatę i wychowanie (29,6% wydatków ogółem wobec 27,7% w kraju). Znaczący odsetek wydatków przeznaczono także na rodzinę – 17,9% oraz transport i łączność – 10,5% (w kraju odpowiednio: 18,9% i 13,7%). Na stosunkowo niskim poziomie, zarówno w województwie, jak i przeciętnie w kraju, kształtowały się natomiast wydatki dotyczące gospodarki mieszkaniowej oraz kultury i ochrony dziedzictwa narodowego (3,0% – 3,8%).

Struktura wydatków według działów budżetów jednostek na poszczególnych szczeblach samorządu terytorialnego różni się ze względu na zakres zadań przypisanych im ustawowo. W 2021 r. wydatki na oświatę i wychowanie były największym obciążeniem dla budżetów powiatów (33,7% wydatków powiatów). Wydatki w dziale rodzina realizowane były w największym zakresie przez gminy (24,0% wydatków gmin). Natomiast wydatki w dziale transport i łączność największy odsetek stanowiły w budżecie samorządu województwa (33,9%).

7.3. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego

7.3. Result of budgets of local government units

W 2021 r. budżety JST zamknęły się zbiorczo nadwyżką. Dodatni wynik odnotowano na wszystkich szczeblach samorządu terytorialnego, z wyłączeniem miasta na prawach powiatu. Największy udział nadwyżki w dochodach ogółem obserwowano w budżecie samorządu województwa. W latach 2015–2021 nadwyżka w budżetach JST wystąpiła 4-krotnie.

W 2021 r. budżety jednostek samorządu terytorialnego w województwie opolskim, podobnie jak przeciętnie w kraju, zamknęły się zbiorczo nadwyżką w wysokości 294,8 mln zł (w 2020 r. – 384,2 mln zł, w 2015 r. – 93,7 mln zł). W latach 2015–2021 nadwyżkę w budżetach JST odnotowano 4-krotnie, w tym największą w 2020 r. (5,2% dochodów ogółem). W 2021 r. dodatni wynik budżetów JST stanowił 3,8% dochodów ogółem (w kraju – 5,2%). O zbiorczej nadwyżce zdecydował dodatni wynik budżetów gmin i powiatów oraz samorządu województwa. Tymczasem w budżecie miasta na prawach powiatu odnotowano deficyt. Przeciętnie w kraju nadwyżką zamknęły się budżety JST na wszystkich szczeblach.

Na osiemdziesiąt trzy funkcjonujące w województwie opolskim jednostki samorządu terytorialnego w siedemdziesięciu z nich odnotowano nadwyżkę budżetową (84,3% ogółu jednostek). W dwudziestu jeden jednostkach relacja nadwyżki w budżecie do dochodów przekroczyła 10%. Deficyt odnotowano w trzynastu jednostkach, a najwyższa relacja deficytu do dochodów wynosiła 18,0%.

Tablica 46. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego
Table 46. Result of budgets of local government units

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021	
	w mln zł in million PLN			relacja do dochodów ogółem w % relation to total revenue in %	
Ogółem Total	93,7	-113,1	384,2	294,8	3,8
Gminy ^a Gminas ^a	47,6	-72,6	208,2	292,4	6,1
Miasto na prawach powiatu City with powiat status	7,6	-40,1	34,8	-124,6	10,3
Powiaty Powiats	5,0	-41,0	56,5	39,8	3,7
Województwo Voivodship	33,5	40,6	84,6	87,2	13,9

a Bez gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding gmina which is also city with powiat status.

Gminy województwa opolskiego zamknęły rok budżetowy nadwyżką w wysokości 292,4 mln zł (w 2020 r. – 208,2 mln zł, w 2015 r. – 47,6 mln zł), stanowiącą 6,1% dochodów ogółem (4,8% i 1,7%). Dodatni wynik budżetów odnotowano w pięćdziesięciu dziewięciu gminach, w tym największy, stanowiący ponad 15% dochodów ogółem, w gminach: Lubrza, Branice i Dobrodzień. Ujemny wynik w budżecie osiągnęło jedenaście gmin. Do gmin z największym deficytem należały Walce (18,0% dochodów ogółem), Jemielnica (11,5%) i Ujazd (5,9%).

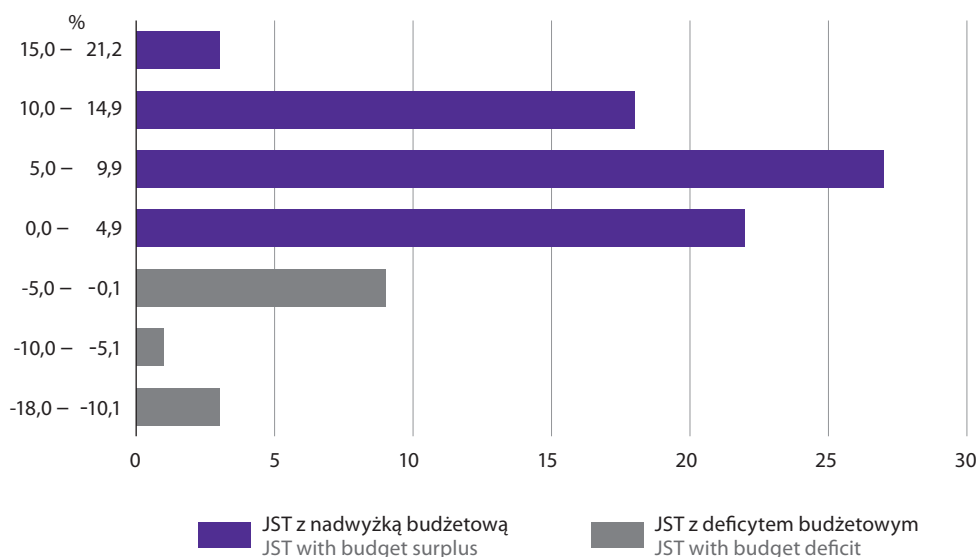
Wynik budżetów powiatów wynosił 39,8 mln zł (w 2020 r. – 56,5 mln zł, w 2015 r. – 5,0 mln zł), a jego udział w dochodach ogółem ukształtował się na poziomie 3,7% (5,4% i 0,7%). Nadwyżkę odnotowano w dziesięciu powiatach, w tym największą w powiecie krapkowickim (5,7% dochodów ogółem), opolskim (5,6%) i kędzierzyńsko-kozielskim (4,8%). Defcyt wystąpił w budżecie powiatu namysłowskiego.

Miasto na prawach powiatu zamknęło rok budżetowy deficytem w kwocie 124,6 mln zł, stanowiącym 10,3% dochodów ogółem. W 2020 r. i 2015 r. w budżecie miasta wystąpił dodatni wynik (34,8 mln zł i 7,6 mln zł), który w relacji do dochodów ogółem wynosił odpowiednio: 2,7% i 1,2%.

W budżecie samorządu województwa dziesiąty rok z rzędu odnotowano nadwyżkę, która w 2021 r. wynosiła 87,2 mln zł (w 2020 r. – 84,6 mln zł, w 2015 r. – 33,5 mln zł), tj. 13,9% dochodów ogółem (13,4% i 7,9%).

Wykres 75. Liczba jednostek samorządu terytorialnego według relacji wyniku budżetowego do dochodów ogółem w 2021 r.

Chart 75. Number of local government units by relation of the budget result to total revenue in 2021

W 2021 r. zadłużenie JST w województwie opolskim, którego źródłem finansowania były kredyty, pożyczki, papiery wartościowe oraz zobowiązania wymagalne wyniosło 1831,4 mln zł i wzrosło o 4,3% w porównaniu z 2020 r. Zwiększenie zobowiązań ogółem w odniesieniu do 2020 r. odnotowano w budżecie miasta na prawach powiatu (o 29,5%) oraz w budżetach powiatów (o 1,3%), a spadek – w budżecie samorządu województwa (o 23,6%) i w budżetach gmin (o 2,1%). W relacji do 2015 r. zadłużenie wzrosło o 45,3%. Wzrost zobowiązań wystąpił w budżecie miasta na prawach powiatu (o 122,4%), w budżetach powiatów (o 99,3%) i w budżetach gmin (o 39,6%). W budżecie samorządu województwa zadłużenie względem 2015 r. obniżyło się o 66,5%. Zadłużenie JST na 1 mieszkańca województwa opolskiego wyniosło 1930,63 zł i było wyższe o 5,1% niż w roku poprzednim oraz o 52,6% w odniesieniu do 2015 r. Największy udział w generowaniu zadłużenia miały budżety gmin (54,7% zobowiązań ogółem JST), a najmniejszy – budżet samorządu województwa (3,3%). Wskaźnik zadłużenia, liczony jako relacja zobowiązań ogółem do dochodów, wyniósł 23,8% (w 2020 r. – 24,0%, w 2015 r. – 27,6%). Omawiana relacja kształtowała się od 9,7% w budżecie samorządu województwa do 40,8% w budżecie miasta na prawach powiatu.

**Tablica 47. Zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego w 2021 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Table 47. Debt of local government units in 2021
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	Ogółem w mln zł Total in million PLN	Na 1 mieszkańca w zł Per capita in PLN	W % dochodów ogółem In % of total revenue	2020=100
Ogółem Total	1831,4	1930,63	23,8	104,3
Gminy ^a Gminas ^a	1002,1	1219,34	21,0	97,9
Miasto na prawach powiatu City with powiat status	495,5	3908,37	40,8	129,5
Powiaty Powiats	272,7	331,78	25,4	101,3
Województwo Voivodship	61,2	64,46	9,7	76,4

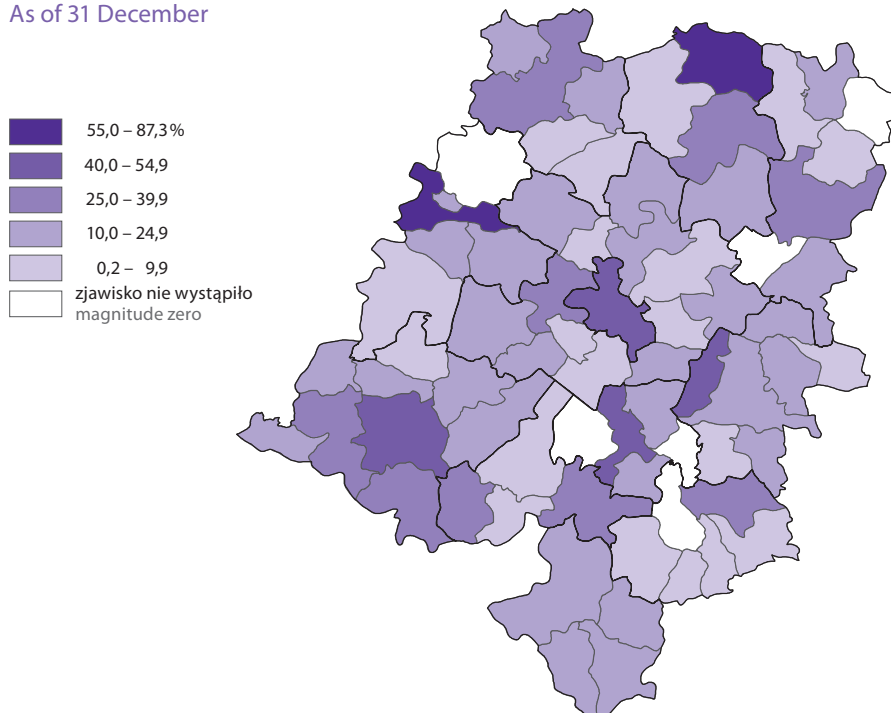
a Bez gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding gmina which is also city with powiat status.

Spośród gmin najbardziej zadłużone (ponad 40% dochodów ogółem) w 2021 r. były: Byczyna (87,3%), Skarbimierz (55,0%), Izbicko (48,0%), Nysa (46,7%) oraz Krapkowice (41,7%). Bez zadłużenia pozostało sześć gmin: Lubsza, Reńska Wieś, Rudniki, Strzeleczyki, Zdieszowice i Zębowice. Z analizy zadłużenia poszczególnych powiatów wynika, że zadłużenie wykazało dziesięć spośród nich (brak zadłużenia odnotowano w powiecie opolskim). Wskaźnik zadłużenia budżetów powiatów wyniósł od 6,3% (powiat namysłowski) do 81,8% (powiat kluczborski).

**Mapa 49. Zadłużenie gmin w % dochodów ogółem w 2021 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 49. Debt of gminas in % of revenue in 2021
As of 31 December

7.4. Projekty dofinansowane ze środków europejskich

7.4. Projects co-financed by the European funds

W całkowitej wartości projektów realizowanych w ramach Umowy Partnerstwa 2014–2020 na terenie województwa opolskiego najwięcej środków przeznaczono na projekty w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego. Ze środków Unii Europejskiej (UE) dofinansowano ponad 60% całkowitej wartości projektów. Ponadprzeciętne dofinansowanie projektów środkami europejskimi dotyczyło Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego. W 2021 r. jednostki samorządu terytorialnego tytułem dotacji na realizację projektów europejskich otrzymały mniej środków niż w roku poprzednim. W latach 2015–2021 w wykorzystaniu środków europejskich największy udział miał samorząd województwa.

Umowa Partnerstwa 2014–2020 jest dokumentem określającym strategię interwencji funduszy europejskich w ramach trzech polityk unijnych: polityki spójności, wspólnej polityki rolnej (WPR) i wspólnej polityki rybołówstwa (WPRyb) w Polsce w latach 2014–2020. Instrumentami realizacji Umowy Partnerstwa są krajowe programy operacyjne (KPO) i regionalne programy operacyjne (RPO).

Projekty europejskie realizowane przez jednostki podsektora instytucji samorządowych obejmują część wykorzystywanych w Polsce środków publicznych pochodzących z bezzwrotnej pomocy zagranicznej. Innymi beneficjentami funduszy europejskich są jednostki podsektora instytucji rządowych, a także sektora MŚP, fundacji, stowarzyszeń, uczelni, szkół itp.

Należy podkreślić, że opisane wartości projektów nie stanowią całkowitej wartości środków europejskich wykorzystywanych w województwie. Nie obejmują one:

- funduszy z formalnie już zakończonych poprzednich ram finansowych 2007–2013, lecz jeszcze później w niewielkim stopniu wykorzystywanych,
- środków pozaunijnych z Norweskiego Mechanizmu Finansowego (NMF; tzw. Funduszu Norweskiego), Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy (SPPW) i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (MF EOG),
- projektów unijnych na lata 2014–2020 realizowanych poza funduszami strukturalnymi i Funduszem Spójności, czyli poza Umową Partnerstwa i pieczę Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej (np. realizowanych z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich – EFRROW).

Do końca czerwca 2022 r. całkowita wartość projektów zrealizowanych w ramach Umowy Partnerstwa 2014–2020 na terenie województwa opolskiego wyniosła 12229,6 mln zł i stanowiła 2,2% wartości projektów w kraju (bez środków Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna). Na 1 mieszkańca województwa opolskiego przypadało 12938,94 zł, tj. o 1900,72 zł mniej niż przeciętnie w kraju.

W porównaniu z końcem czerwca 2021 r. całkowita wartość projektów zwiększyła się o 3,1%. Wzrost wartości umów odnotowano w ramach następujących programów operacyjnych: Inteligentny Rozwój (o 6,3%), Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego (o 5,5%) i Wiedza, Edukacja, Rozwój (o 2,9%), a spadek w: Infrastruktura i Środowisko (o 1,2%) oraz Polska Cyfrowa (o 0,5%).

Najwięcej środków wykorzystano w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego – 6050,0 mln zł (49,5% całkowitej wartości projektów). Znaczne fundusze przeznaczono także na realizację Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – 3984,0 mln zł (32,6%) oraz Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój – 1658,2 mln zł (13,6%). Najmniej środków wydatkowano w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa – 211,5 mln zł (1,7%). Przeciętnie w kraju najwięcej środków wykorzystano w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (40,1%), a najmniej – na realizację Programu Operacyjnego Polska Wschodnia (2,4%).

W ramach Umowy Partnerstwa ze środków UE dofinansowano 63,8% całkowitej wartości projektów (w kraju – 60,7%). Ponadprzeciętne dofinansowanie projektów środkami europejskimi dotyczyło Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (84,3%) i Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego (70,4%). W najmniejszym stopniu środkami europejskim został dofinansowany Program Operacyjny Inteligentny Rozwój (43,7%).

Tablica 48. Wartość całkowita projektów, w tym wartość dofinansowania ze środków Unii Europejskiej projektów zrealizowanych w ramach Umowy Partnerstwa 2014–2020 na terenie województwa do końca czerwca 2022 r.^a

Table 48. The total value of projects including the value of European Union co-financing of projects implemented under the Partnership Agreement 2014–2020 in the Voivodship by the end of June 2022^a

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	W tym dofinansowane ze środków UE Of which co-financing from the EU resources	Polska=100 Poland=100	Na 1 mieszkańca ^b w zł Per capita ^b in PLN
	w mln zł	in million PLN		
Ogółem Total	12229,6	7805,9	2,2^c	12938,94
programy operacyjne: operational programmes:				
Infrastruktura i Środowisko Infrastructure and Environment	3984,0	2446,5	1,8	4215,09
Inteligentny Rozwój Smart Growth	1658,2	725,1	2,1	1754,37
Polska Cyfrowa Digital Poland	211,5	102,7	1,4	223,78
Wiedza Edukacja Rozwój Knowledge Education Development	325,9	274,8	1,3	344,78
Regionalne Programy Operacyjne Regional Operational Programmes	6050,0	4256,8	3,0	6400,91

a Dane szacunkowe; miejsce realizacji projektu zgodnie z umową o dofinansowanie; dane dotyczą podpisanych umów o dofinansowanie; bez środków Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna. b Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 30 czerwca 2022 r. c Dla Polski łącznie ze środkami Programu Operacyjnego Polska Wschodnia.

a Estimated data; place of project implementation in accordance with the financing agreement; data relate to signed co-financing agreements; without the funds of the Technical Assistance Operational Programme. b For the purpose of calculating data, the number of population as of 30 June 2022 was adopted. c For Poland, together with the funds of the Operational Programme Eastern Poland.

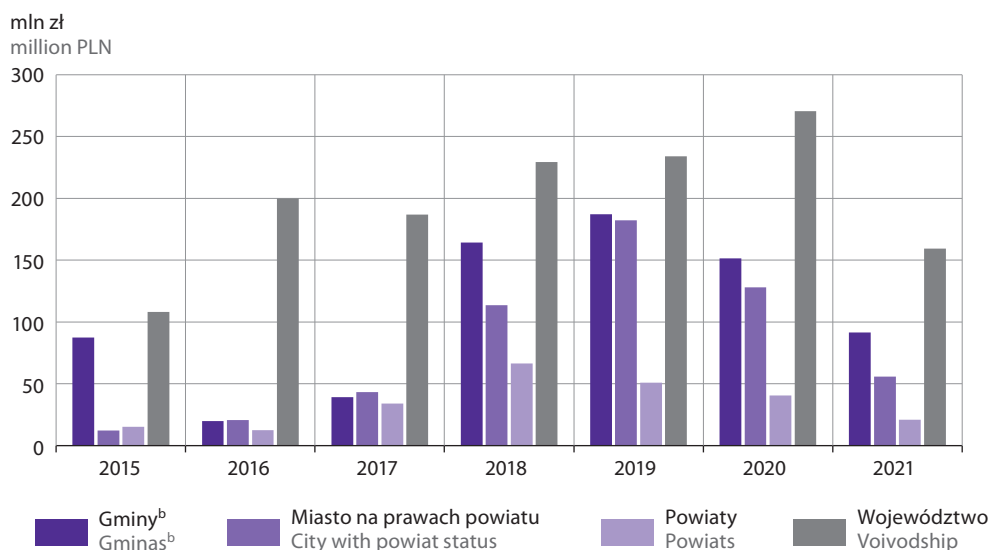
Dotacje z funduszy europejskich (nie tylko z budżetu Unii Europejskiej, ale także ze środków pochodzących z Norweskiego Mechanizmu Finansowego, Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy) oznaczone są w klasyfikacji dochodów budżetowych czterema paragrafami:

- §§ 200 i 620 dotyczą ram finansowych okresu 2007–2013 oraz źródeł pozaunijnych,
- §§ 205 i 625 dotyczą ram finansowych okresu 2014–2020.

Dotacje z tytułu §§ 200 i 205 odnoszą się do projektów i zadań o charakterze nieinwestycyjnym, a dotacje z §§ 620 i 625 – do zadań inwestycyjnych. Dotacje te wchodziły do budżetów jednostek samorządu terytorialnego, gdy jednostki te skutecznie aplikują o ich przyznanie.

Wykres 76. Dotacje otrzymane przez jednostki samorządu terytorialnego na realizację projektów europejskich^a

Chart 76. Grants received by local government units for the implementation of European projects^a

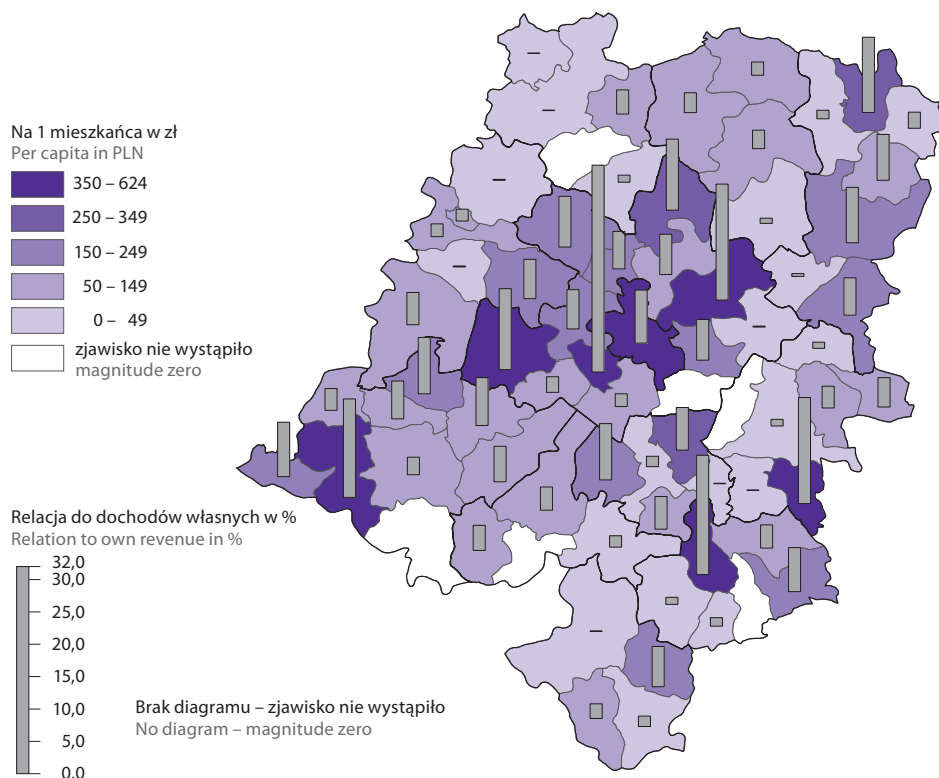

a Dane dotyczą dotacji z §§ 200, 620, 205 i 625 klasyfikacji budżetowej. b Bez gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.

a Data relate to grants from §§ 200, 620, 205 and 625 of the budget classification. b Excluding gmina which is also city with powiat status.

W latach 2015–2021 łączna wartość dotacji otrzymanych przez samorządy na realizację projektów europejskich (dotacje z §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 klasyfikacji budżetowej) wynosiła 2925,8 mln zł. W wykorzystaniu środków europejskich dominował samorząd województwa (47,5% łącznej wartości dotacji), a najmniejsze zaangażowanie w realizację projektów europejskich obserwowano na szczeblu powiatów (8,2%). Na wszystkich szczeblach samorządu terytorialnego najwięcej projektów europejskich zrealizowano w latach 2018–2020.

Mapa 50. Dotacje otrzymane przez gminy^a na realizację projektów europejskich^b w 2021 r.
 Map 50. Grants received by gminas^a for the implementation of European project^b in 2021

a Dane dla miasta na prawach powiatu obejmują środki otrzymane w ramach części gminnej i powiatowej. b Dane dotyczą dotacji z §§ 200, 620, 205 i 625 klasyfikacji budżetowej.

a Data for city with powiat status include funds received under the gmina and powiat parts. b Data relate to grants from §§ 200, 620, 205 and 625 of the budget classification.

W 2021 r. jednostki samorządu terytorialnego otrzymały tytułem dotacji na projekty europejskie 327,8 mln zł, tj. o 44,5% mniej niż w 2020 r. i o 46,9% więcej względem 2015 r. (w kraju odpowiednio mniej: o 20,0% i o 0,3%). Większość z tej kwoty (78,4%) dotyczyła projektów określonych w Umowie Partnerstwa na lata 2014–2020 (dotacje z §§ 205 i 625). Z ogólnej wartości dotacji otrzymanych przez JST na realizację projektów europejskich najczęściej trafiło do budżetu samorządu województwa (48,6%), a najmniej – do budżetów powiatów (6,4%).

W ogólnej wartości dotacji na projekty europejskie 51,9% stanowiły dotacje na zadania inwestycyjne (w 2020 r. i w 2015 r. odpowiednio: 59,2% i 57,4%). Na poszczególnych szczeblach samorządu terytorialnego odsetek europejskich dotacji inwestycyjnych wynosił od 21,1% (budżet samorządu województwa) do 86,0% (budżet miasta na prawach powiatu).

Dotacje na projekty europejskie w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2021 r. osiągnęły poziom 344,14 zł i były o 44,1% niższe w odniesieniu do 2020 r. (w kraju – o 19,6%) oraz o 54,1% wyższe w porównaniu z 2015 r. (o 0,9%). Dużą rozpiętość dotacji na 1 mieszkańca obserwowano na poszczególnych szczeblach samorządu terytorialnego – od 25,51 zł w budżetach powiatów do 439,15 zł w budżecie miasta na prawach powiatu.

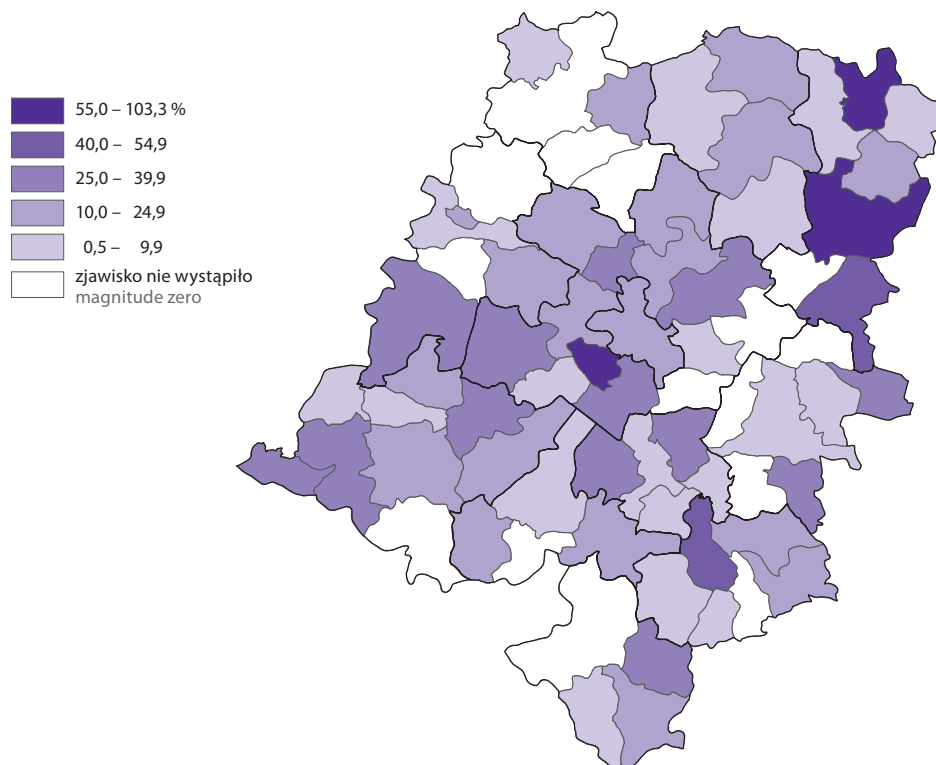
W budżetach gmin omawiany wskaźnik ukształtował się na poziomie 110,94 zł. Ponadprzeciętny poziom dotacji na 1 mieszkańca odnotowano w dwudziestu ośmiu gminach, w tym w szczególności w Komprachcicach (624,42 zł) i Ujeździe (565,77 zł). Najniższe dotacje w ujęciu względnym obserwowano w gminach Leńnica (0,03 zł) oraz Namysłów (0,80 zł). Gminy: Cisek, Głuchołazy, Izbicko, Lubrza, Tarnów Opolski i Świerczów nie uzyskały w 2021 r. dotacji na projekty europejskie. W budżecie miasta na prawach powiatu dotacje na projekty europejskie w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiły 439,15 zł.

Istotne znaczenie dla poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego ma także relacja wartości dotacji na projekty europejskie do dochodów własnych. W 2021 r. relacja ta wynosiła 9,3% (w 2020 r. – 17,7%, w 2015 r. – 9,7%). W budżetach gmin dotacje na projekty europejskie stanowiły 4,2% dochodów własnych, w budżetach powiatów – 5,2%, a w budżecie miasta na prawach powiatu – 8,2%. Najwyższą relację dotacji do dochodów odnotowano w budżecie samorządu województwa – 62,0%.

Zróżnicowany udział dotacji na projekty europejskie w dochodach własnych obserwowano w poszczególnych budżetach gmin. Najwyższa relacja dotacji do dochodów wystąpiła w gminach: Komprachcice (32,0%), Reńska Wieś (18,4%) i Turawa (17,9%). W trzydziestu sześciu gminach udział dotacji na projekty europejskie w dochodach własnych kształtował się poniżej 5%.

Mapa 51. Udział europejskich dotacji inwestycyjnych^a w wydatkach inwestycyjnych ogółem w gminach^b w 2021 r.

Map 51. Share of the European investment grants^a in total investment expenditure of gminas^b in 2021

a Dane dotyczą dotacji z §§ 620 i 625 klasyfikacji budżetowej. b Dane dla miasta na prawach powiatu dotyczą części gminnej i powiatowej.

a Data relate to grants from §§ 620 and 625 of the budget classification. b Data for city with powiat status refers to the gmina and powiat parts.

Szczególne znaczenie dla samorządów mają również dotacje europejskie o charakterze inwestycyjnym. Dla wielu z nich projekty europejskie są jedyną szansą na modernizację danej jednostki terytorialnej i poprawę jakości życia jej mieszkańców.

W 2021 r. europejskie dotacje inwestycyjne (dotacje z §§ 620 i 625 klasyfikacji budżetowej) były źródłem finansowania 18,1% wydatków inwestycyjnych zrealizowanych przez JST (w 2020 r. – 34,3%, w 2015 r. – 22,5%). Na poszczególnych szczeblach samorządu terytorialnego wskaźnik wynosił od 10,2% (budżety powiatów) do 27,8% (budżet samorządu województwa).

W budżetach gmin europejskie dotacje inwestycyjne stanowiły 16,1% wydatków inwestycyjnych. W trzech gminach udział dotacji europejskich wynosił ponad 50% wydatków inwestycyjnych, w tym w jednej gminie (Komprachcice) przekroczył 100% z powodu przesunięć czasowych realizacji wydatków i otrzymania transzy płatności. Warto również podkreślić, że w 2021 r. piętnaście gmin nie zrealizowało ani jednej inwestycji z udziałem środków europejskich.

7.5. Planowanie przestrzenne

7.5. Spatial planning

W 2021 r. w odniesieniu do 2020 r. wzrosła liczba obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz powierzchnia nimi objęta. Zmniejszeniu uległy natomiast liczba gmin prowadzących działania rewitalizacyjne i powierzchnia obszarów rewitalizacji. Wśród przedsięwzięć z zakresu rewitalizacji najczęściej dotyczyło interwencji w obszarze społecznym i przestrzenno-funkcjonalnym.

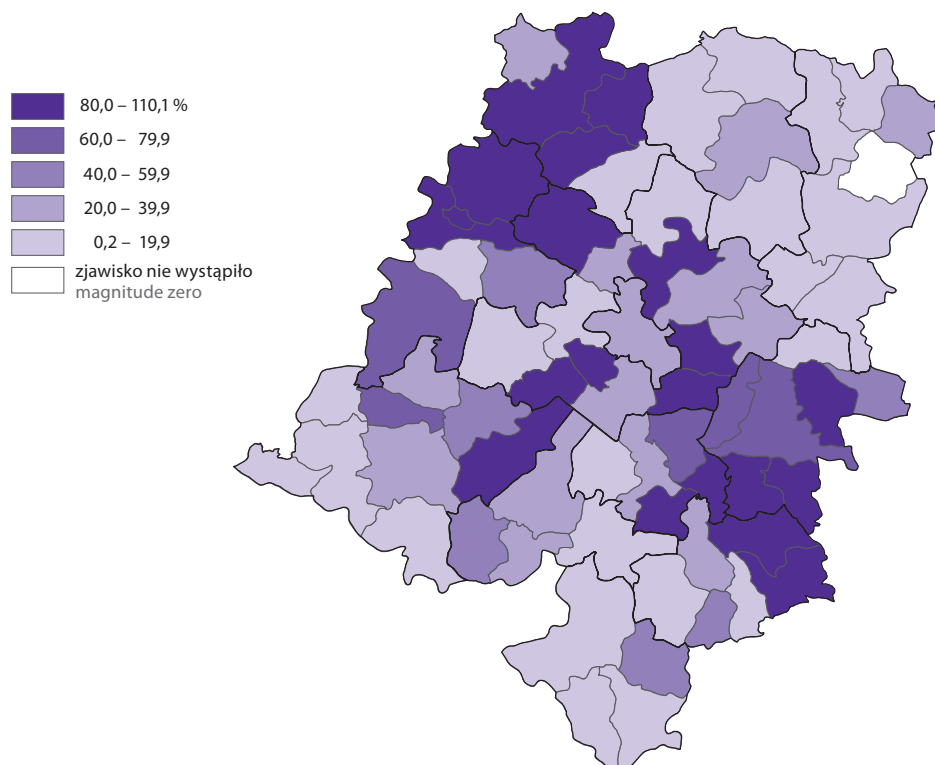
W 2021 r. liczba obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego ogółem (sporządzonych na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym oraz na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym) w województwie opolskim wynosiła 1366 i stanowiła 2,3% obowiązujących planów w kraju. W ujęciu rocznym liczba tych planów zwiększyła się o 4,0% (w kraju – o 3,7%). Obowiązującymi planami objęto 395,9 tys. ha powierzchni (w 2020 r. odpowiednio 390,3 tys. ha). Udział powierzchni województwa opolskiego objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem wynosił 42,1% (w kraju – 31,7%) i w skali roku zwiększył się o 0,6 p. proc. (o 0,3 p. proc.).

Liczba obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego sporządzonych na podstawie ustawy z 2003 r. wynosiła 998 i w relacji do 2020 r. zwiększyła się o 7,1%. Obowiązującymi planami na podstawie ustawy z 2003 r. objęto 273,6 tys. ha powierzchni, co stanowiło 69,1% powierzchni objętej ogólną liczbą obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W 2021 r. obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego objęta była cała powierzchnia gmin: Brzeg, Domaszowice, Korfantów, Popielów i Świerczów. W gminach Bierawa i Komprachcice udział powierzchni objętej obowiązującymi planami w powierzchni ogółem był większy od 100%, co wynika z rozbieżności zapisów w dokumentacji planistycznej gmin w stosunku do powierzchni geodezyjnej publikowanej przez Główny Urząd Geodezji i Kartografii, z uwzględnieniem prowadzonej od 2006 r. rewizji granic jednostek terytorialnych. W dziesięciu gminach omawiany odsetek nie przekroczył 5%, a w jednej gminie (Radłów) nie odnotowano obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Mapa 52. Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem w 2021 r.

Map 52. Share of the area covered by binding local spatial management plans in total area in 2021

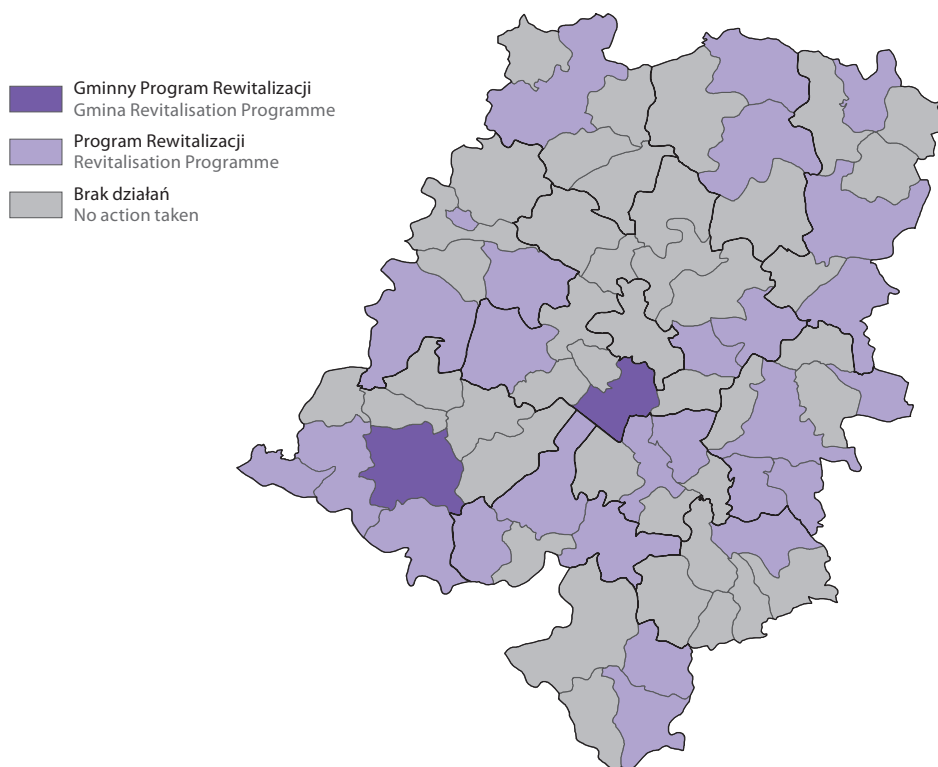
W 2021 r. liczba miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w trakcie sporządzania na podstawie ustawy z 27 marca 2003 r. wynosiła 215 i stanowiła 2,2% omawianych planów w kraju. W porównaniu z 2020 r. ich liczba zwiększyła się o 7,5% (w kraju – o 6,5%). Sporządzenie planów zagospodarowania przestrzennego może być procesem długotrwałym. Dla 30,7% projektów planów prace nad ich sporządzeniem trwają już dłużej niż trzy lata, w tym dla 17,7% – dłużej niż cztery lata. Powierzchnia terenów wskazanych w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wynosiła 147,8 tys. ha (2,7% omawianej powierzchni w kraju) i w odniesieniu do 2020 r. zmniejszyła się o 11,5% (w kraju – o 6,2%). W ogólnej powierzchni terenów wskazanych w studium 2,6 tys. ha (w 2020 r. – 4,2 tys. ha) wymagało zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze.

Rewitalizacja stanowi jeden z obszarów działań władz lokalnych skierowanych na poprawę stanu zagospodarowania i jakości życia na obszarach będących w stanie kryzysowym. Potrzeba rewitalizacji wynika z narastających problemów o charakterze przestrzennym i infrastrukturalnym, jak i społecznym oraz gospodarczym. Jej efektem powinno być przywrócenie funkcji danego obszaru z uwzględnieniem nowych uwarunkowań i potrzeb poprzez np. likwidację zagrożeń środowiska naturalnego, przywrócenie wartości użytkowych terenu, stwarzanie nowych miejsc pracy, spadek zagrożenia przestępczością, zachowanie dziedzictwa kulturowego, poprawę dostępu do usług kulturalnych lub edukacyjnych, przeciwdziałanie trudnościom gospodarczym tych terenów oraz złemu stanowi technicznemu budynków.

Rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji, na podstawie działań przygotowanych przez gminy i prowadzonych na podstawie dokumentu strategicznego (gminnego programu rewitalizacji, programu rewitalizacji lub innego dokumentu strategicznego).

W 2021 r. działania rewitalizacyjne prowadziło dwadzieścia dziewięć gmin, tj. 40,8% gmin ogółem (w kraju – 57,7%). W odniesieniu do 2020 r. ich liczba zmniejszyła się o 9,4% (w kraju – o 5,7%). W ogólnej liczbie gmin prowadzących działania rewitalizacyjne odnotowano dwie gminy miejskie (66,7% ogólnej liczby gmin miejskich), dwadzieścia sześć gmin miejsko-wiejskich (78,8% ogólnej liczby gmin miejsko-wiejskich) i jedną gminę wiejską (2,9% ogólnej liczby gmin wiejskich). Większość gmin (93,1%) prowadziło działania rewitalizacyjne zgodnie z programem rewitalizacji (PR) uchwalonym na podstawie ustawy o samorządzie gminnym. Pozostałe 6,9% gmin prowadziło te działania zgodnie z gminnym programem rewitalizacji (GPR), przyjętym na podstawie ustawy o rewitalizacji.

Mapa 53. Aktywność gmin w zakresie rewitalizacji w 2021 r.
Map 53. Activity of the gminas in the field of revitalisation in 2021

Obszar zdegradowany – obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- gospodarczych (m.in.: niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),
- środowiskowych (m.in.: przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska),
- przestrzenno-funkcjonalnych (m.in.: niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych),
- technicznych (m.in.: degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, niefunkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego stanowi pierwszy etap działań prowadzących do wskazania terytorium gminy, na którym będzie prowadzona rewitalizacja.

W 2021 r. obszar zdegradowany wyznaczyło i podało jego powierzchnię dwadzieścia dziewięć gmin, tj. 40,8% ogólnej liczby gmin w województwie (w kraju – 58,3%). W ujęciu rocznym liczba tych gmin nie uległa zmianie (w kraju spadła o 1,4%). Powierzchnia wyznaczonego obszaru zdegradowanego wynosiła 15,9 tys. ha i w skali roku zmniejszyła się o 39,9% (w kraju – o 0,6%). Spadek powierzchni obszaru zdegradowanego odnotowano w gminach miejsko-wiejskich.

Tablica 49. Obszary zdegradowane w gminach

Table 49. Degraded area in gminas

Wyszczególnienie Specification	2020		2021		2020		2021	
	liczba gmin, które wyznaczyły obszar zdegradowany number of gminas which have designated degraded area				powierzchnia obszaru zdegradowanego area of degraded area			
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		w % in %		w ha in hectares		w % in %	
Ogółem Total	29	29	100,0	100,0	26509	15929	100,0	100,0
Gminy miejskie Urban gminas	2	2	6,9	6,9	5364	5364	33,7	33,7
Miasto na prawach powiatu City with powiat status	–	1	3,4	3,4	–	2348	14,7	14,7
Gminy wiejskie Rural gminas	1	1	3,4	3,4	10	10	0,1	0,1
Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas	26	25	86,2	86,2	21135	8207	51,5	51,5

W 2021 r. liczba osób zamieszkujących obszar zdegradowany w momencie jego wyznaczenia wynosiła 242,0 tys. i w porównaniu z 2020 r. zwiększyła się o 41,2% (w kraju – o 1,8%).

Obszar rewitalizacji to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk społecznych oraz co najmniej jednego zjawiska o charakterze gospodarczym lub środowiskowym lub technicznym lub przestrzenno-funkcyjnym, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji powinien być wyznaczony na podstawie zapisów uchwały rady gminy lub przynajmniej wskazany w dokumentach strategicznych uchwalonych przez radę gminy.

Powierzchnia obszarów rewitalizacji w gminach, które prowadziły działania rewitalizacyjne na podstawie GPR lub PR w 2021 r. wynosiła 5,2 tys. ha i stanowiła 0,6% ogólnej powierzchni (w kraju – 3,5%). W ujęciu rocznym powierzchnia ta zmniejszyła się o 5,5% (w kraju – o 3,8%).

Liczba osób zamieszkująca obszar rewitalizacji w końcu 2021 r. wyniosła 109,5 tys., tj. 11,5% ludności ogółem (w kraju – 13,4%). W relacji do 2020 r. liczba tych osób była mniejsza o 6,5% (w kraju – o 6,0%).

Struktura powierzchni obszarów rewitalizacji według wybranych typów terenów w gminach, w których prowadzone były działania rewitalizacyjne na podstawie GPR lub PR różniła się w województwie i przeciętnie kraju. W 2021 r. w gminach na terenie województwa obserwowano silną tendencję do obejmowania działaniami rewitalizacyjnymi terenów mieszkaniowych łącznie z towarzyszącymi terenami usługowymi i komunikacyjnymi w mieście (53,3% wobec 17,6% w kraju) oraz pozostałych terenów niezamieszkałych (37,9% wobec 14,2%). Udział terenów mieszkaniowych łącznie z towarzyszącymi terenami usługowymi i komunikacyjnymi na wsi wynosił 3,8% (w kraju – 57,6%), terenów zieleni (parków, zieleńców, cmentarzy) – 3,4% (2,5%), a terenów niezamieszkałych, zabudowanych – 1,5% (8,1%).

Przedsięwzięcia z zakresu rewitalizacji to sformalizowana i zdefiniowana w programach rewitalizacji forma aktywności podmiotów zaangażowanych w procesy rewitalizacji służąca realizacji celów rewitalizacji. Przedsięwzięcia realizowane mogą być przez gminę (jej jednostki organizacyjne) lub inny podmiot publiczny lub prywatny. Przedsięwzięcia podstawowe to takie, dla których zawarto: nazwy przedsięwzięć i podmioty je realizujące, zakres realizowanych zadań, lokalizację, szacowaną wartość środków finansowych, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji. Przedsięwzięcia, dla których nie ma możliwości wskazania powyższych informacji – zgodnie z ustawą o rewitalizacji – stanowią przedsięwzięcia dopuszczalne.

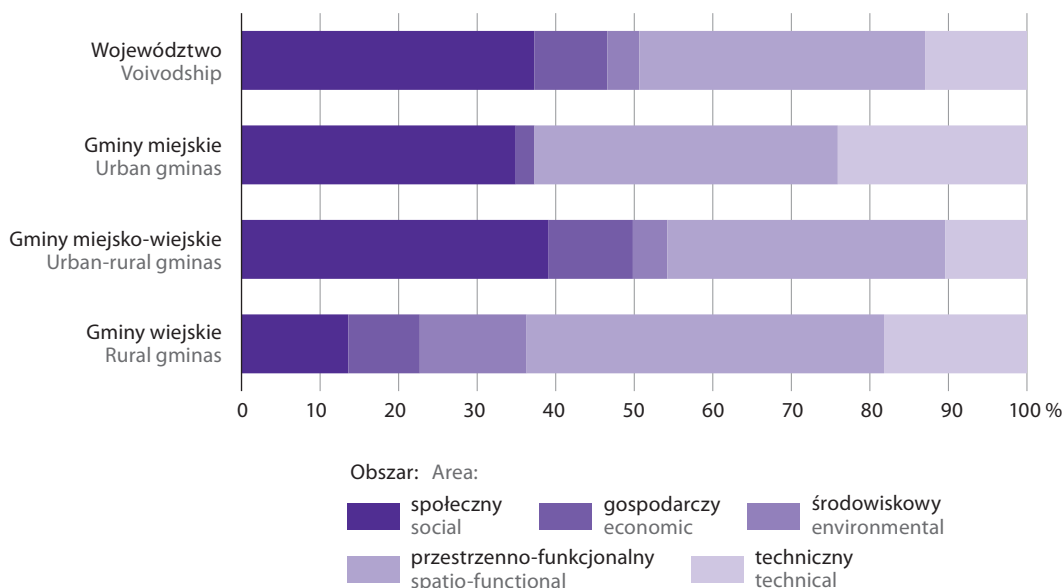
Na klasyfikowanie danego obszaru jako obszaru zdegradowanego wpływ miały negatywne zjawiska o różnym charakterze. W 2021 r. największa liczba przedsięwzięć z zakresu rewitalizacji zaplanowanych na cały okres obowiązywania programu przez gminy prowadzące działania rewitalizacyjne na podstawie GPR lub PR to przedsięwzięcia, dla których dominowały interwencje w obszarze społecznym (37,3% wobec 37,2% w kraju). Liczne interwencje obejmowały także działania w obszarze przestrzenno-funkcyjnym (36,4% wobec 28,3% w kraju). Przedsięwzięcia, dla których dominowały interwencje w obszarze technicznym stanowiły 13,0% (w kraju – 20,0%), w obszarze gospodarczym – 9,3% (7,9%), a w obszarze środowiskowym – 4,1% (6,7%).

W ujęciu rocznym w strukturze przedsięwzięć z zakresu rewitalizacji zwiększył się odsetek przedsięwzięć w obszarze gospodarczym (o 2,9 p. proc.), środowiskowym (o 1,0 p. proc.) oraz społecznym (o 0,8 p. proc.), a zmniejszył się – w obszarze technicznym (o 2,4 p. proc.) i przestrzenno-funkcyjnym (o 2,3 p. proc.).

Najwięcej przedsięwzięć z zakresu rewitalizacji (79,7%) zaplanowały gminy miejsko-wiejskie. W strukturze ich przedsięwzięć najwyższy odsetek stanowiły przedsięwzięcia, dla których dominowały interwencje w obszarze społecznym (39,1%) i przestrzenno-funkcyjnym (35,4%).

Wykres 77. Przedsięwzięcia z zakresu rewitalizacji zaplanowane w programach rewitalizacji GPR/PR według obszaru interwencji w 2021 r.

Chart 77. Revitalisation undertakings planned of revitalisation in programme GPR/PR by intervention areas in 2021

W 2021 r. w gminach, które wdrażały program rewitalizacji na podstawie GPR lub PR realizowanych lub rozpoczętych było osiemdziesiąt przedsięwzięć, tj. o 14,3% więcej niż w 2020 r. (w kraju – o 7,1% mniej). Przedsięwzięcia rozpoczęte/realizowane stanowiły 15,5% (w kraju – 16,3%) przedsięwzięć zaplanowanych na cały okres obowiązywania programu. Najwyższy odsetek przedsięwzięć rozpoczętych/realizowanych odnotowano w obszarze przestrzenno-funkcjonalnym (21,3% przedsięwzięć zaplanowanych w tym obszarze), a najniższy – w obszarze gospodarczym (odpowiednio 4,2%).

Liczba przedsięwzięć, które zostały zakończone w 2021 r. wynosiła trzydzieści sześć i była o 38,5% większa w relacji do 2020 r. (w kraju – o 5,5%). Przedsięwzięcia zakończone stanowiły 7,0% (w kraju – 6,5%) przedsięwzięć zaplanowanych na cały okres obowiązywania GPR lub PR. Najwięcej przedsięwzięć zakończono w obszarze środowiskowym (38,1% przedsięwzięć zaplanowanych w tym obszarze), a najmniej – w obszarze społecznym (odpowiednio 1,6%).

Rozdział 8

Chapter 8

Wybrane dane o województwie opolskim

Selected data on Opolskie Voivodship

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska w tys. zł (ceny bieżące)	414665,1	272822,1	207752,1	271376,6
Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej w tys. zł (ceny bieżące)	241231,2	146371,5	63060,8	74319,5
Ścieki komunalne odprowadzone na 1 mieszkańca w dam ³	0,031	0,032	0,032	0,032
Udział odpadów komunalnych zebranych selektywnie w odpadach komunalnych zebranych ogółem w %	28,0	27,2	31,8	32,9
Ludność ^a	996011	993036	990069	986506
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-2,2	-1,4	-1,8	-2,1
Urodzenia żywe na 1000 ludności	8,3	8,7	9,2	8,7
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-2,4 ^b	-1,4	-1,2	-1,3
Wskaźnik starości demograficznej w %	16,4	17,1	17,6	18,2
Dzieci w wieku 3–6 lat w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat	.	856	900	920
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 4 kwartale w %	51,4	53,2	54,3	53,9
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL w 4 kwartale w %	54,3	55,5	56,3	55,8
Stopa bezrobocia według BAEL w 4 kwartale w %	5,5	4,0	3,6	3,4
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ^a	22	14	8	10
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^c w zł	3699,85	3871,74	4124,96	4361,48
Przeciętna w roku liczba emerytów i rencistów w tys.	201,8	202,5	200,1	205,7
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w zł	1948,36	1985,35	2014,89	2109,41
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwie domowym w zł	1288,74	1389,92	1510,73	1589,30
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w %	5,6	5,2	4,7	4,3
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 ^a	112,1	122,8	125,1	158,1
Zasoby mieszkaniowe na 1000 ludności ^a	353,2	355,9	358,8	362,4
Zużycie wody z sieci wodociągowej w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca w m ³	30,0	29,9	29,7	31,4
Porady lekarskie udzielone w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca	6,6	6,7	6,8	6,9
Liczba ludności na 1 placówkę ambulatoryjnej opieki zdrowotnej ^a	1256	1255	1250	1230

a Stan w dniu 31 grudnia. b Do obliczenia salda migracji w przypadku migracji zagranicznych przyjęto dane za 2014 r. c Dane dotyczą podmiotów a As of 31 December. b In calculating the net migration in case of the international migration data for 2014 was adopted. c Data concern economic

2019	2020	2021	2022	Specification
359638,4	292053,9	442155,1	.	Outlays on fixed assets in environmental protection in thousand PLN (current prices)
109046,4	95940,2	180182,7	.	Outlays on fixed assets in water management in thousand PLN (current prices)
0,033	0,034	0,034	.	Municipal wastewater discharged per capita in dam ³
35,3	39,8	41,7	.	Share of waste municipal collected separately in total municipal waste in %
982626	955844	948583	942441	Population ^a
-2,2	-5,0	-6,2	-5,2	Natural increase per 1000 population
8,6	8,3	7,6	7,2	Live births per 1000 population
-1,5	-1,2	-1,5	-1,3	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population
18,8	19,2	19,7	20,2	Old age ratio in %
928	898	919	.	Children aged 3–6 in pre-primary education establishments per 1000 children aged 3–6
52,3	54,1	56,5	54,2	Employment rate by the LFS in the 4th quarter in %
54,6	55,6	57,8	56,1	Activity rate by the LFS in the 4th quarter in %
4,3	2,7	.	3,3	Unemployment rate by the LFS in the 4th quarter in %
13	16	12	16	Registered unemployed persons per job offer ^a
4648,22	4910,23	5378,28	6110,33	Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^c in PLN
210,0	211,4	209,8	208,6	Annual average number of retirees and pensioners in thousands
2228,55	2354,95	2520,79	2754,55	Average monthly gross retirement and other pension paid from non-agricultural social security system in PLN
1687,29	1711,34	1690,86	.	Average monthly available income per capita in households in PLN
4,0	3,7	3,4	.	Beneficiaries of social assistance at domicile in total number of population in %
171,5	175,6	209,0	.	Children staying in nurseries and children's clubs per 1000 children up to the age of 3 ^a
366,3	377,0 ^d	382,5 ^d	.	Dwelling stocks per 1000 population ^a
31,7	32,4	31,9	.	Consumption of water from water supply system in households per capita in m ³
6,8	6,1	6,6	.	Medical consultations provided within the scope of outpatient health care per capita
1257	1280	1336	.	Population per outpatient health care unit ^a

gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. d Dane uwzględniają wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021. entities employing more than 9 persons. d The data take into account the results of the National Population and Housing Census 2021.

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018
Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową na 1 mieszkańca ^a w zł (ceny bieżące)	121,3	138,7	188,6	277,5
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych ^b w %	95,7	96,0	96,1	96,3
Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych ^b w %	3,5	3,2	3,2	3,1
Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych ^b w mln zł (ceny bieżące)	1614,8	1400,0	1483,3	1444,9
Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych ^b (rok poprzedni=100; ceny bieżące)	129,4	86,7	105,9	97,4
Sprzedaż detaliczna towarów ^c (rok poprzedni=100; ceny bieżące)	101,4	101,4	117,2	107,6
Drogi powiatowe i gminne o twardej nawierzchni na 100 km ² powierzchni ogólnej ^d	70,5	70,6	71,3	71,8
Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej w %	7,6	7,1	5,5	5,2
Udział dochodów własnych w dochodach ogółem jednostek samorządu terytorialnego w %:				
Ogółem	50,6	47,3	46,1	45,8
Gminy ^e	54,5	50,2	47,9	47,4
Miasto na prawach powiatu	63,7	60,0	60,0	56,9
Powiaty	35,8	36,3	35,8	36,6
Województwo	32,8	28,8	27,0	28,7
Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem jednostek samorządu terytorialnego w %:				
Ogółem	12,7	12,8	14,1	20,0
Gminy ^e	12,4	8,4	11,4	17,5
Miasto na prawach powiatu	10,3	11,9	12,4	19,9
Powiaty	10,9	10,3	14,0	18,7
Województwo	22,5	47,3	37,1	42,1
Dotacje inwestycyjne ogółem ^f dla jednostek samorządu terytorialnego w mln zł:				
Ogółem	242,1	124,0	284,7	540,8
Gminy ^e	122,4	45,2	65,5	184,7
Miasto na prawach powiatu	22,3	27,5	36,1	102,8
Powiaty	28,0	30,8	45,9	86,4
Województwo	69,4	20,6	137,2	167,0
Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego w mln zł:				
Ogółem	93,7	142,9	-16,2	-207,1
Gminy ^e	47,6	84,8	-32,6	-165,6
Miasto na prawach powiatu	7,6	3,0	2,9	-35,1
Powiaty	5,0	7,2	-18,8	-28,0
Województwo	33,5	47,9	32,4	21,6

a Bez amortyzacji środków trwałych. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. c Dane dotyczą prawach powiatu. f Suma wszystkich typów dotacji inwestycyjnych.

U w a g a. Dane o ludności oraz współczynniki demograficzne, a także przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano przyjmując jako Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021. Dane prezentowane za lata 2020–2021 zostały zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji

a Excluding depreciation of fixed assets. b Data concern economic entities employing more than 49 persons. c Data concern economic entities employing more than 49 persons. d Data on population as well as demographic rates and indicators (per 1000 population etc.) were compiled on the basis: for 2015–2019 – of the results for 2020–2021 have been changed in comparison to the data published in the previous edition of the Publication.

2019	2020	2021	2022	Specification
257,2	267,2	324,4	.	Intramural expenditure ^a on research and development per capita in PLN (current prices)
95,9	95,7	94,1	94,6	Cost level indicator in non-financial enterprises ^b in %
3,3	3,5	4,9	4,4	Net turnover profitability indicator in non-financial enterprises ^b in %
1584,4	1309,3	1537,8	3130,2	Investment outlays of non-financial enterprises ^b in million PLN (current prices)
109,7	82,6	117,5	203,6	Investment outlays of non-financial enterprises ^b (previous year=100; current prices)
100,6	96,4	113,5	122,8	Retail sale of goods ^c (previous year=100; current prices)
72,6	73,2	73,9	.	District and communal roads with hard surface per 100 km ² of total area ^d
4,0	4,1	3,9	.	Share of renewable energy sources in production of electricity in %
				Share of own revenue in total revenue of local government units in %:
44,9	45,7	46,1	.	Total
46,4	46,3	46,1	.	Gminas ^e
51,7	56,0	55,8	.	City with powiat status
39,6	40,2	38,0	.	Powiats
28,4	29,0	40,9	.	Voivodship
				Share of investment expenditure in total expenditure of local government units in %:
19,4	14,7	12,7	.	Total
16,2	11,3	10,7	.	Gminas ^e
23,1	21,3	16,9	.	City with powiat status
17,9	12,2	11,0	.	Powiats
39,3	29,4	22,3	.	Voivodship
				Total investment grants ^f for local government units in milion PLN:
576,6	398,5	301,5	.	Total
198,1	146,0	171,2	.	Gminas ^e
166,7	112,0	66,6	.	City with powiat status
53,9	33,6	24,4	.	Powiats
158,0	106,9	39,4	.	Voivodship
				Result of budgets of local government units in milion PLN:
-113,1	384,2	294,8	.	Total
-72,6	208,2	292,4	.	Gminas ^e
-40,1	34,8	-124,6	.	City with powiat status
-41,0	56,5	39,8	.	Powiats
40,6	84,6	87,2	.	Voivodship

podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. d Stan w dniu 31 grudnia. e Bez gminy mającej również status miasta na bazę wyjściową: dla lat 2015–2019 – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, dla lat 2020–2022 – wyniki Narodowego Spisu Publikacji.

more than 9 persons. d As of 31 December. e Excluding gmina which is also city with powiat status. f Sum of all types of investment grants. of the National Population and Housing Census 2011, for 2020–2022 – of the results of the National Population and Housing Census 2021. Data presented

Rozdział 9

Chapter 9

Wybrane dane o mieście Opole

Selected data on city of Opole

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (tony/rok):				
pyłowych	125	125	287	375
gazowych	555663	529125	6873142	8183331
Odpady wytworzone ^a (w tys. t)	169,2	118,8	445,1	490,1
Zmieszane odpady komunalne zebrane na 1 mieszkańca (w kg)	243,2	263,1	244,2	269,7
Ludność ^b	118931	118722	128140	128137
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,6	0,6	0,9	0,1
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,8 ^c	0,7	0,6	2,1
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym ^b	61	64	66	68
Dzieci w wieku 3–6 lat w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat	.	923	1015	1026
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^{bd}	5,3	4,9	3,9	3,2
Udział długotrwale bezrobotnych ^b (w %)	50,8	49,7	52,5	50,0
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ^b	6	3	2	4
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w %	2,2	2,2	2,1	1,9
Miejsca ^b w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3	340	356	320	436
Odsetek dzieci w wieku do lat 3 objętych opieką w żłobkach i klubach dziecięcych ^b (w %)	33,4	33,6	28,3	38,8
Liczba osób na 1 mieszkanie w zasobach mieszkaniowych ^b	2,30	2,28	2,29	2,26
Liczba osób na 1 przychodnię ^b	1081	1089	1165	1114
Porady lekarskie udzielone w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej na 1 mieszkańca	11,7	11,9	10,8	11,6
Podmioty gospodarki narodowej na 1000 ludności ^b	174	175	170	168
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności ^b	110	109	106	109
Spółki handlowe na 1000 ludności ^b	23	25	24	20
Wskaźnik rentowności obrotu netto ^f (w %)	3,8	3,6	3,2	3,6
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	2,7	3,8	4,8	6,2
Dochody własne budżetu miasta na prawach powiatu na 1 mieszkańca (w zł)	3452,73	3680,33	4018,16	4384,55
Wydatki majątkowe budżetu miasta na prawach powiatu na 1 mieszkańca (w zł)	594,15	807,78	850,72	1733,37

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. b Stan w dniu 31 grudnia. c Do obliczenia salda migracji w przypadku migracji zagranicznych przyjęto dane za 2015–2020 na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010, dla lat 2021–2022 – Powszechnego Spisu Rolnego 2020. e Dane uwzględniają wyniki U w a g a. Dane o ludności oraz współczynniki demograficzne, a także przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano przyjmując jako Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021. Dane prezentowane za lata 2020–2021 zostały zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji a Excluding municipal waste. b As of 31 December. c In calculating the net migration in case of the international migration data for 2014 was adopted. estimated: for 2015–2020 on the basis of the Agricultural Census 2010, for 2021–2022 – Agricultural Census 2020. e The data take into account the results N o t e. Data on population as well as demographic rates and indicators (per 1000 population etc.) were compiled on the basis: for 2015–2019 – of the results for 2020–2021 have been changed in comparison to the data published in the previous edition of the Publication.

2019	2020	2021	2022	Specification
				Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air purity (tonnes/year):
453	354	416	.	particulates pollutant
7562777	10245565	11314434	.	gases pollutant
647,9	407,3	170,5	.	Waste generated ^a (in thousand tonnes)
260,8	254,0	248,3	.	Mixed municipal waste collected per capita (in kg)
128035	127540	126775	126458	Population ^b
0,0	-1,4	-4,7	-1,8	Natural increase per 1000 population
1,5	0,6	0,1	0,2	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population
71	69	70	72	Non-working age population per 100 persons of working age ^b
1018	1029	1044	.	Children aged 3–6 in pre-primary education establishments per 1000 children aged 3–6
2,8	3,8	3,2	3,0	Registered unemployment rate ^{b,d}
41,6	42,5	55,3	50,5	Share of long-term unemployed persons ^b (in %)
4	6	6	10	Registered unemployed persons per job offer ^b
1,9	1,9	1,7	.	Beneficiaries of social assistance at domicile in total number of population in %
474	502	536	.	Places ^b in nurseries and children's clubs per 1000 children up to the age of 3
39,4	37,5	45,5	.	Percent of children up to the age of 3 in care in nurseries and children's club ^b (in %)
2,21	2,17 ^e	2,12 ^e	.	Population per dwelling in dwelling stocks ^b
1133	1099	1056	.	Population per outpatient department ^b
11,7	10,5	11,2	.	Medical consultations provided in outpatient health care per capita
170	173	179	185	Entities of the national economy per 1000 population ^b
109	111	114	118	Natural persons conducting economic activity per 1000 population ^b
22	23	25	26	Commercial companies per 1000 population ^b
3,1	3,5	4,8	3,8	Net turnover profitability indicator ^f (in %)
9,2	7,3	8,7	7,0	Dwellings completed per 1000 population
4606,99	5640,14	5324,96	.	Own revenue of city with powiat status budget per capita (in PLN)
2212,46	2263,72	2576,22	.	Property expenditure of city with powiat status budget per capita (in PLN)

2014 r. d Do wyliczenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniając pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych: dla lat Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021. f Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. bazę wyjściową: dla lat 2015–2019 – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, dla lat 2020–2022 – wyniki Narodowego Spisu Publikacji.

d The number of employed persons, including estimated data of employed persons on private farms in agriculture was used for calculation, of the National Population and Housing Census 2021. f Data concern economic entities employing more than 49 persons.

of the National Population and Housing Census 2011, for 2020–2022 – of the results of the National Population and Housing Census 2021. Data presented

Źródła danych

- Główny Urząd Geodezji i Kartografii
- Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
- Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej
- Ministerstwo Edukacji i Nauki
- Centralna Komisja Egzaminacyjna
- Ministerstwo Finansów
- Zakład Ubezpieczeń Społecznych
- Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
- Ministerstwo Zdrowia
- Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
- Komenda Główna Policji
- Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej
- Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
- Ministerstwo Klimatu i Środowiska
- Regionalna Izba Obrachunkowa
- Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej

Sources of data

- Head Office of Geodesy and Cartography
- Ministry of Agriculture and Rural Development
- Ministry of Family and Social Policy
- Ministry of Education and Science
- Central Examination Board
- Ministry of Finance
- Social Insurance Institution
- Agricultural Social Insurance Fund
- Ministry of Health
- Ministry of Interior and Administration
- National Police Headquarters
- Patent Office of the Republic of Poland
- General Directorate for National Roads and Motorways
- Ministry of Climate and Environment
- Regional Chamber of Audit
- Ministry of Funds and Regional Policy